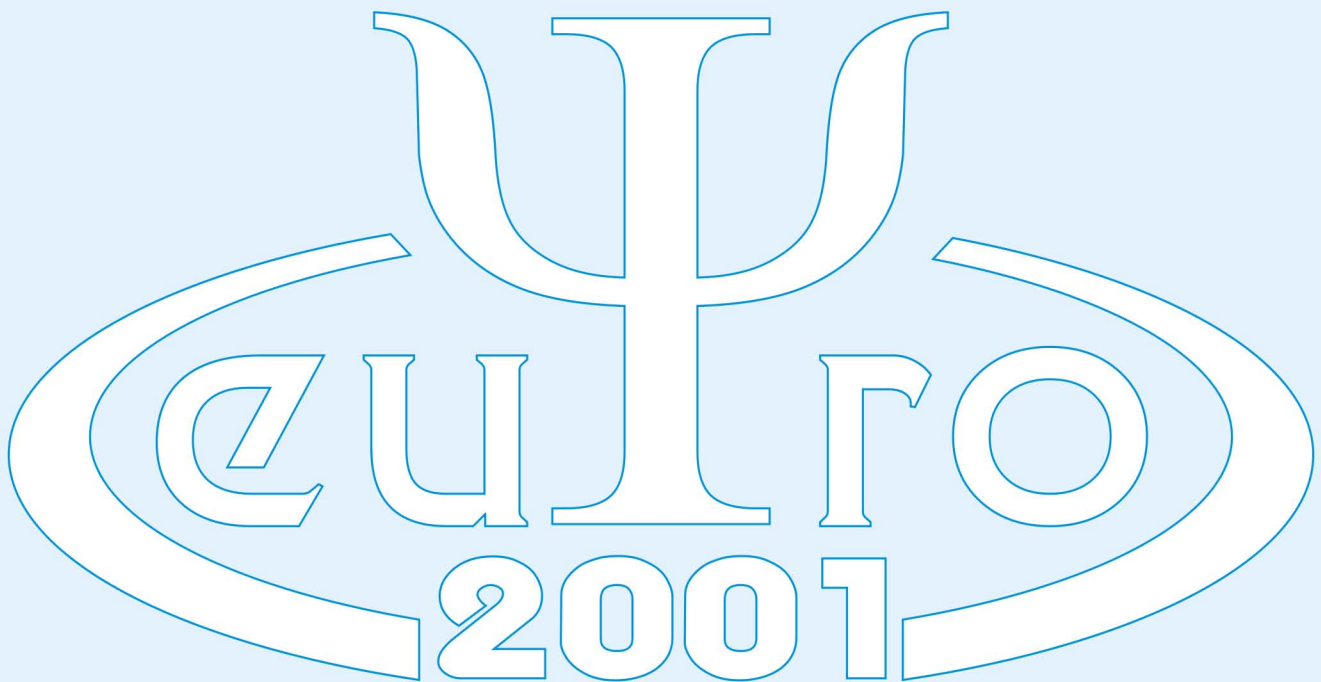

ASOCIATIA PSIHOLOGILOR DIN BANAT

**A 3-A CONFERINTA INTERNATIONALA
DE PSIHOLOGIE APLICATA**

SINAIA

17 - 19 mai 2001

NOTA:

Acesta nu este un volum oficial al **Conferintei Eupsiro 2001**. Lucrarea de fata a fost alcatuita de *Psihologia Online* pe baza materialelor puse la dispozitie de **Asociatia Psihologilor din Banat**.

Volumul cuprinde materialele din volumul de rezumate, o serie de articole/comunicari in extenso, dar si alte materiale referitoare la conferinta.

Februarie 2010

MESAJUL REAL PENTRU PSIHLOGII DIN ROMÂNIA

Psihologia este între științe ca a 7 a artă în designul lumii mileniului III, o izbucnire împotriva clonării, terifianta cale de a avea iluzia unei alte dimensiuni și în același timp o încercare încrâncenată de a construi oameni doar din cuvinte, umbrele lor transformându-se într-o pâclă fără identitate, uitându-le pe cele importante :comunicarea , educația și echipa.

Pulverizată în social, transformând de multe ori persoanele în sociologicul indivizi, confuză în termeni , ca de pildă ce utilizăm muncă sau activitate profesională, testare sau asistență psihologică. Ce ne vom face în acest mileniu III ca mileniu al lumilor virtuale.

Asistăm și toți cei de aici sau implicat într-o primă încercare de a rula un proiect de conferință orientată aplicativ în psihologie, având ca sprijin logistic NET-ul și tehnologia informațională terestră, o să primiți CD-ul unic inscripționabil cu lucrările acesteia. Și aceasta cu sprijinul unei echipe de studenți pricepuți în NET și avizi de el.

Sperăm să fie breșa spre o nouă dimensiune temporală împotriva căreia doar talibanii doresc să-i învingă impetuoșitatea. Libertatea este înțeleasă diferit încă.

Credința în semenul tău este condiția fundamentală a existenței psihologului, empatia și toleranța sunt arhetipuri pe care ar trebui să ți le descoperi și să le promovezi în breșla ta. Pentru acestea nu ai altă șansă decât să fii inteligent și să posezi știința comunicării.

Realitatea umană nu se schimbă. Ea poate să-și cedeze coerența sau să aspire genetic la coerență pentru ca apoi să învețe să moară. Din singurătatea pluralului binar la singurătatea-ți proprie.

Utopia și iluzia sunt și ele, uneori pot deveni realități, între speranță și disperare. Undeva la mijloc crâmpeliul acesta de inteligență mișcătoare își aruncă ancorele existențiale spre parcă altceva.

Si atunci de suntem oameni ai acestei societăți, cu o profesie așa de nobilă, de ce nu suntem recunoscuți explicit și fără deformări.

Poate o astfel de societate care generează un noian de drame și tragedii să-și pună întrebarea dacă există totuși știința managementului BUCURIEI?!

Educația este șansa mileniului III, dar unde-i rădăcina acesteia, nu cumva în vestitele matrici ale comunicării "maluma" și "takete" cărora le datorăm continuitatea, creșterea, NET-ul și de aici odiseea spațială unde la sori dormind nu ne mai cad mere în cap, aha-ul fiind de altă factură.

Sunt lângă tine, cu tine omule drag și poate că o să te învăț să faci saltul, cu o condiție, să nu uiți că sunt și eu OM. Eu sper să nu uit niciodată!

Timișoara,
15.05.2001

psych. Gelu V. TODEA
Președinte "A. Ψ B."
todea@cfrtm.ro

MESSAGE RÉEL POUR LES PSYCHOLOGUES DE LA ROUMANIE

La psychologie est entre les sciences comme la 7-ème art dans le design du monde de III- ème millenaire , une éclat vers la réplication des gens, une voie d'avoir l'illusion d'une autre dimension et dans le même temps , une essai de construire gens , seulement par les mots , leurs ombres se transforment dans une brouillard sans identité et les dimensions importantes sont oublié : communication , education , equipe.

La psychologie est pulvérisée en social , les personnes sont transformés en terme sociologique d'individu , il y a aussi une confusion entre les termes , par exemple qu' on utilisons , le travai ou activité professionnelle , legs ou assistance psychologique? Que on ferons dans ce millenaire , comme millenaire du monde virtuel?

Nous sommes impliqués dans une première essai de realiser un projet de conférence appliquée en psychologie , avec l'appui du NET et avec la technologie informationelle. Vous aurez un CD avec toutes les documents qui seront présentés dans la coférence et toutes cettes serent possible avec l'appui d'une equipe des étudiants.

La croyance dans ton semblable est la condition fondamentale pour l'existence du psychologue , l'empatie et la tolérance sont des archétypes que toi doit les promoter dans ta profession. Pour ça il faut que tu être sâge et faire la communication.

La réalité humaine c'est pas changeante. Elle peut ceder la coérence ou peut aspirer à la coérence pour apprendre a mourir.

L'utopie et l'illusion sont ou peut devenir réalités , entre espoir et désespoir. Au millieu, cette intelligence en mouvement jete les ancrs existenciales vers autre chose.

Et même si nous sommes des gens de cette société , avec une profession très noble , pour quoi nous ne sommes pas reconnaître explicit et sans déformation ?

C'est possible qu' une société qui engendre des drames et des tragédies passer pour soi même la question si existe la science du management de la **joie** ?!

L'éducation c'est la chance du III-ème millenaire , mais où est sa racine , peut être dans les renommées matrices de la communication maluma et takete auxquelles nous devons la continuité , la croissance et le NET.

Je suis à côté de toi , cher homme et peut être que je t' apprendrai faire le saut , avec une condition , n'oublies pas que je suis aussi un **homme**. J'espère que je n'oubliera jamais!

2001

Gelu V. TODEA
Président "A.Ψ.B."

THE REALMESSAGE FOR PSYCHOLOGISTS FROM ROMANIA

Psychology is between sciences like the 7th art in the IIIrd millennium world design, an anti-cloning explosion, the terrifying path to have the illusion of another dimension, and at the same time a fierce try to build people only from words, their shadow turning into a mist without identity, forgetting the most important ones: communication, education and team.

Dispersed into the social, transforming in most cases the persons into the sociological „individuals”, confuse in terms like what we utilize in work and professional activity, testing and psychological assistance. What will we do in this IIIrd millennium, a millennium of virtual worlds.

All of us here present have implicated ourselves into a first try to run a conference project orientated towards applied psychology, having as logistic background the Net and terrestrial informational technology. You will get at the finish of this conference a written CD with all the papers presented here. And all of this with the help of students accustomed and in need of the Net

We hope that this will be the breach towards a temporal dimension, against which only the „talibans” would want to oppose. Freedom is yet differently understood.

The belief in your fellow human being is a fundamental criteria for the existence of the psychologist; empathy and tolerance are archetypes wich you must discover and promote in your profession. For this, your only way out is to be intelligent and have the science of communication.

Human reality does not change; it can give up its coherence or to genetically aspire to coherence for it to learn do die later. From the loneliness of the couple to your own loneliness.

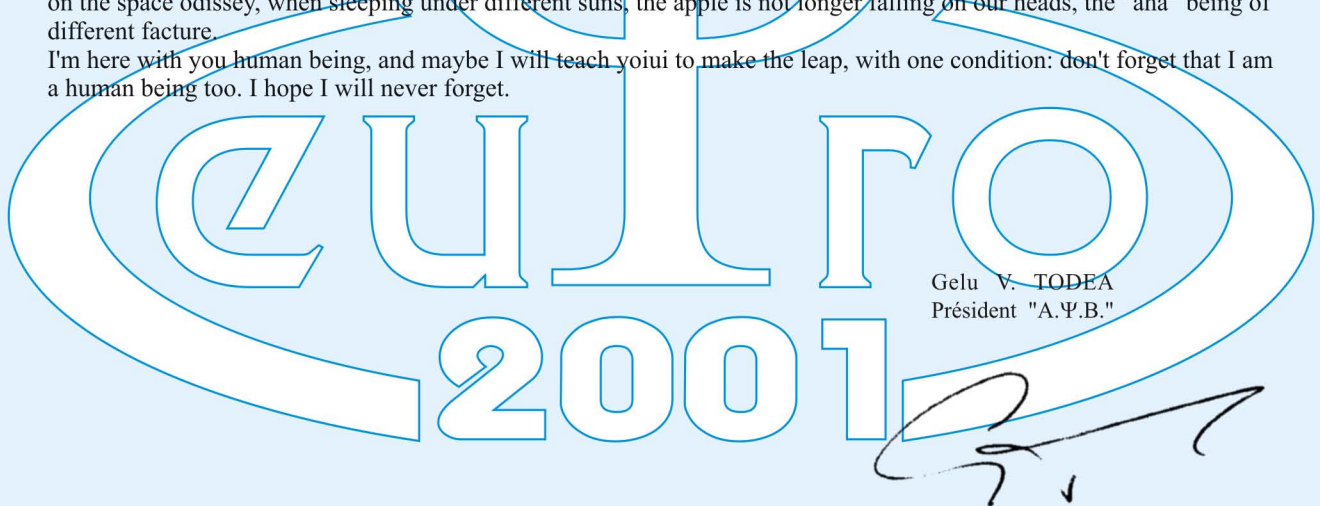
Utopia and illusion exist; sometimes becoming realities between hope and desperation. Somewhere in the middle, this moving spark of intellingence throws its existential anchors towards seemengly something else.

Then why are we people of this society, with such a noble profession, why are not we explicitly recognized and without distorsions.

Maybe such a society that generates an ocean of dramas and tragedies, may ask itself if there is such a thing as happiness management.

Education is the chance of the IIIrd millennium, but where are the roots of education; perhaps they are in the famous matrices of communication “maluma” and “takete” to which we owe continuity, the growth of the Net, and from here on the space odyssey, when sleeping under different suns, the apple is not longer falling on our heads, the “aha” being of different facture.

I'm here with you human being, and maybe I will teach youiui to make the leap, with one condition: don't forget that I am a human being too. I hope I will never forget.

Gelu V. TODEA
Président "A.Ψ.B."

Dragi colegi,

Conform estimărilor realizate de comisiile specializate UNESCO, în mileniul al III-lea psihologia va ocupa, în panoplia cunoașterii umane, unul din primele trei locuri, alături de microelectronica și genetica moleculară.

Psihologia românească a traversat o situație specială, fiind condamnată, în ultimele 5-6 decenii, la o abuzivă și nedreaptă marginalizare. Cu toate acestea, ea a rezistat și în prezent cunoaște datorită unor generoase tradiții o autentică renaștere.

Profesia de psiholog, în concordanță cu obiectivele generale ale Facultății de Psihologie a Universității "TIBISCUS", este concepută în spiritul respectului pentru om, al demnității și diversității umane, pentru egalitate și optima dezvoltare a persoanelor, familiilor, grupurilor, organizațiilor și comunităților.

Activitatea științifică a Facultății de Psihologie este reprezentată prin diverse manifestări științifice, dintre care unele au devenit tradiționale. Anual se desfășoară "Zilele Psihologiei Timișorene" și Simpozionul Bibliografic. Ciclurile de conferințe, sub genericul "Insomniile cunoașterii", pot fi și ele menționate.

În acest context se va încadra și Conferința Internațională de Psihologie Aplicată la care sunteți invitați. Vă dorim ca această întâlnire științifică să vă aducă satisfacții profesionale și să vă acorde posibilitatea cunoașterii frumuseților țării noastre.

Prof. Augusta ANCA
Președinta Uniunea "Fundația
Augusta"

En conformité avec les estimations faites par les commissions spécialisées de l'UNESCO, pendant le IIIe millénaire, la psychologie occupera, dans le domaine de la connaissance humaine, la troisième place, après la microélectronique et la génétique moléculaire.

Dans tout le monde, cette discipline se trouve dans un évident processus d'expansion et d'approfondissement dans la problématique humaine.

La psychologie roumaine a traversé une situation spéciale, puisqu'elle a été condamnée pendant les dernières 5 - 6 décennies à une marginalisation injuste et abusive. Pourtant, elle a résisté et, à présent, elle connaît, à la suite des généreuses traditions, une authentique renaissance.

La profession de psychologue, en concordance avec les objectifs généraux de la Faculté de Psychologie de l'Université "TIBISCUS", est conçue dans l'esprit du respect pour l'homme, de la dignité et de la diversité humaine, pour l'égalité et le meilleur développement des personnes, des familles, des groupes, des organisations et des communautés.

L'activité scientifique de la Faculté de Psychologie est représentée par diverses manifestations scientifiques: sessions, symposiums, tables rondes, etc.

Parmi celles-ci, quelques-unes sont devenues traditionnelles. Nous mentionnons l'organisation annuelle du "Symposium National de Psychologie", dans le cadre des "Journées de Psychologie à Timișoara", "Le Symposium Bibliographique", des cycles de conférences dont le nom est "Les insomnies de la connaissance".

Dans ce contexte s'encadrera la "Conférence Internationale de Psychologie Appliquée" où vous êtes invités.

Nous espérons que cette rencontre vous apportera des satisfactions professionnelles et qu'elle vous donnera la possibilité de connaître les merveilles de notre pays et, en même temps, les activités de recherches réalisées avec enthousiasme et dévouement par les professeurs, les chercheurs et les étudiants.

Nous vous attendons.

Président de l' UNION
FONDATION "AUGUSTA",
Professeur,
Anca AUGUSTA

Dear colleagues,

Psychology is going to achieve, in the IIIrd millennium, one of the first three places, together with microelectronics and molecular genetics, according to estimations realized by UNESCO specialists.

Romanian psychology has been crossing a special situation, being condemned to an abusive and unjust casting out in the last 5-6 decades. However, it has resisted, and nowadays undergoes a real revival.

According to the general objectives of "Tibiscus" University, Faculty of Psychology, the psychologist profession is conceived in the spirit of respect for human being, for human dignity and diversity, for equality and optimal development of people, families, groups, organizations and communities.

Several manifestations, sessions, symposia, and round tables represent the scientific activity of the Faculty of Psychology. Some of them have become traditional. Therefore, we could mention the annual organization of the National Symposium of Psychology *Timisoara's Psychology Days*, the Bibliographic Symposium, the cycle of conferences *Knowledge's Insomnia*.

The International Conference of Applied Psychology, to which you are invited, is going to be one of these manifestations. With this meeting we hope to offer you both professional fulfillment and the possibility to become familiar to the scientific research carried on by teachers, researchers, and students. Also, we count on you to become familiar with the beauties of our countries.

We are waiting for you,

Augusta Foundation Union
President, professor
Augusta ANCA

Mesaj științific

Psihologia tinde să acopere, prin ramurile ei aplicate, toate sectoarele vieții sociale, economice, culturale.

Cercetări specifice se desfășoară în fiecare din aceste domenii, astfel că în țări europene diferite există domenii privilegiate de aplicații psihologice, alături de preocupările comune.

Se impune deci comunicarea strânsă între școlile de psihologie existente, confruntarea de date și concluzii fiind o necesitate stringentă a zilelor noastre iar comunicarea transculturală constituind un principiu de integrare europeană.

Adresăm astfel chemarea noastră de a participa la efortul comun din perimetrul european. Viteza de creștere a ritmului de cunoaștere a fenomenului psihic se va accelera în beneficiul tuturor iar odată cu achizițiile fundamentale se vor îmbogăți sensibil și aplicațiile psihologiei.

Astăzi se tinde spre paradigma "scientist practitioner", obiectiv ce va fi promovat prin colaborarea tuturor școlilor de psihologie.

prof. univ. dr. psih.
ION RADU

Message scientifique

La psychologie aspire à couvrir, par tous ses domaines d'application, la vie sociale, économique, culturelle.

Dans chaque domaine, on rencontre des recherches spécifiques déjà déroulées. Excepté les thèmes communs dans les pays européens, il y a des domaines privilégiés pour l'application des résultats des recherches scientifiques. Il est donc nécessaire qu'il existe une bonne communication entre les écoles de psychologie actuelles.

À présent, la confrontation des données et des conclusions s'impose comme une nécessité urgente.

D'ailleurs, la communication transculturelle représente un principe d'intégration européenne.

On vous adresse ainsi notre prière de participer à l'effort commun dans le périmètre européen. La vitesse croissante du rythme de la connaissance du phénomène psychique va conduire à des bénéfices pour tous.

Les données de recherche fondamentale enrichissent les applications de la psychologie.

De nos jours, on parle de "scientist practitioner", qui sera soutenu par la collaboration de toutes les écoles de psychologie.

Docteur en psychologie,
ION RADU

Scientific message

Psychology tends to cover, through its applied branches, all spheres of social, economic and cultural life.

Scientific researches are developing in all these fields. There are privileged fields of psychological applications, besides the common concerns, in the European countries.

Therefore, a close communication between the existent schools of psychology is necessary. Data and conclusions confrontations are an acute necessity nowadays. The trans-cultural communication is a principle of European integration.

We address, in this way, our invitation to participate to the common European's area effort. The growing speed of knowledge rhythm of the psychic phenomenon is going to accelerate in everybody's benefit. Psychology's applications will enrich themselves together with the basic acquisitions.

We aim today at the paradigm "scientist practitioner", objective that will be promoted through collaboration between all schools of psychology.

Universti Professor
Ph.D, psychologist
ION RADU

prof. I. Radu

SPONSORS

1.	Uniunea Fundatia Augusta - coorganizator si sponsor principal
2.	TAROM - 20% din pretul de calatorie
3.	SC GOLDSTERN SRL - Timisoara
4.	SC SOARA SRL - Buzias
5.	SC GO-ZARFEX SRL - Timisoara
6.	RATT - Timisoara
7.	SC JAMSST SRL - Timisoara
8.	 SC MELLA SRL - Timisoara - birotica@banat.ro
9.	SC METACOM SA - Timisoara
10.	
11.	SC ESOTERA SRL - Timisoara
12.	Ed. POLIROM - Iasi
13.	Ed. HUMANITAS - Bucuresti
14.	SC SARTEX 96 SRL - Deva
15.	QUAL TOURS - Timisoara
16.	BIBLIOTECA BRITANICA - Timisoara
17.	SC LIPOMIN SA - Lipova
18.	SC BERE TIMISOREANA SA - Timisoara
19.	SC INDRAGRARA SRL - Arad
20.	SC GRAFFO-PRINT SRL - Timisoara
21.	SC DANY HRIST SRL - Timisoara
22.	SC RECATIM – Timișoara
23.	SC TEHNITAL SRL - Timișoara
24.	REGIONALA C.F.R. - Brașov
25.	RADIO TIMISOARA

ARTICOLE IN EXTENSO

CUPRINS

Prevenția abandonului de nou-născut prin consiliere psihologică, <i>Anca Brasoveanu</i>	3
Suspendarea funcției psihomorale ca moment de determinare a actului criminal, <i>Anca Bunescu</i>	10
Counselling Model For School Rejecting Children, <i>Aurelia Coasan</i>	29
Aspects de la satisfaction et de l'insatisfaction au travail, <i>Bernard Gangloff</i>	37
Aspecte psihologice privind delinvența juvenilă, <i>Elena Lupsa</i>	46
Componenta psihică a educației în școala românească de goju-kensha, <i>Florin Mageriu</i>	52
Les sequelles psychiques de la deportation, <i>Francois Aballan</i>	59
Analiza erorilor in activitatile profesionale, <i>Iosif Gheorghe</i>	67
Polar psychology: New prospects for environmental and occupational psychology, <i>Karine Weiss</i>	74
The Comorbidity Hypothesis: Reality Or Artifact ?, <i>Larie Monica, Judith Wiener</i>	77
La Psychologie scolaire: De l'évolution au changement, <i>Mellet Marie</i>	85
Probleme cognitive și comportamentale la femei suferinde de schizofrenie și depresie, <i>Rafaela Vasilcin</i>	94
The future of applied psychology in traffic, <i>Ralf Risser</i>	98
Așteptările tinerilor de la profesie, <i>Traian Manea, Mirela Manea</i>	110

Atentie!

Paginatia este valabila doar pentru sectiunea *Articole Extenso*

Prevenția abandonului de nou-născut prin consiliere psihologică

Brașoveanu Anca

Psiholog-sociolog

Spitalul clinic “Filantropia”-București

Abandonul în maternitate al nou-născutului este o anomie specifică în realitatea romanească a ultimelor două decenii, în spatele căreia se ascund traume și drame ce pot marca pentru tot restul vieții femeia care renunță, mult sau mai puțin fortuit, la copilul său.

Mentionăm aici că anterior am efectuat o cercetare amplă vizând evoluția abandonului pe o perioadă de peste un deceniu în Maternitatea “Filantropia” (anii 1987-1998). Am încercat să fundamentăm teoretic și experimental o posibilă modalitate de analiză psiho-sociologică a abandonului cu privire specială asupra cauzelor acestuia. A reieșit că anomia comportamentală de abandon este cauzată de următorii factori:

- calitatea vieții cu implicații în viața psihică a gravidei/lauzei în sfera motivational-afectivă, dar și în randamentul fizic și intelectual vizând inserția sa socială, inclusiv rolul matern;
- preponderența femeilor din familii dezorganizate, cu nivel social-cultural scăzut, aspect care își pune amprenta asupra dezvoltării socio-cognitive și comportamentale, plasând femeia, în marea majoritate a cazurilor, în totală dependență materială și decizională de întreținător/sustinatorul material;
- existența unor factori stresanți (aceștia au valoare de marker în problematica femeii care intenționează să-și părăsească copilul);
- o oarecare fragilitate emoțională la unele lauze și chiar labilitate emoțională (este cazul femeilor care au suferit abuzuri fizice sau sexuale).

În pofida eforturilor conjugate, abandonul de NN persistă, este adevărat, cu o rată inferioară față de rata anilor 1987-1998. A crescut însă așa-numitul abandon parțial (internarea copilului la leagan, neefectuarea actelor de identitate pentru copil).

In analiza intreprinsa pentru anii 1999-2000 am incercat sa surprindem si impactul activitatii de consiliere psihologica asupra lauzelor, mai cu seama asupra acelor aflate in impas decizional cu privire la soarta copilului.

Lauza in dilema actioneaza conform personalitatii si modelului socio-cultural pe care-l reprezinta. Este stiut ca fiecare persoana isi are propriul sau "spatiu relational" prin care se deosebeste de ceilalti semeni si prin care se defineste pe sine in mod esential.

In masura in care Personalitatea este un sistem hiperintegrat, intre componentele sale realizandu-se o interactiune si o interconditionare totala "totul legandu-se cu totul" (Golu M.), se impune ca atat diagnosticarea cat si interpretarea teoretica precum si in terapie sa ne raportam si , pe cat posibil, sa tinem sub control ambii factori – ereditatea si mediu.

Spectrul psihologic de reactie si adaptare la starea de mama fara copil este foarte larg, puternic guvernata de stres. Lauza care abandoneaza are o vulnerabilitate psihica deosebita: inadaptare la noua situatie, sentiment profund de vinovatie si neimplinire, pierderea stimei de sine, a increderii in sine si in viitor etc. mergand pana la depresie si nevroza. Toate aceste tulburari, caracteristice trecerii de la o stare la alta, sunt dominate de anxietate: teama de nesiguranta existentiala, teama de respingere, de neacceptare, teama de pierdere a sustinatorului material, teama de a nu fi acceptata in colectivitatea rurala (pentru acele femei ce provin din mediul rural), dar nu numai, teama datorata statutului de femeie necasatorita cu copil. Vulnerabilitatea lauzei la stres depinde de factori genetici si psihosociali, in primul rand de relatia sa cu familia; concludente in aceasta privinta sunt valorile variabilelor "strea civila", "ocupatia/nonocupatia", "dependenta materiala de intretinatori" (vezi in continuare).

Perioada de spitalizare a gravidei/lauzei (strict dependenta de diagnosticul ginecologic) imprima un anumit specific – interventie in urgenta. Este motivul pentru care ne referim in primul rand la consilierea psihologica ca modalitate specifica, dar si la alte forme de terapie in cazurile care necesita aceasta interventie, de exemplu,

arterapia sau printerapia, relaxarea prin respiratie, relaxarea Schultz, tehnici de gestalt, terapie, tehnici TCC.

Consilierea psihologica este precedata de o analiza comportamental-situationala de caz, ceea ce presupune urmatoarele:

- analiza mediului socio-cultural, a relatiilor interpersonale; aprecierea masurii in care aceste relatii pot influenta, pe de-o parte, decizia de abandon, iar pe de alta parte, pot releva existenta unor posibile resurse pozitive capabile sa se opuna deciziei de abandon;
- analiza motivationala: scopuri in viata, valori si domenii de interes social, imediat si de perspectiva, factori care ar putea fi folositi intr-un proces intensiv de schimbare a deciziei de abandon si, in mod corespunzator, la stabilirea etapelor demersului consiliere psihologica;
- alcatuirea unei anamneze prin luarea in considerare a modificarilor anatomice, somatice si comportamentale care caracterizeaza perioada de sarcina si gravidie, cu schimbarile de rol si repercusiunile corespunzatoare in plan psihologic;
- elaborarea si apoi verificarea ipotezei: perioada actuala de tulburare a pacientei este consecinta incercarii ratate de rezolvare a unei probleme de viata, de exemplu mariajul? – toate acestea constituind o analiza interpretativa de comportament individual in anumite conditii socio-culturale, la un moment dat.

Metodologia de lucru: pe parcursul cercetarii au fost utilizate observatia directa si indirecta, chestionarul, ancheta, interviul, studiul de caz, desenul si metoda biografica, teste (de la caz la caz: Beck, de depresie si Cattell de anxietate).

Variabile cercetate: varsta lauzei, starea civila, ocupatia, gradul de instruire, rangul copilului, numarul total de copii, numarul de avorturi, numarul de copii abandonati anterior, daca lauza insasi a fost abandonata de mama sa.

In continuare, prezentam cateva date cifrice si grafice ale analizei efectuate, date ce demonstreaza dinamica fenomenului de abandon, evolutia variabilelor si indicatorilor analizati. Datele ultimei analize efectuate, vizand anii 1999-2000, sunt comparate cu datele analizelor anterioare perioada 1989-1998 la

urmatorii indicatori: variabila varsta, ocupatie, domiciliu, stare civila, rangul copilului, frecventa prematuritatii N-N:

Iata frecventa abandonului exprimata procentual (raportata la numarul de nascutii vii):

Anul 1987 – 1,15%	anul 1994 – 3,15%
Anul 1988 – 2,42%	anul 1995 – 3,39%
Anul 1989 – 3,48%	anul 1996 – 3,88%
Anul 1990 – 3,60%	anul 1997 – 2,71%
Anul 1991 – 2,63%	anul 1998 – 2,53%
Anul 1992 – 4,05%	anul 1999 – 2,38%
Anul 1993 – 3,28%	anul 2000 – 2,49%

- Variabila “ocupatie”

Anul 1997 – casnice, fara ocupatie 67,14%

1999 – 77,77% casnice; 5,55% eleve; 11,11% lucreaza privat

2000 – 67,74% casnice; 6,45% eleve; 12,90% lucreaza la patron; 6,45% - strada canal.

- Variabila “varsta” ilustreaza, de exemplu urmatoarea situatie:

- pentru anul 1997 preponderenta este grupa 15-20 ani cu un pontaj de 47,14%
- anul 1999 preponderenta este grupa 20-25 ani – 38,88%
- anul 2000 preponderenta este grupa 15-20 ani – 41,93%

- Variabila “varsta” corelata cu variabila “starea civila” prezinta urmatoarea situatie:

- in anul 1997, necasatoritele reprezinta 85,71%;
- in anii 1999,2000, absolut toate femeile care abandoneaza sunt necasatorite;

- Variabila “domiciliu”:

- in anul 1997, municipiul Bucuresti reprezinta 37,14%, SAI – 22,85%, provincie 40%
- 1999 – MB – 44,44%, SAI – 33,33%, provincie – 22,22%
- 2000 – MB – 38,70%, SAI – 22,58%, provincie – 38,70%

- Variabila “rangul copilului abandonat”:

- 1997: I (primul copil) – 57,14%, II – 17,14%, III – 11,42%, IV – 4,28%, V – 4,28%..., IX – 1,42%
- 1999: I – 52,77%, II – 13,58%, III – 13,58%
- 2000: I – 38,70%, II – 22,58%, III – 16,13%
- Variabila “acte”
 - 1997 copii carora nu li s-au intocmit acte de identitate 47,14%
 - 1999 copii fara acte – 30,56%
 - 2000 copii fara acte – 32,25%
- Ponderea prematuritatii la nastere:
 - 1997 – 37,92%
 - 1999 – 19,44%
 - 2000 – 16,12%
- Evidenta medicala prenatala a existat la:
 - 12,86% cazuri in 1997
 - 7,85% cazuri in 1999
 - 6,5% cazuri in 2000
- Modalitati de solutionare a cazurilor – problema:

	Schimbarea deciziei de abandon	internati la leagan	cazuri sociale
1997	25,71%	1,71%	3,09%
1999	23,96%	1,67%	2,93%
2000	28,16%	1,26%	2,77%

Din studiul efectuat reiese ca numarul cazurilor de abandon NN a scazut pe parcursul anilor, in schimb a crescut numarul cazurilor sociale precum si posibilitatea aparitiei unor noi cazuri de abandon la lauzele care nu au efectuat acte de identitate NN-lui in perioada de sedere in maternitate.

Grupa de varsta preponderenta s-a deplasat de la 20-25 ani la 25-30 ani; sunt lauze provenite din familii dezorganizate, din relatii de concubinaj, cu copii din afara casatoriei, lauze venite din mediul rural si la care primeaza prejudecatile din mediu de origine.

Datele obtinute au fost confruntate cu un lot martor alcatuit din lauze care nu au avut dileme in legatura cu soarta copilului. Compararea a evidentiat specificul cazuisticii de care ne-am ocupat frecventa mai mare a interventiilor terapeutice, descrise mai sus, comparativ cu grupul de control.

Eficacitatea consilierii, exprimata procentual _____, reprezinta aproximativ o treime din cazurile problema. Valoarea respectiva poate fi usor variabila, daca se are in vedere faptul ca o buna parte dintre copii internati la leagan merg in familiile de provenienta dupa ce mamele acestora si-au rezolvat cel putin partial problemele din cauza carora nu doreau sa pastreze copilul (lucru care nu a stat in atentie noastra in prezenta lucrare).

BIBLIOGRAFIE SELECTIVA

1. Bydlowski M., La dette de vie. Intineraire psychanalytique de la maternite, Press es Univ. de France, 1990 si vers in lb. Rom: Psihanaliza maternitatii, Ed.Trei;
2. Bydlowski M. La nevrose traumatique post-obstetricale “Signal
Papernik E. symptome” dans la prophylaxies des accidents
Perinataux “Medicine et hygiene”, 1978, 36
3. Golu M. Fundamentele psihologiei, Ed.Fundatiei “Romania de
maine”, Bucuresti, 2000;
4. Golu M. Dinamica personalitatii, Ed.Geneze,
Bucuresti, 1993
5. Iamandescu I.B. Psihologie medicala, Ed.Infomedica, Bucuresti, 1995
6. Iamandescu I.B. Stresul psihic si interferenta Psihologiei Medicale cu
Psihosomatica, I.Med, 1993,2
7. Ionescu G. Psihoterapia, Ed.Stiintifica, Bucuresti, 1991
8. Molenat F. Mires vulnerables.Les maternites s’interrogent,
Ed. Stock-Laurence Pernoud, Paris, 1992

Suspendarea funcției psihomorale ca moment de determinare a actului criminal

Autor: asist. univ. Bunescu Anca

I. INTRODUCERE

1. Conceptul de personalitate a infractorului

Studiind rolul factorilor individuali în geneza infracțiunii, criminologia operează cu conceptul de personalitate a infractorului ca variantă a personalității umane înțeleasă în accepțiunea largă de unitate bio-psiho-socială.

Personalitatea infractorului este un concept criminologic complex care înglobează noțiunea psiho-socială de personalitate și noțiunea juridico-penală de infractor.

Personalitatea este un concept operațional de ordin descriptiv care înfățișează rezultatul unui proces de adaptare a ființei umane la lume, cu scop de conservare și dezvoltare. Ea este consecința procesului interactionist prin care infrastructura biologică a fost greșită cu principalii vectori sociali, un rezultat al interacțiunii dialectice dintre ansamblul caracteristicilor organizării interne a individului (factorii endogeni) și ansamblul factorilor mediului social (factorii exogeni).

Dispozitiile individuale native care constituie premisa formării personalității sunt influențate decisiv de condițiile sociale, economice, culturale și politice în care se dezvoltă ființa umană.

Fără îndoială, structura psihologică a individului nu poate fi înțeleasă fără infrastructura biologică pe care ea se clădește și în afara suprastructurii sociale în care ea se integrează.

Adaptarea la lume și societate a ființei umane, cu scop de conservare și dezvoltare în condiții de eficiență maximă, depinde într-o măsură importantă de componenta biologică a individului și este operată de sistemul nervos central. Activitatea sistemului cerebro-spinal, de care depinde viața psihică, se întinde cu aceeași măsură asupra sistemului neuro-vegetativ care reglează procesele interne de metabolism. De aici rezultă legătura dintre biotip și componentele personalității, respectiv aptitudinile, temperamentul și caracterul.

Aptitudinile reprezintă sisteme operaționale stabilizate, superior dezvoltate și de mare eficiență. Aptitudinile de bază sunt moștenite, iar cele superioare sunt dobândite în procesul învățării și perfecționării individuale.

Temperamentul exprima gradele de activare a energiei biopsihice, determinate atat de secretiile endocrine, de cele ale tiroidei și ale paratiroidei, precum și de sistemul de activare reticulara din diencefal. Componenta temperamentală poate fi integrată ca element explicativ în etiologia crimei, dar numai pe baza datelor furnizate de știința contemporană care arată ca nu există tipuri pure de temperament și ca aceste tipuri contin atât trăsături pozitive cât și negative. Modul de manifestare concretă a temperamentului depinde de măsura în care el este reglat și stăpânit de caracter.

Caracterul reprezintă un ansamblu de însușiri care se manifestă constant și durabil în faptele de conduită ale individului.

Comportamentul exprima raportul dintre activitatea sistemului nervos central care reglează procesele de relație cu societatea și sistemul neuro-vegetativ care conduce procesele interne de metabolism. El este rezultatul interacțiunii componentelor personalității, înscris într-o matrice cu un înalt grad de stabilitate.

Aceste elemente au fost utilizate, în forme mai complexe și mai diversificate, de adepții orientării biologice în criminologie, care au considerat datul biologic drept componenta esențială a personalității

umane, transformând anomaliile bio-constituționale și bio-psihologice în criterii de clasificare a indivizilor în buni și rai, în superiori și inferiori, în infractori și non-infractori. În variantele moderne ale acestei orientări, interacțiunea dintre componenta biologică și comportamentul infracțional ia în considerare progresele semnificative care au avut loc în genetica, biochimia sistemului nervos, neurofiziologie, endocrinologie, etc. Evaluarea rolului factorilor biologici în criminogeneză se face cu prudență, afirmându-se că nu există nici un tip particular de comportament infracțional care să fie determinat numai de factorii biologici.

În realitate, personalitatea umană nu este doar consecința eredității, interacțiunile dintre individ și mediu rasfrângându-se asupra componentelor personalității. În cadrul procesului de socializare, de maturizare biologică și socială, omul își modelează personalitatea prin învățarea și interiorizarea complexului sociocultural pe care îl promovează societatea. Procesul de socializare, în ansamblul său, modelează un tip de personalitate definit prin unicitate și originalitate și care exprimă, într-un mod constant, durabil și predictibil, un amplu repertoriu de atitudini, opinii și acțiuni compatibile cu modelul cultural și normativ al societății respective. El nu se identifică, însă, cu un simplu proces de adaptare individuală și conformistă la mediu, reprezentând produsul unor interacțiuni biunivoce complexe între individ și mediul său social, care generează transformări și schimbări în ambele sensuri. De aceea, personalitatea este un concept care presupune ideea de evoluție a ființei umane în raport cu modificările intervenite în mediul social, în sfera relațiilor sociale.

Perspectiva explicativă a conduitei antisociale implică, în mod obligatoriu, examinarea condițiilor social-istorice în care se desfășoară procesul de socializare a individului pentru a se identifica factorii care detreminează sau favorizează orientarea antisocială a personalității.

Deși relațiile sociale influențează decisiv formarea personalității individuale, la rândul lor, ele sunt determinate de activitatea oamenilor ca factori sociali creatori. În

consecinta, personalitatea umana este produsul epocii in care traiește omul și pe care o reflecta la nivelul constiintei, actionand, totodata, constructiv sau distructiv, asupra sa. Procesele integrarii sociale sunt procese interactioniste care determina sintezele majore ale fiintei umane.

Astfel, daca adaptarea pasiva la mediu, cu scop de conservare, este operata de reflexe și instincte care sunt precumpanitor ereditare, adaptarea activa, cu scop de conservare și dezvoltare, este operata de vointa organizata a caracterului, luminata de invatare și inteligenta și controlata de emotii și sentimente.

Maturizarea este un proces de dezvoltare și implinire venit dinspre interior spre exterior. Invatarea este procesul complementar al maturizarii, o adaptare activa la conditiile noi ale mediului ce nu pot fi rezolvate prin simpla repetare a instinctelor ereditare.

Aceste procese sunt marcate de tendinte și valente. Tendintele sunt incitatiei provenite din interiorul fiintei umane, dar ele nu sunt numai ereditare, ci și dobandite prin invatare. In cazul tendintelor biologice precumpanește ereditatea, iar in cazul tendintelor sociale, esentiala este invatarea. Valentele sunt excitatiei determinate de mediul social. Ele se conjuga cu tendintele, rezultand comportamentul specific fiecărei fiinte umane.

Din punct de vedere criminologic, cea mai importanta componenta a personalitatii umane ramane caracterul, a carui descifrare și valorificare poate avea un rol deosebit in prevenirea și combaterea fenomenului infractional, precum și in tratamentul și resocializarea infractorilor.

Infractorul. Conceptul de personalitate a infractorului impune și unele clarificari cu privire la acceptiunea criminologica a termenului de infractor.

In definirea notiunii de infractor trebuie pornit de la legatura organica ce exista intre fapta comisa și faptuitorul acesteia. Pentru a identifica elementele definitorii ale infractorului este necesar sa ne raportam la trasaturile esentiale ale infractiunii.

Art.17 C.pen. definește infractiunea ca fiind fapta care prezinta pericol social, savarșita cu vinovatie și prevazuta de legea penala. Drept consecinta, infractorul este persoana care a savarșit, cu vinovatie, o fapta care prezinta pericol social și este prevazuta de legea penala. Aceasta definitie evidentiaza faptul ca notiunea de infractor nu poate fi o simpla eticheta aplicata unor indivizi de catre un grup social dominant, așa cum incearca sa demonstreze unele din teoriile inspirate de interactionism, ci desemneaza o persoana care comite o fapta antisociala generatoare de efecte juridice penale.

Totuși, in criminologie, personalitatea infractorului este o notiune mai cuprinzatoare decat cea juridico-penala, cuorinzand ansamblul trasaturilor, insușirilor, calitatilor persoanei care a comis o infractiune, exprimand totodata interrelatia dintre individualitatea persoanei și esenta sociala a acesteia.

In aceasta viziune sistemica, personalitatea infractorului este definita ca o sinteza a trasaturilor bio-psiho-sociale cu un inalt grad de stabilitate, definitorii pentru individul care a comis o infractiune.

2. Orientarea antisociala a personalitatii infractorului.

Așa cum se subliniază în literatura de specialitate și în conformitate cu analiza efectuată, orientarea antisocială a personalității infractorilor este diferită ca grad de intensitate și mod de manifestare. Din aceste considerente, conceptul de orientare antisocială a personalității dobândește două semnificații:

- într-o primă accepțiune, el definește incapacitatea individului de a răspunde adecvat sistemului de norme și valori promovate de societate. Individul orientat antisocial recunoaște sistemul licit de valori, dar personalitatea sa prezintă o disfuncție, o inadaptare, nereușind să reacționeze întotdeauna în conformitate cu aceste norme și valori;

- într-o a doua accepțiune, personalitatea orientată antisocial elimină sistemul de norme și valori general acceptate de societate, însușindu-și norme și valori proprii, care sunt contrare celor eliminate. În acest caz nu mai este vorba de o disfuncție sau de inadaptare ci dimpotrivă, personalitatea infractorului este pe deplin adaptată, dar la norme și valori ilicite. Acest tip de personalitate orientată antisocial aparține, de regulă, recidiviștilor.

Gradul de intensitate a orientării antisociale a personalității infractorului sugerează pericolul social potențial pe care îl prezintă acesta. Spre exemplu, un individ neadaptat, dar care nu contestă sistemul de norme și valori impus de societate, prezintă un pericol social potențial mai redus, deși într-o situație concretă favorabilă el poate săvârși o infracțiune.

3. Situația preinfracțională. Mecanismul trecerii la act.

Etiologia faptei antisociale nu presupune doar existența unui anumit tip de personalitate, ci și a unei situații concertate de viață, deoarece actul infracțional constituie răspunsul pe care personalitatea orientată antisocial îl oferă unei situații determinate.

Situația preinfracțională reprezintă un ansamblu de circumstanțe exterioare personalității delicventului, care precede actul infracțional. În literatura de specialitate se face distincție între două elemente ale situației preinfracționale: evenimentul (sau seria de evenimente) care determină apariția ideii infracționale în mintea delicventului și circumstanțele în care fapta antisocială se pregătește și se execută.

- Primul element poate avea o largă variabilitate în timp. El poate fi răspunsul instantaneu la o provocare, ori poate preceda cu mult formarea ideii infracționale. În primul caz putem exemplifica prin săvârșirea unui omor în cazul flagrantului de adulter (ideea omuciderii apare în momentul constatării evenimentului), sau executarea furtului, talhariei sau delapidării când ideea faptei antisociale survine ca rezultat al unor lipsuri materiale. La rândul său, rolul evenimentului originar diferă serios în etiologia infracțiunii. El poate fi decisiv în cazul prezentat al infidelității conjugale ori poate fi nesemnificativ, cum ar fi în cazul omorului comis de un alcoolic.

- Al doilea element vizeaza circumstantele fara legatura cu motivatia infractionala, dar decisive in trecerea la act. Astfel, prezenta unei arme (in cazul infractiunilor savarsite cu violenta), a unei portiere deschise (in cazul furturilor din autoturisme) etc. favorizeaza realizarea proiectului infractional.

Fara indoiala ca intre diversele elemente ale situatiei preinfractionale, victima are un rol important. Ea poate fi provocatoare, neglijenta sau indiferenta fata de comiterea infractiunii.

In principiu, adoptarea variantei de comportament infractional va interveni in acele ipoteze in care intre orientarea antisociala a personalitatii si situatia preinfractionala se realizeaza o compensare sub raportul eficientei contributive.

Mecanismul trecerii la act

Trecerea la savarsirea actului infractional este elementul care diferentiaza infractorii de noninfractori. Analiza trecerii la act surprinde momentul impactului dintre personalitate si situatia concreta de viata. Personalitatea prezinta interese sub aspectul intensitatii orientarii sale antisociale (diferenta de grad), precum si a trasaturilor de caracte care o sustin: egocentrismul, agresivitatea, indiferenta afectiva si labilitatea.

Situatia concreta de viata, asa cum s-a aratat, creeaza premise mai mult sau mai putin favorabile trecerii la act. In functie de intensitate orientarii antisociale a personalitatii infractorului, pentru a se trece la savarsirea infractiunii, situatia concreta de viata poate imbraca neglijenta fata de valorile sociale ce sunt protejate de legea penala.

II. Cercetare experimentală privind rolul functiei psihomorale in determinarea actului criminal

1. Functia psihomorala - manifestare psihosociala a constiintei

"A fi constient inseamna a te inscrie in povestea propriei tale experiente" (Henry Ey). Asumandu-si functia de a vorbi, subiectul se ridica in fata lumii sale, caci identificand aceasta lume el se infrunta cu sine insusi, isi apare siesi. Constiinta este de natura sociala si va ramane astfel atata timp cat vor exista oameni.

Esentiala in procesul constiintei este integrarea experientei astfel incat sa poata fi totodata unica si multipla in fiecare din momentele ei (A. Fessard).

H. Ey delimita patru functii principale ale constiintei:

- 1) de reflectare cognitiva,
- 2) anticipativa sau predictiva,
- 3) proiectiva,
- 4) finalista sau de orientare spre scop.

Constiinta axiologica este cea care da nota de valoare, de urmare consecventa a normelor, de unitate indestructibila dintre vorba si fapta, e ceea ce da curs in forma

libertatii a necesitatii morale, pentru ca asa cum spunea Simone de Beauvoir: "in fond, a fi liber inseamna a fi moral".

A fi moral presupune relatii, comportamente si constiinta.

Constiinta morala este cea care determina comportamentele indivizilor si relatiile acestora. Cand aceasta este suspendata momentan comportamentele si relatiile indivizilor sunt afectate.

Freud considera ca in viata oricarui individ exista momente in care functia psihomorala este mai mult sau mai putin atenuata astfel incat diferenta intre indivizi ar fi una de grad si nu de natura.

De la aceasta consideratie am pornit, avand in vedere faptul ca actul criminal poate fi si un semn al suspendarii totale a functiei psihomorale intr-un moment al vietii individului, suspendare ce ar putea fi influentata de factori cum ar fi:

- 1) trasaturile de personalitate (agresivitate, excitabilitate, dominare),
- 2) anumite caracteristici, conflicte ce sunt retinute, reprimite un timp mai scurt sau mai indelungat,
- 3) "tipul" de eu,
- 4) "puterea" cenzorului moral.

Scopul studiului consta tocmai in observarea influentei acestor elemente asupra decompensarii functiei psihomorale la un moment dat din viata individului si in ce masura aceste elemente pot fi ameliorate in vederea recuperarii indivizilor si reintegrarii lor in societate.

2. Obiectivele cercetarii

2.1. Studiarea caracteristicilor retinute sau reprimite ale detinutilor ce au savarsit omoruri deosebit de grave;

2.2. Analiza legaturii dintre cenzorul moral al indivizilor, tipul de eu si savarsirea actului criminal;

2.3. Realizarea unui profil al personalitatii detinutilor ce au savarsit omoruri deosebit de grave.

3. Ipotezele de cercetare

3.1. Daca diferenta dintre indivizi in ceea ce priveste comiterea actului criminal nu este de natura ci de grad, atunci trasaturile de personalitate nu influenteaza realizarea acestui act;

3.2. Daca suspendarea sensului etic reprezinta un factor declansator al actului criminal, atunci tipul de eu va influenta comiterea sa;

3.3. Daca trasaturile de personalitate nu influenteaza realizarea actului criminal, atunci raspunzator de declansarea acestuia ar putea fi conflictele intrapsihice.

4. Metodologia cercetarii

In scopul studierii elementelor presupuse mai sus s-au aplicat trei tipuri de teste, dupa cum urmeaza:

4.1. Inventarul de personalitate Freiburg

Elaborat de Fahrenberg, Selg si Hampel, este un chestionar multifazic, construit prin combinarea unui sistem psihologic clasic cu unul extras din nosologia psihiatrica. Cuprinde 212 itemi grupati in 12 scari din care am selectat in scopul studiului 3 scari:

a) scara 2 - agresivitate - care semnifica un continuum de la agresivitate spontana si imaturitate emotionala pana la lipsa agresivitatii spontane si a stapanirii de sine. Aceasta scara cuprinde 26 de itemi din care 2 sunt polati negativ.

b) scara 4 - excitabilitatea - semnificand un continuum de la foarte iritabil si sensibil la frustrare pana la linistit si cu toleranta mare la frustrare. Cuprinde 20 de itemi din care unul polat negativ.

c) scara 7 - dominarea - desemnand agresivitate reactiva, dorinta de a se impune, pana la ingaduinta si moderatie. Cuprinde 20 de itemi, unul polat negativ.

4.2. Diagnosticul experimental al pulsionilor - Szondi

Reprezinta un model de sistem pulsional genetic, familial, fondat pe date furnizate de patologia ereditara a maladiilor pulsionale. Aceste maladii comporta opt trebuinte pulsionale, dupa cum urmeaza:

- sadism;
- homosexualitate;
- isterie;
- epilepsie;
- schizofrenie paranoida;
- schizofrenie katatonica;
- stari depresive;
- stari maniacale.

Testul se bazeaza pe patru pulsioni, denumite vectori pulsionali, ce pun in evidenta un quantum pulsional delimitat, cu o directie pulsionala particulara, directie in care se manifesta trebuintele si aspiratiile indirecte.

Fiecare vector pulsional cuprinde doi factori, dupa cum urmeaza:

1) Vectorul S, al pulsionilor sexuale, cuprinde:

- a) factorul h - homosexualitate;
- b) factorul s - sadism;

2) Vectorul P, al pulsionilor paroxismale, de protectie, cuprinde:

- a) factorul e - epilepsie;
- b) factorul hy - isterie;

- 3) Vectorul Sch, al pulsuniilor Eului, cuprinde:
 - a) factorul k - schizofrenie catatonica;
 - b) factorul p - schizofrenie paranoica;
- 4) Vectorul C, al pulsuniilor de contact, cuprinde:
 - a) factorul d - stari depresive;
 - b) factorul m - stari maniacale.

Dintre acestia am selectat doi vectori, Sch si P, considerand ca pulsuniile de protectie si cele ale Eului ar putea influenta comiterea actelor agresive spontane.

4.3. Testul cromatic proiectiv verbal Luscher

Acesta studiaza structurile profunde ale personalitatii, care se proiecteaza in preferinta pentru culori. El cuprinde 8 culori ce sunt prezentate subiectilor pentru a se studia:

- 1) Obiectivele dorite sau comportamentul dictat de obiectivele dorite;
- 2) Situatiile existente sau comportament potrivit situatiei existente;
- 3) Caracteristici retinute sau comportament nepotrivit situatiei existente;
- 4) Caracteristici respinse, reprimite sau incarcate de anxietate;
- 5) Problema actuala sau comportament aparut datorita stresului.

Selectiile de culoare care sunt cel mai putin dezirabile din punct de vedere psihologic sunt indicate prin atribuirea de asteriscuri. Cu cat numarul de asteriscuri este mai mare cu atat conflictul psihic este mai acut si grupul de culori respectiv mai departe de normal.

In cadrul acestui test s-au selectat functiile 3 si 4, presupunandu-se ca acestea ar putea influenta declansarea actului agresiv.

5. Esantionarea

In cadrul cercetarii s-au folosit doua esantioane, unul experimental si unul de control. Pentru realizarea omogenizarii esantioanelor s-a folosit procedeul "potrivirii prin imperechere".

Esantionul experimental a fost constituit din 30 de subiecti detinuti pentru infractiunea de "omor deosebit de grav" in cadrul penitenciarului din Timisoara, toti de sex masculin, cu varsta cuprinsa intre 25 si 35 de ani si nivel de scolarizare intre 8 si 12 clase.

Grupul de control a fost format din muncitori angajati in cadrul U.M.T., cu aceleasi caracteristici ce apar in grupul experimental.

6. Corelatii statistice si verificarea ipotezelor

Ipoteza 1. In conceptia lui Freud, diferenta dintre infractor si non-infractor s-ar situa la nivelul Supraeului.

Pulsuniile organice antisociale, tendintele infractionale, ar fi prezente la toti indivizii, dar raman ascunse in procesele abisale ale personalitatii acestora, fiind

controlate si stapanite de catre Eu. Deci, diferentele dintre indivizi nu ar fi de natura, ci de grad.

De la aceasta teorie am pornit in inaintarea primei ipoteze.

In ceea ce priveste cea de-a doua parte a ipotezei , am selectat 3 trasaturi de personalitate : agresivitate, excitabilitate si dominare, avansand ideea ca acestea nu influenteaza comiterea actului criminal.

La scara 2, agresivitate, la gradul de libertate 2, conform tabelului lui Fischer, valoarea pentru o corelatie foarte puternica este mult superioara astfel incat afirm cu incredere ca agresivitatea, ca trasatura de personalitate, nu influenteaza comiterea actului criminal. ($\chi^2 = 1,1$ corespunde la un $P=0,9\tilde{0}$)

In ceea ce priveste scara 4, excitabilitate, la gradul de libertate 2, $\chi^2 = 2,61$, adica mult inferior unei valori ce indica o corelatie puternica, de unde rezulta ca nici excitabilitatea nu influenteaza comiterea actului criminal.

La scara 7, dominare, $\chi^2 = 2,58$ ceea ce ne indica de asemenea lipsa corelatiei.

Din toate cele trei valori obtinute, sustin ca ipoteza este confirmata, agresivitatea, dominarea si excitabilitatea ca trasaturi de personalitate nu influenteaza comiterea actului criminal.

Pentru comparatii procentuale si corelatii statistice a se vedea Anexa 1.1,1.2.

Ipoteza 2. Am pornit de la ideea ca suspendarea sensului etic reprezinta un factor declansator al actului criminal. Pentru aceasta am studiat variatiile pulsionii P a sensului etic si moral in cele doua grupe, pe toate cele 4 clase.

Valoarea lui $\chi^2 = 9,76$ la gradul de libertate 3, indica o corelatie foarte puternica ($P=0,02$) ceea ce indica faptul ca sensul etic, moral, atribut al Supraeului, influenteaza comiterea actului criminal, ceea ce inseamna ca prima parte a ipotezei se confirma.

In ceea ce priveste a doua parte a ipotezei, am studiat vectorul Sch, al pulsionilor Eului, pentru a observa influenta acestuia asupra reglarii conduitei.

Valoarea lui $\chi^2 = 12,81$, la gradul de libertate 6, indica o corelatie puternica ($P=0,05$) ceea ce confirma faptul ca Eul este cel care controleaza si stapaneste pulsionile noastre abisale.

Aceasta ipoteza confirma indirect si prima parte a ipotezei 1.

Pentru comparatii procentuale si corelatii statistice a se vedea Anexa 2.1,2.2,2.3.

Ipoteza 3. In ceea ce priveste prima parte a ipotezei 3 a fost deja demonstrata prin intermediul ipotezei nr. 1. Daca trasaturile de personalitate nu influenteaza realizarea actului criminal, atunci conflictele intrapsihice ce exista la nivelul personalitatii individuale ar putea influenta comiterea sa.

Am ales ca posibili declansatori ai conflictelor intrapsihice comportamentele reprimite si cele respinse. In ceea ce priveste comportamentele reprimite, valoarea lui $\chi^2 = 10,19$, la gradul de libertate 3, indica o corelatie foarte puternica ($P=0,02$), ceea ce demonstreaza ca acestea influenteaza comiterea actului criminal.

La functia 4, comportamente respinse, $\chi^2 = 10,11$, la gradul de libertate 3, indica de asemenea o corelatie foarte puternica ($P=0,02$) ceea ce demonstreaza ca ambele variabile alese influenteaza comiterea actului criminal, deci ipoteza numarul 3

se confirma. Pentru comparatii procentuale si corelatii statistice a se vedea Anexa 3.1, 3.2.

7. Concluzii, sugestii, recomandari

Desi cele 3 ipoteze au fost confirmate, acest fapt nu trebuie sa duca la generalizari, din cel putin 2 motive : factorii alesi nu sunt singurii ce influenteaza comiterea actului criminal, pe de-o parte si pe de alta parte, populatia selectata spre studiu a fost mult prea restransa pentru a se putea permite o generalizare.

In orice caz, conflictele intrapsihice ce subzista timp indelungat in psihicul nostru, alaturi de un cenzor moral slab, defectuos pot duce la decompensari de acest tip, in care agresivitatea acumulata este revarsata spre cei din jur.

Acest lucru este posibil dar nu este intotdeauna necesar deoarece exista o serie de alti factori ce pot inhiba savarsirea acestui act reprobabil.

Intr-adevar, cei studiatii de mine au avut un moment in viata cand conflictul intrapsihic a fost atat de puternic incat a suspendat sensul etic, moral ce subzista in om, problema care ramane este in ce masura noi ceilalti oameni ii vom ajuta ca acest lucru sa nu se mai repete, in ce masura vom reusi sa-i ajutam sa se resocializeze, sa redevina oameni printre noi.

In momentul de fata, in numeroase tari, principalele orientari in materie de tratament si recuperare sociala a delicventilor evidentiaza tot mai pregnant importanta contextului social, familial si comunitar in care se deruleaza procesul de resocializare, in vederea evitarii pe cat posibil a efectelor negative ale « etichetarii » si « stigmatizarii » delicventului condamnat.

De asemenea, noile metode de tratament a delicventilor accentueaza importanta aspectului evolutiv si continuu al reeducarii delicventului in diferite stabilimente, ca si participarea si implicarea crescanda a comunitatii in rezolvarea solutiilor de tratament aplicate delicventilor, concomitent cu « umanizarea » formelor si modalitatilor « clasice » de terapie si profilaxie (masuri educative, medicale si penale).

Tocmai de aceea mi se pare de un real interes constituirea unui grup « Quit » de intrajutorare, constituit din tineri ce doresc sa ajute la reintegrarea sau profilaxia infractorilor reali sau potentiali.

Este vorba evident de o resocializare si recuperare morala, mijloacele financiare fiind insuficiente pentru o recuperare si reinsertie intr-o activitate sociala, intr-un nou statut social. Ajutorul acordat doreste sa reduca traumele psihice ale detinutilor, tulburarile emotionale, ideile obsesive, comportamentele agresive, deci se tinde spre o « normalizare » a acestora pentru a se putea apoi reintegra social fara probleme.

Cred cu tarie faptul ca omul este esentialmente o fiinta culturala, ca doar in contact cu semenii si cultura omul devine om si de aceea cred ca oamenii se pot ajuta intre ei, pot si trebuie sa acorde credit semenilor lor. In greseli diferentele sunt de grad, nu atat de esenta. Ma gandesc aici si la exemplul biblic, al femeii pacatoase.

Isus spunea : « cine crede ca n-a pacatuit niciodata sa arunce primul cu piatra ». De ce sa etichetam atunci un individ pentru o prima greseala , de ce sa nu-i acordam sansa sa redevina uman ?

Daca e vorba de o crima, intr-adevar, societatea a pierdut un individ, dar condammand criminalul la moarte, va pierde doi. Unul dintre infractori imi spunea : « imi pare rau pentru ce s-a intamplat si sunt sigur ca nimeni nu ma va privi ca inainte ». Din pacate avea dreptate, ne e greu sa credem ca un individ se poate indrepta, ca poate regreta ce s-a intamplat. Nu discut aici justetea masurilor penale, insa ce se intampla cu un infractor ce, in legitima aparare, a comis o infractiune ? Rousseau spunea ca instinctul de conservare este primul nostru instinct natural. Si totusi exista un caz, al unei femei care desi avea circumstanta atenuanta, « legitima aparare », se afla in detentie de 9 ani si mai are 3 ani de executat. Sunt 12 ani din viata unui om.

Statisticile nu au nici o relevanta in caz individual. Un singur om condamna viata unui alt om. Dreptul probator incearca sa corijeze acest neajuns si totusi si aici exista greseli. Exista oare undeva in fiinta umana posibilitatea de a crede in « OM » chiar daca a gresit ? Putem oare sa il credem pe C. Petrescu, care spunea ca o « greseala atrage dupa sine finalul » ?. Aici era vorba de dragoste, dar nu tot de dragoste, inteleasa insa in alt registru este vorba si atunci cand acordam credit a doua oara ?

Departa de mine gandul ca orice infractor poate sa revina in « normalitate », dar de ce sa folosim « generalul » pentru toate cazurile individuale ? Studiem oare suficient de profund cauzele care determina un individ sa comita infractiuni ? Un infractor spunea : « si tatal meu face la fel... ». Era doar tributarul unui model. Si unde putea sa caute un altul, la o varsta ia care invata de unde incepe si unde se sfarseste binele ? Oare cati infractori au avut un tata drept model ? De ce n-am incerca sa oferim un alt model, mai viabil, mai uman, sa credem macar pentru o clipa ca va urma acest model ? Poate nu o va face, dar daca o va face oare nu am adus un plus de umanitate acestei societati ?

Exista un pesimism ce se naste dintr-o saracie si un altul ce se naste dintr-un prisos de viata. De ce sa nu alegem al doilea pesimism daca dorim totusi sa fim asa ? Si ei ca si noi vor doar putin din fiecare zi, din flori, din oameni si din soare, vor un amurg sau poate un rasarit al implinirii lui. De ce oare calcand printre « etichete », scapand de calvarul veneratiei ne simtim doar mai bine ? « Eu » sunt cel mai bun si « el » este cel rau. Povara propriului « eu » ne este, de obicei, suficienta uitam sa dam si sa impartim cu ceilalti acest scurt dar al existentei.

Pledez pentru incredere, pentru frumosul din om, pentru ceea ce putem face unul pentru celalalt. Pledez pentru bunastare, dragoste si inca ceva...Pledez pentru « Quit ». In nimic nu cred oamenii mai mult ca in ceea ce cunosc cel mai putin. Noi credem ca ei sunt irecuperabili, dar pe cati dintre ei ii cunoastem , la cati dintre ei ne-am uitat in ochi, vazand regretele sau bunatatea ?

Oare daca inchidem toate portile erorilor adevarul nu ramane afara ?

Bibliografie

1. C. Paunescu - Agresivitate si conditie umana, Editura Tehnica, Bucuresti, 1994
2. N. Mitrofan, V. Zdrengea, T. Butoi - Psihologie judiciara, Editura Sansa, Bucuresti, 1994
3. S. Radulescu – Anomie, devianta si patologii sociale, Editura Sansa, Bucuresti, 1991
4. Dr. Gheorghe Florian – Psihologie penitenciara, Editura Oscar Print, Bucuresti, 1996.

Anexa 1.1. Inventarul de personalitate Freiburg – corelatii si comparatii procentuale

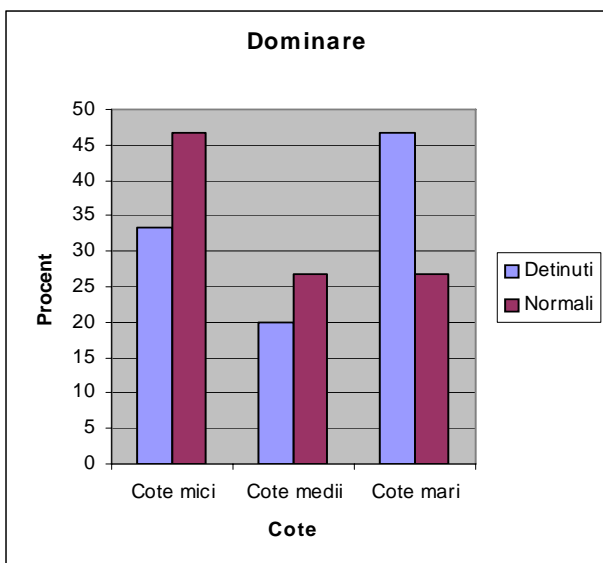
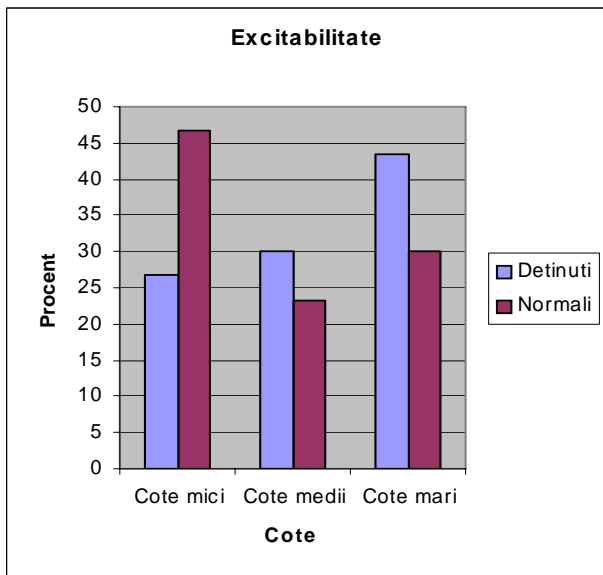
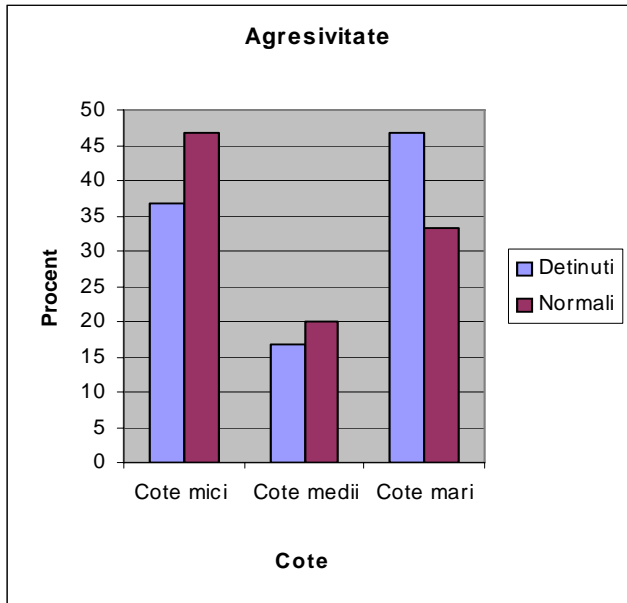
Scara	Cote	Frecvente observate f_0		Total
		Detinuti	Normali	
2. Agresivitate	Cote mici	11	14	25
	Cote medii	5	6	11
	Cote mari	14	10	24
	Total	30	30	60
4. Excitabilitate	Cote mici	8	14	22
	Cote medii	9	7	16
	Cote mari	13	9	22
	Total	30	30	60
7. Dominare	Cote mici	10	14	24
	Cote medii	6	8	14
	Cote mari	14	8	22
	Total	30	30	60

Testul statistic χ^2

Scara	f_0	f_t	$f_0 - f_t$	$(f_0 - f_t)^2$	$(f_0 - f_t)^2 / f_t$	χ^2
2. Agresivitate	11	12.5	-1.5	2.25	0.18	1.11757
	14	12.5	1.5	2.25	0.18	
	5	5.5	-0.5	0.25	0.045455	
	6	5.5	0.5	0.25	0.045455	
	14	12	2	4	0.333333	
	10	12	-2	4	0.333333	
4. Excitabilitate	8	11	-3	9	0.818182	2.61363
	14	11	3	9	0.818182	
	9	8	1	1	0.125	
	7	8	-1	1	0.125	
	13	11	2	4	0.363636	
	9	11	-2	4	0.363636	
7. Dominare	10	12	-2	4	0.333333	2.58874
	14	12	2	4	0.333333	
	6	7	-1	1	0.142857	
	8	7	1	1	0.142857	
	14	11	3	9	0.818182	
	8	11	-3	9	0.818182	

f_t – frecvente teoretice ;
 f_0 – frecvente observate .

Anexa 1.2. Comparatii procentuale - inventarul de personalitate Freiburg

Anexa 2.1. Diagnosticul experimental al pulsuniilor Szondi – corelatii si comparatii procentuale

Vector	Clase	Frecvente teoretice f_0		Total
		Detinuti	Normali	
P – pulsiunea de surpriza, sensul etic si moral	1	5	16	21
	2	7	2	9
	3	14	9	23
	4	4	3	7
	Total	30	30	60
Sch – pulsuniile Eului	1	3	1	4
	2	8	19	27
	3	4	2	6
	4	0	2	2
	5	2	0	2
	6	10	5	15
	7	3	1	4
	Total	30	30	60

Testul statistic χ^2

Vector	f_0	f_t	$f_0 - f_t$	$(f_0 - f_t)^2$	$(f_0 - f_t)^2/f_t$	χ^2
P	5	10.5	-5.5	30.25	2.880952	9,76949
	16	10.5	5.5	30.25	2.880952	
	7	4.5	2.5	6.25	1.388889	
	2	4.5	-2.5	6.25	1.388889	
	14	11.5	2.5	6.25	0.543478	
	9	11.5	-2.5	6.25	0.543478	
	4	3.5	0.5	0.25	0.071429	
	3	3.5	-0.5	0.25	0.071429	
Sch	3	2	1	1	0.5	12,8148
	1	2	-1	1	0.5	
	8	13.5	-5.5	30.25	2.240741	
	19	13.5	5.5	30.25	2.240741	
	4	3	1	1	0.333333	
	2	3	-1	1	0.333333	
	0	1	-1	1	1	
	2	1	1	1	1	
	2	1	1	1	1	
	0	1	-1	1	1	
	10	7.5	2.5	6.25	0.833333	
	5	7.5	-2.5	6.25	0.833333	
	3	2	1	1	0.5	
	1	2	-1	1	0.5	

Anexa 2.2. Legenda

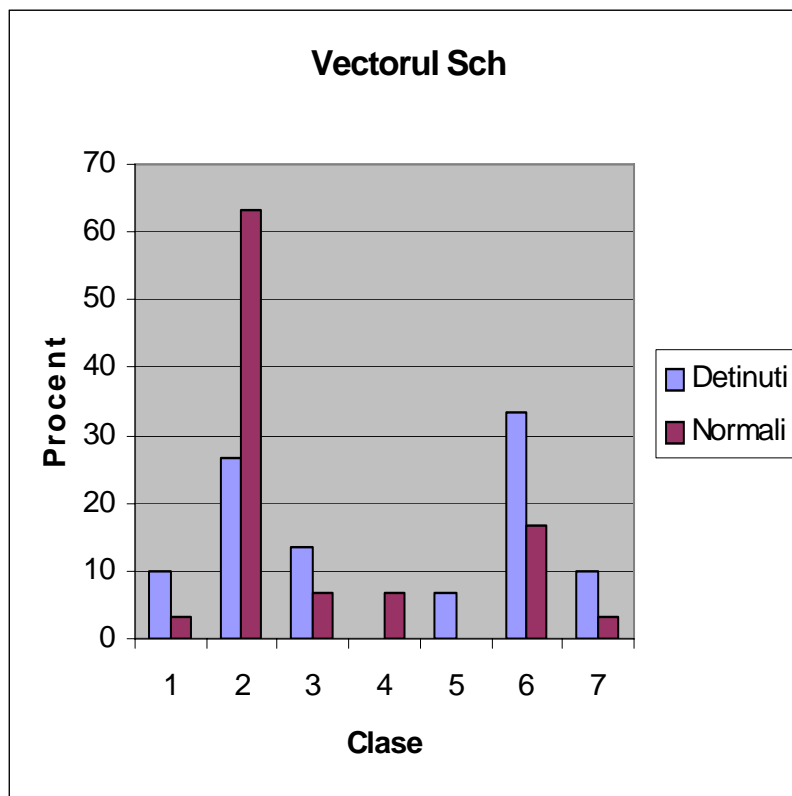
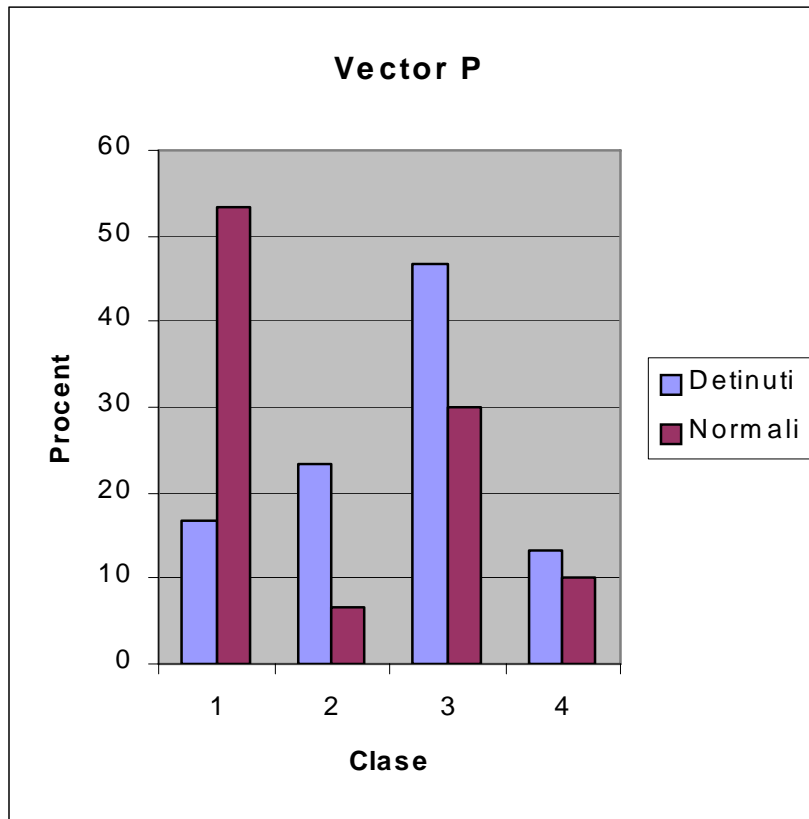
Vector P

Clase	Interpretare
I	Ingrijorare. Stari de angoasa, anxietate, panica, fobie
II	Flux, reflux de afecte si sentimente
III	Crize afective si nevoie de ajutor pentru depasirea obstacolelor interioare si exterioare. Tehnici de constrangere.
IV	Cazuri extreme

Vector Sch

Clase	Interpretare
I	Eul arhaic. Eul irational, contemplativ, care se abate de la realitate
II	Eul juvenil. Eul inhibat dar realist. Lupta impotriva luarii de constiinta a nevoilor amenintatoare.
III	Eul dresat, realist. Eul de dresaj.
IV	Eul narcisic « posedat », hiperdelicat, traind in orealitate, dar rational.
V	Eul narcisic care formeaza ideal obiectual. Eul care se identifica prin introproiectie. Eul partenerilor care sparg uniunea dualista.
VI	Eul posedat care formeaza « ideal de Eu » sau Eu idealizat, feminin. Stari de sine in care Eul se identifica prin fuziune inflativa sau proiectiva.
VII	Eul care franeaza exagerarea. Stari de sine in care Eul strange la maximum franele constiintei.

Anexa 2.3. Diagnosticul experimental al pulsuniilor Szondi – comparatii procentuale

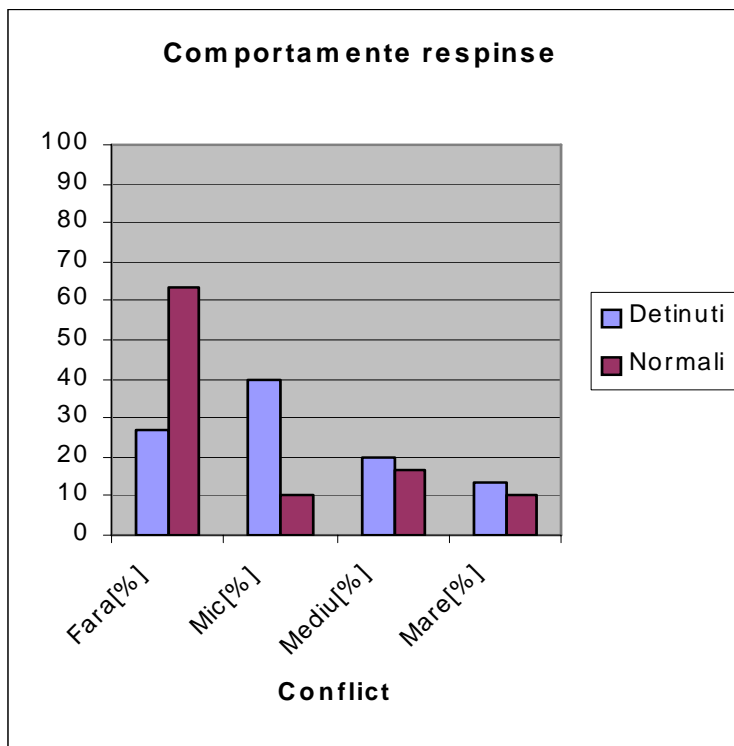
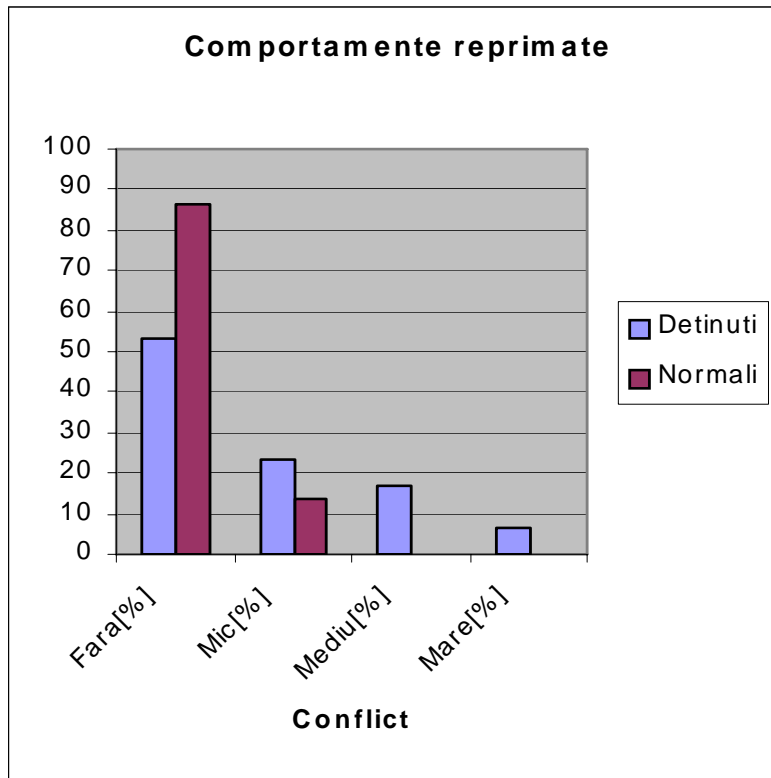
Anexa 3.1. Testul cromatic proiectiv verbal Luscher – corelatii statistice si comparatii procentuale

Scara	Grad	Frecvente observate f_0		Total
		Detinuti	Normali	
Comportamente reprimare	Fara	16	26	42
	Mic	7	4	11
	Mediu	5	0	5
	Mare	2	0	2
	Total	30	30	60
Comportamente respinse	Fara	8	19	27
	Mic	12	3	15
	Mediu	6	5	11
	Mare	4	3	7
	Total	30	30	60

Testul statistic χ^2

Scara	f_0	f_t	$f_0 - f_t$	$(f_0 - f_t)^2$	$(f_0 - f_t)^2 / f_t$	χ^2
Comportamente reprimare	16	21	-5	25	1.19048	10,1991
	26	21	5	25	1.19048	
	7	5.5	1.5	2.25	0.40909	
	4	5.5	-1.5	2.25	0.40909	
	5	2.5	2.5	6.25	2.5	
	0	2.5	-2.5	6.25	2.5	
	2	1	1	1	1	
	0	1	-1	1	1	
Comportamente respinse	8	13.5	-5.5	30.25	2.24074	10,1152
	19	13.5	5.5	30.25	2.24074	
	12	7.5	4.5	20.25	2.7	
	3	7.5	-4.5	20.25	2.7	
	6	5.5	0.5	0.25	0.04545	
	5	5.5	-0.5	0.25	0.04545	
	4	3.5	0.5	0.25	0.07143	
	3	3.5	-0.5	0.25	0.07143	

Anexa 3.2. Testul cromatic proiectiv verbal Luscher – comparatii procentuale

Counselling Model For School Rejecting Children

Aurelia Coasan, Reader in Psychology , Ph.D.

“Tibiscus“ University of Timisoara , Romania

The essential element of school rejecting behavior has been the uncontrollable and unsolvable fear, manifested by child's refuse to go to school . As a general rule , this behavior has the same frequency both in boys and in girls . The highest frequency of this phenomenon has been registered in the early stage of attending a children community . As compared to the high rate of adverse reactions towards attending the kindergarten , this phenomenon presents an age-related gradual reduction . This behavior can be found in the first primary school year or at the beginning of a new curricular instruction (11 –12 age range) , following the modification of the school environment or of child's domicile .

The school admittance is an important stage of the gradual detachment from parents , of showing autonomy and self-contained trends . (J. Ranschburg ,1979) The emotions passed through by a first form pupil within the framework of a new circumstance – the learning - under the supervision of a strange person and among unknown children are fully explainable , especially without attending previously the kindergarten or nursery . For such children , the separation from their parents may have an traumatic outcome . The children's reaction towards such a new experience depends upon the structure of personality ,as well as of other factors , especially in case the child originates from a family with a *pronounced affective climate* , shows a *major attachment* to a family member or if the parents are *excessively severe* . In such cases , the child's self-confidence is diminished , leading to the parental addiction. The school rejecting may appear not only as a consequence of the anxiety generated by the separation from the family , for fear of loosing the family's security

, but it can be also due to some unpleasant experiences associated with negative feelings towards the school ambience .

It has been shown that the intellect of these children is at least equal with that of their mates the same age and the academic performances are adequate until the installment of this behavior . (Last & Strauss , 1990) .

Data reported by V. Pfeiffer in 1999 present the principles , causes and effects related to children's phobia as well as an extensive analysis of differentiation between the various fear categories constituting the basis of a ten level hierarchical grid , as follows : physical , mental, emotional and behavioral symptoms . The symptom classification designates *premonition* (0-3 level) , *apprehension* (1-3 level) , *concern* (3-5 level) , *phobia* (5-9 level), *agoraphobia and panic strike* (6-10 level) , *anxiety* (6-9 level) and *obsessive – compulsive* disorders (level 7-9) .

However, the author shows that at any level may appear the following categories / types of fear : fear of failure , separation , losing , of prospective events , depending on child's personality , on the gravity of situation-induced fear , on the personal circumstances of the moment as well as on the others' response to the emerging issues .

In adolescent people ,the school reject is most frequently due to a student-teacher unfavorable relationship , as a result of a conflict with parents or by adhesion to a group of friends , spending her/his time with video games and dancing rooms .

There are school reject cases due to the separation anxiety when the adolescent people leave their domicile /parents to continue their studies in other places . In many cases , this behavior has been considered to be a normal , spontaneous minded phenomenon . However , some people experience an incidental or chronic evolution .

These adolescent people utter negative comments about the school , express their fear from failure and anxiety with regard to the academic performances , get easily discouraged , have an inner indignation ; the adolescent depression often occurs , accompanied by introversion and social withdrawal . When they leave home or reach the school ambient , a marked emotional distress , prolonged crying crisis and anger manifestation are observed .

The behavioral , cognitive and emotional disturbances are accompanied by somatic modifications - headache , nausea ,vomiting abdominal pain – and by cardiovascular symptoms – palpitation , tachycardia , dyspnea , shivering , sweating , dizziness , lose of consciousness , etc. .

It has been shown that each child has specific symptom features , i.e. a combination of the above-mentioned symptomatology .

The goal of our paper was to present the techniques which proved to be useful to the activity performed with these children , in order to ensure a constant school attendance .

On this purpose , the following **objectives** were considered :

- knowledge and solving the generating basic conflict of the school rejecting behavior ;
- elimination of anxiety , fear manifestations and somatic symptoms associated with the school attendance ;
- increase of self-respect and efficiency with regard to the academic performances ;
- knowledge of some complementary methods to be applied by parents and teachers in school and at home ;

Methods

With the aim of determining the dynamics of the school rejecting behavior as well as of its severity and of other possible associated behaviors , the method of psychological evaluation was applied .

Data regarding a general view upon school phobia and the possible difficulties during the counseling sessions were obtained by the functional analysis based on the BASIC grid (Behavior , Affect , Imagery , Cognition) , on SECCA grid (Stimulus , Emotion , Cognition , Comportment Anticipation) , and on Fontaine's & Ylieff's retroactive model . Besides , it was possibly to render evident the relationship between the school rejecting behavior – client – environment , as well as the role of antecedents in this context .

Rutter (1975) , quoted by Ch. Thompson & L. Rudolph has advanced some questions to be answered , in order to disclose the problems of the child with school rejecting . The followings should be mentioned :

- which is the out of school child's behavior from temperamental and social view point ? ;
- is the rejecting conditioned by the day's timetable or by the family's events ? ;

To evaluate the therapeutic efficiency ,the scale of communication level (Cungi & Rey) , self-assertive (Rathus) , self-respect (Rosenberg) , depression (Beck) , anxiety – state and characteristics – scales , and the fear questionnaire (Marks & Mathews) were applied .

Counselling framework

-The goals of counselling activity are as follows :

- to build up a **therapeutic friendly relationship** based on confidence , esteem and on an unconditioned positive acceptance by means of active listening , visual contact and by encouraging the client to elucidate his/her problems and express the personal feelings ;
- to present the **ABC model** consisting of antecedents , beliefs , consequences . Starting with the first meeting , one can explain to child that a certain “ A “ event may have some “ C “ consequences (emotional and behavioral) arising from “B” irrational cognitions to be identified . The child must be helped to understand that his/her fears related to school attendance are irrational and unrealistic . In this context , will be taken exercises to search for some alternative answers of problem's interpreting and will be motivated the irrational and rational thoughts .

Besides the dialogue regarding the child's behavior and way of thinking under various circumstances , the completion of the following exercises has been demonstrated to be helpful to identify the irrational cognitions :

- if I reach school
- if I cannot answer a question.....
- the worst thing that would happen to me if I go to school

- to elaborate and implement a program of **gradual desensitizing** . The child's anxiety towards the school attendance can be diminished and he/she can be persuaded to remain at school more and more time , in case the parents accompany and stay with their children for a short period of time . For instance , 15 min. in the first day, 20 min. in the second day , 25 min. in the third day , until the child can remain alone during the whole school program .

M.Miclea has related the “**Paul's case** “ in which his counsellor has accompanied him to school on a Sunday's day . For a short time , the counsellor has entered the school playground and discussed with Paul only about pleasant things , for avoiding the activation of Paul's catastrophic cognitions .

- The following school days (2-3 days) , until the disappearance of the adversative reaction , Paul and his counsellor have gone to school together and stayed on the school's playground for a short time .
- Paul and his counsellor have entered the class room and remained there for 10-15 min ;
they quitted the class room when the class has begun . This experience has been repeated several times .
- The counsellor has not sat next to Paul on the bench , but maintained the visual contact. It was mutually agreed to quit the place whenever Paul suggest to .
- The people in the class room has been involved in this action and the teacher has asked Paul only neutral questions (e.g. “ what did you do yesterday / what did your class-fellow tell you ? “).
- The teacher has asked Paul only easy questions ; gradually , the questions have been more specific to educational program and more difficult .
- During the break , Paul has stayed in school's library , talking with his counsellor .
- Paul has shared the break time with his counsellor and class-fellows , beginning to talk with them .
- Gradually , the majority of the time has been spent in the school yard where the counsellor has been present, but without paying special attention to Paul .

- The counsellor has stayed in the school's library and Paul has been informed about this.
- Paul has begun to prepare some of his homework and has been asked easy questions .
- An agreement has been set between Paul and his counselor with regard to school companionship and where the latter can be found .
- The child can telephone either his counselor or his parents who need to be available to cheer him up .
- Besides , the child can take to school some things contributing to his/her security and comfort. Some parents introduce among the child's books or in the breakfast pack one of the child's favorite objects .

- to learn some **relaxing techniques** , when anxiety is increased . In a quiet place , lying comfortably , eyes closed , the child is taught to control his respiratory rhythm by brief inspirations / slow expirations , thinking of pleasant things .

- the school reject can be a consequence of some **learning difficulties** . In this case , assistance programs can be applied .

- **the replacement of the negative monologue by a positive one** . The child should be assisted by a counsellor when negative comments about himself are uttered or the dialogue is negative under distressing circumstances .

The various responses are analysed by a play-role , receiving a positive connotation .

- the child's involvement in **group activities** and **pleasant projects** , even extra-curricular ;
- the development of some **social abilities facilitating his/her relationships** ;

e.g. how to greet , to ask for help , how to make and receive compliments , how to tell NO or YES , about fearlessness regarding the others' opinion (by explaining that he/she cannot be loved by everybody – excepting the family members) , how to face the failure and mistakes (because many things are learnt from mistakes and experiments) , how to be a good listener (keeping the visual contact , information feedback) .

- the use of **self-respect augmentation** technique . One can perform exercises of “ self-respect star “ , “ open list “ , “ hidden desire awareness “ , “ take care of yourself “ , “ self-congratulation “ types , and by repeating some sentences (*today I have stayed longer with school , got more good marks , I am as good as the other classmates*) ; this procedure generates positive emotions for both own and academic achievements .
- the practice of the **play therapeutic sessions** , offering the opportunity to express and discuss the child’s feelings and fears related to past and current events;
- the learning of some **adaptation coping** strategies to prevent the recurrence of subsequent problematical issues .

In the counselling activity are involved both parents and teachers which will be informed about the following aspects :

- the results of evaluation and the explanation of child’s problem ;
- the necessity to participate in the following program :
- progressive desensitizing
- self-respect increase
- development of the somatic symptoms management (child’s medical examination, overlook of crisis), the control of crying or aggressive crisis (if this happens at school ,the child will be taken into a separate room until he/she regains his/her calm ; thus , one can protect the child from his/her classmates criticism);
- identification and avoidance of the situations that maintain the child’s non- adaptation and his/her irrational fear ;
 - avoidance of scolding the child in the presence of other people ;
 - encouraging the autonomous behavior and diversifying the modalities of rewards
 - supply of adequate behavioral modalities;
 - stimulation of child’s participation in group activities , to facilitate the relation-ship with other people ;

- explanation of advantages /disadvantages by the profit / loss resulting from school attendance at the appropriate time ;

Data presented in this paper refers only to the methods and techniques that have proved to be the most efficient in counselling the school rejecting children with a normal intellect and free from mental disorders .

References

1. Cottraux J. (1995); Les therapies comportementales et cognitives . Masson , Paris.
2. Cungi C. (1995); Therapie de groupe du patient souffrant de phobie sociale ou de trouble de personalite .Journal de therapie comportementale et cognitive. Masson , Paris,5,2,45-55.
3. Cungi C. (1999) . Cum sa ne afirmam , Ed. Polirom , Iasi.
4. Pfeiffer V.; Indeparteaza frica . Bucuresti , Ed. Teora.
5. Fontaine O., Ylieff M. ; (1981) . Analise fonctionnelle et raisonnement experimental. Journal de therapie comportementale , III, p.119-130.
6. Giblin L.(2000). Arta dezvoltarii relatiilor interumane . Ed. Curtea Veche , Publishing.
7. Lazarus A.A.. (1995). Les therapies comportementales et cognitives . Paris , Masson.
8. Marks I. , Mathews M. (1979). Brief self Rating for Phobic Patients . Behavior Resource and Therapy,17,163-267.
9. Ranschburg , J. (1979) , Frica , suparare si agresivitate , E.D.P. , Bucuresti.
- 10.Rathus S.A. ; A Thirty Item Schedule for Assessing Assertive Behavior Therapy (1973),298-406.
- 11.Thompson Ch., Rudolph L. ; Counselling Children , Brooks/Cole , California (Third Edition).

Aspects de la satisfaction et de l'insatisfaction au travail

Bernard Gangloff

Laboratoire PRIS, Dpt de Psychologie
Université de Rouen, 76821 Mont Saint Aignan, France
Courrier électronique: gangloff@epeire.univ-rouen.fr

Résumé.

De nombreux éléments du travail peuvent être analysés en termes de satisfaction et d'insatisfaction. Si le salaire est sans doute le thème qui vient le premier à l'esprit, d'autres peuvent cependant avoir eux aussi une importance non négligeable. Ce sont ces autres thèmes qui font l'objet de la présente communication.

Nous avons ainsi interrogé 57 salariés, cadres et ouvriers du secteur public et privé, et nous leur avons demandé de nous indiquer en quoi ils étaient satisfaits ou insatisfaits dans leur emploi.

Outre le salaire, trois thèmes principaux sont apparus : la considération, la communication, et le contenu du travail. Par ailleurs, certaines différences, fonction du statut et du secteur d'activité des répondants, ont été constatées.

Abstract.

Many elements in a job can be analyzed in terms of satisfaction and dissatisfaction. If the salary is probably the theme that comes the first to the mind, others can have however also a non negligible importance. These other themes are the object of the present communication.

We interrogated 57 salaried people, managers and workers of the public and private sector, and asked them to indicate us whereupon they were satisfied either unsatisfied in their job.

Besides the salary, three main themes appeared: the consideration, the communication, and the content of work. Otherwise, some differences, function of the status and the sector of activity of the answering, have been noted.

La satisfaction au travail est généralement définie comme l'expression d'un "état émotionnel qui résulte de la correspondance entre ce que la personne attend de son travail et ce qu'elle perçoit en retirer" (Ripon, 1987, p424). Cette correspondance peut porter, et donc être examinée, sur de nombreux points. Ainsi, outre le salaire, Francès (1986, p492) note par exemple : les possibilités de promotion, la tâche, les relations avec les collègues et avec les supérieurs hiérarchiques.

Laissant de côté tout ce qui a trait au salaire (aspect que nous avons déjà examiné dans une étude antérieure : Gangloff, 1998), nous nous sommes ici centrés sur les autres domaines de satisfaction/insatisfaction. Nos objectifs étaient de rappeler l'importance de certains éléments peut-être parfois négligés de satisfaction et d'insatisfaction, d'analyser les constituants de ces éléments, et d'étudier l'éventuel impact du statut et du secteur d'activité des salariés comme facteurs différenciateurs de satisfaction et d'insatisfaction.

Procédure.

Opérationnellement parlant, nous avons contacté, et interrogé sur leur lieu de travail, 57 salariés, cadres et ouvriers du secteur public et du secteur privé (cf. tableau 1).

	Cadres	Ouvriers	Total
Public	20	13	33
Privé	9	15	24
Total	29	18	57

T1 : répartition des sujets interrogés.

Chaque salarié a répondu, en situation de face à face, aux questions d'un entretien semi-directif abordant différents aspects de la satisfaction et de l'insatisfaction au travail. Plus précisément, nous avons demandé à nos sujets s'ils étaient satisfaits ou non de leur travail, et de nous expliquer pourquoi (exemple de relance : "Par rapport à quoi vous basez-vous pour dire cela?"). Bien évidemment, le thème "salaire" n'a pu être totalement exclu de ces entretiens, les salariés l'abordant quasi systématiquement ; pour autant, lorsque ce thème était évoqué, nous avons, tout aussi systématiquement, non seulement évité toute relance sur ce thème, mais également tâché de recentrer l'entretien sur un autre thème.

Les verbalisations obtenues ont fait l'objet d'analyses à la fois qualitatives et quantitatives. Qualitativement, nous avons réalisé une analyse de contenu permettant d'aboutir à une classification thématique de la satisfaction et de l'insatisfaction. Quantitativement, nous avons effectué des dénombrements des verbalisations de satisfaction et d'insatisfaction, à la fois globalement (tous thèmes confondus) et par thème. Afin de comparer les degrés relatifs de satisfaction et d'insatisfaction intrastatut et intrasecteur, ces dénombrements ont alors donné lieu à l'application de

X². Par ailleurs, afin de déterminer l'effet éventuel du statut et du secteur d'activité, des tests de Student furent appliqués sur les nombres bruts de verbalisations converties en taux de satisfaction¹ (ce compte tenu des effectifs différents interstatuts et intersecteurs).

Résultats.

1- Analyses qualitatives.

Outre le salaire, 3 thèmes ont été abordés par nos sujets : la considération (ou le manque de considération) dont ils étaient l'objet, la communication intercollègues et avec la hiérarchie, et enfin le contenu du travail.

1.1- La considération.

Nos sujets ont évoqué de nombreux aspects renvoyant à la satisfaction ou à l'insatisfaction qu'ils éprouvaient eu égard à la considération dont ils étaient l'objet.

Il est ainsi fait état des évolutions de carrière et du salaire perçu (par exemple : "*Il n'y a aucune évolution de carrière*" ; "*mon salaire est bas, je ne me sens pas considéré*"). Ce qui signifie que le salaire n'est pas toujours à appréhender comme un objectif en lui-même (auquel cas on travaille pour obtenir un salaire), ni même comme un moyen pour se procurer des biens, mais comme un témoignage de considération. Le salaire devient ainsi un objet symbolique, qu'il soit mis en rapport avec l'ancienneté (c'est-à-dire qu'il constitue la rétribution de l'expérience et de la fidélité que traduit cette ancienneté, par exemple : "*Mon salaire reste très bas, mon ancienneté n'est pas reconnue*"), ou plus fréquemment qu'il soit mis en relation avec le travail fourni (le salaire est alors symbole de reconnaissance de la qualité du travail fourni, et par là indice de reconnaissance du mérite et de la valeur du salarié : "*Mes efforts ne sont pas pris en compte, c'est anormal*").

Certaines marques de confiance, telles que les responsabilités confiées, la latitude pour exercer une tâche, ou plus largement la reconnaissance d'une expertise, sont également citées ("*on ne me fait pas confiance, on ne me donne aucune responsabilité*" ; "*il faut pointer*" ; "*on n'a aucune initiative*" ; "*on fait appel à moi, on m'écoute dans les réunions*" ; "*on encourage nos idées, c'est bien*" ; "*on a accepté mon projet*").

Les moyens mis à disposition pour effectuer le travail entrent aussi dans cette catégorie ("*je me sentirais plus considéré si on me donnait les moyens matériels pour remplir ma fonction*").

Il est également possible de faire état de statuts spécifiques, ou plutôt de l'absence de certains statuts, c'est-à-dire de fonctions non reconnues en terme de statut (par

¹ Pour cela, nous avons divisé, intrastatut ou intrasecteur, le nombre de verbalisations de satisfaction par le nombre total de verbalisations.

exemple : *"Je ne suis plus un agent de maîtrise mais je ne suis pas encore un cadre. Ce qui fait que ni les ouvriers ni les cadres ne me respectent"*.

Plus ponctuellement, certains comportements particuliers sont aussi avancés comme témoignages de considération ou d'absence de considération (*"on m'ignore"* ; *"nous ne sommes pas contents : le patron nous insulte toujours. Ce n'est pas normal qu'il ait comme ça ces écarts de langage"* ; *"les cadres nous méprisent"* ; *"il n'y a aucun respect de la vie privée"* ; *"je suis très satisfait car le patron m'emmène déjeuner au restaurant à midi"*).

Indiquons également que le sentiment de considération est parfois le fruit d'un processus comparatif (par exemple, en ce qui concerne les évolutions de carrière : *"ce n'est pas juste que les secrétaires évoluent moins vite que les agents de maîtrise"*. Autres illustrations, en rapport avec le travail à réaliser : *"ça ne va pas : j'ai un travail moins intéressant que les autres cadres alors qu'on a tous le même statut"* ; ou au contraire, *"je suis très satisfait car je ne fais pas le même travail que les autres cadres"*. Ou plus globalement : *"J'ai des privilèges"*).

Il importe enfin de remarquer que la considération n'est pas seulement une attente vis-à-vis de la hiérarchie, mais aussi par rapport aux collègues (exemple : *"La plupart des hommes de ce service sont misogynes"*) et aux subordonnés (*"je suis accepté comme chef"*).

1.2- La communication.

Si la communication était parfois considérée comme symbole de considération (par exemple dans le cadre des informations fournies pour effectuer le travail, c'est-à-dire comme moyen matériel témoignant de l'intérêt porté au travail du salarié par son supérieur hiérarchique), les salariés évoquent aussi la communication pour elle-même.

Ils regrettent alors souvent l'absence de communication (*"dans notre service, il n'y a aucune réunion pour nous mettre au courant de ce qui se passe"*). Plus anecdotiquement, ils déplorent aussi certaines ambiances de travail particulières (*"l'ambiance est très mauvaises ; les femmes ici sont jalouses entre elles, et c'est insupportable"*).

1.3- Le contenu du travail.

Déjà cité lui aussi comme indice de considération, le contenu du travail est également décrit pour lui-même. Sont alors souvent cités l'intérêt (ou le désintérêt) du travail (*"ce que je fais n'est vraiment pas intéressant"* ; *"le travail est ingrat"*), ou encore la facilité à effectuer ce travail, notamment *via* les moyens mis à disposition pour le réaliser (*"ça va bien, l'outil informatique facilite grandement les choses"*).

Les contraintes (ou l'absence de contraintes) liées aux horaires et au rendement sont également évoquées (*"mon travail est dur, je fais des heures supplémentaires, mais"*

c'est normal vu mon statut" ; "je fais trop d'heures" ; "mon travail me satisfait tout à fait: je ne suis pas stressé, j'ai le temps").

Et là encore, des processus de comparaison sociale peuvent entrer en jeu (par exemple : *"Il est injuste que j'ai des tâches différentes et plus ingrates que celles des autres cadres"*).

2- Analyses quantitatives.

2.1- Approche globale.

Avant d'examiner séparément chacun des 3 thèmes abordés par nos sujets, il nous a semblé intéressant d'effectuer une analyse globale de la satisfaction et de l'insatisfaction.

Les analyses statistiques réalisées sur ces données globales montrent alors :

- qu'intrastatut et intrasecteur (cf. tableau 2a), le niveau de satisfaction est généralement identique au niveau d'insatisfaction, avec cependant deux différences tendanciellement significatives : la satisfaction semble prédominer aussi bien chez les cadres du privé ($p=.06$) que, plus globalement, chez les salariés (*i.e.* cadres + ouvriers) du privé ($p=.07$);
- qu'au niveau des taux de satisfaction (cf. tableau 2b), une seule différence apparaît tendanciellement significative (à $p=.07$), entre cadres du secteur public et cadres du secteur privé; les seconds paraissant plus satisfaits que les premiers.

	Cadres			Ouvriers			Cadres + Ouvriers		
	Public	Privé	Total	Public	Privé	Total	Public	Privé	Total
Satisfaction	19	20	39	27	17	44	46	37	83
Insatisfaction	23	10	33	21	13	34	44	23	67
Total	42	30	72	48	30	78	90	60	150

T2a : répartition (selon le statut et le secteur d'activité des répondants) des verbalisations globales de satisfaction et d'insatisfaction. Les nombres en caractère italique gras correspondent aux lieux des différences significatives ou tendanciellement significatives.

Cadres			Ouvriers			Cadres + Ouvriers		
Public	Privé	Total	Public	Privé	Total	Public	Privé	Total
0,45	0,67	0,54	0,56	0,57	0,56	0,51	0,62	0,55

T2b : répartition (selon le statut et le secteur d'activité des répondants) des taux globaux de satisfaction. Les nombres en caractère italique gras correspondent aux lieux des différences significatives ou tendanciellement significatives.

2.2- La considération.

Si nous nous centrons maintenant sur la satisfaction et l'insatisfaction concernant spécifiquement la considération dont les répondants estiment faire l'objet, nous remarquons:

- intrastatut et intrasecteur (cf. tableau 3a), que les ouvriers sont tendanciellement plus satisfaits qu'insatisfaits ($p=.08$), et que les salariés du privé sont significativement plus satisfaits qu'insatisfaits ($p=.03$);
- pour les taux de satisfaction (cf. tableau 3b), que les cadres du privé sont plus satisfaits que les cadres du public ($p=.05$), et que les salariés du privé sont tendanciellement plus satisfaits que ceux du public ($p=.06$).

	Cadres			Ouvriers			Cadres + Ouvriers		
	Public	Privé	Total	Public	Privé	Total	Public	Privé	Total
Satisfaction	7	9	16	12	10	22	19	19	38
Insatisfaction	13	4	17	8	4	12	21	8	29
Total	20	13	33	20	14	34	40	27	67

T3a : répartition (selon le statut et le secteur d'activité des répondants) des verbalisations de satisfaction et d'insatisfaction concernant la considération au travail. Les nombres en caractère italique gras correspondent aux lieux des différences significatives ou tendanciellement significatives.

Cadres			Ouvriers			Cadres + Ouvriers		
Public	Privé	Total	Public	Privé	Total	Public	Privé	Total
<i>0,35</i>	<i>0,69</i>	0,48	0,60	0,71	0,65	0,48	0,70	0,57

T3b : répartition (selon le statut et le secteur d'activité des répondants) des taux de satisfaction concernant la considération au travail. Les nombres en caractère italique gras correspondent aux lieux des différences significatives ou tendanciellement significatives.

2.3- La communication.

En ce qui concerne la communication, nous pouvons constater:

- intrastatut et intrasecteur (cf. tableau 4a), une seule différence significative, à savoir, chez les cadres du public, une insatisfaction qui domine ($p=.05$);
- pour les taux de satisfaction (cf. tableau 4b), les cadres du privé sont plus satisfaits que les cadres du public ($p=.04$), et dans le secteur public, les ouvriers sont tendanciellement plus satisfaits que les cadres ($p=.07$).

	Cadres			Ouvriers			Cadres + Ouvriers		
	Public	Privé	Total	Public	Privé	Total	Public	Privé	Total
Satisfaction	<i>1</i>	4	5	6	5	11	7	9	16
Insatisfaction	6	4	10	8	7	15	14	11	25
Total	7	8	15	14	12	26	21	20	41

T4a : répartition (selon le statut et le secteur d'activité des répondants) des verbalisations de satisfaction et d'insatisfaction concernant les communications interindividus. Les nombres en caractère italique gras correspondent aux lieux des différences significatives ou tendanciellement significatives.

Cadres			Ouvriers			Cadres + Ouvriers		
Public	Privé	Total	Public	Privé	Total	Public	Privé	Total
<i>0,14</i>	<i>0,50</i>	0,33	<i>0,43</i>	0,42	0,42	0,33	0,45	0,39

T4b : répartition (selon le statut et le secteur d'activité des répondants) des taux de satisfaction concernant la communication interindividus. Les nombres en caractère italique gras correspondent aux lieux des différences significatives ou tendanciellement significatives.

2.4- Le contenu du travail.

Enfin, pour le contenu du travail, nous observons:

- intrastatut et intrasecteur (cf. tableau 5a), une prédominance de la satisfaction, aussi bien toutes populations confondues ($p=.01$) que chez les cadres ($p=.01$) ou que chez les salariés du secteur public ($p=.04$), et une prédominance tendancielle de satisfaction chez les cadres du public ($p=.07$) et chez les cadres du privé ($p=.09$);
- pour les taux de satisfaction, l'absence de toute différence significative ou tendanciellement significative.

	Cadres			Ouvriers			Cadres + Ouvriers		
	Public	Privé	Total	Public	Privé	Total	Public	Privé	Total
Satisfaction	<i>11</i>	7	<i>18</i>	9	2	11	<i>20</i>	9	29
Insatisfaction	4	<i>2</i>	<i>6</i>	5	2	7	<i>9</i>	4	13
Total	15	9	24	14	4	18	29	13	42

T5a : répartition (selon le statut et le secteur d'activité des répondants) des verbalisations de satisfaction et d'insatisfaction concernant le contenu du travail. Les nombres en caractère italique gras correspondent aux lieux des différences significatives ou tendanciellement significatives.

Cadres			Ouvriers			Cadres + Ouvriers		
Public	Privé	Total	Public	Privé	Total	Public	Privé	Total
0,73	0,78	0,75	0,64	0,50	0,61	0,69	0,69	0,69

T5b : répartition (selon le statut et le secteur d'activité des répondants) des taux de satisfaction concernant le contenu du travail. Les nombres en caractère italique gras correspondent aux lieux des différences significatives ou tendanciellement significatives.

Discussion et conclusion.

Les données obtenues nous rappellent que la satisfaction et l'insatisfaction dans un emploi ne sont pas uniquement fonction du niveau de salaire obtenu.

Sur le plan quantitatif, nous remarquons tout d'abord, globalement, un niveau de satisfaction approximativement identique à celui de l'insatisfaction, avec cependant quelques exceptions : les salariés du privé apparaissent plus satisfaits qu'insatisfaits, et notamment les cadres du privé, qui se révèlent en outre davantage satisfaits que leurs collègues du secteur public. Ces résultats, qui traduisent les ressentis des salariés sur les 3 points qu'ils étaient invités à aborder (la considération dont ils étaient l'objet, la communication dans leur entreprise, et le contenu de leur travail), nous ont alors conduit à des analyses par domaine.

Pour la considération, nous constatons que les ouvriers se disent plus satisfaits qu'insatisfaits, différence non observée chez les cadres. Est-ce à dire que les ouvriers sont davantage considérés que les cadres? C'est possible. Mais nous pouvons également envisager que les uns et les autres possèdent des niveaux d'attente

différents en ce domaine, et qu'une éventuelle faible considération vis-à-vis des ouvriers sera cependant perçue par ces derniers de façon positive, ce en raison de leur faible niveau d'attente ; a contrario, les attentes des cadres pourraient rendre ceux-ci plus exigeants, avec donc le risque d'être plus fréquemment déçus. Toujours sur le plan de la considération, nous remarquons également des différences intersecteurs, les salariés du privé (et notamment les cadres) se déclarant plus satisfaits que ceux du public.

En ce qui concerne la communication, les cadres du privé s'estiment plus satisfaits que ceux du public (ces derniers apparaissant d'ailleurs notoirement insatisfaits) et, dans le public, les ouvriers font état de davantage de satisfaction que les cadres (en ce qui concerne ce dernier point, une interprétation en termes d'attentes respectives nous semble également plausible).

Enfin, pour le contenu du travail, nous remarquons davantage de satisfaction que d'insatisfaction chez les cadres (mais non chez les ouvriers), et davantage de satisfaction maintenant dans le public que dans le secteur privé.

Sur le plan qualitatif, il nous semble surtout intéressant de noter les multiples éléments symboliques en vigueur dans les situations salariales. Ainsi la rémunération perçue, le contenu du travail, les moyens mis à disposition pour effectuer une activité,.. ne sont pas seulement signifiants en eux-mêmes : ils traduisent également la considération que l'on porte aux salariés en tant qu'individus dotés de compétences et de valeurs.

Références.

- Francès R. (1986). La satisfaction au travail. Panorama de la question. *Revue de Psychologie Appliquée*, 36 (4), 491-505.
- Gangloff B. (1998). Etude de terrain sur les déterminants de la satisfaction salariale. *Humanisme et Entreprise*, 229, 57-69.
- Ripon A. (1987). Satisfaction et implication au travail. In: C. Levy-Leboyer et J-C. Spérandio (Eds). *Traité de psychologie du travail*. Paris: PUF, 421-434.

Aspecte psihologice privind delincvența juvenilă

Psiholog Elena Lupșa

Cuvinte cheie: dezvoltare normală și anormală, adolescență, delincvență, personalitate, integrare socială.

S-a pornit de la realitatea că delincvența juvenilă poate reprezenta un pericol uriaș pentru viitorul societății românești.

În cercetare ne-am limitat la analiza psihologică a personalității adolescentului infractor. Am urmărit compararea unor trăsături de personalitate la un lot de tineri delincvenți din penitenciar, cu un lot de tineri comparabil ca medie de vârstă cu lotul țintă aflați în stare de libertate (liceu).

Abordarea metodologică are la bază ipoteza că există deosebiri psihologice de personalitate între adolescenții delincvenți și cei integrați social. Pentru a verifica ipoteza am utilizat chestionarul de personalitate R. B. Cattell-16 PF și Inventarul de Personalitate Freiburg. Din analiza statistică a datelor nu au reieșit deosebiri semnificative de personalitate între cele două loturi studiate, de unde a rezultat rolul decisiv al unor aspecte de caracter și educație în dezvoltarea tinerilor. Lucrarea de încheie prin schițarea unor criterii de analiză psihologică indispensabile unui proiect de a preveni actele infracționale la adolescenți.

INTRODUCERE

Am pornit de la principiul că delincvența juvenilă reprezintă un pericol uriaș pentru viitorul societății românești, aspect insuficient studiat în literatura de specialitate.

În lucrare ne-am limitat la analiza psihologică a personalității adolescentului infractor în contextul identificării unor particularități psiho-afective ale devianței juvenile. Am urmărit realizarea obiectivelor propuse, în primul rând prin comparația în plan psihologic a unor trăsături de personalitate ale tinerilor delincvenți, cu un lot de tineri având aceeași vârstă, aflați în stare de libertate. Lucrarea noastră cuprinde două părți: prima intitulată „Coordonate teoretice”, sistematizează informații psihologice și psiho-juridice privind adolescența și delincvența. Aceste considerații sunt grupate în 5 subcapitole: Probleme generale ale adolescenței; Criza morală a a delincventului; Agresivitatea și rolul ei în comportamentul antisocial; Devianța și delincvența juvenilă și Particularități ale persoanei delincvente.

A doua parte implică aspectele metodologice; acestea au la bază ipoteza că există deosebiri psihologice de personalitate între adolescenții delincvenți și cei

integrați social. Pentru a verifica ipoteza am utilizat Chestionarul de Personalitate R. B. Cattell-16 PF și Inventarul de Personalitate Freiburg. Din analiza statistică a datelor nu au reieșit deosebiri semnificative de personalitate între cele două loturi studiate, de unde rezultă rolul decisiv al unor fapte de caracter și educație în destinul tinerilor. Lucrarea se încheie prin schițarea unor elemente de analiză psihologică indispensabile în inițiativa de a preveni actele infracționale în rândul tinerilor.

METODOLOGIE

Pentru realizarea acestui studiu am pornit de la următoarea ipoteză: adolescenții delincvenți prezintă anumite particularități ale personalității mai accentuat, comparativ cu adolescenții nedelincvenți, particularități care au dus la comiterea actului delinvent.

Obiective

- să creionez psihologic personalitatea delinventului juvenil
- să sugerez câteva căi de recuperare.

DESIGNUL CERCETĂRII

A. Prezentarea eșantionului

În cazul studiului prezent a fost studiat un grup de adolescenți deținuți de la Penitenciarul din Timișoara și un grup de control format din adolescenți elevi, de la Grupul Școlar de Poștă și Telecomunicații din Timișoara. Existența grupului de control ne permite a face comparații cu lotul de delincvenți și este reclamată de cerința validității datelor obținute.

Fiecare grup este compus din 31 de subiecți, iar testarea s-a făcut colectiv. Lotul de delincvenți are ca școlarizare următoarea structură:

- 15 subiecți - 8 clase;
- 7 subiecți - 5 clase;
- 9 subiecți – 2 clase (alfabetizați în penitenciar).

Adolescenții delincvenți s-au încadrat în infracțiuni contra avutului privat, furt.

B. Prezentarea instrumentelor de lucru

- Chestionarul de Personalitate R. B. Cattell-16 PF
- Inventarul de Personalitate Freiburg.

Chestionarul de Personalitate R. B. Cattell-16 PF a fost conceput pentru a furniza informații inițiale și esențiale referitoare la structura personalității subiecților investigați. Chestionarul cuprinde 187 itemi – întrebări, care urmăresc evidențierea a 16 factori de personalitate (factori de personalitate de prim ordin) plus factori de personalitate de ordinul II.

Factori de personalitate de prim ordin:

A: schizotimia – ciclotimia

B: nivel intelectual

C: forța Eului

D: subordonare – dominare

F: expansivitate
G: forța Supra-Eului
H: timiditate – îndrăzneală
I: raționalitate – afecțiune
L: încredere – suspiciune
M: preocupare față de aspecte practice
N: clarviziune – naivitate
Q: calm – neliniște
Q1: radicalism – conservatorism
Q2: dependență – independență
Q3: integritate
Q4: tensiune energetică.

Factori secundari:

F1: anxietate – adaptare
F2: introversie – extraversie
F3: dinamism – inhibiție
F4: supunere – independență

Întrebările au trei variante de răspuns (Da, Nu, Indecis), excepție făcând factorul B, care are o singură variantă de răspuns (răspunsul corect).

Inventarul de Personalitate Freiburg este un test de personalitate pluridimensional care poate fi utilizat în domeniul clinic sau neclinic pentru diagnosticarea unor însușiri importante.

Subiectul primește un chestionar de 212 itemi, la care pe baza unor instrucțiuni scrise trebuie să puncteze în mod independent punând semnul „x” în căsuța Da sau Nu.

Testul cuprinde 9 dimensiuni denumite astfel:

FPI 1: nervozitate
FPI 2: agresivitate
FPI 3: depresie
FPI 4: excitabilitate
FPI 5: sociabilitate
FPI 6: calm
FPI 7: tendința de dominare
FPI 8: inhibiție
FPI 9: sinceritate
FPI E: extraversiune intraversiune
FPI N: labilitate – stabilitate emoțională
FPI M: masculinitate – feminitate.

PREZENTAREA ȘI INTERPRETAREA DATELOR

Din analiza rezultatelor obținute pe baza Chestionarului de Personalitate R. B. Cattell-16 PF a rezultat accentuarea trăsăturilor de personalitate la delincvenți în următoarea ordine:

Factorul C vizează forța Eu-lui. Subiecții delincvenți au obținut cote scăzute și foarte scăzute într-un relativ mai mare decât subiecții nedelincvenți. Aceasta înseamnă că subiecții delincvenți se caracterizează prin emotivitate, nestatornicie, imaturitate emoțională, agitație, neliniște.

Factorul G vizează forța Supra Eu-lui. Subiecții cu forța Supra Eu-lui scăzută se caracterizează prin oportunism, ocolirea regulilor și legilor, lipsa simțului datoriei, imaturitate emoțională. Subiecții delincvenți au forța Supra Eu-lui scăzută într-o proporție ușor mai ridicată decât subiecții nedelincvenți.

Factorul Q3 vizează integritatea. S-a ajuns la concluzia că subiecții delincvenți întâmpină probleme de integrare, de adaptare la cerințele sociale într-o proporție mai mare decât subiecții nedelincvenți.

Factorul Q4 vizează energetică. S-au obținut următoarele rezultate: subiecții delincvenți sunt nepăsători, mulțumiți, apatici în proporție mai mare decât subiecții nedelincvenți.

Factorul F3 vizează introversiunea – extraversiunea. Subiecții au obținut cote foarte scăzute în proporție de 100%, ceea ce indică inhibiția în contactele sociale.

Factorul F4 vizează dimensiunea independență – supunere. Subiecții au obținut cote foarte scăzute, ceea ce înseamnă că aceștia sunt dependenți de ceilalți, au tendința de a cere aprobare și sprijin.

Aplicând criteriul χ^2 pentru factorii G; Q3; F1; F2; F3; F4 nu s-au obținut diferențe semnificative într cele două eșantioane, cu excepția factorului Q4 (tensiune energetică) unde s-a obținut o diferență puternic semnificativă între cele două eșantioane. ($\chi^2 = 13,46$; $p < 0,01$).

Inventarul de Personalitate Freiburg

Calculând valoarea indicelui z ne vom referi la proprietățile curbei normale în raport cu valorile critice 1,96 și 2,58. Dacă probabilitatea ce va corespunde indicelui $z > 1,96$, atunci diferența dintre cele două medii este semnificativă la pragul de $p < 0,05$ iar dacă $z > 2,58$ atunci diferența este semnificativă la pragul de $p < 0,01$.

În acest studiu, raportul găsit este mai mic decât 1,96, deci ipoteza nulă nu este infirmată, iar diferența obținută nu este semnificativă.

CONCLUZII

În privința trăsăturilor de personalitate care au rol în comiterea actului delincvent nu se poate spune că adolescenții delincvenți prezintă o „accentuare” într-un mod semnificativ, comparativ cu adolescenții nedelincvenți.

Rezultatele studiului nu pot și nu trebuie extinse la nivel de populație în acest stadiu al cercetării, iar valoarea corelațiilor între factori trebuie privită sub rezerva asocierii cu alți factori de ordin social și familial.

ACȚIUNI DE PREVENIRE ȘI RECUPERARE

Teatrul ca reabilitare

În cadrul metodelor de intervenție pentru a preveni și reduce actele antisociale, considerăm că „Teatrul ca reabilitare” este unul dintre cele mai bune. Acesta este programul prin care UNITER își propune să implice teatrul în abordarea uneia dintre cele mai serioase probleme ale societății românești aflate în evoluție spre o ordine democratică; reintegrarea și re-socializarea foștilor și actualilor deținuți. Acest program este unul de reeducare, în care este folosit spectacolul de teatru și metoda improvizației teatrale ca mijloc de descărcare a tensiunilor negative ale delincvenților. Teatrul creează un dialog între delincvenți și personalul de supraveghere, și aparatul polițienesc.

Drama-terapia are la bază scenariul, care este o întâmplare foarte scurtă și foarte simplă, jucată de un grup de persoane, în cazul nostru deținuți, care pornește de la o situație și în care se dezvoltă un conflict.

Spre deosebire de teatrul propriu-zis în care actorului i se cere sacrificarea Eului propriu pentru a putea prezenta mai autentic rolul, în psiho-dramă deținutului i se cere să fie el însuși.

Grupul de drama-terapie este compus din 8-10 deținuți și 2 educatori drama-terapeuți, care să conducă grupul. O ședință poate dura 1 oră sau 1 oră și 15 minute cu o frecvență de cel puțin o dată pe săptămână, timp de cel puțin 6 luni.

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

1. Adler, A., Psihologia școlarului greu educabil, Ed. IRI, București, 1995
2. Bandura, A., Ross, D., Ross S. (1961), Transmission of aggression through imitation of aggressive models, in Journal of abnormal and Social Psychology, 63.
3. Bandura A., Ross, D., Ross, S. (1963) Imitation of film – mediated aggressive models, in Journal of abnormal and Social Psychology, 66
4. Bandura A. (1973), Aggression: a social learning analysis, Englewood Cliffs, N.-J., Prentice Hall.
5. Bandura, A. (1977), Social learning theory, Englewood Cliffs, N.-J., Prentice Hall.
6. Bandura, A. (1983), Psychological mechanisms of aggression, in Green R. G. & Donnerstein (Eds.) – Aggression: Theoretical and empirical reviews, Academic Press, New York.
7. Baron, R. A. (1977), Human aggression, Plenum Press, New York.
8. Baron R. A., Byrne, D. (1991), Social psychology, Allyn&Bacon, Boston.
9. Barnett, S. A. (1995), Biologie și libertate, Ed. Științifică, București.
10. Berkowitz, L. (1969), The frustration – aggression hypothesis revised, in Berkowitz L. (Ed.) – Roots of aggression: A re-examination of the frustration – aggression hypothesis.
11. Berkowitz, L. (1989), Frustration – aggression hypothesis, in Psychological Bulletin, 106.

12. Berkowitz, L. (1993), Aggression. Its causes consequences and control, New York, McGraw – Hill Inc.
13. Bogdan, T., I. Sântea, Victime și infractori, Ed. Niculescu, București, 1996.
14. Boswell, G. (1995) Violent victims. The prevalence of abuse and loss in the lives of Section 53 offenders, University of East England.
15. Bower, G., Hillgard, E. (1981), Theories of learning, Englewood Cliffs, N.-J., Prentice Hall.
16. Butoi T., în UNITER, Terapia socială prin teatru, Ed. AXA, Botoșani, 1996.
17. Buss, A. H. (1961), The psychology of aggression, New York, J Wiley.
18. Buss, A. H. (1963), Psychology aggression in relation to different frustration, in Journal of Abnormal and Social Psychology, 67.
19. Buss, A. H. (1966), Instrumentality of aggression, feed back and frustration as determinant of physical aggression, in Journal of Personality and Social Psychology, 3.
20. Crăciunescu, R., Introversiune – Extraversiune, Ed. Științifică, București, 1991.
21. Dollard, J. Doob, L. W., Miller, N. E. (1993), Frustration and aggression, New Haven, Yale University Press.
22. Eibl – Eibesfeldt, I. (1995), Agresivitatea umană, Ed. Trei.
23. Fisher, G.-N. (1992), La dynamique du social, Violence; pouvoir changement Ed. Dunod, Paris.
24. Florian, Ghe., Penitential Psychology, Oscar Prinț Ed., Bucharest, 1996.
25. Fromm, E. (1975), La passion de detruire, Laffont, Paris.
26. Iluț, P., (1994), Pro-social behavior – antisocial behavior, in Radu I. (coord.) – Social Psychology, Exe Ed., Cluj-Napoca.
27. Karli, P. (1988) L'homme agressif, Odile Jacob Ed., Paris.
28. Karli, P. (1991), Animal and Human Aggression, Oxford University Press.
29. Kamren, A. (1990), Crime, victims. A introduction to Victimology, Pacific Grove, California, Brooks/Publishing Company.
30. Lorenz, K. (1998), Așa-zisul rău. Despre istoria naturală a agresivității. Ed Humanitas, București.
31. Mitrofan, N., V. Zdrengea, T. Butoi, Psihologie judiciară, București, 1992.
32. Moser, G. (1987), L'aggression, P.U.F., Paris.
33. Mcchielli, R. Comment ils devinent delinquants, Les Edition E.S.F., Paris, 1981.
34. Neculau, A., Psihologie socială, Ed. Polirom, Iași, 1996.
35. Radu, I., Metodologie psihologică și analiza datelor, Ed. Sincron, 1993.

Componenta psihică a educației în școala românească de goju-kensha

*Florin-Gheorghe Mageriu
lect. univ. dr. la Universitatea
„VALAHIA” din Târgoviște*

REZUMAT

Se definesc finalitățile educaționale și relațiile dintre acestea. Se definește conceptul de „câmp structural – funcțional” al funcțiunii de control psiho – energetic” în mișcarea umană, prin modelare logico – matematică. În modelarea respectivă s-a folosit o interpretare logico-matematică asupra celor două paradigme fundamentale ale metafizicii chineze antice („YIN – YANG” și „WU XING”).

Se explică utilizarea conceptului de referință mai sus, în procesul educațional al Școlii românești de GOJU – KENSHA.

Cuvinte cheie: motivație, atenție, câmp structural – funcțional, model

The psychical component of the education in Romanian School of GOJU - KENSHA

They are defining the educational finalities and the relations between these. Is defining the „structural – functional field” of the „psycho – energetic control function” concept in the human movement through logical – mathematical modulation. In the respective modulation was used a logical – mathematical interpretation on the two fundamental paradigms of the antique Chinese metaphysics („YIN – YANG”, „WU XING”). It is explained the utilisation of the reference concept above, in the educational process of the Romanian School of GOJU – KENSHA.

Key words: motivation, attention, structural – functional field, model

I. Introducere

Procesul educațional al Școlii românești de GOJU – KENSHA este constituit dintr-un ansamblu de activități desfășurate cu ajutorul unei metodologii specifice, orientată la modul general neoperațional, printr-un ideal educațional, și respectiv la modul general operațional, printr-un scop educațional.

Idealul educațional al Școlii românești de GOJU – KENSHA (același cu cel al Școlii japoneze de GOJU – KENSHA) îl constituie „omul capabil de un control optim asupra realizării propriei identități, în condițiile unor interacțiuni diverse și probabilist – variabile, cu mediul”.

Scopul educațional al școlii de referință aici (același cu cel al școlii japoneze de origine) derivat din idealul educațional definit mai sus, este cel de a influența

formarea și dezvoltarea la educabil, a capacității de „acțiune oportună” bazată pe „simțul armoniei” (HE în limba chineză și WA în limba japoneză).

Mijloacele specifice prin care procesul educațional al Școlii românești de GOJU – KENSHA tinde la realizarea finalităților sale, sunt exercițiile psiho-fizice ale mișcării de luptă.

Orice astfel de exercițiu metodologic, utilizat la un moment dat în procesul educațional de referință ca mijloc specific de realizare a unui obiectiv concret derivat din scopul educațional definit mai sus, constă dintr-o mișcare umană psiho-fizică, de o formă concret definită în raport cu obiectivul exercițiului, și care se execută într-un regim psiho – fizico – energetic, de asemenea definit în raport cu același obiectiv.

Prin urmare se poate spune că orice astfel de exercițiu metodologic are:

- o componentă structurală, determinată într-o mulțime de clase de forme structurale

($u_m \in U_k / k = 3$) ale mișcării psiho-fizice de luptă: $U_k = \{ \text{posturi (Km), tehnici (Wa), înlănțuiri de tehnici (Rz), forme standard de luptă cu adversar imaginat (Kt), atac asupra punctelor vitale (At), luptă convențională cu partener (Yk), luptă strategică cu partener (Yj), luptă liberă de convenții, cu partener (Jk)} \}$;

- o componentă funcțională, determinată într-o mulțime de stări ale funcției

acțiunale a mișcării psiho-fizice de luptă, definite ca stări ale regimului psiho-fizico-energetic al acesteia.

În general funcțiunea acțională a mișcării umane psiho-fizice, apare ca unitate asociativă a două mari funcțiuni:

- funcțiunea efectorie ($\varphi_3(ML)_3$) care este în acest caz una fizică, și astfel măsurabilă

prin parametrii fizici (viteză, îndemânare, rezistență, forță);

- funcțiunea de control ($\Psi_3(ML)_3$) care este evident de natură psihică, și astfel

măsurabilă prin componentele sale subfuncționale determinate parametric:

- conștientizarea concentrată, $c_3(ML)_3$;
- conștientizare difuză, $d_3(ML)_3$;
- automatizare proprio-motivată, $p_3(ML)_3$;
- automatizare extero-motivată, $e_3(ML)_3$.

În notarea formalizată, de mai sus:

- prin (ML) se exprimă aplicarea la „mișcarea de luptă” a parametrilor menționați;
- prin indicele „3”, aplicat simbolurilor de mai sus, se exprimă varietatea $k = 3$, a stărilor sistemului de realizare a funcțiunii de control parametrizate.

Realizarea unei funcțiuni a mișcării umane de luptă (fie aceasta „efectorie”, fie de „control”) poate fi modelată prin conceptul de „câmp structural-funcțional”.

Conceptul „câmp structural-funcțional” este conceptul central al unei teorii interpretative asupra paradigmei WU XING („cele cinci mișcări”), una dintre cele două fundamentale (cea de-a doua este „YIN – YANG”) ale metafizicii chineze antice.

Utilitatea unei astfel de modelări constă în posibilitatea tratării logico-matematice a realizării unei funcțiuni a mișcării umane, deschizând astfel calea pentru experimente științifice riguroase, în domeniu.

II. Câmpul structural-(psihic-funcțional) al „producerii în sine” a mișcării umane de luptă

Acum se pune problema stabilirii echivalențelor între cele patru componente subfuncționale ale realizării generale ale unei funcțiuni de câmp structural-funcțional $[E_k(D)_k = \{\rho_k(D)_k, q_k(D)_k, \rho_k^*(D)_k, q_k^*(D)_k\}]$ și respectiv cele aparținând funcțiunii psiho-energetice (de control) a mișcării umane de luptă $[\Psi_k(ML)_k = \{d_k(ML)_k, c_k(ML)_k, e_k(ML)_k, p_k(ML)_k\}]$.

Pașii acestui demers distributiv, sunt următorii:

În primul rând se face precizarea că se urmărește a se elabora un model ideal de câmp structural-funcțional, armonios relativ la un univers particular-abstract de control psiho-energetic, al mișcării umane de luptă.

Următorul pas al actualului demers constă în definirea caracteristicilor de realizare „în sine” a celor patru componente subfuncționale de control în mișcarea umană de luptă, caracteristici care vor fi apoi utilizate ca ipoteze în „distribuția” de referință aici:

- cu cât o mișcare umană este mai complexă, cu atât controlul conștient de ansamblu al acesteia, este în mod necesar mai difuz;
- cu cât o mișcare umană este mai simplă, cu atât controlul conștient al acesteia poate fi mai concentrat;
- automatizarea proprio-motivată a mișcării umane de luptă se asociază cu ceea ce apare ca „întreg acțional”, astfel că pentru variația monoton-crescătoare a ponderii acestui tip de control sub-conștient, se poate lua în considerare preferențial, sub-domeniul proprietății de „întreg(îg.)”, pe domeniul tuturor stărilor de realizare structurală a mișcării de referință (de varietate $k = 3, (ML)_3$);
- automatizarea extero-motivată a mișcării umane de luptă, se asociază cu ceea ce apare ca „parțialitate acțională”, astfel că pentru variația monoton-crescătoare a ponderii acestui tip de control sub-conștient, se poate lua în considerare ca preferențial, sub-domeniul proprietății de „parte(pa.)”, pe domeniul tuturor stărilor de realizare structurală a mișcării de referință (de varietate $k = 3, (ML)_3$).

Comparând definițiile componentelor subfuncționale ale unei funcțiuni generale de câmp structural-funcțional, $E_k(D)_k$, cu definițiile-ipoteze enunțate în pasul

anterior, rezultă următoarele relații de echivalență:

$$\begin{cases} p_3(\text{ML})_3 = q_3^*(\text{D})_3 \\ c_3(\text{ML})_3 = q_3(\text{D})_3 \\ e_3(\text{ML})_3 = \rho_3^*(\text{D})_3 \\ d_3(\text{ML})_3 = \rho_3(\text{D})_3 \end{cases}$$

În consecință se poate spune că:

- „conștientizarea difuză”, $d_3(\text{ML})_3$, și „conștientizarea concentrată”, $e_3(\text{ML})_3$, sunt componentele subfuncționale „majoră YANG” și respectiv „majoră YIN”, ale funcțiunii psiho-energetice $\psi_3(\text{ML})_3$, a mișcării umane de luptă;
- „automatizarea extero-motivată”, $e_3(\text{ML})_3$, și „automatizarea proprio-motivată”, $p_3(\text{ML})_3$, sunt componentele subfuncționale „minoră YANG” și respectiv „minoră YIN”, ale aceleiași funcțiuni psiho-energetice de control, $\psi_3(\text{ML})_3$.

Pe baza acestor definiții se poate exprima acum modelul ideal al controlului psiho-energetic, propriu mișcării umane de luptă, prin configurația câmpului structural-(psiho-funcțional) notat cu $G_3^{(\psi)}(\text{ML})_3$, și a cărei formă standard este construită în Fig. 1 (în ANEXA lucrării).

În Fig.1, s-au folosit următoarele notații formalizate:

$$\begin{pmatrix} i^* & & i \\ & (u_m) & \\ j & & j^* \end{pmatrix} \text{ — matricea pozițională a unei stări structurale } u_m \in U_k = \{K_m, W_a, R_z, K_t, A_t, Y_k, Y_j, J_k\} / k = 3, \text{ în câmpul structural-funcțional de realizare a funcțiunii de control } \psi_3(\text{ML})_3, \text{ a mișcării umane de luptă;}$$

$\{i, j, i^*, j^*\}$ = sunt ranguri de pondere ale realizării componentelor subfuncționale ale funcțiunii $\psi_3(\text{ML})_3$, în câmpul său structural-funcțional, și anume:

$$\begin{cases} i, \text{ pentru } d_3(\text{ML})_3 \\ j, \text{ pentru } c_3(\text{ML})_3 \\ i^*, \text{ pentru } e_3(\text{ML})_3 \\ j^*, \text{ pentru } p_3(\text{ML})_3 \end{cases}$$

Luând în considerare, ca „reper omogen de fază” ($o / \{j^*, j, i^*, i\}$) variația oricărui rang de pondere pe același interval, numeric determinat în mulțimea numerelor naturale (N), se definesc pentru câmpul structural-funcțional al realizării funcțiunii $\psi_3(\text{ML})_3$, următoarele faze funcționale (Tabelul T,1): **T.1.**

Simbol în modelul WU XING	Notatii și definiții în teoria câmpului structural – funcțional			
	$o / \{j^*, j, i^*, i\}$	Notatii grafice	Faze funcționale	Definiția fazei funcționale
METAL (M)	$j^* \in [1, 4] \subset \mathbb{N}$	\longrightarrow	$\begin{matrix} \cdot \\ j^* \end{matrix} \tau_3^{(p)} \in \tau_3^{(\Psi)}$	realizare constructivă pentru $p_3(\text{ML})_3$
APA (A)	$j \in [1, 4] \subset \mathbb{N}$	\Rightarrow	$\begin{matrix} \cdot \\ j \end{matrix} \tau_3^{(c)} \in \tau_3^{(\Psi)}$	realizare constructivă pentru $c_3(\text{ML})_3$
LEMN (L)	$i^* \in [1, 4] \subset \mathbb{N}$	$\Rightarrow\Rightarrow$	$\begin{matrix} \cdot \\ i^* \end{matrix} \tau_3^{(e)} \in \tau_3^{(\Psi)}$	realizare constructivă pentru $e_3(\text{ML})_3$
FOC (F)	$i \in [1, 4] \subset \mathbb{N}$	$\Rightarrow\Rightarrow\Rightarrow$	$\begin{matrix} \cdot \\ i \end{matrix} \tau_3^{(d)} \in \tau_3^{(\Psi)}$	realizare constructivă pentru $d_3(\text{ML})_3$
PĂMÂNT (P)	$o \in \{0\}$	$\Rightarrow\Rightarrow\Rightarrow\Rightarrow$	$\begin{matrix} \cdot \\ 0 \end{matrix} \tau_3^{(\Psi)} \in \tau_3^{(\Psi)}$	realizare integrativă a tuturor celor patru faze constructive (realizarea unei „dispoziții integrative” de control)

În continuare pentru reprezentarea grafică a modelului $G_3^{(\psi)}(\text{ML})_3$, se procedează la transformarea acestuia în modelul ${}^*G_3^{(\psi)}(\text{ML})_3$, prin transformarea matricilor poziționale, în perechi de coordonate raportate la un referențial cartezian plan, pe baza relațiilor de transformare:

$$\begin{cases} x = \frac{i - j}{2} \\ y = \frac{i^* - j^*}{2} \end{cases}$$

Efectuând transformările menționate, se obține pentru câmpul structural-funcțional al realizării funcțiunii $\psi_3(\text{ML})_3$, de control a mișcării umane de luptă, configurația matriceală notată cu ${}^*G_3^{(\psi)}(\text{ML})_3$, construită în Fig. 2; (se află în ANEXA lucrării).

Configurația matriceală ${}^*G_3^{(\psi)}(\text{ML})_3$, se reprezintă grafic în Fig. 3 (în ANEXĂ), relevând faptul că realizarea funcțiunii de control psihic a mișcării umane de luptă, (în cadrul procesului educațional al Școlii românești de GOJU-KENSHA) poate fi reprezentată printr-un model ideal, într-un limbaj riguros matematic.

Asupra câmpului structural-(psihic-funcțional), de „producere în sine” a mișcării umane de luptă, definit în cadrul conceptual al „teoriei câmpului structural-funcțional”, se pot face câteva comentarii concluzive:

1. Câmpul structural-funcțional exprimat prin configurația $G_3^{(\psi)}(\text{ML})_3$, este un model ideal asupra unui univers particular-abstract, exprimând unitatea de relație dintre stările structurale posibile ale mișcării umane de luptă, și stările de control psihic-funcțional asociate acestora.
2. Modelul astfel definit relevă că în fiecare stare de realizare structural-funcțională a mișcării umane de luptă, se realizează cu ponderi diferite, toate componentele

controlului psiho-energetic al acesteia (parametrii psiho-motrici) constituind „local”, stări funcționale armonioase, datorită cuplării tuturor rangurilor de pondere ai acestor parametrii.

În ansamblul său sistemul exprimă un „sistem de armonie”, ceea ce se poate demonstra și formalizat, pe baza proprietăților matricii standard (din Fig. 1), dar se poate și „vizualiza” pe reprezentarea grafică din Fig. 3.

3. Fiecare dintre fazele structural-funcționale ale modelului $G_3^{(\psi)}(ML)_3$, exprimă în general, variația armonioasă (cuplată) a ponderilor tuturor parametrilor psiho-motrici, dar relativ la variația omogenă și monotonă, a unuia dintre parametrii de referință, fiecare astfel de fază constituind un fel de „trajectorie variațională” necesară în cadrul procesului educațional al Școlii românești de GOJU-KENSHA.

III. Câteva considerații finale

Utilizarea teoriei câmpului structural-funcțional în tratarea procesului educațional al Școlii românești de GOJU-KENSHA a făcut posibilă folosirea unor concepte aparținând esențialmente științelor occidentale ale educației, pentru a defini și descrie coerent un proces de învățământ altfel greu comprehensibil (cel al artelor marțiale de origine extrem-orientală).

Această descriere a relevat (deși într-o prezentare doar parțială aici) în termenii expliți ai psiho-pedagogiei europene, modul în care finalitățile specifice artelor marțiale de origine extrem-orientală, orientează în mod real, procesul educațional al acestora.

Bibliografie selectivă minimală

1. Arseni C., Golu M., Dănilă I., „Psihoneurologia”, Ed. Academiei R.S.R., București, 1983
2. Cosmovici Andrei, Iacob Luminița, „Psihologie școlară”, Ed. Polirom, Iași, 1998
3. Granet Marcel, „La pensée chinoise”, Ed. Albin Michel, Paris, 1968
4. Ionescu Dan Raul, „O hermeneutică matematică a mitului și simbolului”, Ed. Sagitarius, București, 1998
5. Ionescu-Tîrgoviște C., „Teoria și practica acupuncturii moderne”, Ed. Academiei Române, București, 1993
6. Kaufmann A., „Metode și modele ale cercetării operaționale” (vol. II), Ed. Științifică, București, 1967

7. Ohtsuka Tadahiko, „GOJU-KENSHA KARATE-DO KYOHON” (vol. 1-13), © T. Ohtsuka, Tokyo, 1977
8. „GOJU-KENSHA «TAIJI QUAN» KYOHON” (vol. 1-5), © T. Ohtsuka, Tokyo, 1982
9. Zlate Mielu, „Introducere în psihologie”, Ed. Polirom, Iași, 2000

Les sequelles psychiques de la deportation

François ABALAN
Centre Hospitalier C. Perrens
121, rue de la Béchade
33076 BORDEAUX CEDEX
FRANCE

1. INTRODUCTION

Seront examinées les séquelles psychiques de la déportation dans les camps de concentration nazis.

Radil-Weiss, déporté à l'âge de 14 ans, Professeur de Neurophysiologie à l'Académie des Sciences de Prague, a pu dire :

"Les expérimentations médicales dans les camps...doivent être condamnées comme un crime immoral. Au contraire les tentatives des victimes ou des victimes potentielles pour comprendre d'un point de vue scientifique ce qui est arrivé, peut-être de trouver quelque chose ayant une valeur scientifique générale dans ces événements tragiques, est certainement justifiable et en accord avec l'éthique médicale."

Les camps de concentration n'ont malheureusement pas disparu : les camps cambodgiens du régime Khmer Rouge des années 1970 sont un exemple parmi d'autres.

2. LE SYSTEME CONCENTRATIONNAIRE NAZI

2.1 Historique.

Trois phases peuvent être distinguées dans l'histoire des camps de concentration.

De 1933 à 1939, c'est la période d'élaboration du système concentrationnaire nazi.

Les camps sont créés dès l'arrivée des Nationaux-Socialistes au pouvoir.

De 1939 (occupation de la Pologne) à fin 1944, c'est la phase d'internationalisation du système concentrationnaire. Celui-ci se développa (les camps augmentèrent en nombre et en taille) pour trois raisons essentielles : terroriser les opposants au régime, fournir une main d'oeuvre très bon marché à la machine de guerre allemande, et exterminer les opposants au régime et les "races" dites "dégénérées" (Juifs et Tziganes en particulier) dans le cadre de la "Solution Finale".

De janvier à mai 1945, c'est la phase d'effondrement du système concentrationnaire.

2.2 Géographie.

Il y eut près d'un millier de camps de concentration dans l'Europe occupée. Dépendaient des grands camps des milliers de lieux extérieurs de travail appelés "Kommandos".

2.3 Types de camps.

Il y avait différents types de camps. Les camps "normaux", tels Buchenwald, Dachau, étaient des camps de travail et des centres industriels; la durée moyenne de vie y était de quelque mois. Dans les camps d'extermination des Juifs tels Treblinka I, Auschwitz-Birkenau, des milliers de personnes étaient gazées quotidiennement; la durée moyenne de vie des déportés non exterminés dès leur arrivée au camp était de quelques mois. Dans les camps de représailles contre les Aryens tels Neue-Bremm, il n'y avait pas de travail, mais les prisonniers étaient torturés en groupe et la durée de vie était de trois semaines en moyenne.

2.4 La structure des camps.

Les camps comprenaient trois zones : le camp à l'intérieur des barbelés électrifiés, la zone de l'administration SS, et les cités SS (à quelques kilomètres du camp).

Les grands camps contenaient de 10.000 à 100.000 prisonniers.

A Buchenwald, le camp à l'intérieur des barbelés électrifiés couvrait 40 hectares et l'enceinte des barbelés avait un périmètre de 3,5 kilomètres. Oranienburg couvrait en 1945, avec les usines qui lui étaient rattachés, 388 hectares.

2.5 Exécutif des camps.

Les SS étaient aidés par des détenus qui assuraient les fonctions de chef de camp, de chef de bloc, de chef d'équipe de travail ("Kapos"), etc. C'étaient le plus souvent des détenus de droit commun, dont le sadisme et la cruauté à l'égard des autres détenus ont été maintes fois soulignés.

2.6 Statistiques.

Les statistiques précises sont difficiles car les archives ont été en partie détruites ou n'ont pas existé. On peut évaluer le nombre total de déportés à 6.000.000 .

2.7 Conditions de vie dans les camps.

Décrire les conditions de vie dans les camps, c'est décrire un appareil de destruction en masse de l'homme. Seront tout d'abord examinées les conditions générales de détention, puis les conditions spécifiques des différents groupes de déportés.

2.7.1 les conditions générales de vie dans les camps.

Le transport vers les camps se faisait dans l'immense majorité des cas dans des wagons à bestiaux. Il durait plusieurs jours. L'eau et les vivres qui manquaient, le froid en hiver ou la chaleur en été, l'encombrement extrême, faisaient de nombreuses victimes dont les cadavres restaient dans les wagons.

A leur débarquement du train et sur le chemin du camp, les déportés étaient en général battus. Les coups et les humiliations entre la gare et le camp avaient pour but de briser le caractère et d'humilier.

A leur arrivée au camp, les déportés étaient dépouillés de leurs objets personnels et vêtements. Puis le déporté était examiné nu, "comme du bétail", était entièrement rasé, et badigeonné au Grésyl. Les vêtements qui lui étaient ensuite donnés, pantalon et veste de bagnard, chaussures, étaient peu solides. Ils portaient le numéro du prisonnier et la marque de couleur qui précisait la catégorie de déportation (Politique, Juif, Droit commun, etc...) .Le logement des prisonniers se faisait dans des baraquements. L'encombrement était parfois tel qu'il était impossible de dormir autrement qu'assis.

Il régnait dans les baraquements une demi-obscurité et une odeur d'excrément, d'humidité et de cadavre, mêlées à l'odeur des crématoires.

La malnutrition était la première cause de morbidité et de mortalité, juste avant la tuberculose.

La quantité de nourriture resta toujours insuffisante, mauvaise, avariée. La ration quotidienne moyenne apportait approximativement un total d'environ 1000 calories. (Les dépenses énergétiques étaient en moyenne de 4000 à 5000 calories quotidiennes et dues au travail intense et au froid).

La malnutrition conduisait à la mort en quelques mois dans un état de cachexie.

Le travail était épuisant et se combinait à un repos insuffisant, qui entraînaient une fatigue importante. La journée de travail durait de 10 à 12 heures.

Le froid continental était intense en hiver (-20 à -30° C). Il n'y avait pas (ou il était insuffisant) de chauffage et l'eau était froide. Les vêtements et les chaussures peu épais, de mauvaise qualité, et souvent abîmés, ne protégeaient que peu.

L'hygiène était très mauvaise. Les camps étaient d'une saleté repoussante. Les besoins naturels devaient souvent se faire en public, humiliation supplémentaire.

Une ambiance de terreur, accompagnée d'humiliations et de mesures avilissantes, était entretenue en permanence. Les déportés étaient insultés, battus, punis, en permanence. L'insécurité était constante.

Les conditions humiliantes et dégradantes de la vie des camps enlevaient souvent tout respect de soi-même.

Les maladies infectieuses sévissaient, favorisées par la malnutrition et la promiscuité. Les puces, les poux de corps, les punaises et la gale étaient fréquentes. Le revier (hôpital ou infirmerie) à l'intérieur du camp avait des moyens dérisoires. Néanmoins, médecins et infirmiers déportés réussirent au revier à sauver des vies humaines.

Tous les témoignages confirment ces conditions de vie, qui entraînaient "l'état de misère physiologique", "la misère physiologique chronique progressive des camps" (Richet).

2.7.2 Les conditions des différents groupes de déportés différaient sur certains points.

2.7.2.1 Les déportés Juifs. De la fin de l'année 1941 à mi-1942 environ, ils furent systématiquement exterminés dès leur arrivée dans les camps. A partir du milieu de l'année 1942, les impératifs de production de guerre ou non obligèrent les Nazis à utiliser leur force de travail. Les Juifs échappèrent ainsi à l'extermination immédiate pour tous et entrèrent dans le cycle concentrationnaire suivant : les Juifs "improductifs" (femmes enceintes, nourrissons, etc.) furent systématiquement exterminés dans les chambres à gaz dès leur arrivée au camp ; les autres sujets déportés étaient exterminés une fois leur force de travail épuisée, après quelques mois en général. A partir de la fin janvier 1945 -libération d'Auschwitz-Birkenau par les Russes-, les déportés Juifs subirent d'une façon générale le sort des autres déportés. Les Juifs subirent une persécution d'intensité extrême (destruction des communautés et des familles à l'arrivée au camp, traitements particulièrement cruels). Sur les 4.000.000 de Juifs assassinés dans les camps, 2.000.000 furent gazés à Auschwitz. Seuls quelques centaines de milliers de Juifs survécurent à la déportation. Les Tziganes furent proportionnellement exterminés en aussi grand nombre que les Juifs.

2.7.2.2 Les autres groupes de déportés étaient les Résistants des pays occupés, des otages, des prisonniers de guerre Soviétiques, des Polonais, etc. Ils n'étaient pas systématiquement exterminés : ils moururent d'abord de la famine ; puis des infections dont la dissémination était favorisée par la malnutrition, l'encombrement, l'hygiène déplorable ; enfin ils moururent du froid, des coups, des tortures et exécutions. Des 1.500.000 déportés non-raciaux, 600.000 moururent.

3. LES SEQUELLES PSYCHIQUES DE LA DEPORTATION : "KZ SYNDROME", "SYNDROME DU SURVIVANT", SCHIZOPHRENIES REACTIONNELLES.

Nous citerons en préambule Fichet :

"Les déportés sont d'anciens traumatisés psychiques mais aussi d'anciens miséreux physiologiques."

Richet :

"Qui a été mordu par la Misère en souffrira toute sa vie : la Misère n'a jamais pardonné"

"Le système nerveux n'oublie jamais"

Helweg-Larsen :

"The poor old nervous system has a few ways to react."

et Freud :

"Tout individu soumis à des menaces externes suffisamment importantes développera des symptômes..."

3.1 Introduction.

Cohen était étonné de la résistance de l'homme dans les conditions de la vie concentrationnaire. Les séquelles de la déportation nuancent ses propos.

Les séquelles neuropsychiques principales de la déportation dans les camps de concentration nazis de la seconde guerre mondiale chez les adultes sont : 1) le "KZ syndrome" ;2) le "Syndrome du survivant", et 3) des schizophrénies réactionnelles.

3.2 La réalité des séquelles neuropsychiques de la déportation est démontrée par les travaux des auteurs Norvégiens et Polonais.

3.3 Séquelles neuropsychiques de la déportation.

3.3.1 Le syndrome du survivant ("KZ Syndrome") ("Konzentrationslager Syndrome")("Syndrome du camp de concentration").

Il a été décrit sous d'autres noms : "KL syndrome", "Concentration camp syndrome", Syndrome d'asthénie chronique progressive, syndrome de sénescence prématurée, maladie post-concentrationnaire("post-concentration camp disease"). Il fut décrit 3 ans après la fin de la guerre par Richet et coll. dans le cadre des séquelles des états de misère physiologique. Il a été décrit chez les déportés Français, Norvégiens, Danois, Polonais, Russes,.....dont la très grande majorité n'était pas Juifs (déportés non raciaux). Il s'observe chez 25 à 70% des survivants.

Il apparaît le plus souvent, non pas immédiatement après le retour de déportation, mais après une phase de latence de quelques mois à quelques années au cours de laquelle la santé du déporté s'était améliorée. Plus rarement, et surtout chez les sujets âgés, il prolonge l'asthénie du retour de déportation.

C'est un état chronique d'invalidité mentale et physique fait de symptômes asthéniques et végétatifs, de désordres émotionnels et de l'humeur, et d'une réduction intellectuelle progressive.

Il est fait des symptômes suivants :

- asthénie avec fatigabilité,
- troubles de la mémoire antérograde (difficultés de mémorisation),
- difficultés de concentration, d'attention et de raisonnement, manque d'initiative,
- nervosité, hyperactivité stérile, subagitation anxieuse, labilité de l'affect (irritabilité, colères.....),
- labilité émotionnelle psycho-provoquée par ce qui rappelle la déportation,
- humeur maussade, dépressive et labile,
- anxiété avec insomnie et cauchemars qui ont tendance à s'atténuer avec le temps,
- troubles végétatifs fréquemment psycho-provoqués par ce qui rappelle la déportation : palpitations, sensations d'oppression thoracique, dyspnée, bouffées de chaleur et de sueurs, diarrhée,
- céphalées,
- impuissance
- tendance à l'isolement social.

Ce syndrome s'aggrave en général avec le temps qui passe : au début, il réalise un syndrome où domine l'asthénie ; cette forme clinique est appelée : Syndrome d'asthénie chronique progressive, "Repatriation neurosis", "Neurastheniform neurosis". Plus tard, prédominent les troubles intellectuels qui réalisent, à un âge (40 à 50 ans) où ces syndromes sont rares, un syndrome psycho-organique (forme

modérée de détérioration intellectuelle) ou une démence ; les expressions de "sénescence prématurée" ou de "vieillesse prématurée" ("premature aging") ont été utilisées pour décrire ces états. Les tests psychométriques, l'encéphalographie gazeuse, l'examen neurologique, montrent respectivement l'organicité de la détérioration intellectuelle, une atrophie cérébrale et des signes neurologiques.

Ce syndrome entraîne une incapacité sociale importante.

Le KZ syndrome n'est ni une névrose traumatique, ni une névrose de rente, ni une psychonévrose. Tous les auteurs qui ont étudié ce syndrome sont d'accord sur ce point.

Pour les auteurs Français, les facteurs étiologiques du KZ syndrome sont les traumatismes physiques et psychiques dont la conséquence était l'état de "misère physiologique chronique progressive des camps". Pour Fichez et Klotz, la pathogénie de l'asthénie chronique progressive est liée à un dérèglement hypertonique de l'axe hypothalamo-hypophyso-corticosurrénalien.

Pour les auteurs Polonais les séquelles de la déportation sont surtout dues aux conditions avilissantes de la vie des camps qui ont dévalorisé les déportés à leur propres yeux et, accessoirement, aux traumatismes biologiques (malnutrition.....).

Pour l'auteur Hollandais Bastiaans, le KZ syndrome s'intègre dans le syndrome général d'adaptation de Selye (thèse pathogénique fonctionnelle).

Aslanov utilisa pour expliquer le syndrome des concepts pavloviens.

Les auteurs Danois examinèrent les relations entre les caractéristiques de la vie des déportés avant et pendant la déportation et le KZ syndrome. Le facteur étiologique essentiel était la malnutrition ; jouèrent aussi un rôle, mais mineur comparé à la malnutrition, les autres traumatismes somatiques, un âge avancé lors de la déportation, un travail moins qualifié, la persistance d'un déficit pondéral après la déportation, les stress psychiques, et les déceptions engendrées par l'idéalisation du monde de l'après guerre pendant la déportation ("post-disaster utopia"). Ils défendirent la thèse étiopathogénique lésionnelle : le KZ syndrome est dû à des lésions cérébrales organiques consécutives à la malnutrition. Les auteurs Danois soulignèrent aussi la souffrance des sujets confrontés à leur diminution physique et mentale.

Les Norvégiens Eitinger et Ström. en 1968 , publièrent les résultats de l'examen très détaillé (examens cliniques et paracliniques neurologiques et psychiatriques et examens sociaux) de déportés Norvégiens. La détérioration intellectuelle du KZ syndrome (troubles de la mémoire antérograde, difficultés de concentration et de raisonnement) n'était corrélée de façon statistiquement significative qu'à la perte de poids pendant la déportation et qu'à un âge plus avancé lors de la déportation. Elle était associée à une encéphalopathie. Les troubles émotionnels, affectifs, et de l'humeur du KZ syndrome (labilité émotionnelle, instabilité de l'humeur, humeur maussade, dépression, indifférence affective et tendance à l'isolement, anxiété, cauchemars et troubles du sommeil) n'étaient liés de façon statistiquement significative qu'à la présence de troubles psychiques (anxiété, désespoir, irritation, indignation, réaction dépressive allant jusqu'à l'anesthésie affective complète) pendant la déportation.

Les études de Ström et coll. démontrent que le KZ syndrome associe une détérioration intellectuelle avec encéphalopathie, conséquence essentiellement de la malnutrition, et un état de stress post-traumatique chronique et différé (DSM 3), conséquence de traumatismes psychiques avec réactions émotionnelles, affectives et thymiques importantes dans les camps.

Le traitement est décevant. Offrir au déporté une sécurité économique et reconnaître son état avec sympathie et comme conséquence de la déportation sont des mesures thérapeutiques importantes.

Des recherches dans le domaine de la thérapeutique sont nécessaires. Les lésions anatomopathologiques cérébrales qui caractérisent ce syndrome ne sont pas connues.

3.3.2 Le Syndrome du survivant ("Survivor syndrome")

Le Syndrome du survivant fut décrit par Niederland. Il ne fut décrit que chez les déportés Juifs. C'est un état chronique fait de tension avec hypervigilance, irritabilité, hyperactivité, nervosité, peurs, insomnie, cauchemars, souvenirs récurrents de la période de persécution, symptômes diffus d'anxiété, dépression, plaintes somatiques de céphalées, fatigue, sueurs, vertiges...., et isolement social. Pour Niederland, ce syndrome est consécutif à la culpabilité d'avoir survécu quand les proches sont morts au cours de l'Holocauste nazi du peuple juif, et la période de latence entre la fin de la déportation et l'apparition des troubles s'explique par l'espoir, persistant un certain temps, que les proches ont survécu.

Ce syndrome ressemble au "Persecution syndrome" (syndrome de persecution) décrit chez les déportés Juifs ayant émigré après la guerre aux Etats-Unis et en Israël.

Dans ces deux syndromes, il n'y a aucun argument en faveur d'une atteinte cérébrale organique. Ces syndromes ne sont pas des névroses de rente. Les symptômes paraissent inscrits en profondeur dans la personnalité du sujet. L'étiologie apparaît être les traumatismes psychiques : mort des proches, destruction des communautés, menace réelle et constante de mort...., impossibilité d'exprimer l'agressivité en réponse à la persécution. Ces syndromes sont des états de stress post-traumatiques chroniques et différés (DSM 3).

3.3.3 Schizophrénies réactionnelles.

Des schizophrénies répondant aux critères de schizophrénie réactionnelle de Schneider et Kollé furent décrites chez les survivants Juifs de la déportation par Venzlaff et Eitinger. Les facteurs étiologiques de ces états semblent être : menace réelle et permanente de mort et destruction de tout lien relationnel et familial par la mort des proches dans les chambres à gaz .

4. COMMENTAIRES

Ainsi les séquelles de la déportation apparaissent faites :

1) d'un état de stress post traumatique chronique et différé, conséquence des traumatismes psychiques subis dans le cadre de la déportation ; chez les déportés non raciaux, il est dans la grande majorité des cas associé à une détérioration intellectuelle d'origine cérébrale organique avec atrophie cérébrale qui est la conséquence

essentiellement d'une malnutrition sévère (cause connue d'atrophie cérébrale et de détérioration de la mémoire), et il réalise alors le KZ syndrome ; chez les déportés Juifs, il est beaucoup plus rarement associé à un syndrome cérébral organique : il est appelé syndrome du survivant (ou de persecution);

2) de schizophrénies réactionnelles chez les déportés Juifs ; elles sont très probablement dues à des traumatismes psychiques d'une intensité extrême.

L'absence de syndrome cérébral organique dû à la malnutrition sévère et chronique chez la majorité des déportés Juifs s'explique par l'extermination dans les chambres à gaz des déportés Juifs sévèrement malnutris (à la différence des déportés non raciaux qui étaient rarement exterminés lorsqu'ils étaient dans cette condition).

5. REFLEXIONS

Les conditions "inhumaines" de vie dans les camps de concentration ont eu des conséquences psychiques tant pendant la déportation qu'après. Elles sont responsables de séquelles irréversibles qui ont brisé le psychisme des déportés à deux niveaux, "psychologique" et "biologique" qui interagissent l'un sur l'autre (nous utilisons ces deux concepts de "psychologique" et "biologique" bien qu'il ne soient pas adéquats : tout phénomène "psychologique" a certainement une contrepartie biologique, et un phénomène "biologique" peut avoir une contrepartie psychologique). Un exemple de l'interaction entre le "psychologique" et le "biologique" est le caractère dépressogène qu'a eu chez les déportés un KZ syndrome qui les diminuait intellectuellement et physiquement.

L'aménorrhée que présentèrent les femmes dès leur arrivée au camp illustre aussi les profondes relations qui lient le corps au psychisme et aux conditions de vie.

La pathologie psychique post-concentrationnaire montre que la pathologie psychique peut être la conséquence de traumatismes psychiques et/ou somatiques subis dans le passé. Elle illustre la complexité de la pathologie psychique et nous semble proposer de nouveaux modèles en ce qui concerne l'étiologie des maladies psychiques.

Nous ne pouvons que conclure avec ce qu'a dit Eitinger au 4ème Congrès Mondial de Psychiatrie : "...Les conséquences de la déportation...existent là où des camps de concentration existent, c'est à dire là où les valeurs humaines, la dignité de la personne, et la liberté...sont considérées comme moins importantes que les doctrines d'un état totalitaire. Cela place la question des camps de concentration dans une perspective plus large...et...nous donne la responsabilité de prévenir l'existence des camps de concentration".

Analiza erorilor in activitatile profesionale

Prof. univ. dr. Gh. IOSIF
Universitatea Hyperion Bucuresti

In general, calitatea necorespunzatoare a rezultatelor sau produselor activitatii, incidentele ~I accidentele isi pot avea sursele in erori. De aceea, studiile de fiabilitate umana, indiferent de domeniul activitatii, cer o definire precisa a erorii, deoarece, dupa cum arata Leplat (1985), "notiunea de fiabilitate umana este corelativa cu aceea de eroare umana: este deci important de a o defini precis" (p.18). Masurile de reducere a erorilor presupun intelegerea naturii si mecanismelor psihologice ale erorilor, precum si cunoasterea contextelor situationale in care erorile se produc. Pana in anii '80, eroarea era definita vag, dovada in acest sens pot fi reamintite cel putin doua categorii de fapte:

In primul rand, exista mai multe taxonomii de natura foarte diferita a erorilor: clasificari fenomenologice, clasificari situationale, temporale etc. Ele incearca sa ordoneze marea diversitate a formelor de eroare, inasa pe baza unor criterii care se reduc la forme exterioare de manifestare a erorii. Asa se explica o serie de clasificari acute de ingineri sau clasificarile comportamentale si contextuale realizate de catre psihologi practicieni. Cercetarile au aratat ca erorile aceleiasi categorii comportamentale se pot produce ca efect al unor mecanisme cognitive diferite ~i invers: erari manifestate prin diferite categorii comportamentale pot partaja etiologii comune. Clasificarea contextuala prezinta, de asemenea, unele limitari: factorii contextuali (externi sau interni individului) nu permit sa se explice de ce circumstante identice sau similare nu conduc intotdeauna la aceleasi forme de erori. Consider ca acest ultim fapt se explica tocmai prin interactiunile factorilor externi si interni care situational au configuratii diverse si influenteaza diferit functionarea sistemului cognitiv. De aici decurge necesitatea analizei individuale a erorilor, iar tipologiile se pot elabora numai pe aceasta baza.

Cea de a doua categorie de fapte care argumenteaza definirea vaga, in trecut, a erorii o constituie nediferentierea ~rorilor de violari ale instructiunilor sau regulilor de actiune. Analizele diverselor incidente si accidente l-au condus pe Reason (1990) la constatarea ca eroarea, dsfnita prin mecanismele psihologice si nu prin aspectele fenomenologice, nu acopera toate formele contributiei umane la producerea accidentelor. Analizele arata ca erorile si violarile se produc prin mecanisme diferite. In timp ce erorile sunt de natura cognitiva, violarile, adica comportamentele "aberante" (Reason) sau "paradoxale" (Dejours, 1991) de "asumare a riscului" sunt de natura motivational-atitudinala.

Astazi se cunosc o serie de elemente def:nitorii ale erorilor. Primele dintre acestea au fost precizate de catre Leplat si Pailhous (1973): (a) notiunea de eroare este legata de existenta unei norme, in sensu~ ca nu poate exista eroare decat in raport cu o norma,

(b) aceasta trimite la ideea de diferent~ intre ceea ce se face sau se obtine si ceea ce trebuia acut sau obtinut, (c) raportarea normei la cel ce o evalueazi (Leplat, 1985), in sensul ca poate exista diferente intre modul de intelegere a normei, de interiorizare a ei de catre executant (adica autorul erorii) si de catre cel care a elaborat-o (expert) si (d) notiunea de eroare implica pe aceea de decizie si de criterii ale deciziei, adica subiectul are posibilitatea sa aleaga cursul actiunii pe baza unor criterii (daca pentru a merge din A in B omul nu dispune decat de un singur drum, atunci nu poate exista eroare de itinerar). Leplat si Pailhous mai fac precizarea ca norma poate sa priveasca procedeul, cursul actiunii (atunci cand acesta este fixat) sau rezultatul, scopul sau obisctivul actiunii. In primul caz, va fi vorba de erori de actiune, iax in al doilea caz de erori de rezultat. Aceasta diferentiere este foarte importanta daca ne gandim la distinctia iacuta de Piaget (1967) intre reglarea prin ae,tiune - procesul de precorec~ie, de evitare sau eliminare a erorilor pe baza anticiparii rezultatului ~i reglarea prin rezultat - procesul de corectie sau moderare a erorilor. Astazi vorbim de actiuni prin control cognitiv proactiv si retroactiv.

Rasmussen (1987) subliniaza ca eroarea poate fi defmita numai prin raportare la inten,tiile si expectantele subiectului (autorul erorii), la modul in care el judeca situatia specifica. Astfel, eroarea nu este judecata numai prin schimbarile in rezultatele activitatii, ci si prin schimbarile in criteriile de judecare a rezultatelor (de exemplu, ceea ce ieri a fost acceptabil, astazi devine indezirabil).

Pentru Reason (1990), intentia este elementul crucial: notiunea de eroare este inseparabila de notiunea de intentie. Aceasta din urma comporta doua elemente: (a) exprima starea finaltt care trebuie atinst~ si (b) da o indicatie despre mijloacele prin care starea finala va fi atinsa. Astfel, intentia poate avea functia de scop, plan, program. Este ceea ce Zapf si colaboratorii (1992) considera a fi primul element esential in definirea erorii: erorile apar numai in actiunea orientata spre scop. Mentionez ca Reason, constatiind ca procesarea informatiei are loc la diferite niveluri (asociindu-se astfel modelului de control cognitiv pe trei niveluri - elaborat de Rasmussen), sustine ca specificarea celor doua elemente ale intentiei (aratate anterior: a si b) poate fi destul de variabila: de exemplu, in masura in care o secventa de actiune se repeta, reperele intentionale sunt progresiv mai putin numeroase si secventele de actiune la care ele corespund sunt tot mai lungi. Deci, pentru actiunile rutiniere, rar este nevoie sa se specifice instructiunile de control, in timp ce pentru ghidarea actiunilor noi, reperele intentionale trebuie sa fie numeroase si sa mobilizeze din plin atentia constienta. In acest fel, Reason vorbeste de doua mari categorii de erori: (1) erori de actiune de tip rat~tri si lapsusuri, adica abateri neintentionale de la intentiile prelabile sau deficiente de memorie, in conditiile executiei sarcinii la nivel de automatisme si a existentei unor distractori; (2) erori de intentie de tip gresedi (care sunt divizate apoi in doua categorii) determinate de "calitatea" intentiei, de nepotrivirea dintre intentia initiala si consecintele intentionate, in sensul ca nu se atinge rezultatul asteptat sau aceea diferenta intre ceea ce se obtine si ceea ce trebuia obtinut. } i pentru a incheia cu elementele defmitorii ale erorii voi cita defmitia generala data de Reason: "Termenul de eroare va fi luat intr-un sens generic pentru a cuprinde toate acele cazuri in care o secventa planificată de activități mentale sau

fizice nu reusesc să atingă scopul ei intenționat și când acest eșec nu poate fi atribuit intervenției hazardului" (1990, p. 9). Ultima parte a definiției este similară cu un element dat de Zapf și colab. potrivit căruia eroarea poate fi potențial evitată dacă circumstanțele apariției ei se află sub controlul omului. În cazul intervenției hazardului, a condițiilor care nu sunt sub controlul subiectului nu putem vorbi de o eroare a acestuia. Raportarea erorii la intenție, la activitatea orientată spre scop, la neatingerea scopului și la controlul subiectului asupra activității sale sunt elementele esențiale în definirea erorii care îl determină pe psiholog să nu mai accepte sub titlul de eroare orice eveniment, indiferent dacă este sau nu legat de om. De exemplu, nu mai putem accepta expresii de tipul: "eroarea sistemului tehnic" sau "eroare de calculator", "eroare comisă prin încălcarea intenționată a unor instrucțiuni, regulamente" sau "erori de acțiune determinate de factori aleatori (de exemplu cataclisme naturale)" etc.

În acord cu o asemenea definiție, clasificările erorilor sunt realizate pe baza deficiențelor în funcționarea sistemului cognitiv. Plecându-se de la premisa că sistemul cognitiv asigură activitatea sub ambele sale fețe: reușita și eșec/eroare, analiza nu poate să privească eroarea numai sub aspectul ei negativ (omisiune, inversare de operații etc.), ci și sub aspectul pozitiv: încercarea de explicare "de ce s-a ~cut așa". Cu alte cuvinte, eroarea este privită ca un simptom și, în consecință, trebuie cauzată sursa. Faptul că mecanismele producerii erorii sursă trebuie cauzate în activitatea cognitivă are o importanță deosebită sub aspect metodologic deoarece demersul este, în general, ipotetico-deductiv sau, cum subliniază Reason, se bazează pe inferențe teoretice.

În psihologia muncii și ergonomia cognitivă au fost propuse mai multe modele de explicare a mecanismelor de producere a erorilor. Nu este timpul și locul de a intra aici în detalii, de aceea mă voi rezuma la reamintirea succintă a unora. Astfel, în domeniul psihologiei informatice, respectiv al sistemelor inteligente tutoriale (de instruire), o serie de autori se preocupă de erori atât ca posibilitate de diagnosticare a studentului, cât și ca mijloc de prezentare a noilor cunoștințe. Există și în acest domeniu divergențe de păreri. De exemplu, Matz (1982) pune accentul mai mult pe procese, în timp ce Glaser (1984) pe cunoștințe, iar alți autori se referă la ambele, ceea ce mi se pare a fi în concordanță cu realitatea. Matz menționează că "natura sistematică a erorilor este explicată de către teoria orientată pe proces care vede erorile ca rezultat al încercărilor rezonabile, deși nereușite, de a adapta cunoștințele achiziționate anterior la noi situații" (p. 47). Este adevărat, susține autorul, că erorile își pot găsi originile în lipsa unor cunoștințe, în concepții greșite (credințe), dar importanța este descompunerea "ilegală" a problemei în subprobleme sau a unui procedeu în faze intermediare, în executia unui procedeu și în alegerea incorectă a tehnicilor de extrapolare. Glaser pune accentul pe cunoștințe deoarece "o componentă majoră a gândirii este văzută a fi posesia de cunoștințe accesibile și utilizabile" (p. 97). Autorul susține că relația dintre baza de cunoștințe și procesul rezolvării de probleme este mediata de reprezentarea problemei care, la rândul ei, este determinată tocmai de cunoștințele rezolvitorului. Burton (1982) propune o structură de reprezentare care reprezintă concepții greșite - "defecte" ca variante ale structurilor fine

si complexe ale deprinderilor corecte. In acest context, eroare este un simptom al "defectului". Acest autor a gasit la elevi 130 forme de defecte numai la operatia aritmetica de scadere.

Leplat (1985) a elaborat "modelul reglarii actiunii". Ideea de baza este ca activitatea umana fiind dirijata de scop, actiunile reusite sunt cele care isi ating scopul iar actiunile eronate sunt acelea ale caror rezultate se abat de la scop. Reglarea actiunii poate fi afectata de restrangerea, extinderea sau deformarea campului spatio-temporal in interiorul caruia se efectueaza reglarea. Asemenea surse de eroare am gasit in activitatea operatorilor termisti (Iosif, 1996a). De exemplu, restrictia campului de reglare determina neglijarea de variabile si mecanisme utile, cum ar fi la incepatori sau chiar la experimentati datorita rutinarii care permite aproximari grosiere. Leplat distinge erori din necunoastere a scopului, erori in evaluarea rezultatului efectiv, erori de diagnostic (adica reprezentare sau inteipretare incorecta a starii prezente a realitatii), erori de tratare (adica deficiente de cunoastere a propri-tatilor realitatii si de procesare a informatiilor). Acelasi autor coristata existenta actiunilor preventive (reglare anticipativa) si actiunilor de corectare (eliminarea consecintelor erorii prin anularaa actiunii deja efectuate).

Zapf si colaboratorii (1992) se bazeaza tot pe modelul reglarii actiunii. Procesul actiunii av~nd trei etape: (a) dezvoltarea scopului si planului; (b) executia actiunilor si monitorizarea ei si (c) cunoasterea rezultatului (feedback-ul). Reglarea actiunii, in fiecare etapa, se realizeaza la trei niveluri: (1) intelectual (gandire), (2) paternuri flexibile de actiun~ (recunoas~tere, obisnuinta) si (3) senzoriomotor (deprinderi). Observam ca avem aici de fapt aceleasi trei niveluri din modelul lui Rasmussen (care se refera la structura operationala). Spre deosebire insa de acesta, Zapf si colab. introduce baza de cunostinte a utilizatorului despre sistem si sarcini (deci, continutul informational). Astfel, ei constata la operatorii de la calculatoare urmatoarele categorii: erori de gandire, erori de memorie, erari de judecare, erori de obisnuinta, de omisiune, de recunoastere si senzoriomotorii. In afara acestor categorii de erori specifice celor trei niveluri, autorii mai constata un procent de 9,5% erori de cunostinte, in special referitoare la sistem (deci, legate de baza de cunostinte). Rezultatele lui Zapf si colab. m-au incredintat ca este utila distinctia pe care am facut-o (Iosif, 1993, 1994) intre (a) modelul mental (adica baza de cunostinte despre sistem, sarcini si metacunostinte), (b) reprezentarea sau structura de informatii temporare despre starea prezenta a realita,ti si (c) modelul cognitiv (adica structura operatiionala, cum ar fi, de exemplu, modelul pe trei niveluri de control cognitiv a lui Rasmussen). Intr-adevar, am constatat la operatorii termisti erori de cunostinte despre sistem, sarcini, reguli si procedee de interventie. De asemenea, am constatat erori de diagnostic, de identificare a starii sistemului, deci de reprezentare a starii prezente a realitatii. Aceasta ultima categorie fiind determinata nu de lipsa cunostintelor sau de deficiente de gandire (inferente sau recunoasteri), ci de informatiile curente (lipsa, incomplete, imprecise sau intarziate) si de deficiente ale memoriei de lucru (uitare sau deformare a structurilor de informatii temporare anterioare). In sfarsit, am mai constatat diferite erori de procesare a informatiei (in modelul cognitiv - Iosif, 1996a). Pe baza modelului cu trei niveluri de control cognitiv a lui Rasmussen (1983), deci

din punctul de vedere al structurii operationale (modelului cognitiv), Reason (1990) explica si clasifica conceptual trei tipuri fundamentale de erori: (1) ratari si lapsusuri la nivelul automatismelor (lipsa atentiei in momente cruciale sau verificari attentionale "in contra-timp"), (2) greseli (de control proactiv) la nivelul bazat pe reguli (aplicari de reguli generale bune dar nepotrivite unei situatii particulare sau aplicarea de reguli gresite) si (3) greseli (de control retroactiv) la nivelul bazat pe cunostinte (unde se opereaza cu inferente). Fiecare din cele trei tipuri are o mare diversitate de forme de erori. Daca cele trei tipuri fundamentale de erori sunt explicate prin nivelurile de control cognitiv in modelul lui Rasmussen, formele de eroare isi găsesc originile in procesele cognitive universale, adica in mecanismele de recuperare a informatiilor stocate in memorie: potrivirea prin similaritate, mecanismul frecventei si recente. Functionarea acestor mecanisme universale sunt dependente de diferitele forme de subspecificare cognitiva, adica conditii ale unui continuum intre certe si incerte, ambigue.

Pe langa o asemenea intelegere a naturii erorii si a mecanismelor sale cognitive individuale, este necesar sa se cunoasca diversitatea factorilor (sau conditiilor) implicati in geneza erorilor, factori capabili sa influenteze calitatea functionarii sistemului cognitiv al subiectului. Pentru Leplat (1985), caracteristicile sau deficientele omului nu joaca un rol in fiabilitate decat in relatie cu sarcina cu care el este confruntat. Acesti factori pot fi clasificati in doua clase: conditii interne individului si conditii externe. Aceasta distinctie este utila in analiza dar nu trebuie sa pierdem din vedere faptul ca in examinarea unei probleme practice, conditiile celor doua clase se intrepatrund. De exemplu, daca in cuplajul om-sarcina apar inadvertente datorate modului de interiorizare a scopului sarcinii, atunei putem examina problema fie din punctul de vedere al cunostintelor individului (conditie interna), fie din cel al modului de formulare a instructiunilor care definesc scopul (conditie externa). Vpi mentiona succint cele doua clase de conditii.

Conditii interne pot caracteriza stabil sau temporar starea generala a individului si sunt clasificate de Leplat in trei grupe:

(a) Conditii legate de caracteristicile generale ale functionarii operatorului uman cuprind: nivelul de invatare, cunoasterea rezultatelor, aspecte particulare ale functionarii cognitive si determinante cronobiologice.

(b) Conditii care modifica functionarea operatorului uman se refera la solicitarea in munca in calitate de consecinta a activitatii ca urmare a exigentelor (in calitate de caracteristici ale sarcinilor). Aici putem avea in vedere: solicitarea mentala si exigentele sarcinii, complexitatea sarcinilor dinamice si solicitarea mentala, efectele presiunii de timp, efectele muncii in echipa etc. pe asemenea in aceasta grupa de conditii mai intra starea de oboseala care nu trebuie confundata cu manifestarile exterioare ale acestei stari. Anxietatea joacă si ea un rol nu numai in geneza erorilor ci si a violarilor (comportamentelor de asumare a riscului). Davis (1958, apud Leplat, 1985) constata influenta anxietatii in cazuri extreme: (a) cu un nivel de anxietate sczut, subiectul nu-si schimba ipoteza chiar daca acest lucru, ar fi necesar, (b) cu un nivel crescut de anxietate, subiectul isi schimba ipoteza desi o face nejustificat si in tot cazul apare o dezarticulare, dezorganizare a activitatii.

(c) Conditii care diferentiaza intr-un mod stabil functionarea operatorului uman privesc susceptibilitatea individului la eroare, un anumit stil cognitiv (de exemplu, dependentă-independentă cu referire la câmp, adică capacitatea indivizilor de a percepe sau nu un element separat de contextul său și de a adopta sau nu o atitudine analitică în rezolvarea de probleme) și, în sfârșit, alți trăsături de personalitate (de exemplu, plasticitatea funcțională sau flexibilitatea etc.). Din păcate nu prea există date sistematice din punctul de vedere al relațiilor dintre diferite trăsături de personalitate și erori.

Condițiile externe influențează într-un mod semnificativ functionarea individului prin posibilitatea de a preintâmpina sau favoriza modalitatea de acțiune a mecanismelor de generare a erorilor. Aceste condiții le-am putea structura după modelul cauzalității multiple a accidentelor elaborat de Reason (1990). Astfel, din categoria deficiențelor latente dintr-o organizație (sau în termenii autorului "agenți patogeni rezidenți") se desprind tipuri-surse de deficiențe care cuprind decizii eronate privind proiectarea și construirea cadrului material al muncii (instalații, mediul fizic}, deciziile managementului strategic. Urmează tipuri funcție (managementul pe diferite trepte ierarhice) și semne-condiții de deficiențe organizaționale cum ar putea fi: organizarea serviciilor cu neconcordanța divizării administrative și funcționale, raporturile și interacțiunile dintre servicii, situațiile de co-acțiune, toate ca puncte de infirmitate, rolul definiției scopurilor și condițiilor de realizare a sarcinilor, constrângerile temporale ca factori stresanți, grupul de muncă și mai ales ceea ce este cunoscut prin noțiunea "gândire de grup" (group think), sistemul informațional de siguranță, cultura și climatul organizațional etc. (Iosif, 1996b).

Interesant este faptul că toate aceste condiții (interne și externe) pot fi implicate nu numai în generarea erorilor; ci și în procesele de detectare a erorilor. Astfel, factorii interni pot avea un rol important în autocontrolul ca primă modalitate de detectare a erorilor. Celelalte două modalități de detectare a erorilor sunt legate de factori externi: prima se referă la indicatori din mediul ai erorilor (de exemplu, mediul cu funcții de constrângere care poate chiar bloca acțiunea eronată, indicii exterioare ai acțiunii eronate sau răspunsul sistemului la erori - "opritori", "avertismente", "reacțiile interactive" ale sistemelor informatice inteligente), a doua modalitate o reprezintă detectarea erorilor de către alte persoane.

În alegerea tuturor acestor elemente trebuie să se gasească în măsurile de reducere a ocaziilor de eroare. Organizației îi revine sarcina ea pe lângă optimizarea deciziilor, a funcțiilor manageriale și organizaționale, să îmbunătățească, prin pregătirea și perfecționarea profesională a personalului, cunoașterea sistemului și a sarcinii, percepția și diagnosticarea erorilor, posibilitatea de anticipare, stabilizarea condițiilor de muncă, asistarea operatorului uman în decizii prin mijloace inteligente, conceperea interfețelor ergonomice, creșterea rolului metacunoștințelor privind tipurile, formele de erori și geneza lor prin consolidarea experienței proprii subiectului, informarea și analizarea cazurilor de incidente și erori aparute etc.

Dacă eroarea este specifică umană și nu poate fi complet eliminată este necesar să-i înțelegem mai bine natura și mecanismele de generare pentru a reduce, cel puțin, ocaziile de eroare și ceea ce prevede astăzi managementul erorii: eliminarea

consecintelor nefaste ale erorii savarsite si detectate.

BIBLIOGRAFIE

- Burton, R.R., (1982), Diagnosing bugs in a simple procedural skill, in D. Sleeman and J.S. Brown (eds.), Intelligent tutoring systems, Academic Press, New York.
- Dejours, C., (1991), Approche du facteur humain dans la fiabilité par la psychopathologie du travail, Actes du colloque "Facteurs humains de la fiabilité et de la sécurité des systèmes complexes", Vandoeuvre, 17-18 Avril.
- Glaser, R., (1984), Education and thinking. The role of knowledge, American Psychologist, nr. 2, 93-104.
- Iosif, Gh., (1993), Quelques aspects de relation entre modèle mental, représentations et modèle cognitif, Le Travail Humain, nr. 4, 281-297.
- Iosif, Gh., (1994), Activitatea cognitivă a operatorului uman, Ed. Academiei, București.
- Iosif, Gh., (1996), Analiza cognitivă a erorilor la operatori. Studiul de teren în industria energetică, Revista de psihologie, nr. 3-4, 167-182, (a)
- Iosif, Gh., (1996), Fiabilitatea umană în sistemele sociotehnice, Ed. Studeriteasca, București, (b).
- Leplat, J., (1985), Erreur humaine, fiabilité humaine dans le travail, Armand Colin, Paris.
- Leplat, J. et Pailhous, J., (1974), Quelques remarques sur l'origine des erreurs, Bull. de psychologie, XXVII, 729-736.
- Matz, M., (1982), Towards a process model for high school algebra errors, in D. Sleeman and J.S. Brown (eds.), Intelligent tutoring systems, Academic Press, New York.
- Piaget, J., (1967), Biologie et connaissance scientifique, Gallimard, Paris.
- Rasmussen, J., (1983), Skill, rules, knowledge: signal, signs and symbols and other distinctions in human performance models, IEEE, Transactions: Systems, Man and Cybernetics.
- Rasmussen, J., (1987), The definition of human error and a taxonomy for technical system design and cognitive control and human error mechanisms, in J. Rasmussen, K. Duncan and J. Leplat (eds.), New technology and human error, John Wiley and Sons, London.
- Zapf, D., Broadbeck, F.C., Frese, M., Peters, H., Prumper, Z., (1992), Errors in working with office computers: a first validation of taxonomy for observed errors in a field setting, International Journal of Human-Computer Interaction, nr.4, 311-339.

**Polar psychology:
New prospects for environmental and occupational psychology**

Karine Weiss

The study of winter-over polar stations made it possible to highlight some characteristics related to a good individual and social adaptation. In particular, it appears that the social aspects are determining when individuals live for a relatively long period in small isolated groups (Weiss, 1997; Weiss & Moser, 1998). Indeed, the constraints linked to isolation and confinement in a limited space facilitate the appearance of interpersonal or inter-group conflicts (Rivolier, 1992). It also appears that the presence of different professions and statutes harm the cohesion of the wintering group (Weiss et al, 1998). In addition, the personal and professional occupations play a significant role in the well-being experimented by the wintering team: environmental and social monotony constitutes a major stress, source of personal, interpersonal and inter-group conflicts, the latter being related to the constitution of sub-groups (Blackburn and Al, 1973). This kind of conflict seems to be relatively frequent in winter-over situations, especially in stations which count between 15 and 35 subjects (Rivolier, 1997). However the physical environment, in spite of its monotony, is a source of positive stimulations: the beauty of the external environment, the presence of animals, the spectacle of the borealis auroras as well as the relief of the ice-barrier constitute many subjects of amazement and are largely reported in many writings. Thus, even in the first writings, made up primarily by the anecdotic literature, namely the diaries of the first explorers, one find the expression of positive experiments related to the size and the beauty of the natural environment as well as interpersonal problems or stress linked to the monotony of the situation (Mocellin & Suedfeld, 1991).

A polar experience can thus be lived very positively. It seems that the diversity of the individual interests as well as professional ones can constitute an important element in the adaptation to such a situation. Indeed, winter-over situations constitute first of all professional experiences, and work has a dominating place, since it is the principal reason of presence of the wintering teams. This is why we studied the professional interests and preferences as determinants of the adaptation.

Method

The study was conducted with 56 subjects, at the end of their wintering period: the subjects had spent one year in a circumpolar French island (Crozet, Kerguelen or Amsterdam). The subjects were either from the military, or young scientists carrying out their military service, or employees under contract.

The present research proposes a systematic investigation of these aspects using the LIMEF ®, which is a French tool. It is simple and rapid of use and allows a psychological examination of individual profiles. In particular, it puts the accent on the analyse of:

- the professional interests (organization, outside, science, technology, etc),
- the level of aspiration (responsibility, decision-making),
- the professional preferences (authority, sociability, independence, responsibility, physic and cognitive efforts, prestige, remuneration, etc),
- the environmental preference dependent with employment (physical and social environment),
- the orientation towards the others or towards the objects (Segal, 1995).

This information, in relation to the interviews made at the end of the wintering period, made it possible to improve the predictive indicators of a good adaptation to the winter-over situation.

First results

The analysis is in progress, but some tendencies already emerge from the first results. The test and debriefings were subjected to the willingness of winter-over people. It seems that only subjects having positive experience during the period spent in the station wished to take part in this research. The analysis of the interviews, which is in progress, confirms this observation: all the subjects, except one, expressed only few and small problems which occurred during their winter-over. They all had positive experiences during this period. Consequently, the results translate tendencies associated with a good adaptation with the subjects.

We were first interested with the fields of interest expressed by the subjects, whatever their statute and their job activity. The external field is very present: it stresses the contact with the animals and materials in the nature. On the other hand, the fields of business and organization are quasi non-existent, and this even for the subjects who had a job linked to the organization in the station. The other fields of interest are not specific to the winter-over subjects. They do not seem to be important for the individual profiles, whatever the job people had in the station.

An interesting feature shared by the subjects is an attraction for the jobs allowing a certain independency, associated, from the point of view of competences, with a certain autonomy, even for the military. This feature is associated with a preference for working within a team rather than working alone.

With the interviews, we were also interested with the important professional functions, defined by the subjects as determinant of the good functioning of the mission: the leader, the physician and the cooker are seen as key roles for a “good mission”. The leader is the only one who have authority in the station. A “good” leader must manage the conflicts, the physician must play the role of mediator and psychologist, and the cooker can bring important positive stimulations.

Last, the most frequent negative experiences were linked to social isolation (and especially, isolation from the family and the lack of females in the teams) and to

social categorizations within the teams. This categorization is most of time linked to professional status or activities.

Discussion

The features shared by the subjects, linked to work preferences, correspond to some characteristics of the adaptation of the subjects to a specific working and living situation. We had already put in obviousness the importance of the balance of interpersonal relationships within a wintering team. It seems that, in the same way, a balance of work relationships is also important: subjects are looking for independency and autonomy and, in the same time, they express a preference for working within a team.

The importance of some professional functions and the effect of social categorization also put in obviousness the interdependence, in these situations, of interpersonal and professional features. These characteristics are very linked and seem to function in the same way: in both cases, the adaptation is associated to a balance and extreme behaviours (like social withdrawal or constant social relationships) seem to put the harmony of the group at risk.

These results show that organizational characteristics, as well as those from the social and physical environment are both important to understand the adaptation to these extreme situations.

References:

- BLACKBURN, A. B., SHURLEY, J. T. & NATANI, K. (1973) - Psychological adjustment at a small Antarctic station : an MMPI study, *In* O. G. Edholm & E. K. E. Gunderson (Eds.), *Polar human biology* (pp. 369-385), London : Heinemann.
- MOCELLIN, J. S. & SUEDFELD, P. (1991) - Voices from the Ice : Diaries of Polar Explorers, *Environment and Behavior*, 23 (6), 704-722.
- RIVOLIER, J. (1992) - *Facteurs humains et situations extrêmes*, Paris : Masson.
- RIVOLIER, J. (1997) - *L'homme dans l'espace : une approche psycho-écologique des vols habités*, Paris, PUF.
- SEGAL, Z. (1995) - Etude des qualités métriques du « LIMEF » : inventaire d'intérêts professionnel multidimensionnel, *Revue Européenne de Psychologie Appliquée*, 45 (2), 127-133.
- WEISS, K. (1997) - Comportements relationnels en milieu confiné : le cas du décubitus, *Psychologie Française*, N° 42, 2, 193-194.
- WEISS, K. & MOSER, G. (1998) - Interpersonal relationships in space simulation : The long-term bed rest in head-down tilt position, *Acta Astronautica*, 43 (3-6), 235-248.
- WEISS, K., RIPPEAULT, M. & MOSER, G. (1998) - Comportements relationnels en situation contraignante : le cas d'un hivernage en Antarctique, *2ème Congrès International de Psychologie en Langue Française*, Turin, 17-19 sept.

The Comorbidity Hypothesis: Reality Or Artifact?

Monica Larie, MA candidate & Judith Wiener, Ph.D., University of Toronto

Key Words: psychosocial functioning, comorbidity, ADHD, LD

Abstracts (English/Romanian):

The hypotheses of this study arose from the psychiatric comorbidity theory. We explored whether the psychosocial difficulties in children with learning disabilities (LD) are associated with the presence of comorbid Attention Deficit and Hyperactivity Disorder (ADHD). Three groups of children in grades four to eight (LD, comorbid LD/ADHD and control) were compared with regards to their social skills, loneliness, depressive symptoms, and domain specific self-concept. The results of statistical analyses found the comorbid group only at a slightly greater risk for psychosocial problems than the LD group. The findings are discussed in terms of suggestions for clinical practice and future research.

Ipotezele acestui studiu se bazeaza pe teoria psihiatrica a comorbiditatii. Scopul studiului a fost sa examineze daca problemele psihosociale ale copiilor cu dificultati academice severe (DAS) se datoreaza prezentei concomitente a sindromului hiperkinetic (SH). Trei esantioane de copii in clasele IV-VIII (DAS, comorbid DAS/SH si de control) au fost comparate in ceea ce priveste nivelul abilitatii sociale, singuratate/ retragere sociala, depresie si stima de sine. Rezultatele analizelor comparative sugereaza ca grupul comorbid nu difera in mod esential de grupul DAS in ceea ce priveste adaptarea psihosociala. Rezultatele vor fi interpretate, sugestii practice cit si pentru cercetari viitoare vor fi oferite.

Children with learning disabilities (LD) are those who despite adequate intelligence, maturational level, cultural background, and educational experience fail to learn a scholastic skill (i.e., reading, writing, spelling, and arithmetic).

It is widely accepted that many children with LD also have the overlapping condition of Attention Deficit and Hyperactive Disorder (ADHD; American Psychiatric Association, 1994). The key behavioural features of ADHD are hyperactivity, impulsivity, distractibility, excitability, and short attention span (Sattler, 1992). In terms of prevalence, in ADHD population, the rates of children with LD vary from 9% (Halperin, Gittelman, Klein, & Rudel, 1984) to as high as 92% (Silver, 1981). In LD population, the rates of children with ADHD vary from 18% (Feurst, Fisk, & Rourke, 1989) to 58% (Felton, Beardslee, & Garrison, 1987).

Significant social and psychological adjustment problems are known to be associated with both LD and ADHD (Swanson & Malone, 1992; Landau & Moore, 1991). In children with LD, various hypotheses have been advanced that attempt to explain the nature and causes of these psychosocial difficulties (e.g., neurological dysfunction as a cause of both academic and social impairment; learning problems as

antecedent for poor self-concept, rejection or isolation from peers, etc; San Miguel, Forness, and Kavale, 1996).

A more recent, and therefore scarcely explored hypothesis suggests that the psychosocial problems (i.e., the social skills deficits) of children with LD could be attributed to the comorbidity of LD with undetected psychiatric conditions such as ADHD or mood disorders (San Miguel, Forness, and Kavale, 1996). In other words, given that ADHD and depression co-occur to a great extent with LD, it is likely that within the LD population there is a subgroup of children who also suffer from ADHD or depression. This subgroup's problematic psychosocial adaptation causes the mean of the scores of the whole LD population to lower when compared to the one of the normal population. This hypothesis was prompted by the fact that most of investigations to date have neglected to control for the presence of ADHD in LD samples (Flicek, 1992).

To date, very few findings have been reported which support the aforementioned hypothesis, called the comorbidity hypothesis (CH). Lopez, Forness, MacMillan, Bocian, & Gresham's (1996) study found that the presence of ADHD among the LD samples causes social difficulties in LD children but not in children with LD without ADHD. The study compared children with comorbid disorders (i.e., LD and ADHD or other emotional or behavioural disorders) with children with LD who did not have comorbid disorders and obtained lower ratings of the former group in regards to social skills, adaptive classroom and social behaviours, and academic competence than of the latter group. Moreover, the children with LD obtained scores that were at or above the normal range on the scale used. The study, however, did not incorporate an ADHD or a control sample and this design limitation affects the interpretation and generality of the results.

Wiener (1998) challenged this hypothesis stating that although children with LD and comorbid ADHD do appear to be at risk for social skill deficits or more broad psychosocial problems, there are also LD children without psychiatric disorders who have social skills deficits. Flicek (1992), and Wiener, Harris & Duval (1993), using a balanced design, compared four samples of children (with LD only, with ADHD only, with both LD and ADHD and controls) with regards to peers status, social skills, and maladaptive behaviours. Both studies supported Wiener's contention (1998) and found that even though the comorbid sample was most at risk for peer rejection, LD children also were more likely to be rejected by peers than controls. Moreover, children with ADHD did not differ from controls.

Within the context of San Miguel et al. (1996) - Wiener (1998) debate, the primary purpose of the current study was to examine the extent that the social adjustment of LD children is related to the presence of ADHD within the LD sample. This issue was addressed by comparing the psychosocial functioning (i.e., social skills, loneliness/social dissatisfaction, academic and psychosocial self-concept, and depressive symptoms) for three groups of children, children with LD, with LD/ADHD and normal controls, grades 4 to 8.

The differences among groups will be interpreted in the light of comorbidity hypothesis (CH). Thus, if the CH hold true (meaning that if indeed the low

psychosocial were attributed solely to the 'comorbidity effect') then we would expect no differences between the LD and control samples and differences between the comorbid sample and the two other samples (i.e., LD and control). More specifically, the comorbid sample should be found more psychosocially unhealthy (lacking social skills, more lonely, more depressed and with lower self-esteem and self-concept) than the other two samples.

On the other hand, if differences were found between the LD group and the control group (regardless of whether or not there are any differences between the LD group and the comorbid group) then Wiener's position would be supported.

So far, when testing the CH hypothesis, children experiencing difficulties in their peer relations have typically been identified using external sources of information, such as teacher referrals or ratings, sociometric measures, and/or behavioural observations (Lopez, et al., 1996; Flicek 1992; Wiener, Harris & Duval, 1993). In the current study, we address limitations in previous research by supplementing these assessment procedures with self-report measures that assess the degree to which children themselves feel satisfaction with their peer relationships.

Developmental research has shown that children who are rejected, especially rejected children who are withdrawn, tend to feel lonelier, are more likely to have a greater negative self-perception and self-esteem and to be depressed (Boivin, Poulin, & Vitaro, 1994; Parhurst & Asher, 1992). Since the emotional development of children and adolescents is also impacted by peer relations, in this study, we also incorporated aspects of emotional functioning (i.e., loneliness, domain specific self-concept and depression) that are directly related with social functioning.

METHOD

Subjects

115 controls (68 boys, 47 girls), 71 children with LD (39 boys, 32 girls) and 36 children with comorbid LD and ADHD (23 boys, 13 girls) were recruited from a suburban area near metropolitan Toronto (i.e., 55 classrooms from 9 schools). The children were grades 4 to 8 (ages 9 to 14), and represented a range of SES and ethnic groups.

Participants identified as having LD by the school boards were screened and maintained in the LD sample if they had average or above-average intelligence defined as an IQ of 80 or greater, in addition to measured achievement below the 25th percentile on one or more of the reading, math, and spelling measures. Furthermore, they were screened for ADHD symptoms using the ADHD Rating Scale (DuPaul, 1990). The scale was completed by both parents and teachers.

Descriptive statistics showed that there were no significant differences among groups in age or with respect to the male to female ratio per group. Also, there were no significant differences in IQ between LD and comorbid group (IQ scores for controls were not collected). Academically, the control group performed higher than the two other groups across all academic domains (i.e., reading, spelling and math).

There were no significant differences between the LD and comorbid group. Group comparisons of achievement were performed using composite standard scores. Based on both parent and teacher reports, the comorbid group was reported as having higher levels of ADHD symptomatic behaviours and higher total scale scores than the LD group (Kuhne, 2000).

Measures

The following tests were used to identify and describe the LD and the comorbid samples. The long and the short form of Wechsler Intelligence Scale for Children-Revised or third edition (WISC-R or WISC-III) was used to obtain the Verbal, Performance or Full Scale IQ or an estimated IQ, respectively. The academic achievement was assessed with several measures. Among the most used ones were the Canadian Achievement Test (Canadian Test Centre, 1982), the Kaufman Test of Educational Achievement (Kaufman & Kaufman, 1985), and The Wechsler Individual Achievement Test (Connolly et al., 1971).

The attention problems, impulsiveness and hyperactivity behaviours of the comorbid sample were rated by teachers and parents using the ADHD Rating Scale (DuPaul, 1990). Based on the DSM-III-R, this scale includes 14 items and provides a direct rating of essential symptoms of ADHD. However, this screening of ADHD behaviours should not be confused with a diagnosis of ADHD which requires a complete clinical assessment.

The following tests were used to identify and describe all three samples. The Social Skills Rating System - Teacher Form (SSRS-T; Gresham & Elliott, 1990) was completed by teachers. The SSRS - T has 57 items and three subscales: Social Skills, Problem Behaviours and Academic Competence. There are two forms, one for elementary students (Grades K-6), and one for secondary students (Grades 7-12). The Academic Competence subscale was used to screen for significant academic problems in control children. The Problem Behaviours subscale was used to screen for internalizing, externalizing or hyperactive symptoms in the three groups. The Social Skills subscale was used to assess social skills of the three groups.

The Loneliness and Social Dissatisfaction Scale (LSDS; Asher, Hymel, & Renshaw, 1984) has 24 items and is a self-report measure of loneliness, feelings of social inadequacy and subjective estimations of peer status.

The Self-Perception Profile for Learning Disabled Students (SPPLDS; Renick & Harter, 1988) was completed by the participants and used to assess self-perception of children's domain specific judgments of their competence in the academic and social areas and their perceived worth or esteem as a person. It has 46 items, grouped into 10 subscales: Global Self-Worth, General Intellectual Ability, Reading Competence, Writing Competence, Spelling Competence, Mathematics Competence, Athletic Ability, Physical Appearance, Social Acceptance, and Behavioural Conduct. The SPPLD is a close adaptation of the Self-Perception Profile for Children (SPPC; Harter, 1982) and can be administered to both learning disabled and normally achieving students.

Children's Depression Inventory (CDI; Kovacs, 1992) was used to measure self-reported depressive symptomatology. The CDI is a 27-item, participant-rated, symptom-oriented measure designed to assess depressive affect in children and adolescents ages 8 to 17 years. The inventory assesses symptoms of depression such as disturbance in mood, vegetative functions, negative self-evaluations and interpersonal behaviours. Scores between 0 and 54 are possible, with higher scores indicating more reported depressive symptomatology. All the above mentioned measures have good to very good psychometric properties.

Procedure

Following the receipt of parental consent forms, the information on intellectual and academic functioning necessary for participant selection was taken from the children's Ontario School Record or, if unavailable, tests were administered by research team members.

In group-sessions, the participants completed the loneliness (LSDS), and the depression (CDI) measures. The questionnaires were read aloud by the researcher with the students following on their questionnaire. The self-perception measure (SPPLD) was administered individually with the items read out loud by the researcher.

Two teacher questionnaire forms were distributed to the participants' homeroom teachers: the ADHD Rating Scale (to teachers of LD children only) and The Social Skills Rating System-Teacher Form. The ADHD Rating Scale for parents of children with LD only was administered over the phone.

Results

Comparisons among the three groups (i.e., LD, comorbid and control) were performed in terms of social skills, loneliness, domain specific self-concept and depression. Parametric (i.e., ANOVA and MANOVA) and non-parametric statistics (Kruskal-Wallis tests) were used. Parametric statistics were performed with LD/ADHD status (LD, comorbid, and control), grade, and gender as the independent variables.

No interaction effects were reported on any of the three way uni- and multivariate analyses performed. Therefore, the main effects on gender and grade will not be reported or discussed in this paper. Post hoc comparisons were performed with Bonferroni test for multiple comparisons. The value of α was set to .05.

To test for a comorbidity effect of ADHD on the social skills of LD children, a three way ANOVA was performed with the aforementioned independent variables and with social skills as the dependent variable. A significant main effect was observed for LD/ADHD status, $F(2, 210) = 47.172, p = .000$. Further pairwise comparisons indicated that the social skills of the control group ($M = 107.51, SD = 12.64$) were better developed than those of the LD one ($M = 96.32, SD = 14.86$); $p = .000$, which, in turn, were better developed than the one of the comorbid group ($M = 82.27, SD = 10.62$), $p = .000$.

The comorbidity effect on loneliness and social dissatisfaction of LD children, was tested with the Kruskal-Wallis test (the score distribution on this variable was skewed to the left). There were no significant differences identified among the three groups: $\chi (2, 222) = 3.632$, ns.

Because of the small size of the comorbid sample, comparisons among groups that would take into account all 10 specific self-concept domains were thought to lead to irrelevant results (because of low statistical power) and a regrouping of the variables was performed. Thus, the reading, writing, spelling, and mathematics competence variables were collapsed into one variable, called the academic self-perception variable. The mean scores of reading, writing, spelling, and mathematics competence variables of the three groups were summed up. Similarly athletic ability, physical appearance, social and behavioural conduct variables were collapsed into a new dependent variable called psychosocial self-perception variable.

The global self-worth and general intellectual ability variables were kept unchanged. The comorbidity effect on the global self-worth and general intellectual ability of LD children was examined with the help of two Kruskal-Wallis tests (the score distributions on both variables were skewed to the left; α was set at .025 in order to avoid Type I error). There were no significant differences among the three groups with regard to the global self-worth; $\chi (2, 222) = 3.098$, ns. Significant differences were identified with regard to the general intellectual ability; $\chi (2, 222) = 70.794$, $p = .000$. Follow-up pairwise comparisons with Mann-Whitney tests indicated that the self-perception of the general intellectual ability of the comorbid group is similar to the one of the LD group, $Z = .425$, ns., and both are significantly lower than the one of the control group; control > comorbid: $Z = -5.572$, $p = .000$, control > LD: $Z = -7.711$, $p = .000$.

A three-way MANOVA was performed with the academic and psychosocial self-perceptions as dependent variables. A significant main effect was observed for LD/ADHD status, Wilks' Lambda = .654, $F (4, 418) = 24.684$, $p = .000$.

Follow-up pairwise comparisons indicated that the academic self-perception of the control children ($M = 12.75$, $SD = 1.75$) is higher than of the two other groups (LD: $M = 9.84$, $SD = 2.26$; comorbid: $M = 10.08$, $SD = 2.22$), $F (2, 210) = 51.914$, $p = .000$. No significant differences were found in terms of psychosocial self-perception, $F (2, 210) = 1.946$, ns.

The scores of the depression measure were transformed (through a square root formula) for the parametric analysis because the score distribution was skewed to the left. The comorbidity effect on the affect of LD children was tested with a three way ANOVA with depression as the dependent variable. A significant main effect was observed for LD/ADHD status, $F (2, 187) = 5.793$, $p < .01$. Follow-up pairwise comparisons indicated that the comorbid group ($M = 3.15$, $SD = 1.27$) is more depressed than both the control group ($M = 2.27$, $SD = 1.24$), $p = .001$ and the LD group ($M = 2.55$, $SD = 1.17$), $p = .070$ (trend).

SUMMARY OF RESULTS AND DISCUSSION

The present study aimed at researching the differences in psychosocial adjustment of children with learning disabilities with and without ADHD symptomatology and interpret them in the light of CH. The study investigated whether the low social functioning of children with LD may be attributed to the presence of comorbid ADHD (San Miguel, Forness, and Kavale, 1996).

The overall results lend little support to this hypothesis. Contrary to what the CH implied, significant differences were noted between the control and LD groups with regard to social skills, academic and general intelligence self concept. Moreover, the comorbid group was not found different from the LD group in terms of loneliness, or of any of the four specific self-concept domains. In other words, the added ADHD problems of children with comorbid LD and ADHD did not significantly increase the probability for these children to suffer from loneliness, low self-concept and self-esteem. It however, increased their probability to suffer from lower social skills and depression. The only result that may provide some support to CH is around depressive symptoms. Indeed, in terms of depressive symptoms, no differences were observed between the children with LD and normal controls, whereas children with comorbid LD and ADHD appeared at increased risk for experiencing depressive mood. In other words, CH proves to be somewhat true when rather emotional aspects are considered than specific social competence abilities.

Wiener's hypothesis, on the other hand, although not fully supported, receives more support than the CH. Children with LD were more negatively affected in terms of their social skills, their academic and general intelligence self-perceptions than normal controls. These results are consistent with previous findings (Flicek, 1992; Wiener, Harris & Duval, 1993).

There are several notable limitations of this study that may have affected the interpretation or generality of its findings. The inclusion of a 'pure' ADHD group would have provided a more balanced design. Also, it would have allowed us to establish whether the psychosocial problems experienced by the children with comorbid LD and ADHD are a result of the interaction between ADHD and LD (i.e., LD is a potentiating risk factor), or whether ADHD leads to difficulties on its own right. With respect to the samples used, the relatively smaller number of children with comorbid conditions likely reduced the power of this study to detect potential group differences.

To conclude, some important intervention and prevention implications that result from this study are that, as a first step, children with LD should be routinely screened for ADHD (and vice versa) and should be targeted as being at risk for developing depression.

References:

- American Psychiatric Association**, (1994). *Diagnostic and statistical manual of mental disorders* (4th edition). Washington, DC: Author.
- Boivin, M, Poulin, F & Vitaro, F.** (1994). Depressed mood and peer rejection in childhood. *Development and Psychology*, vol. 6(30), 483-498.
- Felton, E., Beardslee, W. & Garrison, W.** (1987). Correlates and predictors of competence in young children. In E.J. Anthony & B.J. Cohler (Eds.), *The invulnerable child*. (pp 70-83). New York, NY: Guilford Press.
- Feurst, D., Fisk, J. & Rourke, B.** (1989). Psychosocial functioning of learning disabled children: Replicability of statistically derived subtypes. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 57(2), 275-280.
- Flicek, M.** (1992). Social status of boys with both academic problems and attention deficit hyperactivity disorder. *Journal of Abnormal Child Psychology*, 20, 353-365.
- Halperin, J.M., Gittelman, R., Klein, D.F., & Rudel, R. G.** (1984). Reading disabled hyperactive children: A distinct subgroup of attention deficit disorder with hyperactivity, *Journal of Abnormal Child Psychology*, 12, 1-14.
- Kuhne, M.**, (2000). Friendship patterns of children and adolescents with learning disabilities and attention problems. *Dissertation Abstracts International Section A: Humanities & Social Sciences*. Vol 60 (10-A), p. 3605.
- Landau, S., & Moore, L.A.** (1991). Social skill deficits in children with attention-deficit hyperactivity disorder. *School Psychology Review*, 20, 235-251.
- Lopez, M.F., Forness, S.R., MacMillan, D.L., Bocian, K.M., & Gresham, F.M.** (1996). Children with attention deficit hyperactivity disorder and emotional or behavioural disorders in primary grades: inappropriate placement in the learning disability category. *Education and Treatment of Children*, Vol. 19(3), 286-299.
- Parhurst, J.T. & Asher, S.R.** (1992). Peer rejection in middle school: subgroup differences in behaviour, loneliness and interpersonal concerns. *Developmental Psychology*, 28, 231-241.
- San Miguel, S.K., Forness, S.R. and Kavale, K.A.** (1996). Social skills deficits in learning disabilities: the psychiatric comorbidity hypothesis. *Learning Disability Quarterly*, 19, 225-261.
- Sattler, J.M.** (1992). *Assessment of Children-Revised* and updated 3rd edition. San Diego, CA: Jerome M.Sattler
- Silver, L.** (1981). The relationship between learning disabilities, hyperactivity, distractibility, and behavioural problems. *Journal of the American Academy of Child Psychiatry*, 20, 385-397.
- Swanson, H.L., & Malone, S.** (1992). Social skills and learning disabilities: A meta-analysis of the literature. *School Psychology Review*, 21(3), 427-443.
- Wiener, J.** (1998). The psychiatric morbidity hypothesis: A response to San Miguel, Forness and Kavale. *Learning Disability Quarterly*, 21, 195-201.
- Wiener, J., Harris, P.J., & Duval, L.** (1993). Identification, placement and subtypes correlates of peer status in children with learning disabilities. *Exceptionality Education Canada*, 3, 129-155.

La Psychologie scolaire: De l'évolution au changement.

*Mellet Marie,
France*

L'institution Education Nationale est assujettie à deux principes fondamentaux :

- un principe civique : l'éducation pour tous référant à l'intérêt général
- un principe d'efficacité : la réussite du plus grand nombre (objectif 80% de réussite au baccalauréat) référant aux intérêts particuliers des individus.

Les conventions qui en découlent sont plurielles et parfois contradictoires ; les justifications s'affrontent pour élaborer des logiques de management. Ces jeux de forces secrètent et organisent le changement.

L'évolution dans l'histoire de la fonction de psychologue scolaire illustre parfaitement la logique des changements institutionnels.

Nous essayerons de dégager dans l'histoire les moments importants ayant force de marqueurs du changement, puis analyserons ces marqueurs.

UN PEU D'HISTOIRE

Transparent N° 1 : Historique de la psychologie.

En **1947**, c'est H.WALLON qui a eu l'idée d'introduire la psychologie à l'école en tant qu'instrument d'analyse et de sélection(ou tri) des élèves : plan Langevin - Wallon

La scolarisation du plus grand nombre posait avec acuité le problème des enfants dits " arriérés " ou " anormaux ", nécessitant une pédagogie adaptée. Ont suivi la création des " classes spéciales " et des " enseignants spécialisés ", utilisant des " outils spécialisés " : les tests (révision du Binet Simon en 1949, par exemple)

Ce premier mode de fonctionnement amènera les psychologues, travaillant dans les écoles, vers des structures particulières de l'Institution : les Centres Médico-Pscho-Pédagogiques (dits C.M.P.P.)

L'application du projet est guidée par R.ZAZZO ; l'interrogation sur le statut du psychologue dans l'école est ajournée.

On suspend le recrutement de nouveaux psychologues pour l'Instruction Publique. 1947 est aussi l'année où l'Université crée, sous l'égide de D.LAGACHE collaborant avec J.LACAN, une licence de psychologie qui tente de réunifier la psychologie en instaurant la nécessité d'obtention de deux certificats : un de psychopathologie, et un de psychologie appliquée. Mais cette unification ne se réalisera pas dans la mesure où l'opposition entre psychologie expérimentale et psychanalyse va se durcir. La

psychanalyse va devenir le modèle dominant, fermant ainsi l'accès à l'Université à d'autres modèles comme la thérapie familiale ou les thérapies comportementales.

En **1956**, l'Etat procède à *une enquête nationale* sur les retards scolaires qui réactualisera en **1960** la nécessité du tri des élèves et la formation de psychologues scolaires, à l'intérieur de l'Institution sera à nouveau envisagée. Création des Instituts de Psychologie scolaire.

Le recrutement reprend et se fait parmi les enseignants, C.A.P. + 2 ans de formation, qui s'organise dans les Instituts de Psychologie autour de l'aptitude à passer les tests en vue de dépister les inadaptations scolaires. Le Diplôme de Psychologie Scolaire (**D.P.S.**) est créé.

Parallèlement, à l'Université, les étudiants en 3e année de Psychologie obtiennent *une licence* avant d'exercer en hôpital.

En **1966**, on élabore *la cartographie de l'Enfance Inadaptée* à travers l'instauration de fichiers départementaux. Une *structure pédagogique* pour le dépistage, la prévention et l'adaptation des élèves est créée : le Groupe d'Aide Psycho-Pédagogique (**G.A.P.P.**), qui voit ses compétences -

[psychologue, rééducateurs en motricité et en pédagogie]- mises au service de la pédagogie.

Le psychologue scolaire est alors inclus dans une structure particulière définie au sein du système éducatif. L'Université forme pendant ce temps des psychologues cliniciens.

La réalité du terrain amène progressivement les psychologues scolaires à s'interroger et à parfaire leur formation à l'Université; la plupart y obtiennent une licence, **deuxième formation personnelle**, qui développe aussi les aspects clinique, cognitif et social.

La diversité des demandes du public élargit l'action du psychologue scolaire à tous les types de problèmes amenant à la difficulté scolaire. Entre la demande institutionnelle et les demandes individuelles, l'écart se creuse, de même qu'entre la formation initiale en Instituts de Psychologie Scolaire et la formation personnelle à l'Université.

Le malaise de la psychologie scolaire émerge de cet écart grandissant, surtout lors de la création de la maîtrise puis du DESS à l'Université.

Les psychologues scolaires n'obtiennent aucune reconnaissance institutionnelle pour cette formation personnelle devenue indispensable, et restent des enseignants spécialisés, chargés de psychologie.

C'est la prise de conscience de l'écart entre la réalité du terrain et la demande institutionnelle qui va amener la nécessité pour les individus de se regrouper en associations, syndicats.....avec comme conséquence de favoriser encore plus les démarches individuelles de formation, pour augmenter le niveau de compétence individuelle.

En 1975, Le Syndicat des Psychologues de l'Education Nationale (S.P.E.N) est créé. La **revendication** de base est alors axée sur la reconnaissance de la profession dans la législation française, et il se prononce pour un même niveau de formation et un même **statut** pour tous les psychologues dans et hors Education. (Même revendication que les organismes extérieurs à l'Education dont le SNP)

En conséquence, en 1977, on assiste à ***l'arrêt du recrutement des psychologues scolaires***, c'est le signe d'une interrogation à propos de leur devenir. C'est aussi le début d'une réflexion générale, collective : " Comment être Psychologue dans une Institution ? "

En 1985, la ***profession de PSYCHOLOGUE*** existe enfin ***au niveau légal***. La loi définit son accessibilité en matière de diplôme : ***le DESS***, BAC + 5, est qualifiant. ***Le DEPS*** reste toutefois en retrait étant du niveau BAC + 4. Des commissions d'habilitation se réunissent afin de décerner le titre de Psychologue à "certains" psychologues scolaires sous conditions particulières d'ancienneté et d'études. Mais son statut administratif ne change pas, il reste enseignant spécialisé. La structure GAPP est remplacée par ***la structure Réseau d'Aides Spécialisées*** de l'Education Nationale (RASED), composée d'un psychologue, d'un rééducateur et d'un maître d'adaptation.

COMMENTAIRE :

A chaque étape de l'histoire de la psychologie scolaire, nous constatons un déplacement de la **position du psychologue**, à l'intérieur de l'Institution:

- 1947 : Idee de la psychologie à l'école, les psychologues, recrutés à l'issue de leurs études à l'Université, exercent seuls dans l'école.
- 1954 : interruption du recrutement et déplacement des psychologues vers une structure : le CMPP Premier débat sur le statut du psychologue
- 1960 : nouveau recrutement, parmi les enseignants titulaires du CAP d'instituteur.
- 1963 : nouvelle formation (en 2 ans) dans les Instituts de Psychologie Scolaire et création d'une nouvelle structure interne : Les GAPP
- 1971 : deuxième débat sur le statut du psychologue
- 1975 : organisation syndicale et associative
- 1977 : interruption du recrutement des psychologues
- 1978 : enquête ministérielle sur les GAPP
- 1982 : nouvelle formation interne (en 1 an après la licence) dans les Instituts de Psychologie scolaire et nouvelle structure (Les Réseaux d'Aides Spécialisées) qui remplace la précédente.

Face à une demande institutionnelle qui ne varie pas, les demandes individuelles du terrain évoluent avec le contexte social. Le texte actuel sur les missions du psychologue scolaire signifie clairement les attributions de celui-ci au sein de l'Institution scolaire. (Transparent 2).

Les deux marqueurs repérés sont :

- **présence/absence** en terme de recrutement
- **intérieur/extérieur** en terme de structure d'appartenance, à l'intérieur de l'Institution.

Le marqueur Présence/Absence du recrutement en alternance dénote avec quelle hésitation la fonction de psychologue scolaire a pu être acceptée au sein même de l'Institution d'appartenance, et ce malgré une formation maison.

Le marqueur Intérieur/Extérieur par rapport aux enseignants, dénote l'ambivalence à reconnaître le psychologue et la volonté de l'Institution de le garder "à son service". Le psychologue scolaire, seul à l'origine, a été incorporé dans des structures pédagogiques, avec des enseignants. La formation universitaire est ignorée; seule la formation donnée par l'Institution Scolaire, moins qualifiante, est prise en compte.

Ces deux remarques affirment que l'utilisation de la psychologie à l'Ecole a toujours été abordée sur le plan d'une utilisation fonctionnelle par et pour l'Institution Scolaire. La psychologie est alors l'outil de la sélection nommée Orientation scolaire. Cette conception n'est pas cohérente avec la définition même de la psychologie en tant que méthode d'analyse des problématiques psychiques et son éthique d'aide et de soins, ni même avec les principes fondamentaux de l'Education Nationale qui sont affirmés comme : l'égalité des chances, le respect des individus, l'aide individualisée...etc.

Qu'est-ce qui évolue ?

Si l'on définit le changement (social) "comme la résultante des déséquilibres micro - sociaux qui se produisent en permanence et qui provoquent un processus global de réactions en chaîneengendrant des changements macro - sociaux"(FORSE.M), force est de constater que les déséquilibres et les ruptures se sont succédés. Quels sont les effets ?

Les constats, de l'intérieur, sont :

- le niveau de la formation ; La formation s'est allongée de deux à quatre ans après le bac entre les années 1954 et 1982.
- l'évolution des structures, (CMPP, GAPP, Réseaux) ; Les structures d'appartenance ont été remaniées, dans le sens d'une plus forte composante pédagogique.

Ces constats, **vus de l'extérieur**, ne sont pas un changement. Nous sommes dans l'illusion du changement (perçu de l'intérieur) - le décalage entre la formation en Instituts de Psychologie et celle obtenue à l'Université est identique depuis l'origine, il reste de 1 an -

Considérant une Institution comme un système dynamique, définissons le fonctionnement institutionnel comme “ l'interaction entre des positions individuelles et des positions institutionnelles, à la fois antagonistes, contradictoires, complémentaires ” . La crise institutionnelle, dans ce cas, n'est que l'émergence de conflits entre des positionnements ne permettant pas une interaction dynamique et progressive pour les partenaires.

C'est l'évolution du “ Même ”.

Les problèmes posés par l'exercice de la profession de Psychologue proviennent d'un fait simple : le psychologue scolaire n'est pas reconnu comme psychologue. La confusion perdure depuis l'origine : Psychologue/Enseignant.

Pourtant la profession Enseignant n'est pas la profession Psychologue. Il s'agit bien de deux professions à part entière.

Les Psychologues selon la loi, sont des individus formés à l'Université, ayant obtenu un diplôme professionnel (DESS) , recrutés par une Institution (Santé, Justice, Education...) ou installés en cabinet. Quelle que soit l'Institution qui les recrute, la spécialisation dans le champ de cette Institution ne se conçoit qu'ultérieurement, après la formation de base, sous la forme de stage de terrain.

Le Psychologue (de l'Education) est dans ce cas un **expert**, exerçant dans un domaine particulier, celui de l'Education. Il n'exerce plus un métier de l'Education, il exerce sa profession. Les modalités de son action sont dès lors redéfinies dans les termes adéquats à cette profession : contractualisation, reconnaissance de la déontologie, supervision par des pairs....

Ainsi, le Psychologue de l'Education est reconnu comme possédant une compétence dépassant le champs dans lequel il exerce, avec l'indépendance nécessaire à l'exercice de sa profession, quant à ses stratégies et ses outils.

Les conséquences pour les pratiques sont alors fondamentales.

L'origine du dysfonctionnement réside dans cette confusion entre les deux professions : [enseignant / psychologue]

Si on constate bien une évolution factuelle interne (allongement de la formation pour les enseignants-psychologues par ex.) traduisant les efforts de l'Institution, cela ne résout en rien la confusion de départ, maintient les ambiguïtés, et rigidifie les contradictions. L'institution en tant que système ne peut pas s'auto - dépasser.

L'origine , acte de naissance de la psychologie à l'école, est porteuse de l'histoire qui a suivi.

Création paradoxale, le psychologue scolaire actuel doit analyser la place depuis laquelle il tente d'exister.

HISTORIQUE de la Psychologie .

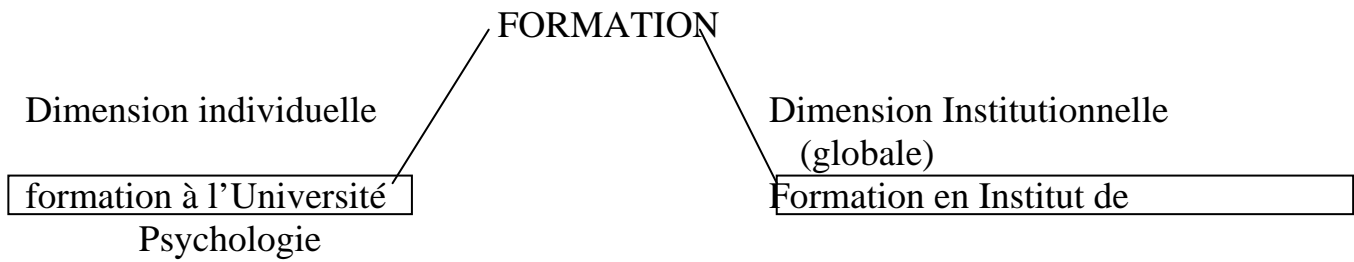
- 1889** - Premier congrès international de psychologie et création de la première chaire de Psychologie Expérimentale et Comparée au Collège de France ; **BINET & SIMON** créent le Laboratoire de Psychologie de l'école Pratique des Hautes Etudes , ainsi que le laboratoire de Pédagogie dans l'école de la rue Grange Aux Belles, à Paris.
- 1911** - en Grande Bretagne **A.GESELL** devient premier psychologue scolaire au dispensaire de New Hampton.
- 1919** - A Vienne, **ADLER** consulte en milieu scolaire.
- 1927** - La notion d'âge mental apparaît avec le test de SIMON.
- 1928** - En Suisse, création du premier service de psychologie scolaire et apparition de la rééducation fonctionnelle pour l'“ arriération mentale ”.
- 1936** - H.WALLON préside à la création d'une loi sur l'enfance déficiente.
- 1942** - Création du service de dépistage des Enfants Anormaux à Paris.
- 1944** - Circulaire ministérielle associant la notion d'arriération mentale à celle de retard scolaire.
- 1945** - Idée de la psychologie à l'école
Wallon propose l'intervention des psychologues dans l'école
- 1947** - **La psychologie scolaire est créée.**

Le test de BINET-SIMON est proposé comme outil, introduisant la notion de mesure de l'intelligence dans le contexte scolaire.

Pour un même individu, être psychologue scolaire c'est parfois être :

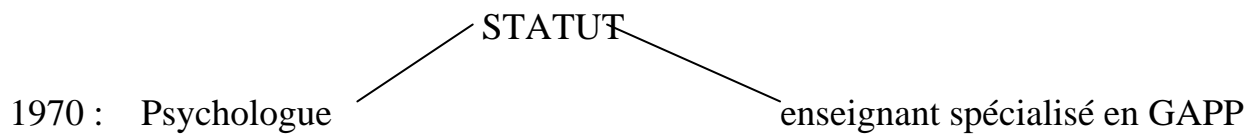
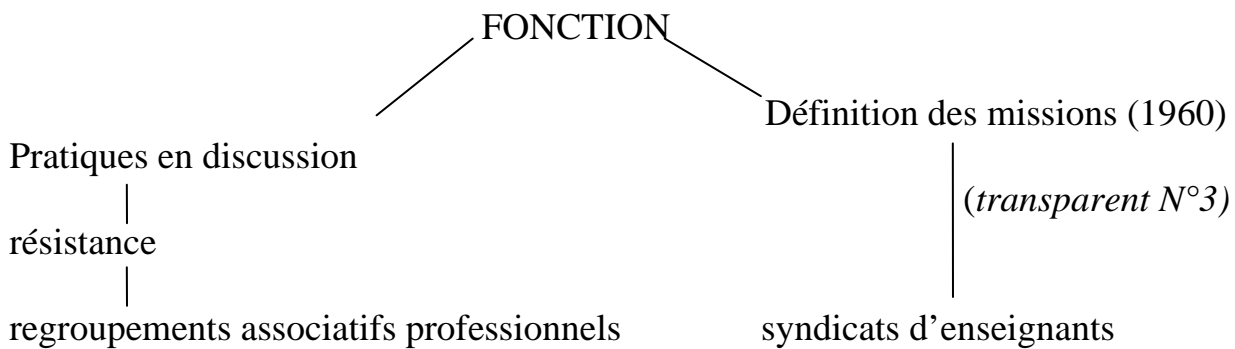
Psychologue dans l'Institution Scolaire

Psychologue scolaire

Bac + 3

Bac + 2

1985
Loi protégeant le titre de psychologue

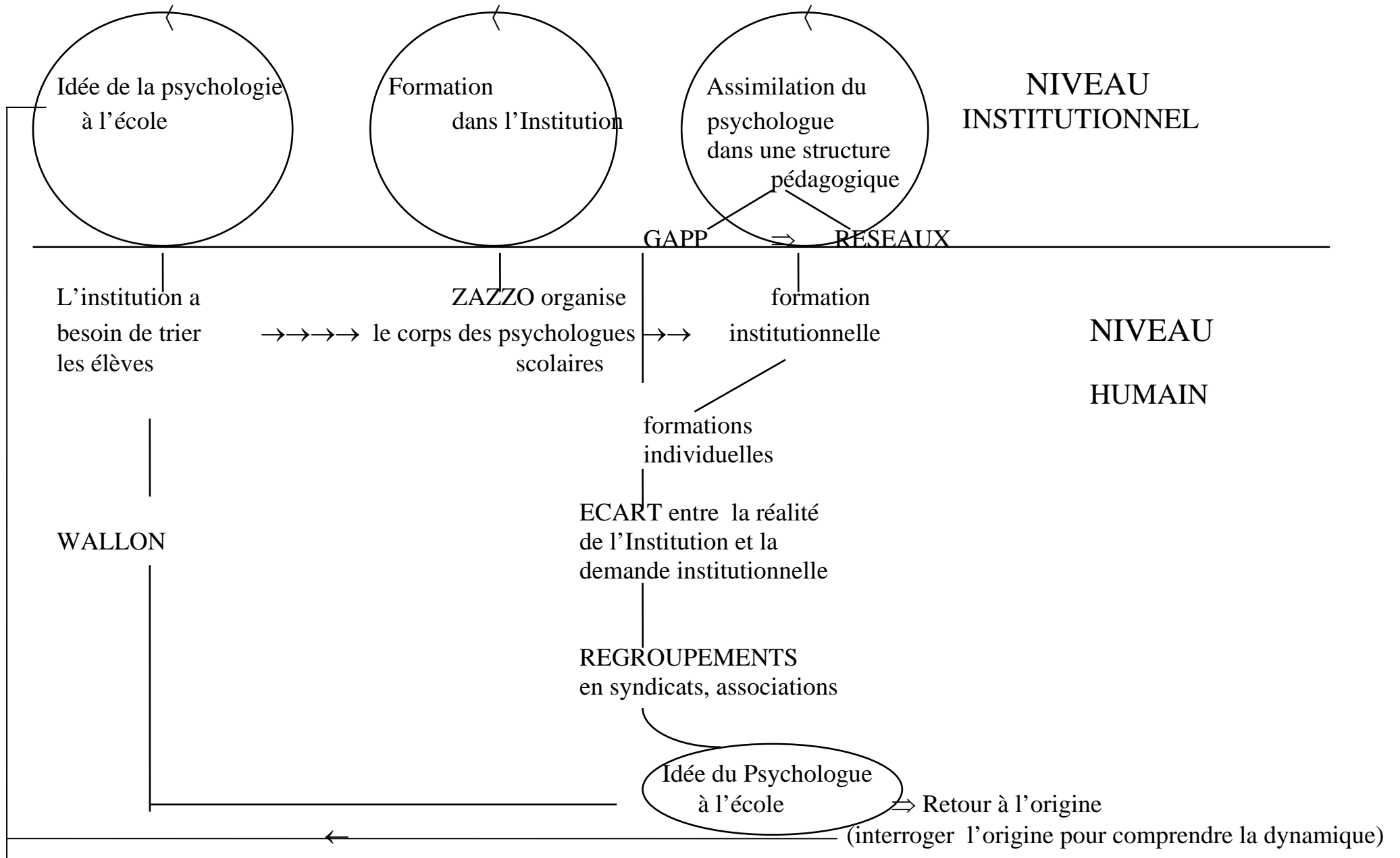
Toute personne titulaire d'un DESS de psychologie est reconnue Psychologue de profession.

DESS = Bac + 5
Psychologue

DEPS = Bac + 4
Enseignant spécialisé en RASED

REALITE PSYCHOLOGIQUE \Leftarrow *DIALOGUE* \Rightarrow **REALITE PEDAGOGIQUE**

inter - individus
intra - individu

Bibliographie.

Textes officiels

Loi N° 85-772, du 25 Juillet 1985

Décret N° 89-684 du 18 Septembre 1989 ; portant sur la création du diplôme d'Etat de Psychologie Scolaire

Décret N° 90-255 du 22 Mars 1990 fixant la liste des diplômes permettant de faire usage professionnel du titre de psychologue.

Arrêté du 16 Janvier 1991 relatif au diplôme d'Etat de psychologie scolaire.

Arrêté du 14 Janvier 1993 , désignant les fonctions dans lesquelles les fonctionnaires et agents publics peuvent faire usage du titre de psychologue.

Décret N° 93-536 du 27 Mars 1993 modifiant le décret N° 90-255 du 22 Mars 1990. (“ Les titulaires du diplôme d'Etat de Psychologie Scolaire ne peuvent faire usage du titre de psychologue qu'assorti du qualificatif “ scolaire ”).

Décret N° 96-288 du 29 Mars 1996 modifiant le décret N° 90-255 du 22 Mars 1990 fixant la liste des diplômes permettant de faire usage professionnel du titre de psychologue (Le diplôme de psychologie scolaire n'y figure plus)

Livres

CROSIER. M “ L'acteur et le système ”, Seuil 1977.

DAMASIO..A “ L'erreur de Descartes. La raison des émotions ”O.Jacob,1995.

EVEQUOZ.G “ Le contexte scolaire et ses otages ”, ESF, 1984.

FORSE..M “ L'ordre improbable. Entropie et processus sociaux ” P.U.F.1989.

FRIEDBERG.E “ Le pouvoir et la règle ” Seuil, 1993.

MENDRAS.H & FORSE.M “ Le changement social ” Armand Colin,1983.

MORIN.E “ La complexité humaine ” - L'Essentiel, Flammarion, 1994.

MORIN.E &LE MOIGNE.J.L“ L'intelligence de la complexité ” L'Harmattan, 1999.

WIEVIORKA.M “ La démocratie à l'épreuve ” La Découverte, 1993.

Probleme cognitive și comportamentale la femei suferinde de schizofrenie și depresie

***Psih. Rafaela Dolores Vasilcin
Timișoara***

REZUMAT:

Cuvinte cheie: psihodiagnostic, psihopatologie, personalitate, specificitate, comparații;

Schimbările rapide din societatea contemporană pot influența negativ personalitatea umană, determinând dezvoltări psihopatologice, cum ar fi schizofrenia și depresia. Prin analiză psihodiagnostică am reușit să constat unele tulburări care au apărut în psihicul bolnavilor de schizofrenie și depresie la nivelul atenției, memoriei, intelectului și al altor factori de personalitate, precum și o comparație referitoare la schimbările de personalitate, specifice fiecărei grupe nosologice.

Pentru atingerea acestor obiective am utilizat o baterie cuprinzând zece metode de psihodiagnoză, pe un eșantion de treizeci de pacienți depresivi și treizeci de schizofrenici, apelând la aparatul statistic – matematic de comparație. Rezultatele obținute sunt benefice în psihodiagnoza celor două afecțiuni, în procedurile psihoterapeutice utilizate de echipele interdisciplinare.

Cognitive And Behavioral Problems In Females Suffering From Schizophrenia And Depression

Key words: psycho-diagnosis, psychopathology, personality, specificity, and comparison.

Fast changes of today's society may influence negatively the human personality, inducing psychopathological developments like schizophrenia and depression. I have noticed by psycho-diagnosis analysis some disturbances that occurred in psychic of the females suffering from schizophrenia and depression at the level of attention, memory, intellect and other personality facts as well as a comparison related to the personality changes peculiar for each nosological class.

For these goals' achievement we use a set of 10 psycho-diagnosis methods on 30 female patients suffering from depression and 30 schizophrenic female patients, appealing to the comparing statistic-matematical apparatus. The

obtained results are beneficent in psycho-diagnosis of the two diseases within psycho-therapeutically proceedings used by interdisciplinary teams.

În societatea contemporană, omul este martorul unor schimbări socio-culturale intense. Astăzi, mai mult ca oricând, suntem expuși unor dereglări sociale, psihice și somatice cum ar fi: griji, stres, șomaj, conflicte. Aceste influențe dăunează personalității umane și ea se dezechilibrează atât pe plan existențial cât și la nivelul relațiilor interpersonale.

Tulburările pot apărea sub forma unor nevroze, probleme psihosomatice, depresii, psihoze. Un interes deosebit reprezintă afecțiuni ca schizofrenia și depresia, datorită ariei lor mari de răspândire; depresiile au incidență crescută în toată psihopatologia, afectând femeile în proporție mai mare (24%), decât bărbații (14%). Frecvența schizofreniei este mai ridicată în straturile sociale cu nivel scăzut de trai, aceasta se datorează invalidității care însoțește boala. Ea este prezentă în egală măsură la ambele sexe. În cazul depresiei îngrijorător este faptul că ea apare în adolescență, pe când tendințele de debut ale schizofreniei sunt mai târzii (30 de ani la femei).

Manifestările stărilor depresive sunt complexe. Unele forme de depresie acută (psihoză depresivă) pot avea simptomatice asemănătoare cu cea a schizofreniei. Problematika diagnozei diferențiale e parte integrantă a procesului de diagnosticare. Aceasta explică orientarea comparativă a tematicii alese.

Ambele afecțiuni determină schimbări specifice în sfera personalității umane.

Prin analiză psihodiagnostică mi-am propus să constat eventualele tulburări specifice ce pot apărea la nivelul atenției, memoriei, intelectului și al altor factori ai personalității bolnavilor de depresie și al celor de schizofrenie, precum și o comparație a dereglărilor determinate de aceste două nosologii, cu scopul de a consemna schimbările de personalitate specifice fiecărei afecțiuni.

În vederea realizării acestor obiective am folosit o baterie cuprinzând zece metode de psihodiagnostic: 1) Metoda probelor de corectură, 2) Metoda labirintului, 3) Metoda Jackobson, 4) Metoda Berstein, 5) Metoda învățării a 10 cuvinte, 6) Metoda Benton, 7) Scările de inteligență Wechsler-Dahl, 8) Testul Giessen, 9) Testul Timothy Leary, 10) Inventarul de personalitate MMPI și aparatul statistico-matematic de comparație.

Eșantionul e subiecți analizați cuprinde 30 de pacienți schizofrenici și 30 depresivi. Majoritatea schizofrenicilor se află la 35 ani, etate ce le oferă mare capacitate de muncă, creație și activitate; iar la femeile depresive contingentul cuprinde întregul diapazon de vârste cu prioritate 41-46 ani, probabil datorită etiologiei celor două nosologii. Două treimi din grupa pacienților schizofrenici (73%) sunt nefamiliste și doar 20% familiste. Acest aspect poate fi influențat de apariția prematură a bolii, împiedicând astfel unii subiecți să se realizeze familial. Suferințele de depresie sunt familiste în proporție impresionantă (63%). Importanța socială a depresiei este și astfel confirmată, deoarece la persoanele familiste problemele legate de starea sănătății se repercutează într-o oarecare măsură și asupra membrilor familiilor lor.

Activitatea cognitivă (atenție, memorie, intelect) sub aspect global în ambele afecțiuni este tulburată dar nu se înregistrează o diferență considerabilă din punct de vedere statistic între cele două nosologii. Se observă însă o tendință (și în cazul atenției, memoriei și activității intelectuale) ca această tulburare să fie mai accentuată în cazul depresiei decât în al schizofreniei – aspect ce poate fi util în diagnosticul diferențial dintre cele două afecțiuni.

La pacientele schizofrenice am remarcat o creștere a numărului de persoane la care se înregistrează suspiciuni, referitor la existența vreunei patologii cerebrale, pe când la pacientele depresive e mai ridicat numărul de subiecți cu date referitoare la existența patologiei cerebrale. Aceste rezultate obținute îmi dau posibilitatea să formulez următoarea ipoteză: afecțiunile cerebrale la pacientele depresive sunt mai vizibile, iar la cele schizofrenice este foarte probabil ca aceste afecțiuni cerebrale (despre care nu există încă suficiente informații), datorită caracterului lor foarte fin, să nu se evidențieze clar în urma testării dar existența lor să fie certă.

Între cele două grupe se observă o diferență importantă din punct de vedere statistic cu privire la ipohondrie, isterie, psihastenie și introversiune socială.

Suferindele de depresie se consideră în proporție mai mare ca fiind neacceptate pe plan social și din acest motiv au o dispoziție bazală tristă, devin mai supuse și realizează mai dificil contacte sociale și chiar intime. Ele sunt în căutare continuă de atenție și empatie din partea celor apropiați.

Pacientele schizofrenice au concepții rigide, greu de corectat, care sunt rezultatul unor interpretări neadecvate a situațiilor din viață. Distanțându-se de mediul înconjurător, ele se orientează în primul după criterii interioare, ceea ce duce la reacții emoționale neadecvate.

Dezadaptarea comportamentală însă în cazul depresivelor este mai mare în comparație cu cea a schizofrenicelor, dar ele sunt mai critice în acest sens și se străduiesc mai mult să-și învingă dezadaptarea (îndreptându-și forțele compensatorii către îmbunătățirea statutului social), pe când la pacientele schizofrenice această tendință este mai scăzută-ele sunt mulțumite de situația în care se află-autocritica este mai redusă. Ambele grupe femei se caracterizează ca fiind personalități suspicioase și anxioase.

Psihologia clinică contemporană, precum și psihiatria aproape că nu dispun de metode care să fie pur obiective și să aibă un rol hotărâtor în demonstrarea apartenenței nosologice a vreunei boli psihice. Testele psihodiagnostice se folosesc din ce în ce mai mult în vederea identificării și diferențierii stărilor care duc la dezadaptare socială, disfuncții ale individului. În afară de diagnoză ele sunt utile și pentru a consemna eventualele schimbări în activitatea corecțională.

Profilactica în cazul schizofreniei deocamdată este foarte dificilă, dar totuși datorită testelor folosite, se pot descoperi particularități care dispun individul spre îmbolnăvire.

Metodele psihodiagnostice au un rol preventiv important, astfel încât, prin obținerea cotelor valorice pentru fiecare scară (a testului) se poate contura o

imagine despre eventualele tulburări ce pot apărea și despre posibilitățile de influență psihoterapeutică.

LITERATURĂ

- 1) PIRIOV, G., “Psihologia și psihodiagnosticul inteligenței”, Sofia, 1985;
- 2) MEČKOV, C., “Psihologie medicală”, Veliko Târnovo, 1995;
- 3) GOLDBERG, D., Benjiamin, C., “Psihiatria în practica medicală”, Sofia, 1992;
- 4) LĂZĂRESCU, M., OGODESCU, D., “Îndreptar de psihiatrie”, Timișoara 1995;
- 5) MILEV, B., “Depresii”, Sofia, 1990;
- 6) KOKOȘKAROVA, A., “Analiză psihologică a personalității în practica clinică”, Sofia, 1985;

The future of applied psychology in traffic

Ralf Risser

A prognosis based on an economical analysis by A. Nefiodow

Nefiodow's theory

This paper is based on a book by the economist Nefiodow. In this book with the German title "Der sechste Kondratieff", he refers to the theory of long economic waves – so-called Kondratieff²-cycles: These are economic cycles that last about 50 to 100 years, in which one branch of trade rises to become an economic "locomotive", a leading area in economy, and then again loses its importance. In the course of the descent another area begins to function as an economic locomotive. Kondratieff was able to support his theory with empirical data from the beginning of the 18th century, starting with the textile industry (1st Kondratieff), going on to the transport revolution produced by the steel-industry in combination with the development and construction of railways (2nd Kondratieff), to mass-consumption enhanced by chemical and electro-technical development (3rd Kondratieff), to individual mobility in combination with the development and sophistication of the car and of the petrochemical sector, ending up the 20th century with the 5th Kondratieff, where Information technology was the locomotive.

² Kondratieff was a Russian economist (1892-1938), director of the Moscow Institute of Trade Research in the 1920ies. In his trade research studies he found, that there are short (3 year) and middle (up to 11 years) but also long economic cycles lasting 49 to 60 years. The reason for these long waves is that every economic main branch ("locomotive") reaches its limit sooner or later, so that further growth in this area gets too expensive. During the Stalin dictatorship Kondratieff was engaged in the maintenance of structures of the market economy in the Russian agriculture. He was deported 1930 to Siberia for "anticommunist agitation", received the death penalty and was executed in 1938.

Figure 1: Basic innovations and their main areas of application

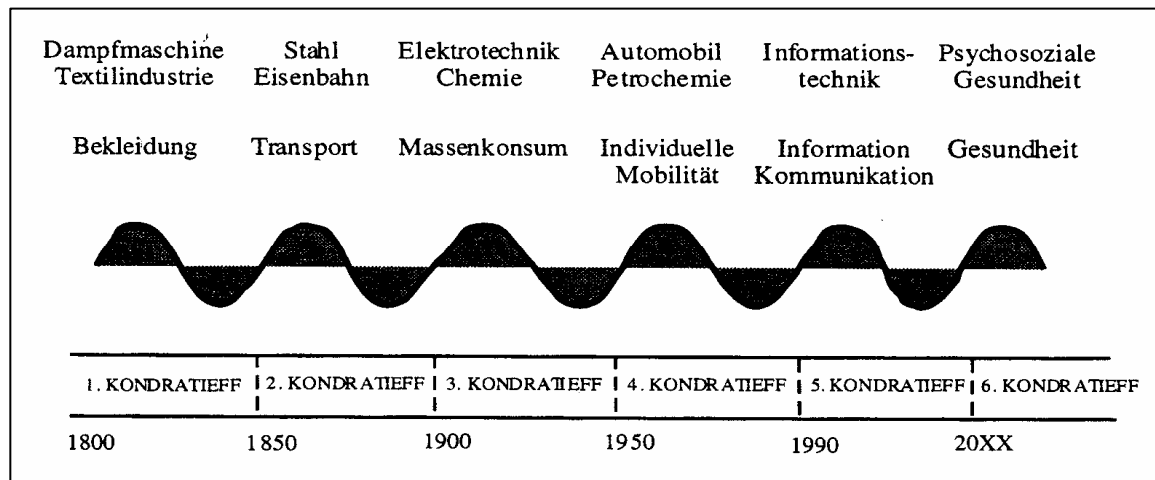

Figure taken from Nefiodow (2000), p. 132

One startling aspect in the arguments and facts presented by Nefiodow is that he sees the new technologies, especially the part based on electronics, already on the decline. He gives several examples for this.

Psychology and future economic "locomotives"

The question which now arises is: Which will be the new branch of trade that is going to function as an economic locomotive during the next decades? According to Nefiodow, and based on solid empirical evidence, the so-called sixth Kondratieff will experience the rise of the following areas:

- a central role of psycho-social competence
- growing importance of less structured work
- computerised management of inaccurate knowledge
- the optimisation of the flow of information in and between people
- organisation of human relationships
- growing importance of a behaviour running along an "as-well-as" logic

Health according to the WHO³, which also includes "social health", would become the most important "trade branch". An improvement of *psycho-social information* would provide, or guarantee, "success" in the area of health. *Environmental technologies, optical technologies and solar energy* would rather function as a supplement to reach individual and social health. *Biotechnology* first has to free itself from the philosophical and ethical dilemma, before one can forecast the importance of this area for the future. Nefiodow explains the necessity for an increased focus on individual and social health with the area of social entropy, and lists the individual areas with their costs:

³ Several criteria are of importance for this definition of health, among them some that are quite unusual from an every-day perspective: *) a stable self esteem, *) a positive relationship to one's own body, *) the ability to have friendships and social relationships, *) an intact environment

Overview 1: The sector of social entropy⁴ (taken from Nefiodow 2000, p. 105)

Violence, crime drugs

- Crime: damages world-wide exceeding 1.000 billion US\$ per year
- Drugs: exceeding 800 billion US\$ turnover per year. Bribes and corruption cause about 3-5% of economic costs: about 1.000 billion US\$
- Alcohol: more than 600 billion US\$ turnover per year. For alcohol more money is spent than for science. Damage by alcohol exceeds the turnover

Destruction of the environment and energy dissipation

- Environment: annual destruction corresponds with about 10% of the world-wide gross national product (more than 2.800 billion US\$ in 1996)
- Energy dissipation: 80% of all products are thrown away after single use, annual dissipation of raw materials and energy world-wide exceeding 2.500 billion US\$

Expenses for the military and for public and private safety

- Military: 1.000 billion US\$ per year in the 1980ies. Since 1990 approx. 800 billion US\$ per year
- Expenses for public safety: 1.200 billion US\$ (police, prisons, courts, security-installations, weapons, etc...). Example USA: more than 300 billion US\$ per year
- Costs for secret services: approx. 100 billion US\$ world-wide
- Gulf-war (102 billion US\$), Iran-Iraq-War (150 billion US\$) (former Yugoslavia?, Chechnya?, Northern Ireland?, Afghanistan?)

Social costs (strikes, unemployment)

- Strikes: in the 1980ies world-wide more than 5 billion days of strike per year
- Costs of unemployment: more than 300 billion US\$ in the industrial countries

Health costs, accident costs

- Low productivity in the public health-system: information deficits, competition without efficiency, strong particular interests, deficits in prevention measures. Wrong diets for example cause in Germany costs of about 100 billion US\$, world-wide 600 billion US\$
- In the USA twice as much people die due to medication than due to traffic accidents
- Psychic disturbances: 14% of the population of economically developed countries have serious psychic disturbances. At least 25% of the patients consulting a doctor suffer mainly from psychic disturbances. 60% of German managers suffer from neuroses. Fear causes in Germany annual damages of approx. 100 billion DM (Mobbing costs about 30 billion DM), world-wide more than 1.000 billion US\$

⁴ Entropy in the social systems can be seen as a measurement for losses

- Costs for illnesses caused by bad water quality, somnipathy (disorder of sleep), air pollution, noise, smoking, divorces, drug abuse and medication abuse = ?

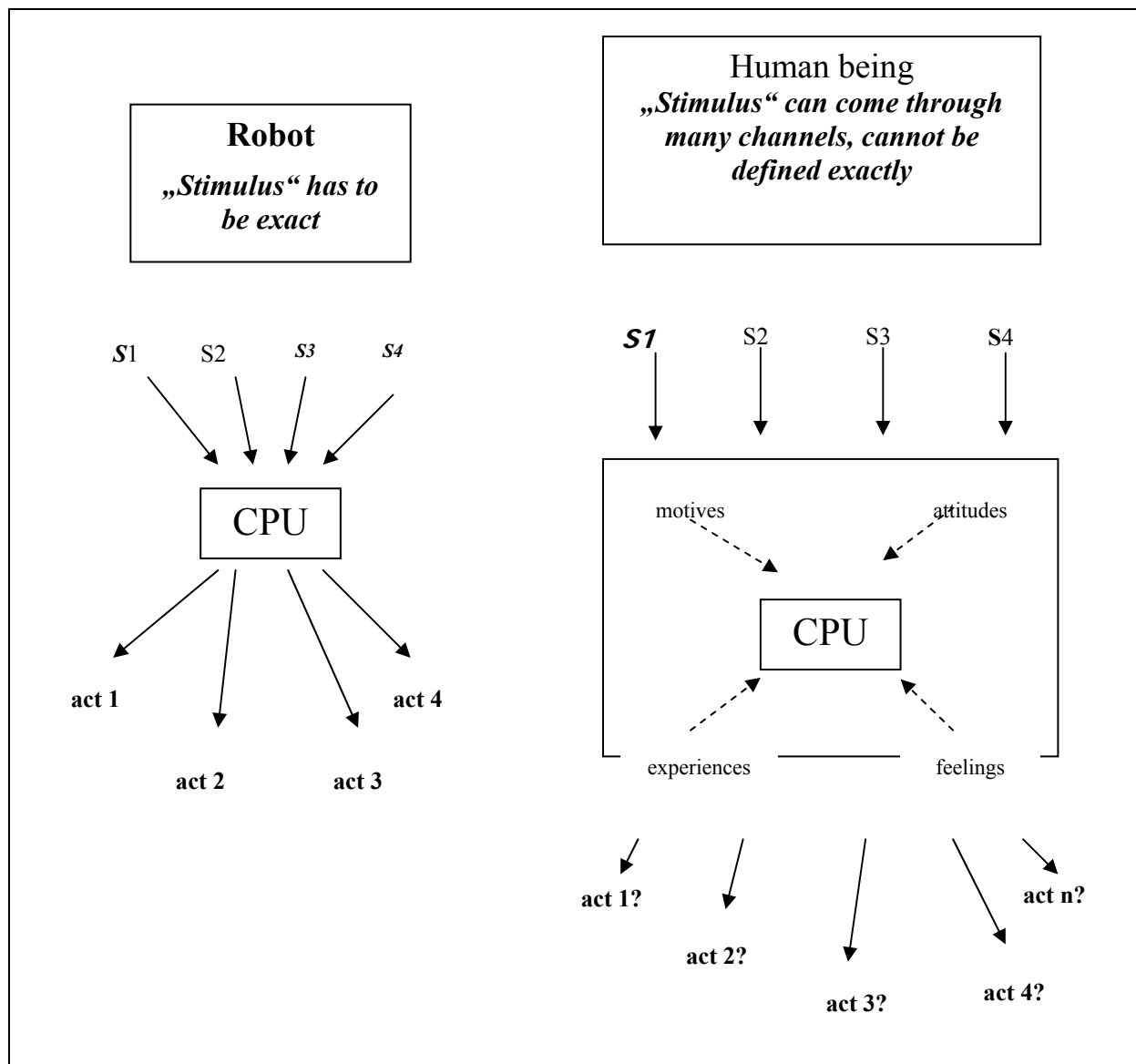
Other unnecessary expenditures and costs

- Information deficits: approx. 50% of the expenses for research and development (300 billion US\$) are redundant and can be saved
 - Transport and traffic: costs due to traffic jams world-wide more than 1.000 billion US\$; Germany: damage of 200 billion DM per year due to traffic jams
-

To reach improvements a lot of work has to be done: The financial input for this is taken from reductions in the expenses. Here we can already state that the main part of the work has to be done by psychology and social sciences. What Nefiodow defines as “improvement of the information flows” is of a very complex and, more important, of psychological nature: What he means by this is motivation and persuasion work, which he elaborates on in a chapter about new techniques and strategies of co-operation. In connection with all aspects of social entropy there is the problem, however, that amateurs have to learn new working-techniques: Administrative bodies, production firms, departments, universities – all of them have to learn to co-operate in a different way than before. Nefiodow states the following: *Human capacity was and is the most important source of productivity.*

To fulfil all of this, among others, one has to bear the following model in mind (c.f. Risser, 1997):

Figure 3: Robots and human beings – two completely different „concepts“

The following statements, that in the book are made without explicitly connecting them to "psychology", explain the need for co-operation:

Traffic psychology

Traffic psychologists are a good example in connection with the discussion above: In the area of traffic and transport, administrative bodies, politicians, opinion leaders etc. have to deal with diverting interests and conflicts of different interest groups. Their motivation to implement solutions to known problems and their abilities to reach this goal is often undermined by, among others, structural difficulties. The following **selected** examples show where huge sums of money can be saved:

- huge savings in the area of transport safety by a massive reduction of speed, respectively a different speeding behaviour of especially the car drivers
- protection of the environment by reduction of car use

- reduction of traffic jams by reduction of car use
- improvement of the physical health of the population by a reduction of car use, enforcing walking and cycling instead

Overview 3: Extract from “Conditions and prerequisites for bicycle traffic” by the Swedish Department of Transport, September 1999

The human body is made for moving. Major parts of the Swedish population are physically inactive. Physical mobility is one of the most important positive factors of health and well-being. Physicians today agree that physical inactivity is a general risk factor for health and one of the reasons for early death. Illnesses, which can be prevented by physical mobility are cardio-vascular diseases, osteoporosis, diabetes, somniphathy and depressions.

Advantages for health by biking

The (Swedish) Institute for Public Health estimates that half of the Swedish population is not sufficiently physically active. 20% of those over 30 are physically inactive. It is crucial for health effects of physical activity that it is done regularly. A common estimation is that 30 minutes per day, 5 days per week is sufficient to achieve visible positive health effects. Neither longer nor more intensive exercise is necessary for this.

Disadvantages for health by biking

The largest disadvantages for public health by bicycling are connected to accidents. Every year approx. 50 bikers die and approx. 700 are injured in traffic accidents (in Sweden). Bikers are also exposed to exhaust fumes, especially in bigger cities. Nevertheless many studies show that car drivers are even more exposed to exhaust than bikers as cars drive closer to the centre of the road and the air is inhaled at a lower height than those driving on bicycles.

Health effects in summary

In Denmark it was attempted to quantify the health effects of biking: The estimations showed that the positive health effects due to biking are equal to about 600 life-lengths per year. On the other hand 50 life-lengths per year are lost due to biking (accidents). Still, even when taking into account the accidents, the health effects are positive.

When roads are made safer (...) the health effects will be even better. Accidents will be rarer and more people will dare to ride a bike.

Can we persuade more people to ride a bike?

Most people say that they believe that physical mobility makes them feel better. Most people also state that they do not exercise as much as they should and that their weight is too high. Many people do things that are definitely bad for their health like eating too much, and they are smoking or drinking too much alcohol, etc. There are no direct connections between attitudes and behaviour. Immediate, direct positive or negative effects have a much bigger influence on the behaviour than long-term effects. To enforce biking, among other things, the direct positive effects have to be underlined. Positive effects are for example a

feeling of liberty, saving time and to combine the daily need for healthy exercise with the travelling to work. Possible negative effects (those which deter from biking) also have to be mentioned, but in an appropriate way: E.g., that it rains much less than one believes. It is also necessary that there are not too many practical barriers (which are direct negative effects, like infrastructure, etc.) and that society (social surroundings) look at biking in a positive way

Barriers to change

The possibilities to afford of the mentioned advantages are more or less undisputed, but they are not made use of, although the facts are clear. The problems lie in the areas of conflicts of interests and the balance of the weight of different interests on all levels. Flyvbjerg (1999) showed with the example of Aalborg in Denmark that there are basically two types of “co-operation refusal”:

1. not knowing the facts sufficiently
2. not considering the facts because other, most often more short-term interests are in danger

These two types of co-operation refusal call for different measures: The first one has to be managed with an improvement of the distribution and diffusion of information. (However, this does not mean that putting things on the internet will suffice. Long and complicated texts are often neglected, nevertheless, even if the opportunity to read them rises.)

The second type of co-operation refusal has to be met with heuristic and communicative measures (e.g., see Jamison 2000): participation, mediation, campaigns, (public) discussions, expert circles. One has to bear in mind that in most cases individual short-term interests are only allegedly in danger, or that the disadvantage of not protecting these interests is often highly over-estimated. As a rule, one cannot imagine beforehand, which of the many complex interests and motives that are potentially concerned (see next paragraph) will be affected by any new law, measure, social change, etc., and in which way. Only practice can provide the feeling of evidence that co-operation, “giving in”, “trying out”, finding compromises, etc., often leads to unexpected advantages which have not appeared as being possible beforehand. Marketing-specialists like for example Kotler (Kotler et al. 1996) comment on this explicitly. The psychological method of offering incentives is often most successfully in this context. On the individual level, to give motivating information comes in as an option, as well. This is a central part of “communication policy” in the area of marketing. Methods to motivate with the help of different forms and types of information and to overcome reluctance to co-operate cannot be applied as accurately and practice-related as incentive measures. But they can be used in a wider context and for a larger field of problems. Furthermore, communication policy is not confined to physical contact: It can be implemented via the media.

When considering all this it becomes clear that much work in the areas of psychology and the social sciences will be necessary:

- Which relations are there between socialisation and the later behaviour as road user
- How can traffic-education interfere?
- How can institutions be helped to work efficiently?
- Analogies to transport and traffic (management work and traffic itself)?

The list of possible areas of research can of course be further continued. The EFPPA Task force Traffic-psychology listed relevant areas of research for traffic psychologists, in part based on a curriculum carried out in Austria by the professional association BÖP (see table on the next page).

Overview 4: Theoretical traffic psychology competence; Curriculum for traffic psychology of the BÖP academy, documented by the EFPPA Task-force Traffic Psychology

<p>History of traffic psychology Traditions of reflection, country and culture specific developments Institutional anchoring of traffic psychology: Universities, private institutions, interest representation etc.</p>
<p><i>Mobility and motivation aspects</i> Importance of safety in relation to other social interests such as economy, ecology and quality of life, mobility needs and mode choice, traffic culture, perspectives of European traffic politics</p>
<p>Theories and models of traffic conditions The road user's experience and behaviour Traffic participation – and not only road use - as a social behaviour Communication in traffic</p>
<p>Methods of problem identification, estimation and evaluation: Accident cause research, conflicts technique, behaviour observation, attitude research, experimental methods, interdisciplinary research etc.</p>
<p><i>PERSONAL ASPECTS</i></p>
<p>Traffic-psychological diagnostics and evaluations Goals of diagnostics and requirement profiles (best and worst selection), specific traffic-psychological research methods compared to work and organisational psychology, to clinical diagnostics and medical evaluation Self-reflection and basic attitudes of the diagnostician, ethical and legal aspects of the expert "profession", quality assurance, consequences of different verdicts</p>
<p><i>Traffic psychological interventions</i> Demands, indications and motives Specific intervention techniques, connection to psycho-educational and psychotherapeutic incident management,</p>

Self-reflection and basic attitudes of the moderators, ethical and legal aspects, treatment and care for the accident victims
<i>SYSTEM ASPECTS – RESEARCH, DEVELOPMENT, COUNSELLING AND EVALUATION IN ORDER TO OPTIMISE THE TRAFFIC SYSTEM</i>
In the technical area Traffic planning, infrastructure shaping, ergonomics, technology for the support of travelling, pilot studies etc.
In the human factors area Drivers' and other road users' training, safety campaigns, traffic education, Train the trainers courses
Structural aspects Legislation, regulations of traffic conditions, enforcement and sanctions, traffic politics and traffic policy, law preparation, counselling of authorities, expert activities

Changes in the “hardware” (= vehicle) and in the infrastructure are crucial for contributing to this. However, the understanding of attitudes and measures to change these attitudes are undoubtedly equally central elements. To achieve systematic and far-reaching improvements in these areas will only be possible if certain attitudes of the people change and if these changes are made visible to the decision-makers. The latter aspect is important because decision makers often refuse to introduce changes with the argument that the public would not accept such changes. But usually the public is more prepared to accept innovative measures than decision makers would admit; a very recent study in this area carried out by Risser & Ausserer 2000 showed this, again. One hypothesis is that decision makers may have a certain tendency to refuse such knowledge so that it would not interfere with their own plans and interests.

We have to work in practice

I would like to close this essay with the following note: we, as psychologists and social scientists, have to learn more about the aspects and processes discussed above. Even in the future, proper scientific research in all these areas will be necessary. But we definitely also have to deal much more with the implementation of measures in practice, and scientific research connected to implementation. We need theoretical concepts, but the validity of these concepts has to be tested in practice. Thus, we have to try – we have to dare – to go out into practice with our solutions. We have to take the risk that the results of psychological work cannot be predicted exactly: We are not doing mathematics. But we know, for many cases already, the tendencies of the outcomes. And our prophecies (or more soberly: our forecasts) will be the better, the more we test our concepts in the real world. Moreover, most implementations in traffic are implementations in the social space. So there will be psychological and social processes going on, independently from whether we are involved or not. It should be clear that our involvement can only lead to improvements, because those processes should be under better control.

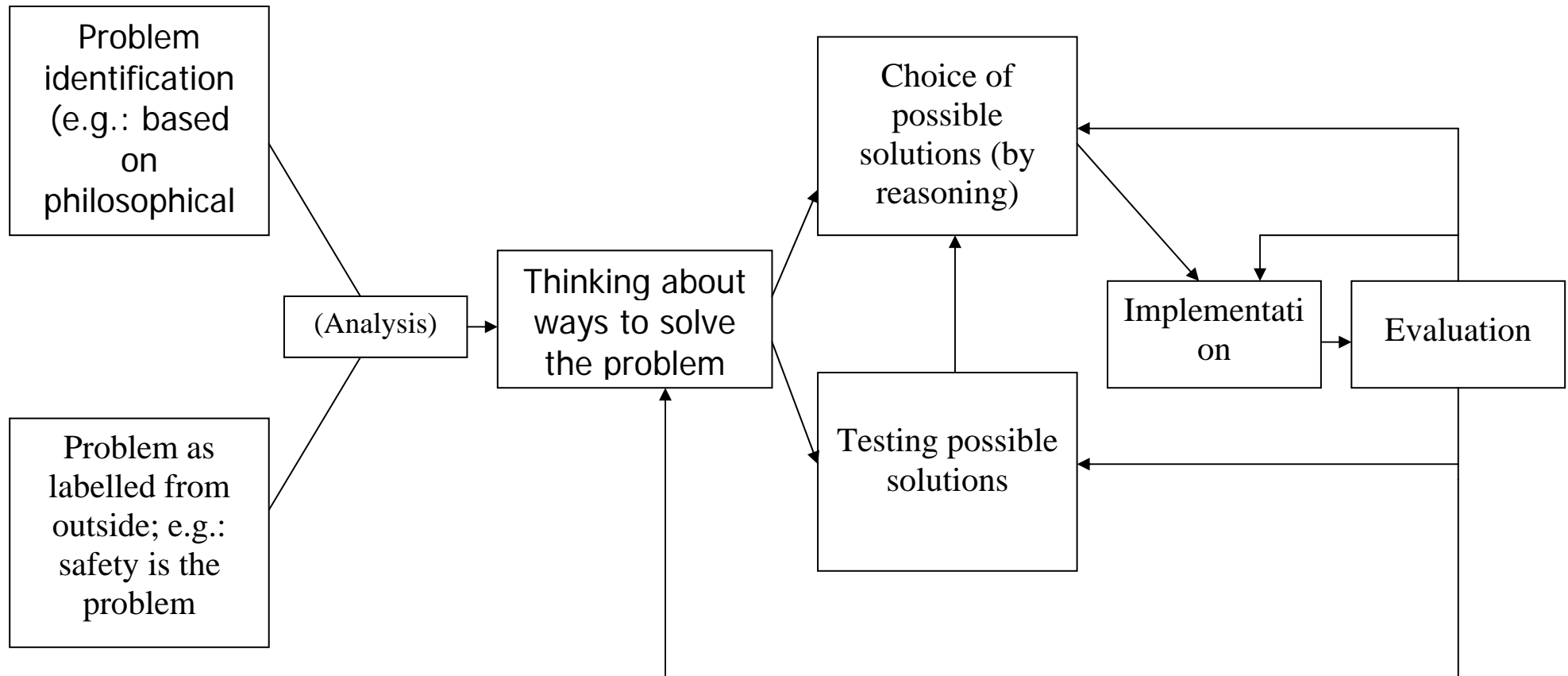
I have shown in *figure 6* below where on the "problem continuum" – from detection to solution - psychological and social sciences should interfere in practice. At this time I am not able and not willing to decide which working step is the most important one. What I want to do, however, is to state the following: If we do not deal with *implementation*, nothing that we deal with systematically will happen in our area. And if things happen then it will be more or less unintended ones. But if we do not deal with *evaluation*, we will not learn what can be improved in the implementation stage or maybe at other, earlier, stages. Thus, both steps are essential. That means that we have to implement in practice measures according to our scientific know-how, and we have to evaluate implementations systematically. The last point I want to make here is that the definition and detection of problems may be dealt with separately by different disciplines at the university. But in practice, representatives of different science branches will have to co-operate in order to understand the character of problems. Precisely the same argument is valid for the development of measures in order to solve problems, and for the evaluation phase. Disciplines have to co-operate with each other, and this is certainly an aspect that brings us back to the central hypothesis on which this paper is based: Namely that better techniques for working and co-operating will be part of the future economic "locomotive", that is the improvement of information exchange within and between people, where the concept of "improvement" will in some way be related to the concept of "health".

References

- AAB Asea Brown Boveri 1993, The programme T50
- AIT & FIA 1997, Say YES to saver driving, Delphi-Study of the European Automobile Clubs concerning new trends among young drivers
- Atteslander P. 1995, Methoden der empirischen Sozialforschung, Sammlung Göschen, de Gruyter, Berlin
- Battegay R. 1974, Der Mensch in der Gruppe, Verlag Hans Huber Bern, Stuttgart, Wien
- Brehm J.W. 1966, A theory of psychological reactance, Academic Press, New York
- European Commission, MASTER – Managing speeds of Traffic on European Roads, Transport Research. Fourth Framework Programme. Road Transport
- Flyvbjerg B. 1999, Rationality and power, Chicago University Press
- Forgas J.P. 1995, Soziale Interaktion und Kommunikation. Eine Einführung in die Sozialpsychologie, Beltz-Verlag Weinheim
- Giese E. (Hrsg.) 1997, Verkehr ohne (W)Ende? Psychologische und sozialwissenschaftliche Beiträge, Beltz Verlag Tübingen

- Herkner, W. 1991, Sozialpsychologie. Verlag Hans Huber, Bern Stuttgart Toronto
- Jamison A. 2000, On the Ambiguities of Greening, in: Innovation. The Journal of Social Sciences, 13
- Kotler Ph., Armstrong G., Saunders J. & Wong V. 1996, Principles of marketing. The European edition, Prentice Hall
- Lehner U. & Risser R. 1999, Public acceptance, Deliverable produced in the frame of the EU-Project TEN-ASSESS
- Nefiodow L.A. 2000, *Der sechste Kondratieff. Wege zur Produktivität und Vollbeschäftigung im Zeitalter der Information*, Rhein-Sieg Verlag
- Patton M.Q. 1997, Qualitative Inquiries, Sage publication
- Praschl M. & Risser R. 1996 Strategien zur sachgerechten Berücksichtigung von Akzeptanzaspekten. Das Projekt Traidersbergtunnel, ÖBB Wien
- Praschl M., Scholl-Kuhn Ch. & Risser R. 1995, Gute Vorsätze und Realität. Die Diskrepanz zwischen Wissen und Handeln am Beispiel Verkehrsmittelwahl, Im Auftrag des Gesundheitsministeriums, FACTUM
- Risser R. 1989, Kommunikation und Kultur des Straßenverkehrs, Literas Universitätsverlag, Wien
- Risser R. 2000, Co-operation between disciplines, in: Wallner F.G., Fleck G. & Edlinger K. (eds.), Science, Humanities, and Mysticism. Complementary Perspectives, Philosophica 18, Braumüller Verlag Wien
- Risser R. & Ausserer K. 2000, Mode choice and traffic policy, Presentation at the 2nd ICTTP Congress, September
- Risser R. & Lehner U. 1998, Acceptability of Speeds and Speed Limits to Drivers and Pedestrians/Cyclists. D6 of the EU Project MASTER No. RO-96-SC.202, Wien
- Strassmann P.A. 1990, The business value of the computer, New Conadu
- Witte E.H. 1989, Sozialpsychologie. Ein Lehrbuch, Psychologie Verlag Union, München
- Windahl S., Signitzer B. & Olson J.T. 1992, Using communication theory. An introduction to planned communication, Sage Publications, London

Figure 6: From problem identification to problem solution

Așteptările tinerilor de la profesie

Dr. psih. Traian Manea
Institutul Național de Medicină Aeronautică și Spațială, București
Dr. med. Mirela Manea
Universitatea de Medicină și Farmacie, București

Cuvinte cheie: orientare motivațională, realizare, așteptare, satisfacție, provocare, inventar

Cadrul teoretic: teoria adoptării deciziei raționale a fost elaborată de Vroom (1964). Teoria susține că alegerea comportamentului depinde de rezultatele așteptate, a valențelor acestora și de evaluarea probabilității că acel comportament va conduce la rezultatul așteptat. Imaginea profesională (pilot) este, credem noi, un predictor important al intenției pentru muncă (propensitate). Scopul acestui studiu a fost să găsească măsurători pentru evaluarea motivației pentru muncă.

Subiecți: un număr de 588 tineri (cu vârsta cuprinsă între 18 și 27 de ani).

Metoda: imaginea profesională a fost măsurată cu ajutorul unui chestionar format din 60 de itemi care descriu aspecte ale profesiei. Subiecți au fost întrebați dacă acești itemi corespund profesiei alese.

Concluzii: tinerii au o imagine clară privind unele aspecte ale domeniului profesional și una vagă privind altele. Imaginea profesională este clară privind desfășurarea muncii în echipă, prezența provocărilor, disciplinei, pericolelor, solicitărilor de natură fizică și psihică. Aceste răspunsuri sugerează că tinerii așteaptă de la activitatea de muncă varietate, mai multă activitate sportivă, ma multă provocare de natură fizică și psihică.

The young people expectancies from the job

Key words: motivational direction, achievement, expectance, satisfaction, challengess, inventory

Theoretical background: the theory of rational decision making has been laid out by Vroom (1964). In short the theory states that choice for behavior depends on expected outcomes and the valences of such outcomes and the evaluation of the probability that the behavior will lead to the expected outcome. The image of the job (pilot) is, we believe, an important predictor of intention to work (propensity). Goal of this study was to find measures for asses motivation for work.

Subjects: a number of 588 the young people (18 to 27 years old).

Methods: the job image was measured through 60 items describing aspects of a job. Respondents were asked whether these items applied to the job.

Conclusions: the young people has a clear image in some fields and a vague image in others. The image is clear about it being a job in which one works in a team, encounters challenges, discipline, high demands and lots of physical and psychical activity. The answers suggest that the young people expected the variety, much sports, a lot of physical challenging work.

Punerea problemei

Adaptarea la activitate, menținerea parametrilor acesteia la un nivel corespunzător presupun existența unui anumit nivel de dezvoltare al *capacităților psihofizice*. Alături de acestea s-a constatat că un rol deosebit îl au și *trăsăturile de personalitate*. În acest context subliniem rolul important al *motivației*, ca dimensiune a personalității atât în orientarea și formarea profesională, cât și în desfășurarea eficientă a activității.

Deși motivația contribuie în mod evident la obținerea performanței, relația dintre acestea este foarte complexă datorită intervenției unei multitudini de factori. În general, motivația este înțeleasă ca ansamblul de factori care direcționează, declanșează, energizează și mențin acțiunile sau comportamentele unei persoane. Există o mare varietate de forțe care determină acțiunile umane: nevoi sau trebuințe, tendințe, scopuri, convingeri, interese, idealuri etc. Din acest punct de vedere între oameni sunt diferențe semnificative. Cercetările arată faptul că reacțiile persoanelor față de posturile de muncă depind de concordanța dintre conceptul de sine (combinația de nevoi, aptitudini, preferințe) și tipurile de solicitări, constrângeri pe care le oferă rolurile lor în cadrul organizației. S-a constatat că oamenii diferă privind modul de evaluare a caracteristicilor profesionale (interesantă, promițătoare, solicitantă etc.) și a importanței identității proprii cu cea profesională (Lawler, 1971; A. Nash, S. Carrol, 1975). Congruența între orientarea în carieră și modul efectiv de muncă are consecințe directe asupra comportamentului și atitudinii oamenilor în activitate. Dacă există potrivire între capacități, talente, interese și mediul profesional, efectele vor fi adaptarea rapidă la specificul muncii, performanță ridicată, sentimentul identității, competiției, satisfacției etc.

Teoria adoptării deciziei raționale a fost dezvoltată prin extensia *modelului expectanță-valență* al lui Vroom (1964). Teoria stabilește că alegerea unui anumit comportament depinde de rezultatele așteptate, valențele rezultatelor și de evaluarea probabilității că acel comportament va conduce la rezultatul dorit.

Termenul *expectanță* desemnează o stare de anticipare caracterizată prin estimarea de către persoană a anumitor rezultate ale activității, ale interacțiunilor sociale, ale propriei conduite sau ale comportamentului altora față de sine. Așteptarea (expectanța) este definită de Vroom ca fiind perceperea șanselor de a obține rezultatele dorite în urma unor acțiuni (relația percepută dintre efort și performanță). Ea se identifică cu probabilitatea subiectivă și se exprimă prin relația acțiune-rezultat. Mărimea așteptării este dată de certitudinea subiectivă a urmării unui anumit act de un anumit rezultat. Expectanța vizează anticiparea succesului sau a insuccesului și valoarea consecințelor atribuite acestora de către o persoană angajată în activități sau interacțiuni sociale. Cu cât probabilitatea percepută (subiectivă) a succesului este mai mare, cu atât o persoană investește un efort mai mare pentru dobândirea lui. În același timp, probabilitatea succesului și orientarea pozitivă a consecințelor sunt rezultate ale proceselor de evaluare și autoevaluare care se află în raporturi multiplicative, unele întărindu-le pe celelalte. În acest sens,

dacă succesul profesional nu este însoțit de efectele pozitive așteptate (recompense, gratificații etc.), motivația pentru acțiune poate să scadă.

Mecanismul teoriei așteptărilor se poate condensa astfel: oamenii vor fi motivați să muncească în acele activități pe care le găsesc ca fiind atractive și pentru care au credința că le pot realiza. Atractivitatea unei activități este determinată de gradul în care aceasta conduce la consecințe favorabile pentru persoană.

Ajzen și Fishbein (1980) integrează modelului pe lângă convingerile referitoare la efectele comportamentului și normele sociale, importanța altor oameni. De asemenea, autorii au în vedere și barierele externe care pot bloca (sau media) relațiile dintre intenție și comportamentul actual.

Schneider și Goldstein (1995) descrie așa numitul ciclu ASA, care constă din componentele: *atracție, selecție și uzură*. Modelul descrie faptul că organizațiile tind să atragă persoanele care sunt acceptate de angajații deja existenți: selecționează acele persoane care se aseamănă cu cele existente. De asemenea, teoria arată că oamenii care nu sunt potriviți părăsesc foarte repede organizația. Atracția are la bază răsplățile așteptate de persoanele implicate pentru faptul că sunt membrii acceptați ai organizației respective.

Bazați pe postulatele acestor teorii, ne așteptăm să existe o relație între *imaginea față de activitatea profesională* (așteptări) și *propensitatea* muncii. Relația va fi mediată de *valențele* persoanelor atrase de anumite rezultate.

În general, *imaginile* (reprezentările) sunt produse mintale ce-și au punctul de plecare în reflectarea realității. Ele sunt produse ale realității obiective și ale activității intelectuale. Imaginea se formează în urma unei activități complexe imaginative ce prezintă caracteristici de a fi un tablou, configurații a ceva real sau posibil (P. Popescu-Neveanu, 1978, Ursula Șchiopu, 1998). În cazul imaginii față de profesiune, produsul se formează în relație cu aspectele tehnice, organizatorice, caracteristicile sarcinii și condițiile de muncă.

Tendențele propensive, în concepția lui V. Ceașu (1978), constituie o parte a motivației, anume aceea care cuprinde resorturile care plasează individul nesatisfăcut de situația prezentă într-un gen de antagonism cu mediul. Autorul citat, arată că din sfera tendințelor propensive principalele aspecte sunt direcția în care se îndreaptă cu precădere acțiunea individului și intensitatea acesteia, respectiv energia pe care el o investește pentru satisfacerea valențelor sale propensive. De asemenea, autorul arată că modul de manifestare a tendințelor propensive îl reprezintă *aspirația*, termen care exprimă o stare de incompletitudine, insatisfacție, precum și tendința creării unei relații cu mediul, care să înlăture această stare de nerealizare, asigurând implicit un grad sporit de satisfacție. Aspirațiile exprimă sintetic raportul dintre sine și mediu, îmbinând imaginea despre sine cu aceea a mediului: cele două constructe pot reflecta corect sau eronat realitatea. În cazul cunoașterii corecte a ambilor termeni, există șanse ca tendințele propensive să aibă un caracter realist. Diferențe în propensitatea diferitelor categorii de tineri pot fi în relație cu aspecte legate de imaginea față de profesie. Propensitatea, angajarea, satisfacția profesională și uzura pot fi în relație cu imaginea profesională. Dacă rezultatele așteptate nu sunt întâlnite se poate instala insatisfacția urmată de uzură.

Valența este definită prin orientarea afectivă spre un anumit rezultat și este exprimată prin intermediul preferințelor. În cazul în care clasa de preferințe are o valență pozitivă, ne aflăm în fața unui motiv pozitiv (de atracție), iar atunci când clasa de preferințe este negativă, ne aflăm în fața unor motive negative (de evitare). Vroom face distincție între valență (care este considerată ca fiind satisfacția actuală oferită de un rezultat) și valoare. Valența este satisfacția anticipată de la un rezultat. Aceasta poate diferi substanțial de valoare, care este satisfacția actuală produsă de un rezultat. Valența unui anumit rezultat poate fi derivată de la evaluarea proprie, dar cel mai frecvent derivă de la rezultatele altora la care persoana se așteaptă să conducă.

Scopul cercetării a fost evaluarea imaginii profesiei către care se orientează tinerii candidați. Lucrarea de față prezintă cele mai semnificative constatări care au reieșit din cercetarea aspectelor legate de imaginea față de profesie a candidaților pentru doemniul aeronautic. Aceasta este exprimată prin intermediul așteptărilor de la profesia spre care se orientează. În final, s-a urmărit construirea unui inventar destinat identificării și evaluării factorilor motivaționali care determină tinerii să se orienteze spre activitățile aeronautice. Cercetările s-au desfășurat în perioada anilor 1995-1999.

Metoda

Cercetarea întreprinsă a evidențiat un evantai larg de factori care pot contribui la orientarea tinerilor pentru învățarea și desfășurarea unei activități din domeniul aeronautic. Au fost selecționați factorii relevanți ai imaginii profesionale pe baza cărora s-a realizat un inventar format dintr-un număr de 60 de itemi. Aceștia au fost constituiți în urma analizei datelor privind structura motivației personalului aeronautic prin intermediul mai multor metode: chestionare, interviuri, observații ale comportamentului subiecților la examinările psihologice de laborator; analiza datelor privind adaptarea la activitatea aeronautică a tinerilor, analiza datelor privind cauzele apariției fenomenului de demotivare pentru activitate, analiza metodelor utilizate până în prezent pentru cercetarea motivației pentru muncă și a personalității, în general.

Itemii Inventarului obținut sunt prezentați la persoana întâi, iar răspunsurile se dau pe o scală de evaluare cu 6 puncte (de la 0 = neadevărat pentru mine la 5 = întotdeauna adevărat pentru mine).

Subiecți

Cercetarea a cuprins un număr de 588 de subiecți, dintre care 536 (91,20%) candidați pentru profesia de pilot și un număr de 52 (8,80%) candidați pentru alte categorii profesionale (parașutist, tehnic de bord, controlor de trafic, navigator de sol). Subiecții au fost de sex masculin cu vârsta cuprinsă între 18 și 27 de ani. Majoritatea subiecților (90%) provin din mediul militar (absolvenți ai unui liceu militar).

Rezultate

Au fost analizate răspunsurile subiecților la itemii inventarului care au vizat în mod direct imaginea tinerilor privind activitatea profesională și a expectanțelor lor față de aceasta. Studiul de față a eliminat analiza răspunsurilor subiecților la acei itemi care s-au referit la alte aspecte legate de decizia de a candida pentru activitățile aeronautice (de exemplu sursele de informare). Pentru a facilita analiza datelor vom extrage frecvența răspunsurilor înregistrate pentru nivelurile minim și maxim ale scalei de evaluare, niveluri pe care le considerăm ca fiind cele mai semnificative pentru studiul nostru.

În Tabelul 1 sunt prezentate, în mod comparativ, răspunsurilor celor două categorii de subiecți la itemii care au înregistrat cele mai ridicate frecvențe la *nivelul maxim de evaluare* și valorile testului de semnificație a diferențelor dintre frecvențe (testul statistic λ^2). Datele din tabel sunt prezentate în ordinea mărimii frecvenței înregistrate de candidați la itemii respectivi.

Tabelul 1

Itemii cu frecvența (%) ridicată a răspunsurilor evaluate la nivelul maxim a scalei inventarului și valorile testului statistic λ^2

Nr. item	Total subiecții	Candidați pilot	Alte categorii	λ^2
59. admirație față de profesioniști (deosebiți)	58,70	67,40	50,00	2,58
10. lucrul cu mașini care dezvoltă viteză, putere	50,15	59,60	40,70	3,56
9. asigură satisfacerea pasiunii pentru activitate	49,85	62,70	37,00	6,62*
37. relații adecvate interindividuale	41,65	44,40	38,90	0,36
11. asigură îndeplinirea unei dorințe mai vechi	41,60	53,60	29,60	6,92**
8. solicită efort pentru rezolvarea situațiilor dificile	37,20	31,80	42,60	1,57
24. solicită rezistență psihică	36,70	41,90	31,50	1,53
36. oferă posibilitatea de a fi util patriei	36,45	43,40	29,60	2,61
28. rezolvarea de situații deosebite, conflictuale	35,10	36,90	33,30	0,11
49. oferă posibilitatea probării propriilor posibilități	34,90	36,50	33,30	0,15
19. oferă realizarea de activități dinamice	31,60	35,40	27,80	0,91
6. satisface nevoia de aventură	30,55	35,20	25,90	1,42
48. demonstrarea capac. de reacție (precis, rapid)	30,45	35,00	25,90	1,36
20. oferă posibilitatea manifestării ambiției	30,35	34,80	25,90	1,36
13. posibilitatea de a trăi senzații tari, deosebite	30,10	28,70	29,60	0,04

30. oferă mediul de muncă disciplinat și ordonat	29,80	28,10	31,50	0,19
47. demonstrarea faptului că poate realiza bine	26,80	24,00	29,60	0,58
17. lucrul cu tehnică înaltă, modernă	26,75	35,00	18,50	5,09*
26. solicită rezistența fizică	24,70	25,30	24,10	0,03
31. asigură recunoașterea propriilor posibilități	24,25	28,10	20,40	1,23
21. activitate spectaculoasă	22,05	21,90	22,20	0,00
40. demonstrarea capacității de analiză și de decizie	21,70	24,90	18,50	0,94
18. manifestarea curajului în diferite situații	20,00	15,90	24,10	1,68
54. demonstrarea performanțelor apreciate pe linie sportivă	18,35	18,20	18,50	0,00
2. solicită realizarea de sarcini dificile	16,35	19,70	13,00	1,37
56. impunerea prin rezultate în activ. competitive	16,30	12,20	20,40	2,06
22. rezolvarea de sarcini fără a depinde de alții	16,20	17,60	14,80	0,24
42. participarea la ridicarea prestigiului domeniului	15,00	17,00	13,00	1,06
33. egalarea rezultatelor profesioniștilor	10,85	18,00	3,70	15,56**
38. realizarea a ceva deosebit	5,60	18,20	3,00	16,02**

Notă: * = semnificativ pentru $p < 0,05$

** = semnificativ pentru $p < 0,01$

În majoritatea lor, aspectele cuprinse în inventar înregistrează o frecvență ridicată pentru nivelul de evaluare analizat. Dintre așteptările care au înregistrat frecvențele cele mai ridicate menționăm (prezentăm acestea în ordinea mărimii frecvențelor): admirație față de profesioniști (oameni deosebiți); lucrul cu mașini care dezvoltă viteză, putere; asigură satisfacerea pasiunii pentru activitate; relații adecvate interindividuale; asigură îndeplinirea unei dorințe mai vechi; solicită efort pentru rezolvarea situațiilor dificile;

solicită rezistență psihică; oferă posibilitatea de a fi util patriei; rezolvarea de situații deosebite, conflictuale; oferă posibilitatea probării propriilor posibilități; oferă realizarea de activități dinamice; oferă mediul de muncă disciplinat și ordonat; satisface nevoia de aventură; oferă posibilitatea de a trăi experiențe noi etc. Aspectele la care se referă itemii din tabelul de mai sus reprezintă factori importanți pentru candidați în adoptarea deciziei de a se orienta către acest domeniu profesional. Aceste așteptări constituie aspecte importante ale imaginii profesionale pe care tinerii candidați o au față de activitățile din domeniul aeronautic.

Se observă din datele acestui tabel faptul că între cele două categorii de subiecți, în general, nu sunt diferențe semnificative privind conținutul așteptărilor de la activitatea profesională. Totuși, au fost înregistrate diferențe semnificative între

așteptările celor două categorii de de subiecți privind următorii itemi ai inventarului: itemul nr. 38 (realizarea a ceva deosebit), unde $\lambda^2 = 16,02$, $p < 0,01$; itemul nr. 33 (egalarea rezultatelor profesioniștilor), unde $\lambda^2 = 15,56$, $p < 0,01$; itemul nr. 11 (asigură îndeplinirea unei dorințe mai vechi), unde $\lambda^2 = 6,92$, $p < 0,01$; itemul nr. 9 (asigură satisfacerea pasiunii pentru activitate), unde $\lambda^2 = 6,62$, $p < 0,05$; itemul nr. 17 (lucrul cu tehnică înaltă, modernă), unde $\lambda^2 = 5,09$, $p < 0,05$. Se remarcă faptul că aceste așteptări sunt manifestate într-o măsură mai ridicată la candidații grupați în categoria piloți.

Vom analiza, în continuare, frecvențele cele mai ridicate ale *răspunsurilor evaluate la nivelul minim* a scalei inventarului de către candidați. Aceste aspecte sunt așteptate într-o mică măsură de către subiecți să fie satisfăcute de activitatea profesională. Totodată, vom prezenta și valorile testului statistic de semnificație a diferențelor dintre frecvențele înregistrate de cele două categorii de subiecți. Datele înregistrate sunt cuprinse în tabelul de mai jos.

Tabelul 2

Itemii cu frecvența (%) ridicată a răspunsurilor la nivelul minim de evaluare a scalei inventarului și valorile testului statistic λ^2

Itemii	Total subiecți	Candidați pilot	Alte categorii	λ^2
29. realizarea dorinței membrilor familiei	86,30	83,70	88,90	0,00
45. posibilitatea purtării uniformei	46,50	35,60	57,40	5,10*
16. solicită îndeplinirea de sarcini dificile	26,90	27,90	25,90	0,28
33. egalarea rezultatelor profesioniștilor	25,75	5,20	46,30	32,80**
23. posibilitatea de a conduce și domina pe alții	18,60	9,40	27,80	9,15**
15. oferă posibilitatea de a fi aclamat de alții	18,05	13,90	22,20	0,95
34. asigură considerație din partea altora	17,40	10,70	24,10	7,48**
46. oferă posibilitatea de a călători	16,85	15,20	18,50	0,32
41. satisfacerea curiozității	15,90	11,40	20,40	2,54
51. asigură o situație financiară bună	15,85	16,90	14,80	0,14
38. realizarea a ceva deosebit	15,80	7,50	24,10	8,72**
50. asigură posibilitatea de a cunoaște lumea	11,40	11,70	11,10	0,00
54. demonstrarea perf. apreciate pe linie sportivă	7,85	6,40	9,30	0,52

Notă: * = semnificativ pentru $p < 0,05$

** = semnificativ pentru $p < 0,01$

Datele prezentate în tabelul 2 indică faptul că cele mai frecvente răspunsuri evaluate la nivelul minim a scalei de evaluare se referă la următoarele aspecte: realizarea dorinței membrilor familiei; oferă posibilitatea purtării uniformei; solicită îndeplinirea de sarcini dificile; oferă posibilitatea egalării rezultatelor

marilor profesioniști din domeniu; oferă posibilitatea de a conduce pe alții; oferă posibilitatea de a fi aclamat de alții; asigură considerație din partea altora; oferă posibilitatea de a călători; asigură satisfacerea curiozității; asigură o situație financiară bună; oferă posibilitatea de a demonstra faptul că poate face ceva deosebit; oferă posibilitatea cunoașterii lumii etc. Putem afirma faptul că aceste așteptări sunt aspecte mai puțin importante care contribuie la constituirea imaginii profesionale a tinerilor care se orientează spre o activitate din domeniul aeronautic. De asemenea, putem afirma faptul că aceste tipuri de așteptări nu sunt specifice candidaților pentru activitățile aeronautice.

Datele din tabelul de mai sus arată faptul că sunt diferențe semnificative între cele două categorii de subiecți privind frecvența răspunsurilor evaluate la nivelul minim a scalei de evaluare pentru următorii itemi: itemul nr. 33 (egalarea rezultatelor profesioniștilor în domeniu), unde $\lambda^2 = 32,80$, $p < 0,01$; itemul nr. 23 (posibilitatea de a conduce și domina pe alții), unde $\lambda^2 = 9,15$, $p < 0,01$; itemul nr. 38 (realizarea a ceva deosebit, unde $\lambda^2 = 8,72$, $p < 0,01$; itemul nr. 34 (asigură considerația altora), unde $\lambda^2 = 7,48$, $p < 0,01$; itemul nr. 45 (posibilitatea purtării uniforme), unde $\lambda^2 = 5,10$, $p < 0,05$. Se remarcă faptul că aceste așteptări sunt manifestate într-o măsură mai ridicată la candidații grupați în categoria alte activități aeronautice.

Concluzii

Datele cercetării arată faptul că cele mai frecvente aspecte la care candidații pentru activitățile aeronautice se așteaptă să fie satisfăcute în mare măsură (evaluare *maximă*) de activitatea profesională se referă la: manifestarea admirației altora față de profesioniști; satisfacerea pasiunii pentru activitate; realizarea activității cu mașini care dezvoltă putere și viteză; relații inter-personale adecvate între profesioniștii din domeniu; utilitatea pentru societate a activității desfășurate; solicitări de natură fizică (capacitatea de efort, rezistența); solicitări de natură psihică (a posibilităților intelectuale, a reacțiilor rapide, a ambiției); caracteristici ale activității (solicitantă, dinamică, aventuroasă; mediul de muncă disciplinat, ordonat etc.). Aceste aspecte reprezintă factori importanți pentru candidați în adoptarea deciziei de a se orienta către acest domeniu profesional.

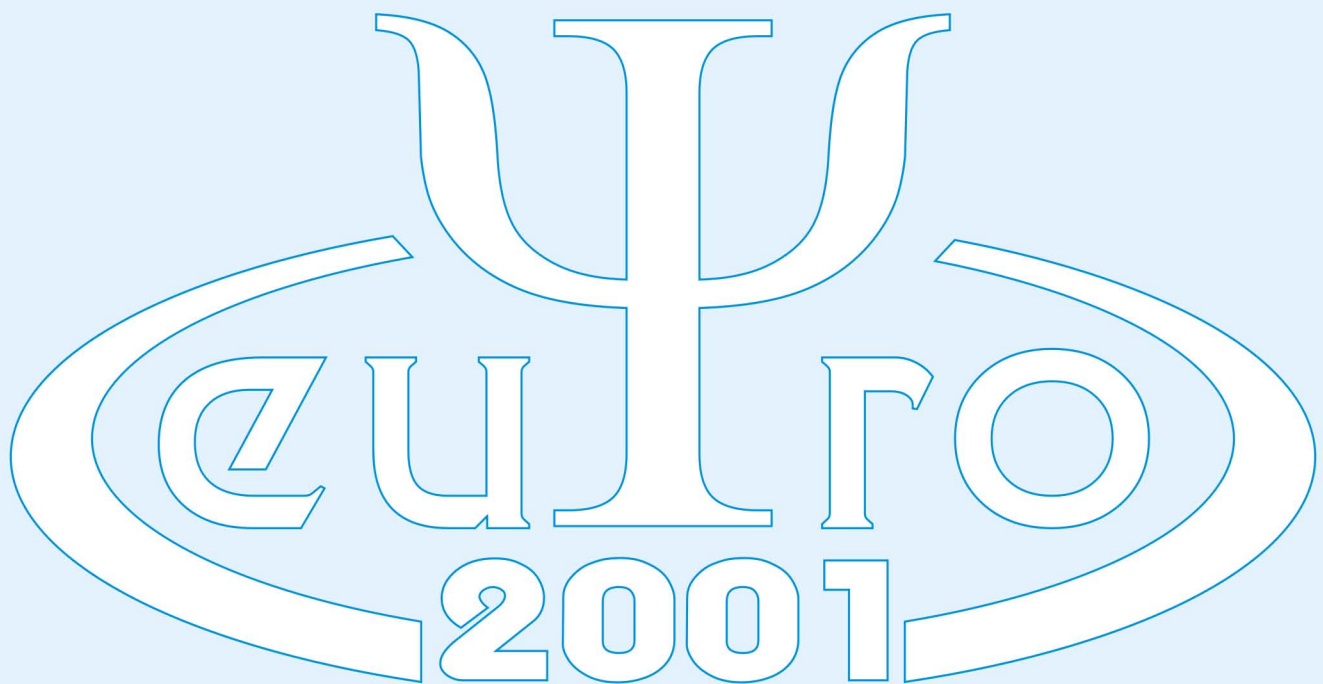
Între cele două categorii de subiecți (piloți și alte categorii de activități aeronautice), în general, nu sunt diferențe semnificative privind conținutul așteptărilor evaluate de aceștia la nivelul maxim a scalei inventarului. Totuși, au fost înregistrate diferențe semnificative între așteptările celor două categorii de candidați privind următoarele aspecte: „realizarea a ceva deosebit” ($\lambda^2 = 16,02$, $p < 0,01$); „egalarea rezultatelor profesioniștilor” ($\lambda^2 = 15,56$, $p < 0,01$); „asigură îndeplinirea unei dorințe mai vechi” ($\lambda^2 = 6,92$, $p < 0,01$); „asigură satisfacerea pasiunii pentru activitate” ($\lambda^2 = 6,62$, $p < 0,05$); „lucrurile cu tehnică înaltă, modernă” ($\lambda^2 = 5,09$, $p < 0,05$). Candidații piloți manifestă în mai mare măsură dorința satisfacerii de către activitate a acestor așteptări, comparativ cu celelalte categorii. Cele mai frecvente răspunsuri evaluate la *nivelul minim* a scalei inventarului înregistrate de candidații se referă la următoarele aspecte: „realizarea dorinței nesatisfăcute a membrilor familiei”; „posibilitatea purtării uniforme”; „solicită îndeplinirea de sarcini dificile”; „asigură o situație financiară bună”; „oferă

posibilitatea de a călători”; „oferă posibilitatea de a fi aclamat de alții”; „satisfacerea curiozității”; „egalarea rezultatelor marilor profesioniști din domeniu” etc. Putem afirma faptul că aceste tipuri de așteptări nu sunt specifice imaginii profesionale pentru activitățile aeronautice. Au fost înregistrate diferențe semnificative între cele două categorii de subiecți privind frecvența răspunsurilor evaluate la nivelul minim a scalei inventarului pentru următoarele aspecte: „egalarea rezultatelor profesioniștilor în domeniu” ($\lambda^2 = 32,80$, $p < 0,01$); „posibilitatea de a conduce și domina pe alții” ($\lambda^2 = 9,15$, $p < 0,01$); „realizarea a ceva deosebit” ($\lambda^2 = 8,72$, $p < 0,01$); „asigură considerația altora” ($\lambda^2 = 7,48$, $p < 0,01$); „posibilitatea purtării uniformei” ($\lambda^2 = 5,10$, $p < 0,05$). Candidații din grupa alte categorii manifestă în mai mare măsură dorința satisfacerii de către activitate a acestor așteptări, comparativ cu cei orientați spre activitatea de pilot.

Analiza datelor indică faptul că imaginea tinerilor față de activitățile aeronautice este dominată de aspectele de natură provocatoare ale acestora atât sub aspectul solicitărilor fizice, cât și al celor psihice. De asemenea, aceste activități sunt preferate pentru faptul că presupun munca în echipă, realizarea unor sarcini deosebite, realizarea muncii cu instalații caracterizate prin tehnică înaltă, asigură autorealizarea etc.

Bibliografie

- Ajzen, I., Fishbein, M. (1980), Understanding attitudes and predicted social behavior, Englewood Cliff, New Jersey
- Ceașu, V. (1978), Cunoașterea psihologică și condiția incertitudinii, Ed. Militară, București.
- Johns, G. (1996), Organizational Behavior: Understanding and Managing Life at Work, Fourth Edition, Harper Collins College Publisher
- Miner, J., B. (1992), Industrial Organizational Psychology, McGraw-Hill International Editions.
- Muchinsky, P., M. (1989), Psychology Applied to Work. An Introduction to Industrial and Organizational Psychology, Brooks/Cole Publishing Company, Pacific Grove, California.
- Mullins, L. J. (1996), Management and Organisational Behaviour, Pitman Publishing, London.
- Popescu-Neveanu, P. (1978), Dicționar de psihologie, Editura Albatros, București.
- Schiopu, Ursula, Dicționar de psihologie, Ed. ??????
- Schneider, B., Goldstein, H.W. (1995), The ASA Framework an update, Personnel Psychology, 48, 747-773
- Vroom, H., V. (1964), Work and Motivation, John Wiley and Sons, Inc., New York.

VOLUM DE REZUMATE

VOLUME DU RÉSUMÉS

ABSTRACTS VOLUME

CUPRINS

LES SEQUELLES PSYCHIQUES DE LA DEPORTATION.....	6
THE PSYCHIC SEQUELS OF DEPORTATION	6
L' AIDE AUX VICTIMES PSYCHIQUES DES CATASTROPHES A BORDEAUX.....	7
HELP FOR MENTAL VICTIMS OF CATASTROPHES IN THE BORDEAUX AREA.....	7
O VARIANTĂ REDUSĂ A INVENTARULUI PSIHOLOGIC CALIFORNIA	8
A REDUCED VERSION OF THE CALIFORNIA PSYCHOLOGICAL INVENTORY	8
"COACHING"-UL CA METODĂ DE INTERVENȚIE ÎNTR-UN PROCES DE DEZVOLTARE A MANAGEMENTULUI.....	9
"COACHING" AS AN INTERVENTION METHOD IN A PROCESS OF MANAGEMENT DEVELOPMENT	9
STUDIUL SINOPSISIEI ȘI UTILITATEA ÎN DEPISTAREA PRECOCE A DISFUNȚIILOR PSIHOSOMATICE	10
COLOUR HEARING STUDY AND ITS UTILITY IN EARLY DIAGNOSIS OF PSYCHO - SOMATIC DISFUNCTIONS	10
PRIVAREA DE LIBERTATE - EXPERIENȚĂ AUTENTICĂ A LIBERTĂȚII ?	11
FREEDOM DEPRIVAL - THE AUTHENTIC EXPERIENCE OF FREEDOM?	11
LEGATURA DINTRE NIVELUL DE ANXIETATE ȘI PERCEPȚIA SUBIECTIVĂ A DURERII LA BOLNAVII CU BOLI DIGESTIVE	12
LINKING BETWEEN THE ANXIETY LEVEL AND THE SUBJECTIVE PERCEPTION OF PAIN AT PATIENTS WITH DIGESTIVE PROBLEMS.....	12
ÎNVĂȚĂMÂNTUL SUPERIOR PARTICULAR DIN ROMÂNIA: O ABORDARE PSIHOPEDAGOGICĂ ȘI SOCIOLOGICĂ.....	13
A PSYCHOPEDAGOGICAL AND SOCIOLOGICAL APPROACH OF THE ROMANIAN PRIVATE HIGHER EDUCATION SYSTEM.....	13
FLEXIBILITATEA PROCESELOR COGNITIVE CA INDICATOR AL SUPRADOTĂRII.....	14
FLEXIBILITY OF THE COGNITIVE PROCESSES AS A SIGN OF GIFTEDNESS	14
CERCETARE PILOT PRIVIND RELAȚIA DINTRE MANAGEMENTUL TIMPULUI ȘI ASPECTE ALE PERSONALITĂȚII.....	15
PILOT REASERCH REGARDING RELATIONSHIP BETWEEN TIME MANAGEMENT AND PERSONALITY ASPECTS.....	15
CERCETARE PILOT PRIVIND ADAPTAREA INVENTARULUI DE PERSONALITATE NEO -FFI PE POPULAȚIE AUTOHTONĂ	16
ADAPTATION OF NEO-FFI ON ROMANIAN POPULATION	16
PREVENȚIA ABANDONULUI DE NOU-NASCUT PRIN CONSILIERE PSIHOLOGICĂ ȘI TEHNICI DE PSIHOTERAPIE (SARCINĂ ȘI LĂUZIE).....	17
LA PREVENTION DE L'ABANDON DU NOUVEAU-NE PAR CONSEILLE PSYCHOLOGIQUE ET TECHNIQUES DE PSYCHOTHERAPIE.....	17
(LA GROSSESE ET L'ACCOUCHEMENT).....	17
MEASURES OF PREVENTING NEWBORN ABANDON THROUGH PSYCHOLOGICAL COUNSELING AND PSYCHOTHERAPY	17
(IN PREGNANCY AND POST PARTUM).....	17

SUSPENDAREA FUNCȚIEI PSIHOMORALE CA MOMENT DE DETERMINARE A ACTULUI CRIMINAL	18
MORAL FUNCTION SUSPENSION AS A TURNING POINT OF THE CRIMINAL ACT	18
ARTTERAPIA - METODĂ ALTERNATIVĂ ÎN TRATAREA TULBURĂRILOR PSIHICE	19
"L'ARTTHERAPIE - MÉTHODE ALTERNATIVE DANS LE TRAITEMENT DES MALADES PSYCHIQUES"	19
IMPACTUL CUNOȘTINTELOR ANTERIOARE ÎN ÎNVĂȚAREA CATEGORIILOR	20
THE INFLUENCE OF PRIOR KNOWLEDGE IN CATEGORY LEARNING	20
FOLOSIREA SARCINII STROOP NON-VERBAL EMOȚIONAL ÎN DIAGNOSTICAREA TULBURĂRILOR ANXIOASE	21
USAGE OF THE EMOTIONAL NONVERBAL STROOP TASK IN ANXIETY DISORDER DIAGNOSIS ..	21
MODEL DE CONSILIERE UTILIZAT ÎN CAZUL COMPORTAMENTULUI DE REFUZ ȘCOLAR	22
COUNSELING MODEL FOR SCHOOL REJECTING CHILDREN	22
TEORIA JOCURILOR ȘI LIMITELE RAȚIONALITĂȚII	23
GAME THEORY AND THE LIMITS OF RATIONALITY	23
CREDIBILITATEA SURSEI ÎN ACTELE DECIZIONALE	24
SOURCE CREDIBILITY IN DECISION MAKING	24
STRUCTURA PERSONALITĂȚII, BORNĂ A ÎNȚELEGERII ROLULUI DE STUDENT	25
THE PERSONALITY STRUCTURE - A WAY OF UNDERSTANDING THE STUDENTS ROLE	25
COMPONENTELE PSIHOLOGICE ALE CONSILIERII ȘI ORIENTĂRII	26
PSYCHOLOGICAL COMPONENTS OF ORIENTATION AND COUNSELING	26
EFICIENȚA ÎNVĂȚĂRII DIN PERSPECTIVĂ PSIHOLOGICĂ	27
LEARNING EFFICIENCY FROM A PSYCHOLOGICAL PERSPECTIVE	27
APLICAȚII ALE TEORIEI SISTEMELOR DINAMICE ȘI ALE ALTOR TEORII ÎNRUDITE LA PROBLEMA EVALUĂRII CREATIVITĂȚII	28
DYNAMIC SYSTEMS THEORY AND OTHER RELATED THEORIES APPLIED TO THE CREATIVITY ASSESSMENT ISSUE	28
CERCETAREA FRANCOFONĂ ÎN PSIHOLOGIA ACTIVITĂȚILOR PROFESIONALE	29
LA RECHERCHE FRANCOPHONE EN PSYCHOLOGIE DU TRAVAIL: THEMATIQUES 2000	29
ASPECTS DE LA SATISFACTION ET DE L'INSATISFACTION AU TRAVAIL	30
SATISFACTION AND INSATISFACTION ASPECTS AT WORK	30
CONCEPTUL DE NORMALITATE ȘI LIMITELE UTILIZĂRII LUI ÎN PSIHOLOGIA APLICATĂ	31
THE CONCEPT OF NORMALITY AND ITS UTILISATION LIMITS IN APPLIED PSYCHOLOGY	31
ATITUDINEA CONDUCĂTORILOR AUTO PE ȘOSEA	32
ATTITUDE ON THE ROAD	32
ANALIZA ERORILOR ÎN ACTIVITĂȚILE PROFESIONALE	33
ERRORS ANALYSIS IN PROFESSIONAL ACTIVITIES	33
PERCEPȚIA SOCIALĂ A PERSOANELOR DE VÂRSTA A-III-A ABANDONATE	34
SOCIAL PERCEPTION OF ABANDONED OLD AGED PERSONS	34
TEORIA COMORBIDITĂȚII: REALITATE SAU ARTEFACT?	35
THE COMORBIDITY HYPOTHESIS: REALITY OR ARTIFACT?	35

UNE APPROCHE DE L'ACCUEIL PAR L'ORGANISATION	36
AN APPROACH OF THE RECEPTION BY THE ORGANIZATION	36
EVALUAREA PROGRESULUI ÎNVĂȚĂRII ȘCOLARE. APLICAȚII ALE CURBEI SCHIMBĂRII.....	37
EVALUATING PROGRESS IN SCHOOL LEARNING. APPLICATION OF THE CHANGE CURVE.....	37
SCALA DE EVALUARE PENTRU PERSONAL SANITAR MEDIU	38
CLICHÉ OR SPECIFIC RATING SCALES - NURSE APPRAISAL RATING SCALES.....	38
EPECTELE "PERVERSE" ALE STEREOTIPULUI DE GEN	39
"PERVERSE" EFFECTS OF GENDER STEREOTYPES	39
ASPECTE PSIHOLOGICE PRIVIND DELINCVENȚA JUVENILĂ ÎN ROMÂNIA	40
PSYCHOLOGICAL ASPECTS OF JUVENILE DELINQUENCY IN ROMANIA	40
COMPONENTA PSIHIKĂ A EDUCAȚIEI ÎN ȘCOALA ROMÂNEASCĂ DE.....	41
THE PSYCHIC COMPONENT OF EDUCATION IN THE ROMANIAN SCHOOL OF GOJU-KENSHA	41
THE RELATIONSHIP BETWEEN ORGANISATIONAL AND PSYCHOLOGICAL CLIMATE IN TWO LARGE INSTITUTIONS	42
AȘTEPTĂRILE TINERILOR DE LA PROFESIE.....	43
THE YOUNG PEOPLE EXPECTANCIES FROM THE JOB.....	43
SATISFACTIA PROFESIONALĂ SI MOTIVATIA PENTRU MUNCA A TINERILOR PROFESORI DIN INVATAMANTUL UNIVERSITAR TIMISOAREAN.....	44
JOB SATISFACTION AND WORK MOTIVATION FOR YOUNG TEACHERS FROM THE TIMISOARA UNIVERSITY SYSTEM	44
ÎNVĂȚAREA EXPERIENȚIALĂ ȘI COOPERARE CITITORI NOVICI - CITITOR EXPERT.....	45
EXPERENTIAL LEARNING AND CO-OPERATION BETWEEN THE NOVICE READER AND THE EXPERT READER.....	45
PSYCHOLOGUE SCOLAIRE / PSYCHOLOGUE DE L'EDUCATION.....	46
SCHOOL - PSYCHOLOGIST / PSYCHOLOGIST OF EDUCATION.....	46
MECANISMELE DE APĂRARE: O ABORDARE COMPREHENSIVĂ.....	47
DEFENSE MECHANISM: A COMPREHENSIV APPROACH	47
STUDIUL FENOMENULUI CONDUCERII LA GRUPUL DE STUDENȚI.....	48
THE STUDY OF THE PHENOMENON OF LEADERSHIP WITHIN A GROUP OF STUDENTS.....	48
FORMAREA EXPERIENȚIALĂ A SPECIALIȘTILOR ÎN RESURSE UMANE, CONSILIERE ȘI PSIHOTERAPIE.....	49
HUMAN RESOURCE, COUNSELING AND PSYCHOTHERAPY SPECIALISTS' EXPERIENȚIAL FORMATION	49
O NOUĂ CRIZA MAJORĂ A PSIHODIAGNOSTICULUI ÎN ROMÂNIA	50
A NEW MAJOR CRISIS IN ROMANIAN PSYCHO DIAGNOSIS	50
EPECTELE RECOMPENSEI, COSTUL RĂSPUNSULUI ȘI MEDICAȚIEI ÎN INHIBIȚIA LA COPIII CU TULBURĂRI DE HIPERACTIVITATE HIPOPROSEXICĂ	51
EFFECTS OF REWARD, RESPONSE COST AND MEDICATION ON INHIBITION IN CHILDREN WITH ATTENTION DEFFICIT HYPERACTIVITY DISORDER	51
ASPECTE ALE PERSONALITĂȚII COPIILOR SUPRADOTAȚI.....	52
ASPECTS OF GIFTED CHILDREN PERSONALITY	52

ARGUMENTE PSIHLOGICE PENTRU OPTIMIZAREA PROGAMELOR ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR	53
PSYCHOLOGICAL EVIDENCE FOR THE EMPROVEMENT OF CURRICULA IN PRE-SCHOOL EDUCATION	53
POTENȚIALUL CREATIV LA COPIII INSTITUȚIONALIZAȚI	54
CREATIVE POTENTIAL AT INSTITUTIONALISED CHILDREN	54
PERSONALITATE ȘI STILURI DE CONDUCERE LA FEMEI ȘI BĂRBAȚI MANAGERI	55
MANAGERIAL STYLES OF MALE AND FEMALE MANAGERS	55
INFLUENȚA FAMILIEI ASUPRA ALEGERII CARIEREI ÎN ADOLESCENȚĂ	56
TEENAGER CAREER AND FAMILY IMPACT	56
TRATAMENTUL FOBIEI: DESENSIBILIZAREA SISTEMATICĂ PRIN STIMULĂRI SUBLIMINALE	57
TREATMENT OF PHOBIA: SYSTEMATIC DESENSIBILIZATION USING SUBLIMINAL STIMULATION	57
ATENUAREA FUNCȚIILOR INVOLUȚIEI LA VÂRSTA A III-A	58
THE DIMINISHING OF THE INTELLECTUAL FUNCTIONS INVOLUTION AT THE THIRD AGE	58
MOTIVAȚIA ÎN ORGANIZAȚIILE BANCARE	59
EMPLOYEE MOTIVATION IN BANKING ORGANISATIONS	59
O NOUĂ METODĂ PENTRU MĂSURAREA SCHIMBĂRII LA INDIVIZI ȘI GRUPURI	60
A NEW METHOD FOR THE MEASUREMENT OF CHANGE OF INDIVIDUALS AND GROUPS	60
SPIRIT GEOMETRIC ȘI SPIRIT DE FINEȚE ÎN FORMAȚIA PSIHOLOGULUI PRACTICIAN	61
GEOMETRICAL AND FINESS SKILLS IN THE FORMATION OF PSYCHOLOGY PRACTITIONERS	61
ANXIETATE ȘI DEZIRABILITATE SOCIALĂ ÎN CHESTIONARELE DE AUTOEVALUARE	62
ANXIETY AND SOCIAL DESIRABILITY IN SELF-REPORT QUESTIONNAIRES	62
ASPECTE ALE PERSONALITĂȚII ȘOMERULUI ÎN PERIOADA DE TRANZIȚIE	63
THE ASPECTS OF THE UNEMPLOYED'S PERSONALITY IN TRANSITION PERIOD	63
MENTAL HEALTH OF DEPRIVED OLD PEOPLE AND LIFE-STICK SUPPORTS	64
THE SUCCESSFUL POLITICAL LEADER AND THE INVESTIGATION OF THE PERSONALITY STRUCTURES	64
IMPORTANȚA ECONOMICĂ A PSIHOLOGIEI APLICATE ÎN TIMPUL DECADELOR URMĂTOARE ..	65
APPLIED PSYCHOLOGY'S ECONOMIC IMPORTANCE DURING THE NEXT DECADES.	65
A PROGNOSIS BASED ON THE ANALYSIS OF THE ECONOMIST A. NEFJODOF	65
TEHNOLOGIE DE VÂRF ÎN DIAGNOZA ASISTATĂ DE CALCULATOR	66
COMPUTER-AIDED TESTING . STATE OF THE ART, NEW TRENDS AND DEVELOPMENTS	66
GENDER ȘI DISFUNCȚIONĂLITĂȚI DE ROL	67
GENDER AND ROLE MALFUNCTIONS	67
FACTORI RELAȚIONAȚI CU REZILIENȚA	68
FACTORS RELATING TO REZILIENCY	68
INTERACȚIUNEA DINTRE NATIV ȘI DOBÂNDIT ÎN CREATIVITATE	69
THE INTERACTION BETWEEN INBORN AND ACOUIRED IN CREATIVENESS	69

ROLUL REPREZENTĂRILOR ASUPRA VITEZEI DE PROCESARE A INFORMAȚIEI.....	70
THE ROLE OF THE REPRESENTATIONS TOWARDS THE SPEED OF INFORMATION PROCESSING.....	70
CERCETARE PILOT PRIVIND UTILIZAREA TESTULUI PROIECTIV ZULLIGER PENTRU SELECȚIA MILITARILOR ÎN TERMEN	71
PILOT RESEARCH REGARDING THE ZULLIGER PROJECTIVE TEST USAGE FOR ARMY DRAFTING	71
STEREOTIP ȘI COMUNICARE.....	72
STEREOTYPES AND COMMUNICATION	72
O TIPOLOGIE PSIHOSOCIOLOGICĂ A MANAGERULUI. TEST DE EVALUARE MANAGERIALĂ.....	73
A PSYCHO-SOCIOLOGICAL TYPOLOGY OF THE MANAGER. TEST FOR MANAGERIAL EVALUATION	73
PSIHOLOGIA ÎN ROMÂNIA (PARTEA A III-A).....	74
EXPERIMENTAȚI / DEBUTANȚI	74
SUFERINȚE ȘI MOTIVAȚIE – STRES PROFESIONAL	74
PSYCHOLOGY IN ROMANIA (PART III)	74
EXPERIENCED/DEBUTANTS	74
SUFFERENCE AND MOTVATION - PROFESSIONAL STRESS.....	74
TENDINȚE CONFLICTUALE LA NIVELUL ORGANIZAȚIEI	75
CONFLICTUAL TENDENCIES INSIDE ORGANIZATIONS	75
ASPECTE ALE PERSONALITĂȚII LA BOLNAVII DE DIABET INSULINODEPENDENȚI.....	76
PERSONALITY ASPECTS AT THE INSULINO-DEPENDENTS DIABETES PACIENTS.....	76
VIEWS OF DE BUDAPEST SCHOOL OF PSYCHOANALASYS ON THE DE CHILD'S NATURE AND EDUCATION.....	77
L'APPROCHE DE L'ECOLE DE PSYCHOANALISE DE BUDAPEST SUR LA NATURE ET L'EDUCATION DE L' ENFANT.....	77
PROBLEME COGNITVE SI COMPORTAMENTALE LA FEMEI SUFERINDE DE SCHIZOFRENIE SI DEPRESIE	78
COGNITIVE AND BEHAVIORAL PROBLEMS IN FEMALES SUFFERING FROM SCHIZOPHRENIA AND DEPRESSION	78
PSYCHOLOGIE POLAIRE: NOUVELLES PERSPECTIVES POUR LA PSYCHOLOGIE ENVIRONNEMENTALE ET DU TRAVAIL.....	79
POLAR PSYCHOLOGY: NEW PERSPECTIVES FOR ENVIRONMENTAL AND OCCUPATIONAL PSYCHOLOGY	79
INDEX ALFABETIC AUTORI.....	80
INDEX ALPHABETIQUE DES AUTEURS	80
ALPHABETICAL LIST OF AUTHORS.....	80

LES SEQUELLES PSYCHIQUES DE LA DEPORTATION

- conférence -

Dr. Psychiatrie ABALAN François,
Hôpital C. Perrens, Bordeaux, FRANCE
ABALAN@perrens.aquisante.fr

Chez les adultes, les séquelles psychiques essentielles de la déportation dans les camps de concentration nazis pendant la seconde guerre mondiale sont:

1. le « KZ syndrome » caractérisé par: asthénie, troubles intellectuels, et symptômes anxieux, dépressifs, et végétatifs. Il est la conséquence de la malnutrition et des traumatismes psychiques sévères.
2. le syndrome du survivant caractérisé par des symptômes anxieux, dépressifs, et végétatifs. Il est la conséquence de traumatismes psychiques sévères.
3. des schizophrénies réactionnelles qui semblent être la conséquence directe de traumatismes psychiques d'une extrême intensité. Les séquelles de la déportation apparaissent dues à différents types de traumatismes.

THE PSYCHIC SEQUELS OF DEPORTATION

- conference -

Dr. Psychiatrie ABALAN François
Hôpital C. Perrens, Bordeaux, FRANCE
ABALAN@perrens.aquisante.fr

In adults, the main psychic sequels of deportation to Nazi concentration camps during the second world war are:

1. the "KZ syndrome" characterised by asthenia, intellectual disorders, and vegetative, depressive, and anxiety symptoms; it is due to malnutrition and severe psychic traumas;
 2. the survival syndrome characterised by anxiety, depressive, and vegetative symptoms and is due to severe psychic traumas;
 3. reactive schizophrenia which seems to be the direct consequence of very severe psychic trauma.
- The mental sequels of deportation thus appear to be caused by various types of trauma.

L'AIDE AUX VICTIMES PSYCHIQUES DES CATASTROPHES A BORDEAUX

Dr. Psychiatrie ABALAN François
Hôpital C. Perrens, Bordeaux, FRANCE
ABALAN@perrens.aquisante.fr

Les catastrophes occasionnent non seulement des blessures dont le traitement est médical et/ou chirurgical, mais aussi des blessures mentales individuelles ou collectives, immédiates et différées, transitoires ou durables.

Ces victimes mentales doivent bénéficier de soins mentaux rapides. Une Cellule d'Urgence Médico-Psychologique a été créée à Bordeaux pour pouvoir intervenir en cas de catastrophe. Cette Cellule intervient à la demande du service mobile de soins médicaux et chirurgicaux (Service d'Aide Médicale d'Urgence -SAMU-).

HELP FOR MENTAL VICTIMS OF CATASTROPHES IN THE BORDEAUX AREA

Dr. Psychiatrie ABALAN François
Hôpital C. Perrens, Bordeaux, FRANCE
ABALAN@perrens.aquisante.fr

Catastrophes not only cause wounds for which the treatment is medical and /or surgical, but also mental damage, which may be individual or collective, immediate or delayed, transient or lasting. Such victims need mental help rapidly. A group providing emergency mental help has now been created in Bordeaux to intervene in such events.

It intervenes when called upon by the mobile medical and surgical group (Service d'Aide Médicale d'Urgence -SAMU-).

O VARIANTĂ REDUSĂ A INVENTARULUI PSIHOLOGIC CALIFORNIA
- poster 1 -

Conf. Univ. Dr. Matematician **ALBU Monica**,
Universitatea „Tibiscus”, Timișoara

Cuvinte cheie: Supradotare, matematică, diferențe

O deficiență a Inventarului Psihologic California (C.P.I.) o constituie numărul mare de itemi (peste 400, în fiecare versiune a sa).

Este prezentată o versiune redusă a C.P.I., în care fiecare scală conține mai puțini itemi decât scala originală, dar care are o consistență internă mai bună.

Pentru construirea scalelor noi, 11 psihologi au indicat itemii care ar putea fi potriviți. Cu ajutorul unui algoritm original pentru fiecare scală au fost selectați acei itemi care au condus la o valoare cât mai mare a coeficientului alfa (Cronbach).

A REDUCED VERSION OF THE CALIFORNIA PSYCHOLOGICAL INVENTORY
- poster 1 -

Conf. Univ. Dr. Matematician **ALBU Monica**,
Universitatea „Tibiscus”, Timișoara

Key-words: giftedness, mathematics, differences

A California Psychological Inventory deficiency is the great number of its items (over 400, in each of its versions)

It is presented a reduced version of CPI, in which each scale contains less items than the original however has a better internal consistency.

For the development of the new scales, 11 psychologists have indicated which items would be more suitable. With the help from an original algorithm, for each scale, only those items have been selected that led to a greater value of the alpha (Cronbach) coefficient.

"COACHING"-UL CA METODĂ DE INTERVENȚIE ÎNTR-UN PROCES DE DEZVOLTARE A MANAGEMENTULUI

Psiholog Cons. **ANDRONIC Mihaela**,
Alcatel Network Systems, Timișoara
mihalela.andronic@alcatel.fr

„Unui manager profesionist nu trebuie să-i placă oamenii cu care lucrează. Nici nu trebuie să-i schimbe. Rolul lui este să le folosească la maximum calitățile.” (Alfred SLOANE, „My Years With General Motors”). Acest citat conține o realitate ignorată în multe organizații în care se consideră că abilitățile și competențele tehnice sunt suficiente pentru ca o persoană să fie un bun manager. Realitatea este însă că cea mai complexă provocare aflată în fața unui manager este conducerea oamenilor. Această sarcină este cu atât mai dificilă, cu cât managerul este mai tânăr și implicit are mai puțină experiență de viață.

Pornind de la acest raționament, una din companiile multinaționale ce operează în România în domeniul serviciilor a inițiat în colaborare cu firma CONSILIUM din Timișoara un proiect de coaching pentru un grup de 9 middle manageri cu vârste cuprinse între 26 și 31 de ani. În faza inițială a acestui proiect a fost utilizată metoda LIFO pentru identificarea stilului comportamental al fiecărui subiect și pentru stimularea reflexiei și autoanalizei. În a doua etapă au avut loc sesiuni de "coaching" (consiliere) individual pe parcursul cărora subiecții au fost ajutați să-și folosească la maximum punctele tari și să-și minimizeze punctele slabe. Într-o ultimă etapă a fost realizat un „follow-up” prin telefon și e-mail pentru stimularea menținerii schimbărilor comportamentale obținute.

Rezultatele acestui demers percepute de către participanții la proiect au fost creșterea flexibilității comportamentale și a capacității de a gestiona situații interpersonale complexe și accelerarea „maturizării” manageriale a grupului țintă. La finalul proiectului, o parte din participanți au fost promovați în poziții superioare iar managementul firmei dorește implicarea și a altor persoane într-un asemenea proiect.

"COACHING" AS AN INTERVENTION METHOD IN A PROCESS OF MANAGEMENT DEVELOPMENT

Psiholog Cons. **ANDRONIC Mihaela**,
Alcatel Network Systems, Timișoara
mihalela.andronic@alcatel.fr

“The role of a professional manager is not to like people. It is not to change people. It is to put their strengths to work” (Alfred SLOANE, “My Years With General Motors”). This paragraph contains a truth ignored by many companies that consider that the technical abilities make a good manager. “The organizational life shows that the more complex challenge a manager has to face is dealing with people. This task is even more difficult when the manager is young and he/she has less relational experience.

Based on this reasoning, a multinational company operating in Romania in the field of services has started, in co-operation with CONSILIUM, a consulting company in Timișoara, a coaching project for a group of 9 middle managers, aged between 26 and 31.

In the first phase of the project the LIFO method was used for identifying the behavioral style of each participant and for enhancing reflection and self-analysis. In the second phase several one-on-one coaching sessions were delivered for each participant. During these sessions the participants were helped to maximize their strengths and minimize their weaknesses as managers. The project ended with a follow-up phase run via email and phone, aimed at strengthening the behavioral changes during the project.

The results of the project as perceived by the participants were enhanced behavioral flexibility and a more mature management approach. At the end of the project some of the participants were

promoted to higher positions and the company management wishes to involve other people in such a project in the near future.

STUDIUL SINOPSIEI ȘI UTILITATEA ÎN DEPISTAREA PRECOCE A DISFUNCȚIILOR PSIHOSOMATICE

Lector Univ. Drd. Psih. **ANGHEL Zvetlana**
Universitatea "Tibiscus" Timișoara

Concepția psihosomatică în sănătate și boală își are originea în perioada lui Hipocrat, traversând secolele cu evoluție sinuoasă. Expresie inițială a determinării materiei de către spirit, astăzi și-a găsit explicații științifice ca relație între energia psihică și somatică în determinarea echilibrelor sau dezechilibrelor funcționale.

Tulburările sau bolile psihosomatice sunt cauzate de dezechilibrul energiei vitale primită din câmpul de energie universală sub forma unor vibrații cu frecvențe variabile.

Sunetele și culorile sunt expresia unor frecvențe energetice, cu influență recunoscută asupra unor organe și aparate, indirect prin intermediul scoarței cerebrale și direct prin intermediul chakrelor.

Fenomenul de sinopsie, manifestare indirectă a relațiilor energetice între reprezentările unor sunete muzicale și reprezentările echivalente ale unor culori, este expresia modificărilor energetice la nivelul chakrelor, care absorb și distribuie energia vitală în sistemul nervos, glande și sânge.

Studiul prezent, evidențiază posibilitatea utilizării sinopsiei ca metodă de evaluare precoce a tulburărilor energetice și a vulnerabilității psihosomatice.

COLOUR HEARING STUDY AND ITS UTILITY IN EARLY DIAGNOSIS OF PSYCHO - SOMATIC DISFUNCTIONS

Lector Univ. Drd. Psih. **ANGHEL Zvetlana**
"Tibiscus" University Timișoara

The psycho - somatic conceptions of health and illness have their origins in Hypocrates's period, going through centuries with a sinuous evolution. As an initial expression of determination of matter by the spirit, today has found a scientific explanation in relations between psychic energy and body in determination of balance and functional imbalances.

Disorders or psycho - somatic illnesses are caused by the imbalance of the vital energy received from the universal energy field in the form of vibrations with variable frequencies.

Sounds and colours are expressions of energetic frequencies, with well known influences over some organs and systems, indirectly through the brain cortex and directly through chakras.

The colour hearing phenomenon, an indirect manifestation of energetic relationships between the projections of certain musical sounds and their equivalent in colours, is the expression of energetic alterations at the chakra level, which absorb and distribute vital energy in the nervous system, internal glands and blood.

The hereby study, points the possibility of use of colour hearing as a method of early diagnosis of energetic disfunctions and of psycho - somatic vulnerability.

PRIVAREA DE LIBERTATE - EXPERIENȚĂ AUTENTICĂ A LIBERTĂȚII ?

Stud.Psih. an V- **BĂRBUȘ Cristina,**

Universitatea „Tibiscus”, Timișoara

Cuvinte cheie: tendințe de dezadaptare, privare de libertate, experiment invocat.

Cercetarea are la bază un experiment invocat care studiază efectele privării de libertate asupra capacității de adaptare și a comportamentului. Prezumția experimentală invocă existența unor diferențe semnificative între nivelul tendințelor de dezadaptare ale: deținuților și ale soldaților; tinerilor fără antecedente penale și fără satisfacerea stagiului militar. Eșantionul este format din 170 subiecți aflați în detenție, 100 subiecți - tineri fără antecedente penale și 100 subiecți - soldați; egalizarea eșantionului realizându-se din perspectiva vârstei, a sexului - masculin și a nivelului de școlarizare - mediu. Ca instrumente de lucru au fost utilizate: chestionarul T.D.P. (Tendințe de dezadaptare a personalității) și E.N.R. (Extroversiune, neuroticism, rigiditate). Pentru 15 subiecți au fost întocmite profile psihologice folosindu-se următoarele teste și chestionare: T.D.P., E.N.R., P.A., S.M.P., M.A. și 16 P.F. Metodele de lucru utilizate sunt: experimentul natural, observația sistematică, convorbirea, chestionarul și testul.

Prelucrarea statistică a datelor brute a facilitat analiza cantitativă, calitativă și desprinderea concluziilor. Se relevă existența diferențelor semnificative între nivelul tendințelor de dezadaptare între subiecții deținuți și tinerii fără antecedente penale, între soldați și deținuți, în special la nivelul inteligenței verbale și al psihopatologiei. S-au identificat de asemenea particularități de personalitate accentuată îndeosebi în sfera afectivității, motivației și a proceselor volitive. Pozitivismul stărilor emoționale este stimulat de compensarea interpersonală.

FREEDOM DEPRIVAL - THE AUTHENTIC EXPERIENCE OF FREEDOM?

Stud.Psych.V - **BĂRBUȘ Cristina,**

Universitatea "Tibiscus", Timișoara

The research has at its basis an experiment, which studies the results of the depriving of liberty on the capacity of adaptation and behavior. The experimental assumption specifies the existence of some significant differences in the levels of tendencies of non-adaptation of: persons deprived of liberty and soldiers; young people without penal records and without military stage and soldiers; young people without penal records and persons deprived of liberty. The sample consisted of 170 subjects in imprisonment, 100 subjects - soldiers, 100 - young people without penal records; the equalization of the sample has been made in the view of age (19-25 years old), sex - male and education (medium). The working techniques used are: T.D.P. questionnaires and E.N.R. For 15 subjects psychological profiles were accomplished being used the following test and questionnaires: T.D.P., E.N.R., P.A., S.M.P., M.A., 16P. F. The working technique and briefing were according to the application norms imposed by the administered techniques. The working methods used are: natural experiment, systematic observation, conversation, questionnaire, and test.

The statistical processing of primary data facilitates the quantitative and qualitative analysis of the results that lead to conclusions. Significant differences between the psychological particularities at the level of disadaptation between persons deprived of liberty and young people without penal records; between soldiers and persons deprived of liberty especially at the social intelligence level and psychopathological level are revealed. Particularities of accentuated personality were identified at persons deprived of liberty especially as concerning affectivity, motivation and volitional processes. The positivism of the emotional states is stimulated by communication and interpersonal compensation.

LEGATURA DINTRE NIVELUL DE ANXIETATE ȘI PERCEPȚIA SUBIECTIVĂ A DURERII LA BOLNAVII CU BOLI DIGESTIVE

Stud.psih.IV **BELE Andreea**, inf. **AGOSTON Robert**
Facultatea de psihologie, Universitatea Tibiscus

Lucrarea de față prezintă rezultatele cercetării efectuate asupra unui lot de 15 pacienți cu boli digestive, urmărind să determine dacă există la ei o legătură între nivelul de anxietate și percepția subiectivă a durerii resimțite datorită bolii. S-au folosit ca instrumente: Scara de anxietate Cattel și Scala de măsurare a durerii Brief Pain Inventory.

Rezultatele obținute confirmă ipoteza – există legături deosebit de semnificative între nivelul de anxietate și nivelul durerii resimțite. În concluzie, nivelul ridicat de anxietate atrage după sine senzații mai puternice de durere pentru pacient decât la cei cu nivel scăzut al anxietății. Scăderea nivelului de anxietate va avea astfel un efect benefic asupra pacienților, de micșorare a durerii resimțite.

LINKING BETWEEN THE ANXIETY LEVEL AND THE SUBJECTIVE PERCEPTION OF PAIN AT PATIENTS WITH DIGESTIVE PROBLEMS

Stud.psih.IV **BELE Andreea**, inf. **AGOSTON Robert**
Psychology Faculty, Tibiscus University Timișoara

The present paper shows the results of the research conducted on a sample of 15 subjects with digestive problems, looking to determinate if there is a link between the anxiety level and the subjective perception of the pain felt as a result of their illnesses.

We have used the Cattel Anxiety Scale and the Brief Pain Inventory pain-rating scale. The results confirm the hypothesis - there are highly-significant links between the anxiety level and the level of the felt pain. To conclude, the high anxiety level implies greater feelings of pain for the patient than for those with a low level. The lowering of the anxiety level will have a positive effect on the patients, lowering their pain feelings.

**ÎNVĂȚĂMÂNTUL SUPERIOR PARTICULAR DIN ROMÂNIA: O ABORDARE
PSIHOPEDAGOGICĂ ȘI SOCIOLOGICĂ**
- conferință -

Conf. Univ. Dr. Psih. **BERAR Ioan**,
Universitatea "Tibiscus" Timișoara

Observațiile efectuate în câteva unități de învățământ, coroborate cu datele existente în literatura de specialitate (Adumitrăcesei, I.D. și Niculescu, N.G., 1999; Marga, A., 1999; Monteil, J.M., 1997 s.a.), au întărit convingerea că pentru a deveni cu adevărat o alternativă viabilă și complementară la învățământul de stat, învățământul superior particular are nevoie de sprijin științific și metodico-didactic imediat. În acest sens a fost elaborat și s-a trecut la realizarea primei etape a unui proiect de cercetare având ca scop identificarea, experimentarea și aplicarea unui grupaj de modele, metode și instrumente de lucru cu valoare de suport pentru protagoniștii care își desfășoară activitatea în astfel de unități.

Dintre obiectivele asumate prin proiect menționăm: a) ameliorarea procesului didactic prin oferirea de modele pentru elaborarea curriculei școlare; b) elaborarea de strategii pentru stimularea cercetării științifice a personalului didactic; c) suporturi pentru accentuarea caracterului formativ al învățării; d) intensificarea comunicării intra – și interacademice; e) analiza în vederea optimizării relațiilor instituțiilor de învățământ superior particular cu contextul social s.a.

Pentru realizarea scopului și obiectivelor menționate se vor utiliza: chestionare de opinie și factuale, interviuri, experimentarea unor modele de fișe, programe analitice, proiecte de cercetare s.a.

O parte din obiectivele menționate vor fi realizate în anul 2001, iar cealaltă în anul 2002. Estimăm că prin valorificarea produselor cercetării în instituțiile de învățământ superior particular, balanța beneficii – costuri se va înclina rapid și vizibil în favoarea primului braț menționat.

**A PSYCHOPEDAGOGICAL AND SOCIOLOGICAL APPROACH OF THE
ROMANIAN PRIVATE HIGHER EDUCATION SYSTEM**
- Conference -

Conf. Univ. Dr. Psih. **BERAR Ioan**,
Universitatea "Tibiscus" Timișoara

The observations made within several educational institutions, added to the existing data in the literature (Adumitrăcesei, I.D. și Niculescu, N.G., 1999; Marga, A., 1999; Monteil, J.M., 1997 a.s.o.) have strengthened the belief according to which, in order to become a valid and complementary alternative to public education, the private higher education system needs an immediate scientific and methodical and didactical support. Therefore, there has been elaborated the first step of a research project, aiming the identification experimentation application of a group of models, methods and working instruments with a supporting value for the people working in such institutions.

Some of the objectives had in view are: a) to improve the teaching process through models for the elaboration of curricula; b) to elaborate strategies for stimulating the scientific research of the teaching staff; c) to support the accentuation of the formative character of learning; d) to intensify inner and outer academic communication; d) to optimize the relations of the private higher education system with the social context.

In order to achieve these goals there will be used questionnaires, interviews, analytical programs, research projects and others.

Some of the objectives will be achieved in 2001 and some in 2002. We consider that by capitalizing the research products of private higher education institutions, the benefit-expenses balance shall rapidly and visibly turn towards the first mentioned.

FLEXIBILITATEA PROCESELOR COGNITIVE CA INDICATOR AL SUPRADOTĂRII

Conf. Univ. Dr. Psih. **BERAR Ioan**,
Universitatea "Tibiscus", Timișoara

Cuvinte cheie: supradotare, matematică, diferențe.

Flexibilitatea proceselor cognitive este considerată de mulți specialiști ca factor important în supradotarea generală și/sau specială. Ipoteza de lucru: nivelul ridicat al flexibilității gândirii reprezintă unul dintre indicatorii de bază ai dotării speciale în domeniul matematicii. Subiecți: elevii de 14 - 18 ani (N= 40) grupați în două categorii constante:

- a) cu aptitudini matematice superior dezvoltate (Eams)
- b) cu aptitudini matematice slab dezvoltate (Eami).

Probe utilizate: teste de inteligență, atenție, flexibilitate perceptivă, gândire logico-matematică. Rezultatele obținute indică diferențe semnificative în favoarea grupei Eams sub aspecte ca: adoptarea de strategii noi în caz de eșec, evitarea repetată a acelorași greșeli, transfer oportun, receptivitate sporită la ajutor extern, rapiditate în succesiunea operațiilor cognitive.

FLEXIBILITY OF THE COGNITIVE PROCESSES AS A SIGN OF GIFTEDNESS

Conf. Univ. Dr. Psih. **BERAR Ioan**,
Universitatea "Tibiscus", Timișoara

Many scholars consider that cognitive processes flexibility is an important factor involved in the general and/or specific giftedness. Our work hypothesis was that a high level of flexibility in thinking is one of the basic signs of mathematical giftedness. Our subjects were high-school students (N=40) distributed into contrasting groups:

- a) one with a high level of mathematical ability
- b) one with a low level of mathematical ability.

The subjects were assessed with tests for general intelligence, attention, perceptive flexibility in a two and three-dimensional space and for logic-mathematical thinking.

The obtained results suggested significant differences favoring the subjects with a high level of mathematical ability regarding aspects as: restructuring or using new strategies in case of failure, repeated avoidance of the errors, adequate transfer, increased perceptivity for external help, rapidity in performing successive cognitive operations.

**CERCETARE PILOT PRIVIND RELAȚIA DINTRE MANAGEMENTUL TIMPULUI
ȘI ASPECTE ALE PERSONALITĂȚII**

- poster 3 -

Monica BOCȘA,

Studentă – Universitatea “Tibiscus”, Timisoara

Studiul abordează problematica managementului timpului la manageri. Un manager eficient nu se adresează sarcinilor care trebuiesc rezolvate ci, începe prin a-și structura timpul de care dispune. „Managerii eficienți știu că timpul este factorul limitator” (Drucker, 1967).

Ne-am pus problema acestui studiu și la managerii din România în situația de tranziție. Am utilizat proba de personalitate-chestionar, NEOPI-R și proba de autoevaluare a experienței timpului TEQ (Wesmann) pe un lot de 35 manageri la nivel de șefi de departament.

Analiza rezultatelor arată ca managementul timpului este prioritate prezentă și la lotul aflat în studiu în contextul unor dimensiuni ale personalității acestor manageri .

**PILOT REASERCH REGARDING RELATIONSHIP BETWEEN TIME
MANAGEMENT AND PERSONALITY ASPECTS**

- poster 3 -

Monica BOCȘA,

Student – “Tibiscus” University, Timișoara

The study approaches managers’ time management problem. An efficient manager is not dealing with his tasks but begins by structuring his time. “An efficient manager knows that time is a limiting factor” (Drucker, 1967). We thought to study this problem on Romanian managers in transition situation. We used the personality test-questionnaire, NEOPI-R and a self-evaluation test of time experience TEQ (Wesmann) on a 35 sample of managers at the level of department managers.

Result analysis shows that time management is a priority present at the sample we have analyzed, in the context of personality dimensions of these managers

**CERCETARE PILOT PRIVIND ADAPTAREA INVENTARULUI DE
PERSONALITATE NEO -FFI PE POPULAȚIE AUTOHTONĂ**

- poster 4 -

Psiholog **BORZA Simona**,
„On Clinic”, Timișoara

Inventarul de personalitate NEO -FFI, varianta scurtă al lui NEO PI-R, măsoară modelul 5 factori de personalitate. Traducerea s-a realizat conform cerințelor autorilor. Eșantionul constituit pentru această cercetare conține un efectiv total de 300 subiecți voluntari, de ambele sexe, cu vârsta cuprinsă între 18 și 70 de ani. Verificarea uniformității structurii ipotetice descrise de autori s-a realizat prin analiza factorială, metoda centroidă. Pentru a testa validitatea concurentă a fost efectuată corelația dintre domeniile NEO - FFI și factorii testelor ENR și TDP. Stabilitatea internă a fost determinată prin calcularea coeficientului alfa - cronbach. S-a realizat compararea mediilor după variabila sex și vârstă. În final, s-a realizat un etalon pilot pe domeniilor NEO - FFI.

ADAPTATION OF NEO-FFI ON ROMANIAN POPULATION

- poster 4 -

Psiholog **BORZA Simona**,
"On Clinic" Timișoara

The NEO Five Factor Inventory, shorted version of the NEO PI-R, measures five-factor model of personality (FFM). Translation was realized in keeping with the author's demands. The sample for this research consisted of 300 voluntary subjects (male and female), aged between 18 and 70.

Methods used: structure validity was achieved through factorial analysis, centroid method; concurrent validity - correlation between NEO-FFI domains and ENR and TDP factors and internal consistency. I achieved in final comparison after sex and age variable and a standard on NEO-FFI domains.

**PREVENȚIA ABANDONULUI DE NOU-NASCUT PRIN CONSILIERE
PSIHOLOGICĂ ȘI TEHNICI DE PSIHOTERAPIE (SARCINĂ ȘI LĂUZIE).**

Psihosociolog **BRAȘOVEANU Anca,**
Spitalul Clinic Filantropia - Obst. Ginec.-București

Cercetările din ultimele decenii demonstrează pregnant importanța perioadei de gestație și a primelor luni de viață pentru dezvoltarea ulterioară bio-psiho-socială a copilului. În cazuistica existentă în cadrul secțiilor de obstetrică și ginecologie consilierea psihologică și psihoterapia sunt o necesitate stringentă, abordări care fără să se substituie celei medicale nu pot fi, la rândul lor, eludate sau minimalizate.

Studiul fenomenului de abandon, început în 1987 și continuat până în prezent, atestă variația cauzelor și indicatorilor în strânsă legătură cu constelația cuplu și familie, astăzi.

**LA PREVENTION DE L'ABANDON DU NOUVEAU-NE PAR CONSEILLE
PSYCHOLOGIQUE ET TECHNIQUES DE PSYCHOTHERAPIE
(LA GROSSESE ET L'ACCOUCHEMENT).**

Psihosociolog **BRAȘOVEANU Anca,**
Spitalul Clinic "Filantropia" - Obst. Ginec.- București

Les recherches des dernieres decades prouvent l'importance de la periode intrauterine et des premiers mois de vie pour le developpement bio-psycho-social de l'enfant.

Par le spécifique des sections d'obstétrique et de gynecologique le conseil psychologique et la psychothérapie sont une nécessité absolue, des approches qui, sans se substituer à celle medicale, ne peuvent pas etre; a leur tour; eludées ou minimalisées.

L'etude du phénomène de l'abandonne, commencé en 1987, continué jusqu'à présent, est une preuve de la variation des causes et des indicateurs en liaison avec la constellation du couple et de la famille.

**MEASURES OF PREVENTING NEWBORN ABANDON THROUGH
PSYCHOLOGICAL COUNSELING AND PSYCHOTHERAPY
(IN PREGNANCY AND POST PARTUM)**

Psihosociolog **BRAȘOVEANU Anca,**
Spitalul Clinic "Filantropia" - Obst. Ginec.-București

The researchers in the last decades prove the importance of the period of pregnancy and the first month of life, for later bio-psycho-social development of the child.

In all these conditions the ob-gyn counseling of the psychologists and psychotherapy are the acute necessity approaches they are not substitute of medical approaches, but they have not be removed or minimized.

The study of phenomenon of abandon has begun since 1987 and it is still continuing at present and the variation of the causes and indicators is in connection with the constellation of the couple and family today.

SUSPENDAREA FUNCȚIEI PSIHOMORALE CA MOMENT DE DETERMINARE A ACTULUI CRIMINAL

Asist. Univ. Psih. **BUNESCU Anca**,
Universitatea "Tibiscus", Timișoara

Cuvinte cheie: funcția psihomorală, personalitatea infractorului, orientare antisocială.

Suspendarea momentană a funcției conștiinței morale afectează comportamentele indivizilor și relațiile acestora. Freud considera că funcția psihomorală a conștiinței este mai mult sau mai puțin activată de la individ la individ, diferența fiind deci una de grad și nu de natură.

Metodele folosite pentru studierea acestor aspecte sunt: testul cromatic aperceptiv Luscher; Diagnosticul experimental al pulsionilor Szondi; Inventarul de personalitate Freiburg. S-au ales două eșantioane: unul experimental (compus din 30 de deținuți pentru infracțiunea de omor deosebit de grav la Penitenciarul Timișoara, toți de sex masculin, cu vârsta cuprinsă între 25-35 de ani, nivel de școlarizare între 8-12 clase) și unul de control (compus din 30 de muncitori angajați în cadrul UMT, cu aceleași caracteristici ce apar în grupul experimental). S-a pornit de la ipoteza că anumite trăsături de personalitate, un "tip" de eu și "puterea" cenzorului moral influențează săvârșirea actului criminal, ceea ce presupune o nevoie de tratament psihoterapeutic a deținuților în vederea reinsertiei lor sociale. În măsura în care psihoterapia ar oferi indivizilor metode de întărire a eului probabilitatea ca ei să săvârșească acte reprobabile ar putea să scadă.

Aceasta indică necesitatea unor noi metode de tratament a delicvenților și subliniază importanța aspectului evolutiv și continuu al reeducării delicventului în diferite stabilimente.

MORAL FUNCTION SUSPENSION AS A TURNING POINT OF THE CRIMINAL ACT

Asist. Univ. Psih. **BUNESCU Anca**,
Universitatea "Tibiscus", Timișoara

The momentary suspension of the function of the moral consciousness affects the people's behaviour and relationships. Freud considered that the psychomoral function of the consciousness is more or less activated from individual to individual, therefore the difference being one of grade and not of nature.

The used methods for the study of these aspects are: a) Aperceptive chromatic Luscher tests
b) The experimental diagnostic of pulsions - Szondi c) Freiburg personality inventory.

For this purpose there were chosen two samples:

- one experimental group, formed by 30 prisoners detained for first degree murder, all of them males, with the age between 25-35 years and study level between 8-12 school classes;
- one control group, formed by 30 workers employed at UMT, with the same characteristics that show up in the experimental group.

It started from the hypothesis that some personality features, one's "self type" and the "power" of the moral censor influences the committing of the criminal act, that assumes a need of psychotherapeutical treatment of the prisoners for their social reinsertion.

If the psychotherapy offers to the prisoners for exemple, self-enforcement methodes, the probability that they would commit reproachful acts could decrease.

This indicates the necessity of new treatment methods for offenders and underlines the importance of the evolutionary and continuous aspect of the prisoners' reeducation in different areas.

**ARTTERAPIA - METODĂ ALTERNATIVĂ ÎN TRATAREA TULBURĂRILOR
PSIHICE**
- poster 5 -

Asist. Univ. Drd. Psih. **CHIȘEVESCU Alina**,
Universitatea "Tibiscus", Timișoara

Cuvinte cheie: artterapia, bolnavi psihici, coeziune.

În cadrul spitalelor de psihiatrie una dintre marile probleme privește cronicizarea pacienților din punct de vedere psihic, determinați nu atât de evoluția tulburării psihice, ci mai ales de lipsa unei stimulări adecvate și de dezinserția socială. Din acest motiv, cei care lucrează în acest domeniu urmăresc o diversificare continuă și optimă a programului acestor pacienți. În această direcție se situează și această cercetare asupra efectului terapeutic al artterapiei. Metodele de cercetare folosite sunt 2 scale psihiatrice: Beck, SCL-90.

Eșantioanele sunt formate fiecare din 15 subiecți, primul eșantion beneficiind de un program de artterapie, al doilea (de control) nu. Evaluarea rezultatelor s-a făcut prin aplicarea celor 2 scale ambelor eșantioane, înainte și după încheierea programului de artterapie.

Rezultatele demonstrează impactul benefic al acestei forme de terapie, care implică toate avantajele muncii în grup, pe lângă cele specifice acestei forme de terapie.

**"L'ARTTHERAPIE - MÉTHODE ALTERNATIVE DANS LE TRAITEMENT DES
MALADES PSYCHIQUES"**
- poster 5 -

Asist. Univ. Drd. Psih. **CHISEVESCU Alina**,
Universitatea "Tibiscus", Timișoara

Mots-cléfs: artthérapie, malades psychiques, cohésion.

Dans les hôpitaux de psychiatrie, l'une des grandes problèmes regarde la chronicisation psychique des patients, qui est déterminée pas par l'évolution de la maladie, mais surtout, par une stimulation déficitaire. C'est la raison pour laquelle les personnes qui travaillent dans ce domaine sont préoccupées de diversifier le programme de ces patients. Dans cette direction nous avons fait cette recherche sur l'effet thérapeutique de l'artthérapie.

Les méthodes utilisées sont: Beck, SCL90, deux échelles psychiatriques. Les échantillons sont constitués par 15 patients, le premier étant inclus dans un programme d'artthérapie. L'évaluation des résultats suppose l'application des échelles pour les deux échantillons, avant et après le programme d'artthérapie.

Les résultats démontrent l'impact bénéfique de cette forme de thérapie, qui implique tous les avantages du travail en groupe, mais, en même temps, les avantages spécifiques.

IMPACTUL CUNOȘTINTELOR ANTERIOARE ÎN ÎNVĂȚAREA CATEGORIILOR

Cercet. șt. **CÎMPIAN Erika**,
"Institutul de Cercetări Socio - Umane", Cluj - Napoca
aopre@hotmail.com

Cuvinte cheie: categorizare, învățare, cunoștințe anterioare.

Studiul își propune să analizeze influența pe care o au cunoștințele noastre anterioare activate pe parcursul învățării trăsăturilor unei categorii. Prin trei experimente vom studia la adulți ritmul învățării, acuratețea și rapiditatea învățării și recunoașterea a trăsăturilor tematice și izolate definite la nivelul dimensiunilor unei categorii.

Prefigurăm rezultate care vor susține faptul că, creșterea numărului de categorii ce sunt învățate simultan au o influență mai degrabă cantitativă asupra învățării (de ex. ritmul învățării), și mai puțin calitativă (acuratețea celor învățate).

Experimentele sunt în așa fel concepute încât să aibă o validitate ecologică mărită față de alte experimente ce utilizează stimuli și metode de învățare artificiale.

THE INFLUENCE OF PRIOR KNOWLEDGE IN CATEGORY LEARNING

Cercet. șt. **CÎMPIAN Erika**,
"Institutul de Cercetări Socio - Umane", Cluj – Napoca
aopre@hotmail.com

Key-words: category, learning, prior knowledge

Our research focuses on the influence of activated background knowledge in the process of learning the features of categories. Three experiments examined the rhythm of learning speed and accuracy of learning and recognition of thematic and rote features of a category. We supposed that the results would show that the number of categories to be learned influences efficiency of learning rather quantitatively than qualitatively.

The experiments are in such way elaborated that they have an increased ecological validity compared to other experiments, which use artificial stimuli and learning methods.

FOLOSIREA SARCINII STROOP NON-VERBAL EMOȚIONAL ÎN DIAGNOSTICAREA TULBURĂRILOR ANXIOASE

Asist. Univ. Drd. Psih. **CÎRNECI Dragoș**,
Universitatea "Babeș - Bolyai", Cluj - Napoca

Cuvinte cheie: anxietate, atenție executivă, STROOP non-verbal.

Sarcinile de tip STROOP reprezintă o măsură a funcționării atenției executive. Variantele cu stimuli emoționali ai acestor sarcini evidențiază unele particularități de răspuns la anxioși și depresivi. În acest studiu am comparat răspunsurile unor anxioși/non-anxioși la un STROOP non-verbal și la unul non-verbal emoțional cu fețe umane. Ambele categorii de subiecți au prezentat interferențe la pozițiile incongruente din STROOP-ul non-verbal, în timp ce stimulii emoționali au produs interferențe față de pozițiile incongruente doar la cei anxioși.

Aceste rezultate vor fi luate în considerare în alcătuirea unei baterii de sarcini cognitive asistate de calculator, cu valoare diagnostică pentru această categorie de tulburări emoționale.

USAGE OF THE EMOTIONAL NONVERBAL STROOP TASK IN ANXIETY DISORDER DIAGNOSIS

Asist. Univ. Drd. Psih. **CÎRNECI Dragoș**,
Universitatea "Babeș - Bolyai", Cluj - Napoca

Key words: anxiety, executive attention, emotional, non-verbal STROOP.

A direct measure of executive attention might be reflected in the ability to resolve conflict between simultaneous events as in the STROOP task. Patients with anxiety disorders take longer to color-name words related to their central concerns relative to other words and relative to people without anxiety disorders. In this study is presented a comparison between the results on a non-verbal and emotional non-verbal (with human faces) STROOP tasks of adult anxious and non-anxious subjects, but the frightened faces from emotional STROOP determined a lower reaction time just for the anxious subjects when they have to respond towards incongruous positions.

These results are relevant for designing attentional tasks computer assisted, which can facilitate a diagnostic of an anxious at an early stage of life.

MODEL DE CONSILIERE UTILIZAT ÎN CAZUL COMPORTAMENTULUI DE REFUZ ȘCOLAR

Conf.Univ. Dr. **COAȘAN Aurelia**,
Universitatea "Tibiscus", Timișoara

Cuvinte cheie: consiliere, refuz școlar, analiză funcțională, tehnici de consiliere.

Background-ul teoretic al lucrării este axat asupra definirii și caracterizării comportamentului de refuz școlar.

Studiul radiografiază factorii explicativi ai genezei și menținerii acestei disfuncții adaptative, contextului manifestării și eterogenitatea simptomelor (somato-fiziologice, cognitive, emoționale și comportamentale) care sunt relevate prin analiză funcțională - grila BASIC IDEEA, SECCA, Fontaine și Ylieff.

Dinamica și gravitatea comportamentului de refuz școlar, precum și posibilele comportamente asociate sunt evaluate printr-un complex de metode pentru evaluarea afirmării de sine (Rathus), stimei de sine (Rosenberg), depresiei (Beck), anxietății STAI I și II (Spielberger), temerilor (Markes și Mathews).

În baza conturării profilului psihologic al copilului cu refuz școlar consilierul își formulează obiectivele pe termen lung și scurt. Partea finală a lucrării prezintă un set de tehnici de consiliere ce pot fi adoptate la specificul fiecărui elev.

COUNSELING MODEL FOR SCHOOL REJECTING CHILDREN

Conf. Univ. Dr. **COAȘAN Aurelia**,
Universitatea "Tibiscus", Timișoara

Key-words: counseling, scholar refuse, functional analysis, estimating scales, counseling techniques.

The theoretical background of this work is focused on defining and characterizing the scholar refuse behavior.

The study x-rays the explanatory factors of the genesis and maintaining of this adaptative malfunction, the context of the manifestation as well as the symptoms heterogeneity (psycho-somatic, cognitive, emotional and behavioural) which are relevant by functional analysis. (BASIC IDEA, SECCA, Fontaine&Ylieff grids).

The dynamics and the gravity of the scholar-refuse behavior, as well as the potentially associated behaviors are estimated by a complex of self-affirmation (Rathus), self-esteem (Rosenberg), depression (Beck), anxiety (STAI XI&XII, SPIELBERGER) and fear (Marks&Matthewes) estimating methods.

In the basis of the outlining the psychological profile of the child with scholar-refuse behavior, the counselor formulates the objectives on long and short term. The final part of the work presents a set of counseling techniques, which can be adapted to each child's specific.

TEORIA JOCURILOR ȘI LIMITELE RAȚIONALITĂȚII

Asist. Cercet. **CURȘEU Alina**
I.C.T.P., Cluj-Napoca

Cuvinte cheie: teoria jocurilor, decizia.

Am putea spune că teoria jocurilor reprezintă modelarea matematică și analiza situațiilor concurențiale de conflict și cooperare. Odată cu apariția în 1944 a cărții lui von Neuman și Morgenster, "Teoria Jocurilor și a Comportamentului Economic", s-a crezut că apăruse, din senin, o teorie completă care să descrie comportamentul social strategic. Dar poziția de astăzi a experiențelor sociale, a dinamicii jocurilor, a noilor modele cognitive și prescriptive, se află în puternică contradicție cu teoria tradițională a jocurilor. Cele mai multe dintre modelele abstracte se bazează pe o anumită raționalitate care nu mai este atât de evidentă în practică. Incercarea de a restabili distanța dintre experiența și raționalitatea tradițională idealistă în teoria de astăzi a jocurilor a determinat apariția unei teorii noi unificate.

Teoria modernă a jocurilor folosește metode și concepte de raționalitate noi, care diferă de vechile metode și de vechea "raționalitate". Scopul acestui studiu este de a arăta că nu doar teoria abstractă contează ci și implementarea ei empirică atunci când se aplică soluțiile teoretice posibile pentru rezolvarea conflictelor de tip social.

GAME THEORY AND THE LIMITS OF RATIONALITY

Asist. Cercet. **CURȘEU Alina**,
I.C.T.P., Cluj-Napoca

Key-words: game theory, decision making.

Game theory could be defined as the mathematical modelling and analysis of purposeful interaction in conflict and cooperation. When von Neuman's and Morgenster's "Theory of Games and Economic Behavior" appeared in 1944, one thought that a complete theory of strategic social behavior had appeared out of nowhere. But the new role of societal experience, of game dynamics, and of the new cognitive and prescriptive methods clashes with traditional game theory. Most of the abstract models make use of a kind of rationality that is not so effective in practice. The bringing of the gap between experience and traditional idealistic rationality in today's game theory opened the door to a unified new theory.

Modern game theory uses new methods or "rationalities" that are different from older methods or the old "rationality". The aim of this study is to show that it is not the abstract theory alone which counts but also its empirical realization when we apply theoretically possible solutions of societal conflicts.

CREDIBILITATEA SURSEI ÎN ACTELE DECIZIONALE

Prep. Univ. **CURȘEU Petru - Lucian**,
Universitatea "Babeș - Bolyai", Cluj-Napoca

Cuvinte cheie: decizie, credibilitatea sursei.

Credibilitatea surselor din care primim informații are implicații complexe în interacțiunile sociale, procesele de comunicare, negociere și persuasiune. Howland, Janis și Kelly (1953) descriu două componente ale credibilității: 1) expertiza (gradul în care un vorbitor este perceput ca fiind capabil să facă aserțiuni corecte) și 2) încrederea pe care audiența o are în aceste aserțiuni.

Cercetările experimentale arată că în general, o sursă credibilă are un impact mai ridicat decât o sursă mai puțin credibilă, în condițiile în care ea este identificată ca atare înainte de începerea comunicării (Dolakia & Al., 1977; Haughtvedt & Petty, 1992).

Scopul acestei cercetari este identificarea rolului pe care îl are credibilitatea sursei în actele decizionale. Astfel s-au realizat două studii experimentale (cu 120 și respectiv 80 de subiecți), care au demonstrat că în situații sociale persoanele sunt puternic influențate de credibilitatea pe care o acordă sursei din care primesc informațiile precum și faptul că în cadrul unor grupuri mici credibilitatea sursei este biasată de efectul majorității).

SOURCE CREDIBILITY IN DECISION MAKING

Prep. Univ. **CURȘEU Petru -Lucian**,
"Babeș - Bolyai" University, Cluj - Napoca

Key-words: decision making, source credibility

Source credibility has very complex implications in social interactions, communication, persuasion and negociacion. Credibility has been defined by Hovland, Janis & Kelley (1953), comprise two components: 1) expertise, or the extent to which a speaker is perceived to be capable of making correct assertions and 2) trustworthiness or the degree to which an audience perceives the assertions made by a communicator to be ones that the speaker consider valid.

Experimental research finds that, in general, a high credibility source is more influential than a source of low credibility when the source is identified before the piece of communication (Dolakaia & al. 1977; Haughtvedt & Petty, 1992) .

The aim of this paper is to study the impact of source credibility in decision-making processes. Two experimental studies (with 120 and 80 subjects) where conducted to demonstrate that in social situations, the subjects are more influenced by the credibility of source information then by the message formulation, and also that in a small group source credibility is biased by the majority influence.

STRUCTURA PERSONALITĂȚII, BORNĂ A ÎNȚELEGERII ROLULUI DE STUDENT

Stud.Psih. an V - **DINA Cristopher**
Universitatea „Tibiscus”, Timișoara

Cuvinte cheie: rolul studentului, performanță, nonconformism, extro - introvertit.

Studentii pe perioada anilor universitari își descoperă și consolidează statutul și rolul de student în societate. Ipotezele prezentului studiu sunt următoarele: nu există diferențe semnificative între personalitatea de tip extrovertit și cea de tip introvertit în desfășurarea rolului de student; nevoia de performanță și nonconformismul agresiv influențează felul în care își desfășoară studentul activitatea profesională. Instrumentele de lucru folosite în studiu au fost: E.N.R., S.M.P. și chestionarul Student (cu accent pe factorul rol). Eșantionul a fost alcătuit din 200 de subiecți (incluzând patru generații de studenți), egalizarea realizându-se prin vârstă (18-30 ani), statut social (studenți) și profil (Facultatea de Psihologie an I, Universitatea „Tibiscus” din Timișoara). Prelucrarea statistică a înlesnit analiza datelor din care s-au desprins concluziile cercetării.

Prima ipoteză s-a invalidat existând diferențe între cele două tipuri de personalitate introvert - extrovert privind desfășurarea rolului de student, cea de-a doua ipoteză verificându-se prin găsirea unei legături între nevoia de performanță și factorul rol, respectiv între nonconformismul agresiv și factorul rol al chestionarului Student. Găsirea elementelor definitorii ale structurilor de personalitate ale studenților ne ajută să prognosticăm coordonatele pe care acesta va defila în facultate.

THE PERSONALITY STRUCTURE - A WAY OF UNDERSTANDING THE STUDENTS ROLE

Stud. Psih. an V- **DINA Cristopher**,
Universitatea "Tibiscus", Timișoara

The students discover during their college years and consolidate their status and role of student in society. The hypothesis of the present study are: there are no important differences between the extrovert personality and the introvert are regarding the student role; the need of performance and aggressive nonconformism influences the way in which the student realises his professional activity. The instruments of work used in the study were: E.N.R., S.M.P. and THE STUDENT questionnaire (with emphasis on the role factor). The echantion had 200 subjects (including four generations), the equalizing was made through age (18-30 years), social status (students) and prophyile (Psychology Faculty - Tibiscus University of Timisoara).

The statistics made the data analysis easier which led me to the folowing conclusions. The first hypothesis was invalidated due to the differences between the two types of personality (introvert - extrovert) regarding the role of the students, the second hypothesis being checked through the need of performance and the role factor and between aggressive nonconformism and the role factor of THE STUDENT questionnaire. The finding of main elements of personality structures of the students helps us to prognose the coordonates through the student development in college.

COMPONENTELE PSIHOLOGICE ALE CONSILIERII ȘI ORIENTĂRII

Prof.Univ. Dr. **DRĂGAN Ion**,
Timișoara

Consilierea și orientarea sunt activități desfășurate, de obicei de adulți (părinți, profesori, diriginți) asupra celor tineri (copii, adolescenți, tineri), când aceștia le solicită sfatul (părerea), sau din proprie inițiativă.

Cei care acordă consilierea trebuie să îl cunoască pe cel consiliat, adică să-i cunoască dezideratele personalității (dorințe, aspirații, idealuri), precum și potențialul său (cunoștințele, deprinderile, aptitudinile); pe de altă parte să cunoască cerințele școlii (liceului, facultății) spre care îl îndrumă. O bună consiliere și orientare mai implică și cunoașterea cerinței de mână de lucru (comandă socială), acum și în perspectivă.

PSYCHOLOGICAL COMPONENTS OF ORIENTATION AND COUNSELING

Prof. Univ. Dr. **DRĂGAN Ion**,
Timișoara

Professional orientation and counseling are usually made by adults (parents, professors) upon the young (children, adolescents, young), when they request advice (opinion), or upon the counselor's own initiative.

The ones who offer counseling must know the one who is counseled, meaning that he must know his personality needs (wishes, aspirations, ideals) as well as his potential (knowledge, skills), and on the other hand to know the requirements of the school (high-school, university) towards he is guiding him.

A good counseling and orientation activity also implies the knowledge of the social requirements for the job (social order) now and in perspective.

EFICIENȚA ÎNVĂȚĂRII DIN PERSPECTIVĂ PSIHOLOGICĂ

Prof.univ. Dr. **DRĂGAN Ion**,
Timișoara

Rezultatele învățării sunt privite, fie din perspectivă pedagogică, fie din perspectivă socială.

Din punct de vedere pedagogic, învățarea este evaluată în funcție de volumul cunoștințelor de către cel ce învață, iar din punct de vedere social ea este evaluată în funcție de pregătirea pentru viața socială.

Cele două dimensiuni ale eficienței - pedagogică și socială - sunt însă condiționate de gradul în care învățarea contribuie la dezvoltarea personalității celui în cauză, adică inteligenței, creativității, gândirii etc.

LEARNING EFFICIENCY FROM A PSYCHOLOGICAL PERSPECTIVE

Prof.univ. dr. **DRĂGAN Ion**,
Timișoara

Results of the learning process are viewed from either a pedagogical or a social perspective

From a pedagogical perspective, learning is assessed by the volume of knowledge by the one who is learning, and from a social perspective learning is assessed according to the social life readiness.

These two dimensions of efficiency - social and pedagogical - are attached to the degree of which learning contributes to the personality development of the one in cause, meaning intelligence, creativity, thinking etc.

**APLICAȚII ALE TEORIEI SISTEMELOR DINAMICE ȘI ALE ALTOR TEORII
ÎNRUDITE LA PROBLEMA EVALUĂRII CREATIVITĂȚII**

- poster 6 -

Cerc. șt. **FAICIUC Lucia**,
"Institutul de Cercetări Socio - Umane", Cluj - Napoca

Cuvinte cheie: creativitate, teoria sistemelor dinamice, supradotare

Ultimul deceniu a adus o creștere a numărului de studii dedicate unei abordări dinamice a fenomenelor psihice. Studiul se înscrie în această tendință, căutând să identifice proprietăți ale sistemelor dinamice neliniare care ar putea fi utile în modelarea proceselor creative. Pe baza unei astfel de modelări, am elaborat un set de probe psihologice noi pentru evaluarea creativității. Aceste probe se preconizează a fi administrate unor subiecți cu vârste cuprinse între 10 și 18 ani. Ele vor putea fi folosite în predicția performanței creative și pentru identificarea copiilor superior dotați.

**DYNAMIC SYSTEMS THEORY AND OTHER RELATED THEORIES APPLIED TO
THE CREATIVITY ASSESSMENT ISSUE**

- poster 6 -

Cerc. șt. **FAICIUC Lucia**,
"Institutul de Cercetări Socio - Umane", Cluj – Napoca

Key words: creativity, dynamic systems theory, giftedness.

The last decade has brought an increase in the number of studies dedicated to a dynamic approach of the psychological phenomena. The paper follows this trend, seeking to identify some properties of nonlinear dynamic systems that could be useful for creative processes modelling. Based on that, a set of new psychological tests was elaborated in order to assess creativity. These tests are meant to be used with school children and high school adolescents. They could be put to use for the creative performance prediction and for the gifted children identification.

**CERCETAREA FRANCOFONĂ ÎN PSIHOLOGIA ACTIVITĂȚILOR
PROFESIONALE**

- conferință rezervată -

Prof. Univ. Psych. Dr. **GANGLOFF Bernard**,
Laboratoire "P.R.I.S."; Université de Rouen, FRANCE
gangloff@epeire.univ-rouen.fr

**LA RECHERCHE FRANCOPHONE EN PSYCHOLOGIE DU TRAVAIL:
THEMATIQUES 2000**

- conférence réservée -

Prof. Univ. Psych. Dr. **GANGLOFF Bernard**,
Laboratoire "P.R.I.S."; Université de Rouen, FRANCE
gangloff@epeire.univ-rouen.fr

ASPECTS DE LA SATISFACTION ET DE L'INSATISFACTION AU TRAVAIL

Prof. Univ. Psych. Dr. **GANGLOFF Bernard**,
Laboratoire "P.R.I.S."; Université de Rouen, FRANCE
gangloff@epeire.univ-rouen.fr

De nombreux éléments du travail peuvent être analysés en termes de satisfaction et d'insatisfaction. Si le salaire est sans doute le thème qui vient le premier à l'esprit, d'autres peuvent cependant avoir eux-aussi une importance non négligeable. Ce sont ces autres thèmes qui font l'objet de la présente communication. Nous avons ainsi interrogé 57 salariés, cadres et ouvriers du secteur public et privé, et nous leur avons demandé de nous indiquer en quoi ils étaient satisfaits ou insatisfaits dans leur emploi.

Outre le salaire, trois thèmes principaux sont apparus: la considération, la communication, et le contenu du travail. Par ailleurs, certaines différences, fonction du statut et du secteur d'activité des répondants, ont été constatées.

SATISFACTION AND INSATISFACTION ASPECTS AT WORK

Prof. Univ. Psych. Dr. **GANGLOFF Bernard**,
Laboratoire „P.R.I.S.", Université de Rouen, FRANCE
gangloff@epeire.univ-rouen.fr

Many elements in a job can be analyzed in terms of satisfaction and dissatisfaction. If the salary is with no doubt the theme that comes the first to the mind, others can have however also a non-negligible importance. These other themes are the object of the present communication.

We interrogated 57 employees, managers and workers of the public and private sector, and asked them to indicate us whereupon they were satisfied either unsatisfied in their job.

Besides the salary, three main themes appeared: the consideration, the communication, and the content of work. Otherwise, some differences, function of the status and the sector of activity of the answering, have been noted.

CONCEPTUL DE NORMALITATE ȘI LIMITELE UTILIZĂRII LUI ÎN PSIHOLOGIA APLICATĂ

- conferință -

Prof. Univ. Dr. Psih. **GOLU Mihai**,
Universitatea „Titu Maiorescu”, București
apsiro@home.ro

După cum se știe, întreaga activitate de orientare și selecție profesională s-a structurat pe conceptul de normalitate, în sensul pe care i l-a atribuit statistica prin analiza comparativă a tipurilor de distribuție. Astfel, legându-se de faimoasa curbă în formă de clopot a lui Gauss, normalitatea se definește ca o distribuție care satisface cerința de repartitie echilibrată a valorilor obținute la o probă în 5, 7 sau 9 clase, cu evidențierea unei clase centrale.

Pornindu-se de aici, s-a formulat și conceptul de „subiect normal” sau „subiect statistic” („mediu”), care a devenit un etalon de referință în psihodiagnostic și în psihologia aplicată, în general.

Deși aparent, conceptul de normalitate se situează în planul nomoteticului, în realitate prin modul în care i se stabilește conținutul și prin valoarea designativă, el ține de domeniul situaționalului și al relativului.

Dacă la aceasta adăugăm caracterul artificial și fragmentar al testelor psihologice vom constata că relativitatea normalului devine și mai accentuată diminuându-se corespunzător, valoarea operațională în sfera orientării și selecției profesionale.

Pentru aceasta sunt mult mai adecvate conceptele de „optimum funcțional” și cel de subiect „ideal”.

Pe baza analizei corelate a celor două concepte propuse se formulează concluzia că în orientarea și selecția profesională cadrul de referință ar trebui să îl constituie distribuția asimetrică în formă de „j”, iar obiectivul principal - obținerea unor grupuri omogene din punct de vedere al competenței.

THE CONCEPT OF NORMALITY AND ITS UTILISATION LIMITS IN APPLIED PSYCHOLOGY

- conference -

Prof. Univ. Dr. Psih. **GOLU Mihai**,
Universitatea „Titu Maiorescu”, București Asociația Psihologilor din România

As it is well known the whole professional guidance and selection system has been structured on the concept that statistics through comparative statistics of distribution types has defined it as “normality”. So, in relationship with the famous Gauss bell shaped distribution, normality is defined as a distribution that satisfies the need of balanced repartition of values obtained through a 5, 7 or 9 class test, with a central class being put in evidence.

Starting off from here, the “normal subject” or “statistic subject” concept has been formulated, which became a standardised reference in psycho diagnostic and applied psychology in general.

Although apparently, the normality concept is situated in the nomothetic domain, in reality – through the way that its content is defined and through its designative value, the concept belongs to the situational and relative.

If we add to the upper said the artificial and fragmented character of psychological tests, we will find out that the relativity of “normal” becomes even more emphasised, its value in the guidance and selection sphere, diminishes.

On the basis of correlated analysis of the two concepts, it becomes obvious that in professional guidance and selection the main reference structure should be the “j” shaped asymmetric distribution, and obtaining a competence homogeneous group – the main goal.

ATITUDINEA CONDUCĂTORILOR AUTO PE ȘOSEA

- poster 7 -

Conf. Univ. Dr. Psih. **HOHN Mihai**,
Universitatea de Vest, Timișoara

Unul din cele mai grave evenimente ce se întâmplă pe șosea este evenimentul rutier (accident, coliziune etc.). Se impune a se face distincție între eroare și infracțiune - două forme comportamentale ce au cauze psihologice diferite și deci necesită modalități individualizate de intervenție. Studiul de față prezintă prin intermediul unui chestionar de autoapreciere (Comportamentul la volan) modalitatea de evidențiere, diagnoză și prevedere a viitorului comportament pe șosea. În același timp sunt prezentate unele posibilități individualizate de intervenție la nivelul conducătorilor auto.

Studiul a fost realizat pe un lot de 195 conducători auto de toate categoriile.

ATTITUDE ON THE ROAD

- poster 7 -

Conf. Univ. Dr. Psih. **HOHN Mihai**
Universitatea de Vest, Timișoara

In concerning the human contribution to accident, it seems necessary to make a distinction between errors and violations - two forms of aberration, which may have different psychological origins and demand different ways of remediation. The present study investigates whether this distinction was justified for self reported driver behaviour. Ninety drivers completed a driver behaviour questionnaire (CLV), which asked them to judge the frequency with which they committed various types of errors and violations when driving:

The-findings were consistent with the assertion that errors and violations are indeed mediated by different psychological mechanisms.

ANALIZA ERORILOR ÎN ACTIVITĂȚILE PROFESIONALE

- conferință -

Prof. Univ. Dr. Psih. **IOSIF Gheorghe**,
Universitatea "Hyperion" București
giosif@racai.ro

Măsurile de reducere a erorilor presupun înțelegerea naturii și mecanismelor psihologice ale erorilor, precum și cunoașterea contextelor situaționale în care erorile se produc. Până în anii '80, eroarea era definită vag. Astăzi se cunosc o serie de elemente definitorii ale erorilor în centrul cărora se situează intenția, expectanța, elementele cognitive ale activității autorului erorii. Eroarea, adică neconcordanța dintre intenție și produsul activității, își are sursele în funcționarea deficitară a sistemului cognitiv al autorului erorii: deficiențe în cunoștințe (erori de cunoștințe), deficiențe în reprezentarea realității provenite din procese nesatisfăcătoare ale memoriei de lucru și/sau de informare curentă și deficiențe în modelul cognitiv - modul de procesare a informației.

Pe lângă o asemenea înțelegere a naturii erorii și a mecanismelor sale cognitive individuale, este necesar să se cunoască starea generală a individului capabilă să influențeze calitatea funcționării sistemului său cognitiv. Starea funcțională a sistemului cognitiv al individului, legată de producerea erorii, mai este influențată de o multitudine de factori exteriori autorului erorii.

ERRORS ANALYSIS IN PROFESSIONAL ACTIVITIES

- conference -

Prof. Univ. Dr. Psih. **IOSIF Gheorghe**
Universitatea "Hyperion" București
giosif@racai.ro

The program of measures for errors reduction supposes the understanding of the nature and psychological mechanisms of errors, and also the knowledge of the context situation in which errors occur. Until the 80' s, error was vaguely defined. Today there are known a range of definitory elements of errors, in the centre of which are situated intention, expectancy, and cognitive elements of error author's cognitive activity. Error, that is the lack of concordance between the intention and the result of activity, is originated in the deficiencies of functioning of author's error cognitive system: knowledge deficiencies (knowledge errors), deficiencies in the reality representation resulted from unsatisfactory processes of working memory and/or current information, and deficiencies in the cognitive model - the information processing mode.

Besides such an understanding of error nature and its cognitive mechanisms is necessary to know the general state of the individual, state that is capable to influence the quality of the individual's cognitive system functioning. The functional state of the cognitive system, connected to error production, is also influenced by a multitude of factors external to the author of the error.

PERCEPȚIA SOCIALĂ A PERSOANELOR DE VÂRSTA A-III-A ABANDONATE

- poster 8 -

Psiholog Deb. **JEBEREAN Dănuț-Marcel**,
Centrul Regional de Asistență Psihologică "S.N.C.F.R." Timșoara.

Cuvinte cheie: abandon, percepție socială, context prosocial.

Cercetarea de față urmărește să scoată în evidență modul în care este percepută persoana de vârstă a III-a abandonată. Am utilizat în acest scop un „chestionar sondaj de opinie”, intervievând 320 de subiecți. Grupul experimental a fost ancorat în contextul prosocial printr-un „text” cu scopul de a-l sensibiliza pozitiv, vizavi de tema supusă cercetării.

Cele două ipoteze care au stat la baza acestui studiu sunt:

1). Presupunem că ancorarea prosocială (condiția experimentală), influențează conținutul percepției comparativ cu subiecții neancorați;

2). Diferențele de vârstă a perceptoilor sunt în strânsă corelație cu modificările conținutului perceptiv. Am prezentat, prelucrat, și interpretat rezultatele obținute la fiecare item, separat și pe grupe de itemi. Afirmăm că ipotezele de cercetare au fost confirmate în mare parte, astfel:

A - subiecții ancorați prosocial nu percep semnificativ diferit persoanele abandonate;

B - diferențele în percepția subiecților neancorați prosocial se află în legătură sistemică cu diferențele de vârstă ale subiecților perceptori comparați;

C - subiecții ancorați prosocial de diferite vârste, comparați între ei, prezintă unele diferențe, semnificative alteori nesemnificative.

Aplicabilitatea în practică constă în studiul modului de percepere a fenomenului „abandon” în cazul de față al bătrânilor, dar nu numai limitarea acestui fenomen.

SOCIAL PERCEPTION OF ABANDONED OLD AGED PERSONS

- poster 8 -

Psiholog Deb. **JEBEREAN Dănuț-Marcel**,
Centrul Regional de Asistență Psihologică "S.N. C.F.R." Timșoara.

Key-words: abandon, social perception, anchor, prosocial context.

This research tries to highlight the way abandoned, old aged persons are perceived. In this study we have used a questionnaire and we have interviewed 320 subjects. The experimental group was "anchored" in prosocial context through a text which had a clear aim: to earn attention in a positive manner on this research theme. The background of this study had two hypotheses: 1. We made the assumption that prosocial anchors (the experimental condition) have an influence on perception content, compared with non-anchored subjects in this prosocial context. 2. Age differences of perceptors, are correlated with modification of perceptiv content. We have analysed, interpreted and analysed the results obtained on groups of items and on each item separately.

We state that our research hypothesis were mostly confirmed: A- prosocial anchored subjects do not perceive in a different and semnificative way, abandoned persons. B- differences in perception of prosocial non-anchored subjects are on a systemic link with age differences of perceptors, subjects which are compared. C- prosocial anchored subjects of different ages which were compared, present sometimes semnificative differences and sometimes not.

Practical applicability of this research consist in investigation of the way of perciving the „abandon" phenomenon, in this case, the old aged persons but not only them, and decreasing this phenomenon.

TEORIA COMORBIDITĂȚII: REALITATE SAU ARTEFACT?

Graduate Student **LARIE Monica,**

Master of Arts Candidate & Judith Wiener, Ph.D., School and Child Clinical Psychology Program, Human Development and Applied Psychology Department, OISE, University of Toronto -CANADA

Scopul studiului este de a afla dacă problemele emoționale ale copiilor cu Dificultăți Academice Severe (DAS), dar cu inteligență normală sau peste medie, sunt datorate prezenței simultane (numită comorbiditate) a Sindromului Hiperkinetic (SH). Trei eșantioane de copii între 9 și 14 ani, (DAS, DAS + SH și control) au fost comparate între ele în ceea ce privește depresia, singurătatea și stima de sine.

Rezultatele analizelor statistice au relevat diferențe minime între eșantionul DAS și cel DAS + SH în ceea ce privește variabilele măsurate. Rezultatele vor fi discutate în contextul teoriei comorbidității. De asemeni, vor fi oferite sugestii practice și pentru cercetări viitoare.

THE COMORBIDITY HYPOTHESIS: REALITY OR ARTIFACT?

Graduate Student **LARIE Monica,**

Master of Arts Candidate & Judith Wiener, Ph.D., School and Child Clinical Psychology Program, Human Development and Applied Psychology Department, OISE, University of Toronto - CANADA
mlarie@oise.utoronto.ca

The hypotheses of this study arose from the psychiatric comorbidity theory. We explored whether the problems with emotion regulation in children with learning disabilities (LD) are associated with the presence of comorbid Attention Deficit and Hyperactivity Disorder (ADHD). Three groups of children in grades four to eight (LD, comorbid LD/ADHD and control) were compared with regard to depressive symptoms, loneliness, and multidimensional self-concept.

The results of the causal-comparative analyses found the comorbid group only at a slightly greater risk for emotional malfunctioning than the LD group. The findings are discussed in terms of suggestions for clinical practice and future research.

UNE APPROCHE DE L'ACCUEIL PAR L'ORGANISATION

Drd. en Psychologie du Travail et Ergonomie, **LEDUC Sylvain**,
Laboratoire ECCHAT/CONTACTS
Université de Picardie-Amiens, Catillon-Fumechon
FRANCE
sylvain.leduc@liberty.surf.fr

Mots-Clefs: Accueil, Relation de service, Organisation du travail, Agent, La Poste.

Cette communication présente les résultats intermédiaires d'une thèse, en Psychologie du Travail et Ergonomie, qui s'effectue à la Direction Générale de La Poste sur le thème de l'accueil dans les bureaux de poste. Nous avons identifié les conduites de travail des agents lors des prestations mises en oeuvre auprès des clients à partir d'un diagnostic organisationnel de process de travail choisis.

L'analyse repose sur les données recueillies par l'observation de situations réelles de travail, par la réalisation d'entretiens et par l'étude de documents internes.

Les résultats exposés situent l'accueil au regard de l'organisation réelle du travail.

AN APPROACH OF THE RECEPTION BY THE ORGANIZATION

Drd. en Psychologie du Travail et Ergonomie **LEDUC Sylvain**,
Université de Picardie-Amiens Catillon-Fumechon
FRANCE
sylvain.leduc@liberty.surf.fr

Key words: reception, relation of service, organization of work, agent, post office.

This communication presents the intermediate results of a thesis, in Psychology of the Work and Ergonomics, which is made in the Head office of The Post office on the subject of the reception in post offices. We identified the working behaviour of the agents during the services implemented with the customers from an organizational diagnosis of selected processes of work.

The analysis bases on the data collected by the observation of real working situations, by the realization of formalized interviews and the study of internal documents.

The exposed results place the reception towards the real organization of the work.

EVALUAREA PROGRESULUI ÎNVĂȚĂRII ȘCOLARE. APLICAȚII ALE CURBEI SCHIMBĂRII

LEMENI Gabriela, assistant professor
Babes-Bolyai University, Cluj-Napoca
glemeni@psiedu.ubbcluj.ro

Studiul compară două modalități de abordare a evaluării și predicției progresului în învățare. Modelele liniare clasice, utilizate în analiza performanțelor școlare, sunt prezentate în contrast cu modelele ierarhice liniare de evaluare a progresului. Sunt discutate o serie de aspecte legate de fidelitatea și validitatea acestora în evaluarea și predicția progresului în învățare. Problema centrală este de a evalua care este cel mai bun indicator al progresului academic, alura curbei schimbării sau linia obținută prin unirea a două puncte consecutive, reprezentând două performanțe succesive ale subiectului? O serie de argumente empirice și teoretice sunt furnizate în favoarea utilizării modelelor curbei schimbării în evaluarea progresului academic.

EVALUATING PROGRESS IN SCHOOL LEARNING. APPLICATION OF THE CHANGE CURVE

LEMENI Gabriela, assistant professor
Babes-Bolyai University, Cluj-Napoca
glemeni@psiedu.ubbcluj.ro

The paper compares two approaches to evaluate and predict academic performance. Linear models of data analysis as traditional approaches to progress evaluation are presented in opposition with hierarchical models. The reliability and validity of these approaches is discussed. Is the allure of the change curve or the line between two successive performance data a more reliable index of academic progress? Several empirical and theoretical arguments are provided in support of non-classical, change curve approach to academic progress evaluation.

SCALA DE EVALUARE PENTRU PERSONAL SANITAR MEDIU

- poster 9 -

Stud. Psih. an V- **LUCA George**
Universitatea „Tibiscus” Timișoara

Aspectele menționate în scala clișeu sau standard (stipulată prin legea 407/1998 și metodologia aferentă) tind să aibă efect de generalitate și există pericolul să nu țină cont de aspectele specifice ale unei profesii, fapt sesizat de către evaluatorii din corpul medical (medici) la aprecierile anuale.

Ne-a interesat să descoperim acele comportamente profesionale specifice care să poată ierarhiza mai aproape de realitatea solicitărilor profesionale specifice.

S-au făcut demersurile specifice construirii unei scale de evaluare (Albu Monica, 2000 și Landy J.F., 1985) prin studiul job-ului și în final s-a selectat o scală cu 8 itemi cu ancore comportamentale (Landy J.F., 1985) cu 6 ancore comportamentale.

Prima constatare este că nu există corelații între itemii scalei standard și scala propusă de noi, care a dovedit sensibilitate în ordonarea competențelor.

Am întrunit și am colaborat cu un lot de evaluatori - 3 din corpul medical și 3 din eșantion. Între evaluările celor 2 loturi de evaluatori există concordanță. Numărul de subiecți N este 36.

CLICHÉ OR SPECIFIC RATING SCALES - NURSE APPRAISAL RATING SCALES

- poster 9 -

Stud. Psih. an V- **LUCA George**
Universitatea „Tibiscus” Timișoara

Aspects mentioned in the standard appraisal rating scales (imposed through the 407/1998 law and the methodology that comes with it) tend to have a much generalized effect and the danger of overlooking some specific aspects of a job is high, fact that has been noted by the appraisers in the medical area at the annual performance appraisals.

We have been interested in finding those specific professional behaviors that could make a better hierarchy and closer to the reality of specific professional solicitations.

The specific algorithms have been made for the construction of a rating scales (Albu Monica, 2000 and Landy J.F., 1985) through job analysis and at the end, a 8 item behaviorally anchored scales (Landy J.F., 1985) with 6 behavior anchors.

First findings show that there are no correlations between the standard rating scales and the scales that we have proposed, which has shown competence ordination sensibility.

A sample of raters has been constructed and collaborated with - 3 from the medical core and 3 from the rated group. Between the two rater groups rating correlations have been found. The sample group consists of N = 36.

EFECTELE "PERVERSE" ALE STEREOTIPULUI DE GEN

Asist. Univ. Dr. Psih. **LUNGU Ovidiu**,
Universitatea "Al. I. Cuza", Iași
lovidiu@uaic.ro

Literatura din domeniu psiholingvisticii, precum și cea din domeniul psihologiei cognitive (e.g. Atchison, 1983) arată că limbajul influențează modul în care oamenii procesează informațiile. Pe de altă parte, abordările moderne din domeniul cogniției sociale (e.g. Fiske & Taylor, 1991) precizează că stereotipurile fac parte din funcționarea cognitivă normală a individului. Pornind de la aceste aspecte teoretice și de la rezultatele unor cercetări anterioare privind influența stereotipului etnic în procesarea informațiilor (Iacob & Lungu, 1999; Lungu & Iacob, 2000) ne-am pus problema legăturii dintre unele structuri lingvistice și felul în care ele ar putea afecta aplicarea stereotipului etnic. Spre exemplu, faptul că numele popoarelor în limba română sunt toate de genul masculin (ex. "grecii", "albanezii") afectează stereotipul etnic pe care românii îl au despre aceste popoare.

Pentru a verifica această ipoteză generală am realizat trei studii experimentale. În primul, am măsurat influența generală a stereotipului de gen în procesarea și evaluarea informațiilor sociale. În al doilea, am analizat influența stereotipului etnic prezentat într-un context neutru, iar în al treilea studiu experimental am determinat în ce măsură stereotipul de gen afectează influența stereotipului etnic.

Rezultatele celor trei experimente confirmă ipoteza lansată inițial și oferă detalii privind mecanismul acestei influențe.

"PERVERSE" EFFECTS OF GENDER STEREOTYPES

Asist. Univ. Dr. Psih. **LUNGU Ovidiu**,
Universitatea "Al. I. Cuza", Iași
lovidiu@uaic.ro

Psycholinguistics and cognitive psychology research showed that language is influencing the way that people process information. On the other hand, new approaches in social cognition stress that stereotypes are part of the normal functioning of our mind (e.g. Fiske & Taylor, 1991). Starting from these points and from some results of previous research regarding the role of ethnic stereotype in social information processing (Iacob & Lungu, 1999; Lungu & Iacob, 2000), we hypothesized that some linguistic structure of Romanian language may influence the ethnic stereotype application. We consider that the fact that nation's names are all masculine (in Romanian language) will influence the ethnic stereotypes romanians may have about different nations.

In order to check this general hypothesis we made experimental studies. The first one measured general influence of gender stereotypes in social information processing. The second one analysed the influence of ethnic stereotypes in a neutral context. Finally, the last one assessed to what extent gender stereotype influence ethnic stereotypes application.

The results of all studies confirmed our general hypothesis and assessed some of the influencing mechanisms.

ASPECTE PSIHOLOGICE PRIVIND DELINCVENȚA JUVENILĂ ÎN ROMÂNIA

Psih.Deb. **LUPȘA Elena**,
Grup Școlar Silvic, Timișoara

Cuvinte cheie: dezvoltare normală și anormală, adolescenți, infracțiune, personalitate

S-a pornit de la realitatea că delincvența juvenilă poate reprezenta un pericol uriaș pentru viitorul societății românești.

În cercetare ne-am limitat la analiza psihologică a personalității adolescentului infractor. Am urmărit compararea unor trăsături de personalitate la un lot de tineri delincvenți din penitenciar, cu un lot de tineri comparabil ca medie de vârstă cu lotul țintă aflați în stare de libertate (liceu). Abordarea metodologică are la bază ipoteza că există deosebiri psihologice de personalitate între adolescenții delincvenți și cei integrați social. Pentru a verifica ipoteza am utilizat chestionarul R. B. Cattell, 16 PF și Inventarul de personalitate Freiburg.

Din analiza statistică a datelor nu au reieșit deosebiri semnificative de personalitate între cele două loturi studiate, de unde a rezultat rolul decisiv al unor aspecte de caracter și educație în dezvoltarea tinerilor.

Lucrarea se încheie prin schițarea unor criterii de analiză psihologică indispensabile unui proiect de a preveni actele infracționale la adolescenți.

PSYCHOLOGICAL ASPECTS OF JUVENILE DELINQUENCY IN ROMANIA

Psih.Deb. **LUPȘA Elena**,
Grupul Școlar Silvic, Timișoara

Key words: normal and abnormal development, teenagers, delinquency, personality, social insertion.

I started from the reality that juvenile delinquency can represent a huge danger for the future of Romanian society.

In this investigation I have limited myself to the psychological analysis of teenager delinquency. I had in view, several features of personality of a group of jailed delinquent teenagers, comparing them with those of a group of secondary school pupils of the same age .

The methodological approach is based on the assumption that there are psychological differences between delinquent teenagers and socially integrated teenagers. To check this hypothesis, I used the R.B.Cattell-16PF Questionnaire and the Freiburg Personality Inventory.

The statistic results show that there are no meaningful personality differences between the two investigated groups, which leads to the idea of the crucial importance of some aspects of character and education, in youth development.

Having this in view, I propose some criteria for the teenagers education, indispensable for the prevention of delinquent acts and behaviour as well as for later rehabilitation.

COMPONENTA PSIHIICĂ A EDUCAȚIEI ÎN ȘCOALA ROMÂNEASCĂ DE GOJU-KENSHA

Lect. Univ. Dr. **MAGERIU Florin**,
Universitatea "Valahia", Târgoviște

Cuvinte cheie: motivație, atenție, matrice, structură, funcție.

Se definesc finalitățile educaționale și relațiile între acestea. Se definește conceptul de "câmp structural-funcțional al funcționii de control psiho-energetic" în mișcarea umană, prin modelare logico-matematică. În modelarea respectivă s-a folosit o interpretare logico-matematică asupra celor două paradigme fundamentale ale metafizicii chineze antice "YIN -YANG", "WU XING".

Se explică utilizarea conceptului de referință mai sus, în procesul educațional al Școlii românești de GOJU- KENSHA.

THE PSYCHIC COMPONENT OF EDUCATION IN THE ROMANIAN SCHOOL OF GOJU-KENSHA

Lect. Univ. Dr. **MAGERIU Florin**,
Universitatea "Valahia", Târgoviște

Here we are defining the educational finalities and the relations among them. We also define the "structural -functional field of the psiho-energetic control function" concept in the human movement through logical-mathematical modelation. In this modelation was used a logical-mathematical interpretation on the two fundamental paradigms of the antique Chinese metaphysics - "YIN-YANG", "WU XING". We are trying to explain the use of the above mentioned reference concept, in the educational process of the Romanian School of GOJU-KENSHA.

THE RELATIONSHIP BETWEEN ORGANISATIONAL AND PSYCHOLOGICAL CLIMATE IN TWO LARGE INSTITUTIONS

Phd. **MAGERO Vincenzo**, Dr. **D'AMATO Alessia**,
University of Padua, ITALIA
aldamato@ux1.unipd.it

Key-words: organizational-climate, psychological-climate, organizational-characteristics.

In this paper we report on a comparative case study between an administrative unit of a government structure and a private board.

The idea about the existence of two different kind of independent climate index, the organizational and the psychological climate, has proven to be usefull for organizational theorists and researchers.

The M_DOQ (Majer_D'Amato Organizational Questionnaire), a structured verbal measure for the organizational Diagnosis, were administered to respondents in two different organization: a government structure and a private organization. Analyses of the M_DOQ's 13 scales shows differences between the two contexts.

Furthermore, factor analyses of factor structure of the 13 factors, shows a very clear organization of the climate factors assessed, in two separate and independent dimensions. The dimensions, based on factor's marker, resembled the two big dimensions for the climate analyses: the psychological and the organizational climate.

AȘTEPTĂRILE TINERILOR DE LA PROFESIE

Dr. psih. **MANEA Traian,**

Institutul de Medicină Aeronautică -Laboratorul de Psihologie Aplicata în Aeronautică -,
București
mpopa@hotmail.com

Cadrul teoretic: teoria adoptării deciziei raționale a fost elaborată de Vroom (1964). Teoria susține că alegerea comportamentului depinde de rezultatele așteptate, a valențelor acestora și de evaluarea probabilității că acel comportament va conduce la rezultatul așteptat. Imaginea profesională (pilot) este, credem noi, un predictor important al intenției pentru muncă (propensitate). Scopul acestui studiu a fost să găsească măsurători pentru evaluarea motivației pentru muncă.

Subiecți: un număr de 588 tineri (cu vârsta cuprinsă între 18 și 27 de ani).

Metoda: imaginea profesională a fost măsurată cu ajutorul unui chestionar format din 60 de itemi care descriu aspecte ale profesiei. Subiecții au fost întrebați dacă acești itemi corespund profesiei alese.

Concluzii: tinerii au o imagine clară privind unele aspecte ale domeniului profesional și una vagă privind altele. Imaginea profesională este clară privind desfășurarea muncii în echipă, prezența provocărilor, disciplinei, pericolelor, solicitărilor de natură fizică și psihică. Aceste răspunsuri sugerează că tinerii așteaptă de la activitatea de muncă varietate, mai multă activitate sportivă, mai multă provocare de natură fizică și psihică.

THE YOUNG PEOPLE EXPECTANCIES FROM THE JOB

Dr. Psih. **MANEA Traian,**

Institutul de Medicină Aeronautică - Laboratorul de Psihologie Aplicata în Aeronautică -,
București
mpopa@hotmail.com

Theoretical background: the theory of rational decision-making has been laid out by Vroom (1964). In short the theory states that choice for behavior depends on expected outcomes and the valences of such outcomes and the evaluation of the probability that the behavior will lead to the expected outcome. The image of the job (pilot) is, we believe, an important predictor of intention to work (propensity). Goal of this study was to find measures for assessing work motivation.

Subjects: a number of 588 young people (18 to 27 years old).

Methods: the job image was measured through 60 items describing aspects of a job. Respondents were asked whether these items applied to the job.

Conclusions: the young people have a clear image in some fields and a vague image in others. The image is clear about it being a job in which one works in a team, encounters challenges, discipline, high demands and lots of physical and psychological activity. The answers suggest that the young people expected the variety, much sport, and a lot of physical challenging work.

SATISFACTIA PROFESIONALA SI MOTIVATIA PENTRU MUNCA A TINERILOR PROFESORI DIN INVATAMANTUL UNIVERSITAR TIMISOAREAN

Asist. univ. drd. psih. **MAZILESCU Crisanta-Alina**,
Universitatea "Tibiscus", Timișoara

Cuvinte cheie: motivație, satisfacție, investigare psihologică, reproiectare post

Această lucrare încearcă să determine existența unei corelații între potențialul motivator al profesiei, ca determinant al motivației intrinseci, și satisfacția în muncă la tinerele cadre universitare. Populația de studiu este alcătuită din preparatori și asistenți universitari din Timișoara, angajați la trei dintre universitățile acestui centru (Universitatea de Vest, Universitatea Politehnica și Universitatea Tibiscus).

Tehnicile de investigație folosite sunt:

- Scala indexului descriptiv al muncii (J.D.I.) și al muncii în general (J.I.G) – autori W.K. Balzer și P.C. Smith;

- Scala potențialului motivator (M.P.S.) – autori J.R. Hackman și G.R. Oldham;

- Indicatorul Stresului Ocupațional (O.S.I.) – autori Cooper, Sloan și Williams;

Rezultatele expectate oferă posibilitatea determinării surselor de insatisfacție la această categorie profesională și eventual posibilitatea reproiectării posturilor de preparator și asistent universitar.

JOB SATISFACTION AND WORK MOTIVATION FOR YOUNG TEACHERS FROM THE TIMISOARA UNIVERSITY SYSTEM

Asist. Univ. Drd. Psih. **MAZILESCU Crisanta-Alina**,
Universitatea "Tibiscus", Timișoara

This study tries to establish a corelation between the motivator potential of the profession (which determines intrinsic motivation) and the professional satisfaction of young university professors.

The sample is formed of young teaching staff, working in three universities of Timisoara: (West University of Timisoara, Politechnique University of Timisoara, Tibiscus University):

The technique used were:

- The Scale of the Descriptive Index of Work (J.D.I. and J.I.G.) - authors: W.K. Balzer and P.C.Smith;

- Score Potential Motivator - authors: J.R.Hackman și G.R. Oldham;

- Occupational Stress Indicator - authors: Cooper, Sloan și Williams.

The expected results offer the possibility to determine the insatisfaction sources in this professional category and eventually the possibility to redesign the job descriptions for the young university teaching staff.

ÎNVĂȚAREA EXPERIENȚIALĂ ȘI COOPERARE CITITORI NOVICI - CITITOR EXPERT

Cercet. Pr. Dr. Psih. **MECU Carmen**,
Institutul de Cercetări în Psihologie "Mihai Ralea", Academia Română, București

Cuvinte cheie: experiență concretă, hărți subiective, cititori novici, cititor expert.

Am comparat rezultatele experienței concrete a unui text ficțional, la cititori novici (studenți anul I, limbi străine și teologie), cu rezultatele lecturii analitice de expert (lector de literatura română). În cadrul metodologic al învățării experiențiale, am creat procedeul hărților subiective.

Analiza de conținut a evidențiat similarități esențiale privind graficele distribuției de sens și ponderea simbolurilor-cheie la grupul de novici versus expert. Reprezentările lumii textului (la novici) au permis generarea unei interpretări (hipertext) prin coordonare realizată de expert.

Cercetarea a produs sugestii utilizabile în proiectarea unui soft educațional pentru liceu, cu profesor-expert.

EXPERIENTIAL LEARNING AND CO-OPERATION BETWEEN THE NOVICE READER AND THE EXPERT READER

Cercet. Pr. Dr. Psih. **MECU Carmen**,
Institutul de Cercetări în Psihologie "Mihai Ralea", Academia Română, București

Key-words: Concrete experience, subjective maps, novice readers, expert reader.

I have compared the results of two approaches to a fictional text: the concrete experience with a novicereaders group (first year students) versus the analysis by an expert (lecturer in literature). I created the subjective-maps procedure within the experiential-learning frame.

The content analysis revealed the essential similarities concerning the meaning-distribution graphs and the weight of key-symbols in novice and expert. The text-world representations that the novices had produced were the start points for an interpretation, which was coordinated by the expert.

The research provided the suggestions for a possible educational soft project.

PSYCHOLOGUE SCOLAIRE / PSYCHOLOGUE DE L'EDUCATION

Psychologue de L'education **MELLETT Marie-France**,
Montauban FRANCE
marie-france.mellet@wanadoo.fr

Nous nous proposons de faire l'analyse de la position du psychologue scolaire dans l'Education Nationale en France, à partir de l'articulation entre l'approche historique et l'approche institutionnelle.

Les psychologues scolaires occupent une place ambiguë dans le système scolaire français.

Notre réflexion portera sur le décalage, ou l'écart constaté, entre la formation du Psychologue Scolaire interne à l'Institution - Mere (BAC + 4), et la formation du Psychologue à l'Université (BAC+5).

Nous interrogerons les conséquences de cette situation paradoxale dans la pratique professionnelle: formation: BAC + 4, statut: d'enseignant spécialisé, fonction: psychologue scolaire formation: BAC + 5, statut: psychologue, fonction: psychologue.

SCHOOL - PSYCHOLOGIST / PSYCHOLOGIST OF EDUCATION

Psychologue de L'education **MELLETT Marie-France**,
Montauban FRANCE
marie-france.mellet@wanadoo.fr

We mean to do the analysis of the position of the school psychologist in National Education in France, from an historic and an institutional approach. School-psychologists take up an ambiguous position in French Education System.

Our minding will be based on the discrepancy [or observable gap] between school-psychologist fully-trained on the inner side of Mother - Institution [bachelorship+4 years) and University fully-trained Psychologist [bachelorship+5 years].

We examine the consequences of this paradoxal situation about professional practice: Formation: BAC + 4, Status: specialized teacher, function: psychologist Formation: BAC + 5, Status: psychologist, function: psychologist.

MECANISMELE DE APĂRARE: O ABORDARE COMPREHENSIVĂ

- conferință rezervată -

Prof. Univ. Dr. Psih. **MICLEA Mircea**,
Universitatea "Babeș - Bolyai", Cluj-Napoca
MirceaMiclea@psychology.ro

DEFENSE MECHANISM: A COMPREHENSIV APPROACH

- conference réservée -

Prof. Univ. Dr. Psih. **MICLEA Mircea**,
Universitatea "Babeș - Bolyai", Cluj-Napoca
MirceaMiclea@psychology.ro

STUDIUL FENOMENULUI CONDUCERII LA GRUPUL DE STUDENȚI

- Poster 10 -

Psih. **MIRCEA Carmen Mihaela**

Universitatea „Tibiscus” Timisoara

Cuvinte cheie: grup, conducere, lider.

Se presupune că studenții care devin lideri și își asumă acest rol, dețin un set de trăsături care-i disting de ceilalți.

Obiectivele acestui studiu sunt:

- analiza structurii grupului de studenți și a poziției membrilor în grup – N= 75;
- identificarea ipostazelor fenomenului conducerii în grupul studentesc – pe baza unui chestionar sociometric. Criteriile chestionarului sunt: persoana reprezentativă, persoana influentă, liderul situațional, persoana populară;
- identificarea locului ocupat de liderul adecvat în structura grupului studiat;
- realizarea unui tablou corelațional între imaginea liderului în proiecția grupului și profilul rezultat în urma aplicării unui instrument psihometric – testul C.P.I. (N= 25)

Datele obținute scot în evidență faptul că toate cele patru ipostaze ale conducerii se regăsesc în grupul studiat, comportamentul de conducere manifestându-se numai în contextul relațiilor și interacțiunilor din cadrul grupului.

THE STUDY OF THE PHENOMENON OF LEADERSHIP WITHIN A GROUP OF STUDENTS

- Poster 10 -

Psih. **MIRCEA Carmen Mihaela**

Universitatea „Tibiscus” Timisoara

Keywords: group, leadership, leader

The students who are becoming leaders are supposed to assume this role and they have certain qualities, which distinguish them among the others.

The objectives of this study are:

- the analyze of the students' group structure and of the position of the members' position in the group – N= 75;
- the identification of the phenomenon's hypostasis on behalf of a sociometrical questionnaire with the following criteria: the representative person, the influent person, the situational leader, the popular person;
- the identification of the place occupied by the proper leader in the structure of the studied group;
- the elaboration of a correlational table between the image of the leader in the vision of the group and the profile obtained as a result of the application of a psychometrical instrument (the C.P.I test) – N= 25

The obtained data reveal the fact that all four hypostasis of the leadership can be found in the studied group, this behavior manifesting itself only in the context of the relationships and interactions within the group.

**FORMAREA EXPERIENTIALA A SPECIALISTILOR IN RESURSE UMANE,
CONSILIERE SI PSIHOTERAPIE.**

- conferință -

Prof. Univ. Dr. Psih. **MITROFAN Iolanda**,
Universitatea Bucuresti
imitrofan@hotmail.com

Orientarea umanist-experiențială are aplicații posibile nu doar în practica de consiliere și psihoterapie ci și în formarea specialiștilor din domeniile respective ca și cel al resurselor umane.

Eficiența psihologului și terapeutului este asigurată nu doar de bagajul de cunoștințe și de instrumentele de psihodiagnoză, ci și de prezența sa personală și de abilitățile de contact și suport în relația centrată pe oferta de ajutor.

Învățarea experiențială presupune un proces integrat de analiză și dezvoltare personală centrat pe autoexplorare, autocunoaștere și activarea resurselor personale creative, în și prin grup. Abilitățile de contact și comunicare terapeutică și suportivă se pot dezvolta ulterior spontan, dar și printr-un training structurat experiențial.

Jocul de rol, dramatizarea, terapiile corporale și creative constituie tehnici de antrenament indispensabile în formarea specialiștilor din domeniu.

**HUMAN RESOURCE, COUNSELING AND PSYCHOTHERAPY SPECIALISTS'
EXPERIENTIAL FORMATION**

- conference -

Prof. Univ. Dr. Psih. **MITROFAN Iolanda**,
Universitatea București

Humanist – experiential orientation has potential application not only in counseling and psychotherapy but also in human resource specialists' formation.

Psychologists' and therapist efficiency is assured not only by the knowledge and psychodiagnosis tools but also by the therapists' personal presence, contact and support abilities in the help offering centered relationship.

Experiential learning assumes an analysis integrated process and self-development centered on self-exploration and activating the personal creative resources in and through the group.

Contact abilities and therapeutical and supportive communication can spontaneously develop afterwards but it can be resolved also through an experientially structured training method.

Role-playing, dramatization, corporal and creative therapy are precious training methods in forming specialists.

O NOUĂ CRIZA MAJORĂ A PSIHODIAGNOSTICULUI ÎN ROMÂNIA

- conferință -

Prof. Univ. Dr. Psih. **MITROFAN Nicolae**,
Universitatea București
nmitrofan@hotmail.com

Mai întâi se face o incursiune privind marile achiziții ale psihodiagnosticului în lume în sec. XX.

Apoi se prezintă principalele direcții ale evoluției psihodiagnosticului acum la trecerea dintre milenii și anume: a) construirea și dezvoltarea de noi instrumente psihodiagnostice; b) noi deschideri privind bazele teoretice ale psihodiagnosticului; c) asigurarea unor standarde cât mai înalte pentru testarea psihologică; d) noi măsuri de protecție a activității de psihodiagnoză; e) asigurarea drepturilor subiecților supuși testării; f) psihodiagnoza computerizată.

Plecând de la aceste aspecte și de la câteva predicții din literatura de specialitate recentă, privind evoluția psihodiagnosticului, se face o analiză extrem de critică asupra situației de mare criză a psihodiagnosticului în România. Sunt luate în atenție aspecte, precum: a) starea echipamentului testului; b) condiții de aplicare a testelor; c) comercializarea testelor; d) protecția activității psihodiagnostice.

Sunt evidențiate o serie de cauze ale crizei și se fac propuneri pentru depășirea ei.

A NEW MAJOR CRISIS IN ROMANIAN PSYCHO DIAGNOSIS

- conference -

Prof. Univ. Dr. Psih. **MITROFAN Nicolae**,
Universitatea București
nmitrofan@hotmail.com

First, a summary of the great acquisitions of psycho diagnosis made in the world throughout the XXth century.

Then the main directions of psychodiagnosis evolution are pointed out. They are: a) building and developing new psychodiagnosis tools; b) new theories regarding the basis of psychodiagnostics; c) assuring high standards for psychological testing; d) psychodiagnosis's new protection measures; e) assuring the rights of the tested subjects; f) computer assisted psychodiagnosis.

From these aspects and from other predictions in recent psychodiagnosis literature regarding the evolution of psychodiagnosis, an extremely hard analysis is made over the major crisis situation in Romanian psychodiagnosis. Aspects as: a) testing equipment state; b) testing conditions; c) test commerce; d) protection of psychodiagnosis activity, are taken into consideration.

A series of grounds of the crisis are shown and overcoming solutions are made.

**EFECTELE RECOMPENSEI, COSTUL RĂSPUNSULUI ȘI MEDICAȚIEI ÎN
INHIBIȚIA LA COPIII CU TULBURĂRI DE HIPERACTIVITATE
HIPOPROSEXICĂ**

- poster 11 -

Asist. Cercet. **MORARIU Laura**,
Centrul de diagnostică și tratament, Cluj-Napoca

Cuvinte cheie: ADHD, inhibiție, recompensă, medicație

Rolul central al inhibiției în tulburarea de hiperactivitate hipoprosexică este susținută de un număr de studii experimentale care au utilizat paradigma semnalului stop sau sarcinile interferențelor de control.

Efectele individuale și adiționale ale recompensei, costului răspunsurilor și medicației în performanța a două sarcini inhibitive, o sarcină stop semnal și Testul Interferenței STROOP pentru cuvinte - coloane sunt investigate cu un design experimental ABA. Lotul de subiecți cuprinde 35 de băieți de 11 ani, cu aproximație, care prezintă criteriile DSM IV pentru tulburarea de hiperactivitate hipoprosexică.

Se așteaptă să se obțină cea mai semnificativă ameliorare a performanței inhibiției în condiția adițională. Studiul permite conturarea concluziilor privind cel mai eficient tip de tratament.

**EFFECTS OF REWARD, RESPONSE COST AND MEDICATION ON INHIBITION
IN CHILDREN WITH ATTENTION DEFICIT HYPERACTIVITY DISORDER**

- poster 11 -

Asist. cercet. **MORARIU Laura**,
Centrul de diagnostică și tratament, Cluj-Napoca

Key-words: ADIID, inhibition, reward, medication

The central role of inhibition in attention deficit hyperactivity disorder is sustained by a number of experimental studies that used the stop signal paradigm or interference control tasks. Individual and additional effects of reward, response cost and medication on performance of two inhibition tasks, a stop signal task and the Stroop Color-Word Interference Test are investigated with an ABA experimental design.

The subjects were 35 boys with the age of 11 on average, who presented DSM-IV criteria for attention deficit hyperactivity disorder. It is expected to obtain the most significant amelioration of inhibition performance in the additional condition.

The study allows drawing conclusions about the most efficient treatment type.

ASPECTE ALE PERSONALITĂȚII COPIILOR SUPRADOTAȚI

Prep. Univ. Psih. **MOTIU Amalia**,
Universitatea "Tibiscus" Timișoara

Cuvinte cheie: supradotare, stimă de sine, performanță, temperament, relaționare.

Copiii supradotați, o inestimabilă „valoare” a societății, nu sunt îndeajuns cunoscuți și nu de puține ori atitudinea semenilor față de ei lasă de dorit, întâlnindu-se în situațiile didactice reacții de ostilitate din partea colegilor și a profesorilor, care pot duce la izolarea sau autoizolarea acestor copii.

Pentru a favoriza cunoașterea ca și autocunoașterea propriilor trăsături s-au utilizat teste psihologice de inteligență (M. P. Raven, D70), Scala de stimă de sine (Rosenberg), Indexul de adaptare și valori (I.A.V.) - elaborat de R. S. Billes și inventare de personalitate: Freiburg (F.P.I.) și Eysenck (E.P.I.). Eșantionul este constituit din elevi (16-18 ani), fete și băieți. Rezultatele cercetării ilustrează modul în care stima de sine și aprecierea de sine (realistă, subapreciere, supraapreciere) influențează performanțele subiecților și comportamentul față de colegi, precum și relația dintre tipul temperamental căruia îi aparțin copiii și integrarea lor în microgrupul numit clasa de elevi.

Lucrarea vizează optimizarea relaționării cu acești copii prin cunoașterea și a altor caracteristici, în afara celor intelectuale, astfel încât să poată fi înțeleși mai bine de către colegi și profesori, scopul educativ fiind de a le acorda o asistență psihopedagogică adecvată.

ASPECTS OF GIFTED CHILDREN PERSONALITY

Prep. Univ. Psih. **MOTIU Amalia**,
Universitatea "Tibiscus" Timișoara

Gifted children are an important "value" of one society but they are not sufficiently known and they are often meeting hostile attitudes from the part of their colleagues, teachers and the members of the community, which can lead to their isolation or self-isolation.

Psychological tests of intelligence (M. P. Raven, D70) were used to encourage the knowledge of their features, Self-esteem Scale (Rosenberg), Adaptation and Values Index (I.A.V.) - elaborated by R. S. Billes and personality inventories Freiburg (F.P.I.) and Eysenck (E.P.I.). The sample is formed of students (16en - 18 en), girls and boys. The results illustrate the way in which the self-esteem and self appreciation (realistic, under appreciation, over appreciation) influence the subjects performance and the behavior upon the colleagues, as well as the relation between the temperamental type of children and their integration in micro group named classroom.

The work refers to the improvement of the relationship with these children by acknowledging other characteristics too, beside intellectual ones, as their colleges and teachers can better understand them, the educational goal being of offering them the proper psycho-pedagogical assistance.

ARGUMENTE PSIHOLOGICE PENTRU OPTIMIZAREA PROGAMELOR ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

Educ. **MUNTEAN Lucia**,
Petroșani

Cuvinte cheie: optimizarea, programe didactice, stimularea dorinței de participare activă.

Din experiența profesională de educatoare și îndrumător metodic am desprins observații și concluzii pe care le putem valorifica printr-o contribuție, validată deja la optimizarea programei didactice pentru preșcolari, îndeosebi cu privire la înnoirea și mai buna adecvare a creației literar-artistice pentru copii, în structura și conținutul programei.

Asemenea îmbunătățiri aplicate experimental, cu centrare constantă pe influențarea participării active la pregătirea și prezentarea unor montaje și scenete (create adesea de educatoare). În esență, rezultatul în creșterea simțitoare a efectului formativ al acestor activități și în intensificarea procesului de maturizare psiho-intelectuală a personalității copiilor.

PSYCHOLOGICAL EVIDENCE FOR THE IMPROVEMENT OF CURRICULA IN PRE-SCHOOL EDUCATION

Educ. **MUNTEAN Lucia**,
Petroșani

From my professional experience as a teacher and method trainer, I have made some observations and come to conclusions we may use to improve pre-school educational curricula, its structure and content, especially regarding the renewal and more adequate stimulation of literary and artistic creation in children.

Such improvements have been used (applied) experimentally with constant concern about the active participation in the preparation and performance of short plays and stage settings (often produced by teachers).

Basically, the result was a relevant increase of formative effect of these activities and an intensification of psychological and intellectual maturation of children's personality.

POTENȚIALUL CREATIV LA COPIII INSTITUȚIONALIZAȚI

Prof. Univ. Dr. Psih. **MUNTEANU Anca**,
Universitatea de Vest, Timișoara

Cuvinte cheie: potențial creativ, copil instituționalizat, formare prin grup creativ;

PREMISE: În contextul multiplelor penurii energetice ale planetei, combustia umană este singura formă de energie care nu se epuizează, motiv pentru care trebuie valorificat potențialul creativ al oricărei persoane (inclusiv a celei instituționalizate).

PROBLEMA INVESTIGATĂ: Tema se subsumează psihologiei creativității și urmărește decelarea calității, structurii și dinamicii de ființare a potențialului creativ la copiii instituționalizați.

IPOTEZA CENTRALĂ: Există o diferență statistic semnificativă între potențialul creativ al copiilor instituționalizați versus copiii crescuți în mediul familial.

PROCEDURĂ: S-a realizat o cercetare de teren, asupra unui lot de studiu (ce cuprinde copiii instituționalizați, N=35) și un lot de control (ce cuprinde copii crescuți în mediul lor familial, N=35). Variabila vârstă este cuprinsă între 10-11 ani, la ambele loturi. În consonanță cu modulul de diagnoză a potențialului creativ propus și validat de către noi, în 1981, au fost investigate: gândirea divergentă (prin teste clasice sau adaptări ale lor), gândirea convergentă (prin testul Raven-standard), atitudinile creatoare (prin chestionarul adaptat și validat de M. Roco după versiunea originală elaborată de J.M. Jaspard.)

REZULTATE: În urma travaliului statistic se confirmă ipoteza centrală și două dintre ipotezele subordonate.

CONCLUZII: Abordarea sapiențială a copilului instituționalizat reclamă cooptarea lui într-o activitate de grup creativ, activitate ce conduce la înflorirea generală a personalității, inclusiv la stimularea potențialului creativ.

CREATIVE POTENTIAL AT INSTITUTIONALISED CHILDREN

Prof. Univ. Dr. Psih. **MUNTEANU Anca**,
Universitatea de Vest, Timișoara

Key-words: creative potential, institutionalised children, creative group creation

Background: in the current planetary energetic penuria, human combustion is the only energy form that never runs out, reason for which every creative potential of every human being must be valorised (institutionalised persons included).

Researched issue: This theme combines all the theories of creativity theory and drives towards the separation of quality, structure and dynamics of creative potential at institutionalised children.

Hypothesis: There is a statistically semnificative difference between the creative potential of institutionalised children and the children raised in family environment.

Procedure: A field research has been completed upon a study group (consisted in institutionalised children, N=35). Age variable is between 10 and 11 years old in both groups. According to the diagnosis module of the creative potential that was proposed and validated by us in 1981, divergent thought (through classical tests or their adaptations), convergent thought (through Raven Standard Test), creative atitudes (through and adapted and validated questionnaire by M. Roco after the orginial version by J.M. Jaspard)

Results: After the statistical evaluation the central hypothesis is confirmed as well as two out of the subordonate hypothesis.

Conclusions: The cognitive approach of the institutionalised children implies their implication in a creative group activity, which leads to a general blossoming, including the stimulation of their creative potential

PERSONALITATE ȘI STILURI DE CONDUCERE LA FEMEI ȘI BĂRBAȚI MANAGERI

- poster 12 -

Lect. NIȚULESCU Ileana, Conf. Dr. POPA Rodica,, Stud. DURHEU Gianina,
Universitatea "Tibiscus", TIMIȘOARA

Cuvinte cheie: manager, personalitate, stil de conducere.

Evaluarea corectă a stilului de conducere reprezintă un factor de eficiență în management. Stilul de conducere se poate îmbunătăți și perfecționa continuu prin eliminarea aspectelor necorespunzătoare. Pentru stabilirea unei strategii de perfecționare a stilului de conducere este nevoie de precizarea clară a obiectivelor, de respectarea personalității colaboratorilor și managerilor.

Premisa este că personalitatea managerului cuprinde ansamblul trăsăturilor, însușirilor, capacităților și aptitudinilor acestuia, care se realizează în comportamentul practic, prin stilul de muncă și care sunt valorificate în activitatea managerială, respectiv în rolurile manageriale.

Lucrarea își propune să analizeze o comparație între stilurile de lucru practicate de femei și bărbați manageri și trăsături de personalitate ale acestora, aplicându-se pe un lot de 105 subiecți probe de personalitate și de stiluri de conducere

Rezultatele studiului pot să constituie o bază de date formală și informală pentru o viitoare consultanță managerială.

MANAGERIAL STYLES OF MALE AND FEMALE MANAGERS

- poster 12 -

Lect. NIȚULESCU Ileana, Conf. Dr. POPA Rodica, Stud. DURHEU Gianina,
Universitatea "TIBISCUS" Timișoara

The correct evaluation of management style represents a factor of efficiency in management. The management style can be continuously improved after elimination of improper aspects. To be possible to establish a strategy of management improving, the objectives have to be clear, and also to respect the personality of the collaborator and manager.

The study is starting from the premise of manager's ensemble of capabilities, aptitudes and abilities in day by day practice labor style, which are used in management activities and also in managerial attributes.

The purpose of the present study is to analyze the comparison between both gender managers and their personality.

The personality tests and management styles test where applied on 105 subjects.

The study results can be considered as a formal and informal data base for a future management consulting.

INFLUENȚA FAMILIEI ASUPRA ALEGERII CARIEREI ÎN ADOLESCENȚĂ

Lector univ. drd. **NUȚ Sava**,
Univ. Tibiscus Timișoara;
Psih. consilier **BACANĂ Speranța**,
Centrul județean de Asistență Psihopedagogică Timișoara

Studiul arată cât de complex este procesul deciziei privind cariera în contextul nostru cultural și propune căi de dezvoltare a serviciilor române de carieră. În acest studiu noi am lucrat cu două grupe de adolescenți (14 -16 ani):

- a) conține elevi ce provin din familii organizate cu nivel socio-educational ridicat și scăzut;
- b) b) elevi ce provin din casele de copii.

Metodele utilizate sunt chestionarul și interviul structurat pentru profesori și părinți.

Analiza statistică arată că motivația în alegerea carierei este influențată de capacitatea de autoevaluare a adolescentului. Aceasta diferă de la un grup la altul în funcție de aprecierea propriilor abilități, de opțiuni și atitudini privind profesia aleasă, în funcție de decizia și planul de cariera. Studiul arată că 75% din adolescenții investigați recunosc influența familiei asupra deciziei în ceea ce privește planificarea carierei. 15% din adolescenți vor continua tradiția familiei fiind în acord cu părinții lor. Analiza statistică a spectrului motivațional arată că itemul „atracția carierei” este relativ constant pentru ambele grupe. În concluzie atât pentru copiii din orfelinate cât și pentru cei din familii sunt necesare programe de sprijin, în ceea ce privește autoevaluarea și alegerea carierei, susținute de către experți în probleme de orientare a carierei.

TEENAGER CAREER AND FAMILY IMPACT (A COMPARATIVE STUDY)

Lector univ. drd. **NUȚ Sava**,
Univ. Tibiscus Timișoara;
Psih. consilier **BACANĂ Speranța**,
Centrul județean de Asistență Psihopedagogică Timișoara

The study tries to show how complex the career decision making is in our specific cultural context and to propose ways of development in the romanian career guidance services. In our study we worked with two groups of teenagers (aged 14-16): a one from organized families (high and low socio-educational level): b. from some orphanages. As methods we used the inquiry based on career choosing questionnaire and a structured interview for the form teachers and parents. The statistical analysis shows that the motivation in career choosing is influenced by the capacity of self-evaluation. This differs from one group to another, after the evaluation of personal abilities, options and attitudes about the chosen profession, but also after the decision making and establishing of a long-term career plan. In our culture the family takes an important responsibility of choosing the children career. The study shows that 75% of inquired teenagers recognize that the family influences their decision concerning the career planning. 15% of teenagers will continue the family tradition, according with the wishes of their families. The statistical analysis of the spectrum of the career motivation has shown that the item "career attraction" is relatively constant for both groups. The conclusion is that for children leaving the orphanages it is necessary to be helped in their self-evaluation and career choosing, by the experts of guidance and career services. This statement is also true for children with families.

TRATAMENTUL FOBIEI: DESENSIBILIZAREA SISTEMATICĂ PRIN STIMULĂRI SUBLIMINALE

Lect. Univ. Dr. Psih. **OPRE Adrian**,
Universitatea "Babeş - Bolyai", Cluj - Napoca
aopre@hotmail.com

Un obiectiv central al terapiei cognitive îl reprezintă facilitarea accesului la gândirea automată ajutând astfel pacienții să recunoască natura eronată a ideății lor și să o substituie cu una rațională, adaptativă, pe deplin controlată conștient.

O abordare alterantivă, disjunctă a acestui obiectiv nu urmărește conștientizarea erorilor ideatice, ci mai degrabă încearcă o manipulare directă a prelucrărilor inconștiente care susțin simptomatologia. În ultimele două decenii au fost elaborate și puse în practică un număr semnificativ de tehnici terapeutice care au apelat la stimuli subliminali. În studiul de față, propunând o nouă paradigmă procedurală, noi am aplicat desensibilizarea sistematică (progresivă) în terapia subiecților fobici, utilizând stimuli fobogeni într-o prezentare subliminală.

Eficiența procedurii reiese din compararea impactului stimulării subliminale cu cel al desensibilizării prin stimulări supraliminale și respectiv tehnici imagistice.

TREATMENT OF PHOBIA: SYSTEMATIC DESENSIBILIZATION USING SUBLIMINAL STIMULATION

Lect. Univ. Dr. Psih. **OPRE Adrian**,
Universitatea "Babeş - Bolyai", Cluj - Napoca
aopre@hotmail.com

A central goal of cognitive therapy involves enabling patients to access their automatic thinking in order to recognize its erroneous nature and substitute it with a rational one, consciously controlled. An alternative approach is not to make patients consciously aware of biases, but rather attempt to manipulate nonconscious processing directly. In the last two decades a number of treatments techniques, employing the use of subliminal stimuli, have already been developed. In the present study we applied systematic desensitization to phobic patients using subliminal threatening stimuli in a new procedural paradigm.

The effectiveness of the technique emerged comparisons with results obtained from supraliminal and imaginative systematic desensitization.

ATENUAREA FUNCȚIILOR INVOLUȚIEI LA VÂRSTA A III-A

Conf. Univ. Dr. Psih. **POPA Rodica**,
Universitatea "Tibiscus", Timișoara

Cuvinte cheie: vârsta a treia, funcții psihice, deteriorare, compensare cerebrală.

Considerate ca vârste fragile, "de involuție", etapele de după 65 de ani, vârsta a treia, pun mai multe probleme psihologice, medicale, și sociale decât vârsta a doua. Creierul uman la bătrânețe poate fi supus mai multor schimbări structurale și funcționale deteriorative. Am decis să nu considerăm aceste deteriorări mentale ca ireparabile în fazele ușoare și moderate de deteriorare, și să evidențiem în ce măsură noi putem influența, și ajuta capacitatea funcțională compensatorie a creierului.

Studiul a urmărit 5 planuri de cercetare, comparativ, efectele terapeutice și modificările eficienței cerebrale sub aspect cognitiv-comportamental a unor preparate active și non-active cerebral, Placebo, Antagonic-Stress, Sermion, Meclofenoxat și non-trataxent (lotul de control). Cercetarea a fost făcută longitudinal timp de 2 ani pe 120 de pacienți de vârsta a treia, peste 65 de ani, toți cu studii superioare, stabilindu-se criterii riguroase de includere, și excludere din lot. Scalele geriatrice SASG și SCAG, testul WAIS, Scala de memorie Wechsler și testul Luscher. Rezultatele au fost prelucrate statistic, computerizate, comparate, și interpretate psihologic.

Concluziile studiului vizează modalitățile de ameliorare a performanțelor cerebrale (obținută pe căi: medicamentoasă și prin antrenarea mentală permanentă), performanțe care condiționează conduitele umane și contribuie la integrarea adecvată existențială. Importantă este formarea unui nou stil de viață și găsirea unor strategii compensatorii, o nouă atitudine mentală pentru vârsta a treia.

THE DIMINISHING OF THE INTELLECTUAL FUNCTIONS INVOLUTION AT THE THIRD AGE

Conf. Univ. Dr. Psih. **POPA Rodica**,
Universitatea "Tibiscus", Timișoara

Considered as "fragile involuntional age", the stages after 65 years, the third age, involve more psychological, medical and social problems than the second age. The human brain at old age can suffer a number of damaging structural and functional changes. We decided not to consider these mental damages as irreparable in the early phase of mild and moderate dementia, and to reveal in what measure can we influence and help the functional compensation capacity of the brain. The study has followed 5 research areas, comparing the therapeutical effects and the cerebral efficiency changes under a cognitive behavioural aspect of some cerebral active and non - active drugs: Placebo, Antagonic - Stress, Sermion, Meclofenoxate, and non - treatment (the control group).

The study was made longitudinally for two years on 120 patients of the third age, i.e., over 65 years, all with higher education history, establishing rigorous inclusion and exclusion criteria. The methodology of research consisted of: the Geriatric - Scales SASG and SCAG, the WAIS test, the Wechsler Memory Scale and the Luscher test. The results were statistically analyzed, elaborated in a computerized system, compared and psychologically interpreted.

The conclusions of the study are pointing to the possibilities of improving the cerebral performances (acquired in two ways: through drugs and through permanent mental training), performances which are conditioning the human behaviour and are contributing at a proper existence integration. Important is to create a new lifestyle and to find compensating strategies, a new mental attitude for the third age.

MOTIVAȚIA ÎN ORGANIZAȚIILE BANCARE

Sociopsiholog **PELEANU Elena Mădălina**
BANC POST

„Nu e nevoie de experimente de laborator pentru a demonstra adevărul că nu intră nimic în conștiință dacă nu e mobilizată de un oarecare interes, dacă lipsește motivația”. (Vasile Pavelcu)

De acest lucru și-au dat seama o serie de analiști ai organizațiilor care au observat că nu pot minimaliza importanța motivației, ea jucând un rol deosebit în stimularea și dinamizarea oamenilor.

Cercetarea de față și-a propus ca scop analizarea modului în care este influențată motivația personalului bancar de următorii factori: condițiile sociale și tehnologice pe care le asigură banca: atmosfera de lucru din birou: stimularea materială și morala promovată de bancă; participarea la luarea deciziilor.

METODE utilizate în ancheta psihologică au cuprins:

1. Metoda chestionarului de opinie prin care s-a urmărit surprinderea atitudinilor și motivației personalului bancar. Chestionarul a cuprins 21 de itemi, fiind administrat timp de trei săptămâni, între orele 8:30 și 10:00.
2. Metoda observației.
3. Analiza documentelor – fiind studiate rapoartele anuale ale băncii din 1992-1998.

EȘANTIONUL a cuprins 26 de subiecți din centrala BANC POST și 43 subiecți din Sucursal Unirii.

EMPLOYEE MOTIVATION IN BANKING ORGANISATIONS

Socio-psychologist **PELEANU Elena Madalina**
BANC POST

“There is no need for lab experiments to prove a simple truth: nothing enters the human conscience in the absence of some sort of interest (motivation)”. (Vasile Pavelcu)

The purpose of the present research is to analyze the way bank employees are influenced by motivational factors as: social and technological conditions provided by the institution, the office environment, material and financial stimulation, participation in decision making.

METHODS used for the socio psycho-sociological research included:

1. Questionnaire method – a 21 item questionnaire performed on a three week period highlighting the bank employees’ attitudes and motivations.
2. Observation method.
3. Document analysis: annual and periodical bank reports for the period between 1992-1998.

THE SAMPLE consisted of 26 subjects within the bank’s head office and of 42 subjects within one of its branches.

O NOUĂ METODĂ PENTRU MĂSURAREA SCHIMBĂRII LA INDIVIZI ȘI GRUPURI

Dr. Psih. **PRIELER Joerg**,
Dr. G. Schuhfried GmbH, Moedling, Austria
prieler@schuhfried.ld.at

Cuvinte cheie: selecție de personal, Teoria Răspunsurilor la Itemi, efectele tratamentului, măsurarea schimbării pentru indivizi

O nouă metodă statistică (model de tip test liniar logistic pentru indivizi Fischer, 99) pentru măsurarea schimbării printre subiecți cu abilități înalte și submedie. În particular este descrisă calcularea și utilizarea scorurilor rezultate. Acestea sunt independente de caracteristicile distribuției testului psihologic folosit (deoarece parametrii itemilor sunt eliminați).

În cadrul măsurărilor repetate (ex: teste înainte și după o perioadă de tratament) aceste modele fac posibilă măsurarea efectelor tratamentului, interacțiunile tratamentului, efectele tendințelor, precum și pentru a atesta numeroase ipoteze în legătură cu astfel de efecte pentru indivizi și grupuri.

A NEW METHOD FOR THE MEASUREMENT OF CHANGE OF INDIVIDUALS AND GROUPS

Dr. Psih. **PRIELER Joerg**,
Dr. G. Schuhfried GmbH Moedling, Austria
prieler@schuhfried.ld.at

Key-words: personnel selection, Item Response Theory, treatment, effects, measurement of change for individuals

A new statistical method (Linear Logistic Test Model for Individual Change; Fischer, 99) to the differential measurement of change among high and low ability respondents and, in particular, the calculation and utilisation of gain scores is described. This is independent of the characteristics of the distribution of the psychological test used (because the item parameter are eliminated).

Within repeated measurement designs (e.g., tests before and after a treatment period), these models make it possible to measure treatment effects, treatment interactions, and trend effects, as well as to test numerous hypotheses about such effects for individuals and groups.

**SPIRIT GEOMETRIC ȘI SPIRIT DE FINETE ÎN FORMAȚIA PSIHOLOGULUI
PRACTICIAN**

- conferință rezervată -

Prof. Univ. Dr. Psih. **RADU Ion**,
Universitatea "Babeș - Bolyai", Cluj-Napoca

**GEOMETRICAL AND FINESSE SKILLS IN THE FORMATION OF PSYCHOLOGY
PRACTITIONERS**

- conférence réservée -

Prof. Univ. Dr. Psih. **RADU Ion**,
Universitatea "Babeș - Bolyai", Cluj- Napoca

ANXIETATE ȘI DEZIRABILITATE SOCIALĂ ÎN CHESTIONARELE DE AUTOEVALUARE

Asist. Univ. Drd. Psih. **RADULOVICI Ioana**,
Universitatea de Vest, Timișoara

Cuvinte cheie: autoevaluare, dezirabilitate socială, anxietate

Dezirabilitatea socială generează distorsiuni în răspunsurile la chestionarele de autoevaluare a caracteristicilor personale care fac obiectul aprecierilor și aprobărilor sociale. Presupunem că persoanele anxioase au o tendință crescută spre comportamente dezirabile social, astfel încât autoevaluarea trăirii lor este supusă unor distorsiuni accentuate.

Participanții la studiu (persoane anxioase și non-anxioase) completează, într-o primă etapă, scalele inventarului de anxietate STAI (State -Trait Anxiety Inventory) și chestionarul de anxietate al lui R.B. Cattell, în condiții standard. În etapa a doua, inventarul STAI este aplicat în condiții de solicitare a răspunsurilor dezirabile social. Tendința spre dezirabilitate socială este evaluată prin scorul scalei „L” a chestionarului E.P.I. (Eysenck) și printr-o probă de completare a unei povestiri cu final neprecizat.

Rezultatele arată relația dintre anxietate și tendința la dezirabilitate socială, tendința răspunsurilor în condiții de dezirabilitate socială și „norma de anxietate” a participanților. În baza acestor rezultate și a unui „indice al dezirabilității sociale” calculat pentru fiecare item al chestionarului STAI, pot fi apreciate distorsiunile datorate dezirabilității sociale în răspunsurile la inventarul de anxietate STAI.

ANXIETY AND SOCIAL DESIRABILITY IN SELF-REPORT QUESTIONNAIRES

Asist. Univ. Drd. Psih. **RADULOVICI Ioana**,
Universitatea de Vest, Timișoara

Key-words: self-report, social desirability, anxiety.

The social desirability generates distortions in response to self-report questionnaires, especially if they evaluate those characteristics, which are the object of social approval. We suppose that anxious persons are most prone to behave in a socially desirable manner, so their self-report is more likely to be distorted.

The participants (anxious and non-anxious persons) answer to STAI Inventory and to Cattell Questionnaire of Anxiety in a standard condition. Later, they have to answer to STAI Inventory with the following instructions: evaluate the content of the question in terms of what the general public feels is good, normal and acceptable...". We evaluate the tendency to social desirability through "L" scale score of EPI Questionnaire and through a unfinished story completion.

The results have shown the relation between anxiety and tendency to social desirability and the tendency of responses in socially desirable conditions. It's possible to appreciate the distortions in STAI Inventory responses generated by the influence of social desirability, through a "social desirability index" for each STAI Inventory item.

ASPECTE ALE PERSONALITĂȚII ȘOMERULUI ÎN PERIOADA DE TRANZIȚIE
- Poster 13 -

Psih.RĂILEANU Carmen Gina
Radio Analog Timișoara

Premise: Șomajul, a fost considerat până în 1990 în țările cu orientare politică comunistă, specific țărilor capitaliste fiind privit ca un fenomen rezidual. În România acest subiect era inexistent, șomajul apărând în țara noastră odată cu intrarea în perioada de tranziție economico-social-culturală după revoluția din decembrie 1989.

Ipoteza de lucru: Datorită amplitudinii crescânde a fenomenului șomajului din țara noastră, dat fiind faptul că acest aspect a luat naștere și se dezvoltă relativ de puțini ani, am pus problema unor posibile modificări de comportament ale șomerilor din România în această perioadă de tranziție.

Procedură: S-a avut în vedere o societate comercială cu profil editorial ce are sucursale în aproape toate județele țării și s-a realizat o cercetare asupra unui număr total N=230 de persoane din 16 județe ce solicitau angajarea având variabila vârstă cuprinsă între 20-50 de ani și din care 112 erau inactivi (38 studenți și 74 șomeri) iar 118 activi. S-a aplicat un set de teste de personalitate (T.A.G., T.E.Q., T.D.P.).

Rezultate: Se confirmă ipoteza de lucru, existând tendința spre valori crescute ale itemi-lor „amânare” și „inconstanță”.

THE ASPECTS OF THE UNEMPLOYED'S PERSONALITY IN TRANSITION
PERIOD
- poster 13 -

Psych.RĂILEANU Carmen Gina
Radio Analog Timișoara

Background: The unemployment was considered until 1990, by countries with communist orientation being typical for capitalist countries and was watching like a specific negativ fenomen.

In Romania this subject doesn't exist, the unemployment started in our country in the same time with joining an economic-social-cultural transition period after the Revolution from December 1989.

Work hypothesis: Because the continuous growth of the unemployment phenomenon in our country and because this phenomenon was born and started growing only a few years ago, we have raised the problem of some possible behavioral changes of the unemployed in Romania during this period of transition.

Procedure: We focused on a publishing company with representative branches in almost every county, upon a study group N=230 people who want to take a job, of 16 counties. 112 of them doesn't work (74 enemployers, 38 students) and 118 employers, with the age variable between 20-50 years old.

A personality tests battery was used (T.A.G., T.E.Q., T.D.P.).

Results: The work hypothesis was confirmed: exist the tendency to higher value of “postpone” and “ansteadfastness” items.

MENTAL HEALTH OF DEPRIVED OLD PEOPLE AND LIFE-STICK SUPPORTS

Conf. Univ. Dr. Psih. **RĂȘCANU Ruxandra**,
Universitatea Bucuresti

The overall objective of the study was to find out whether older people in states of material and psychological deprivation who own pets exhibit higher scores of mental health and higher levels of self fulfilment than similar people who don't own pets. The sample consisted in a 75 pet-owners and 75 non - pet-owners. All respondents were aged 62-86 years, living alone, with low incomes. Pet-owners are taking care of: 30% dogs, European breed cats 48%, Burma 22%, Persian 15%, Siamese 10%, Angora 8%. The statistical tests (factorial analysis) were performed using the SPSS and Statistica software.

The differences between the pet-owners and non-pet owners were found significant.

THE SUCCESSFUL POLITICAL LEADER AND THE INVESTIGATION OF THE PERSONALITY STRUCTURES

Conf. Univ. Dr. Psih. **RĂȘCANU Ruxandra**,
Universitatea Bucuresti

In order to outline the particular political structure of the successful political leader we investigated: seventy-five political leaders (40 of a right orientation and 35 of a left one), a group of one 100 persons (of different professions and ages) with a view to outline the generic profile, as perceived in mass-media, and a group of 40 people for the elements of political advertising. As to the used method, we applied CPI, IQE, the semi-structured interview to point out the managerial style, and the sum of professional values (IVP). Consequently, countable differences resulted between the real and the reflected profile of the political leader, these differences being revealed by the dominant items, the status capacity, and the intellectual efficiency. The present post-transition leader in Romania implies personality sub structures, such as: the "reserved style", "the charismatic leader", and the impossibility of foreseeing the preference for the projection of the present events.

IMPORTANȚA ECONOMICĂ A PSIHOLOGIEI APLICATE ÎN TIMPUL DECADELOR URMĂTOARE

Univ. Doz. Dr. **RISSER Ralf**, "Factum", Wien, AUSTRIA
ralf.risser@factum.at

Calcululele făcute de către A. Nefiodof în lucrarea sa " Al șaselea Kondratieff " arată că circa 10000 de miliarde de dolari sunt pierdute an de an datorită „entropiei sociale”. Ca un exemplu: produsul brut mondial este de 28 de mii de miliarde de dolari pe an. El specifică entropia socială sub 6 titluri inteligibile: 1. Violență și criminalitate; 2. Distrugerea mediului și consum inadecvat de energie; 3. Costurile militare și de siguranță internă; 4. Costuri sociale (greve, somaj); 5. Costuri medicale (stil de viață, lipsa informației, accidente, factori de stres); 6. Alte costuri (congestii de trafic, folosirea eronată a patentelor și licențelor, jocuri de noroc). Felul în care prezintă problema face clară situația că soluții tehnice legale și medicale sunt de o prioritate scăzută ceea ce este nevoie, este atât o creștere a atenției (pluralis), cât și a concentrării (în fiecare caz în parte) a psihologiei aplicate.

Ideile lui Niedorf vor fi prezentate în această lucrare. Ca și o încheiere vor fi discutate alegerea modului pentru fiecare caz în parte pentru a sublinia presupunerilor lui Niedorf. Felurile obișnuite de a aborda problema acolo - și pentru a reduce folosire mașinilor - este prin soluții tehnice.

Totuși, cunoștințele și „know – how” - ul folosit pentru a învăța, a informa și a convinge oamenii să-și schimbe comportamentul într-un fel sau altul, trebuie derivate din sociologie și psihologie. Este o afirmație ușor de făcut.

Ca și o concluzie, trebuie analizat de ce rolul nostru este încă de subordonare în multe domenii de activitate relevante și ce trebuie să se întâmple pentru a da psihologiei aplicate importanța pe care ar trebui de fapt să o aibe.

APPLIED PSYCHOLOGY'S ECONOMIC IMPORTANCE DURING THE NEXT DECADES. A PROGNOSIS BASED ON THE ANALYSIS OF THE ECONOMIST A. NEFJODOF

Univ. Doz. Dr. **RISSER Ralf**, "Factum", Wien, AUSTRIA
ralf.risser@factum.at

The economist A. Nefjodof in his work „Der sechste Kondratieff" has calculated that about 10000 bn US\$ are lost year by year due to what he calls "Social entropy". For a comparison: The worlds total gross product is 28000 bn US\$/year. Social entropy he specifies under 6 comprehensive titles: 1) Violence and criminality, 2) Environmental damage and inadequate energy consumption, 3) Costs for military and internal safety, 4) Social costs (strikes, unemployment), 5) Health costs (life style, lack of information, accidents, stress factors, medicin over consumption), 6) Other costs (Traffic congestion, erroneous handling of patents and licensing, gambling). The way he display this problem makes it clear that legal, technical and medical solutions in all these areas are of low priority. What is needed is both an increase in focusses (pluralis) and better focus (in every single case) of applied psychology. The ideas of.

Nefiodof in this respect will be displayed in the presentation. Then and to finish with, mode choice will be discussed as a typical case that could underline Nefiodofs assumptions: The usual way to approach the problems there - and to achieve a reduction in car use - is taken via the technical sciences.

However, the knowledge and know-how to be used to teach, to inform, to persuade, and to convince people to change their behaviour in any respect has to be derived from social sciences and from psychology. This is a statement that is easy to be made.

To conclude, one has to analyse why our role is still subordinate in many relevant areas and what will have to happen in order to attribute to applied psychology the importance it in fact should have.

TEHNOLOGIE DE VÂRF ÎN DIAGNOZA ASISTATĂ DE CALCULATOR
- conferință -

Dr. SCHUHFRIED Gernot,
"Dr. G. Schuhfried GmbH Viena", Moedling, AUSTRIA
g.schuhfried@schuhfried.co.at

Cuvinte cheie: computerul în asistența psihologică, diagnoza psihologică, evaluare asistată de calculator

Vor fi prezentate avantajele diagnozei asistate de calculator . Va fi arătată o demonstrație cu Vienna T.Sistem pentru a arăta capacitățile unui sistem modern de testare. Această lucrare pune accentul pe testarea adaptativă (relația optimă dintre lungimea testului și percepția evaluării), testul Multimedia (clipuri și animații), o comparație între P & P și testele asistate de calculator; folosirea echipamentelor periferice (posibilitatea măsurării dimensiunilor psihologice ce nu sunt testabile optimal cu echipament PC, ca de exemplu abilitățile motorii fine) și cercetarea în traducerea testelor.

COMPUTER-AIDED TESTING . STATE OF THE ART, NEW TRENDS AND DEVELOPMENTS
- conference -

Dr. SCHUHFRIED Gernot,
"Dr. G. Schuhfried GmbH Viena", Moedling, AUSTRIA
g.schuhfried@schuhfried.co.at

Key-words: computer in psychological assistance, psychological diagnosis, computer-aided assessment.

Advantages of Computer-aided Testing (CAT), Objections against CAT, Computerised presentation of conventional paper-pencil tests, (so-called) Apparative tests, Genuine computer tests; Classical and modern Testtheory and CAT, State of the Art: a system of CAT: Testmanagementprogram, testpresentation, evaluation, data base; Requirements for Hard- and Software; future Multimedia testing.

GENDER ȘI DISFUNȚIONALITĂȚI DE ROL

Conf. univ. dr. psih. **SIMA Tudora**
Universitatea "Tibiscus", Timișoara
studora@isp2.acorp.ro

Cercetarea întreprinsă urmărește să identifice barierele (artificial sau nu) create și constituite din stereotipuri asociate rolurilor de sex în societatea actuală. „Lupta virtuală” dintre „masculinitate” și „feminitate”, perpetuată istoric, social și cultural, poate lua forme îndreptățite sau comice, ale căror efecte nu sunt benefice niciuneia dintre părți, mai ales, în societățile în care, căsătoria este acceptată și înțeleasă în mod tradițional. Reconsiderarea condiției bărbatului, ca un comportament reactiv la „incisivitatea” mișcării feministe poate fi apreciată cu mult umor, atât de cei în cauză cât și de femei. Analiza cu privire la reconcilierea epistemică a părților ține de contextul acțiunilor comune pe linia responsabilităților educative și nu numai.

Ipoteza studiului a fost formulată pe baza aserțiunii că „sexismul”, ca mentalitate, transpus în acțiune perturbă asumarea rolurilor sociale și finalizarea eficientă a acestora.

Alcătuirea loturilor pentru experiment s-a făcut în funcție de următoarele criterii: 1. femei și bărbați, cu vârste variabile, ce formează cupluri cu unul, doi sau mai mulți copii; 2. femei tinere necăsătorite; 3. bărbați tineri necăsătoriți. La primul lot, constituit din cupluri, s-a urmărit în mod special responsabilitatea față de copii, exprimată în acțiuni de tip gospodăresc: gătit, spălat, plimbare etc.; timpul alocat de fiecare părinte sau împreună pentru: plimbare, jocuri, spectacole dedicate copiilor. Cel de al doilea lot a fost împărțit în grupul experimental și cel de control. La grupul experimental s-a administrat lista de atribute specifice stereotipurilor de gender, după care s-a administrat chestionarul cu privire la calitățile specifice genderului, pe care în mod independent, fiecare subiect trebuia să le redea. La grupul de control s-a administrat numai chestionarul din ale căror răspunsuri trebuia să rezulte calitățile specifice stereotipului de gender. La lotul al doilea am încercat să surprindem influența pe care o poate avea stereotipul asupra unor evaluări individuale și asupra atitudinii. În același regim au fost investigați și subiecții lotului al treilea.

Instrumentele folosite au fost: lista de atribute specifice stereotipului de gender, chestionarul și interviul.

Concluziile acestui studiu au rezultat din analizele efectuate pe cele trei tipuri de loturi. Ele vor servi specialiștilor ce practică psihoterapii familiale și consiliere maritală precum și celor care sunt interesați de problematica în cauză.

GENDER AND ROLE MALFUNCTIONS

Conf. univ. dr. psih. **SIMA Tudora**
Universitatea "Tibiscus" Timișoara

The present research attempts at identifying the barriers created artificially or not, consisting of stereotypes associated to the sex roles in current society. The virtual fight between masculinity and femininity historically, socially and culturally perpetuated can present itself in determined or comical forms whose effects are not benefic to either of the parties especially in the societies where marriage is accepted and understood traditionally. The reconsidering of the male condition as a response behaviour to the incisivity of feminist movement can be assessed with good humor, both by males and females. The analysis regarding the epistemic reconciliation of the parties takes into account the context of mutual actions concerning educational responsibilities and not only.

The hypothesis of this study was established starting from the assumption that „sexism” as mentality put into action disturbs the assuming of social roles and their efficiency.

The setting up of the experimental groups was done following the criteria bellow: 1. males and females of various ages couples with one, two or more children; 2. young females not married; 3. young

males not married. In the first group consisting of couples a special attention was given to the surveillance of their responsibility for children expressed into: cooking, washing, ironing etc., the time allocated by each parent or together for walking, playing or going to children entertainment shows. The second group was divided into two: the experimental group and the control group. The experimental group was administered the gender stereotype checklist, followed by the questionnaire regarding gender specific qualities. The control group was administered only the questionnaire. In the second group special attention was paid to underlining the influence that certain stereotypes can have on various assessments and attitudes. The same held for the males investigated in group three.

The tools used were: the checklist, the questionnaire and the interview.

The conclusions of this study were the outcomes of the analysis of the three groups. They will serve to practicing specialists in family psychotherapy and marital counseling as well as all those interested in such issues.

FACTORI RELAȚIONAȚI CU REZILIENȚA

- Conferință -

Phd. **SPEAR PAUL**, S.U.A.

FACTORS RELATING TO REZILIENCY

- Conference -

Phd. **SPEAR PAUL**, U.S.A.

INTERACȚIUNEA DINTRE NATIV ȘI DOBÂNDIT ÎN CREATIVITATE

Cercet. Șt. Pr. Drd. **STĂNESCU Alexandru**,
Universitatea "Babeș-Bolyai", Cluj - Napoca

Cuvinte cheie: binomul nativ-dobândit, structuri neurofiziologice ale creativității, autoformare, autoreglaj.

Tentativele și aspirațiile cercetării psihologice și psihofiziologice pentru explicarea cât mai clară și mai convingătoare a miracolului creativității înregistrează o dominantă orientată înspre neuroștiințe. Evident, acest reperaj metodologic al demersului explorativ-cognitiv în domeniu este cât se poate de firesc, dacă nu uităm binefacerile abordării interdisciplinare.

Orientându-ne astfel, ne-am fixat ca obiectiv al cercetării cunoașterea cât mai detaliată a structurilor morfo-funcționale responsabile pentru mecanismele și procesele creativității (geneza).

Prin rezultatele desprinse, conchidem și argumentăm aserțiunea: Influențarea formativ-pozitivă a resurselor creativității poate progresa numai prin punerea sub control a interacțiunilor complexe dintre nativ și puterea de autoreglaj dobândite prin educație .

THE INTERACTION BETWEEN INBORN AND ACQUIRED IN CREATIVENESS

Cercet. Șt. Pr. Drd. **STĂNESCU Alexandru**,
Universitatea "Babeș-Bolyai", Cluj-Napoca

The attempts and quests of psychological and psycho-physiological research to clearly and convincingly explain the miracle of creativeness reveal a strong direction towards neuro-sciences. Obviously, this methodological aspect of exploratory and cognoscible approach in the field is extremely natural, unless we forget the advantages of interdisciplinary studies.

Under these circumstances we have established as a goal of our research a very detailed knowledge of morphological and functional structures responsible for the mechanisms and processes of creation (genesis).

Based on our results we've concluded and supported the following assertion: Influencing the creative resources in a formative and positive way may be increased only by controlling the complex interactions between inborn and self adjusting capacity acquired through education.

ROLUL REPREZENTĂRILOR ASUPRA VITEZEI DE PROCESARE A INFORMAȚIEI

stud. Psych. an IV - **SUDRIJAN Codruța**
Universitatea Banatului Timișoara

Cuvinte cheie: Procesare de informații, reprezentări lingvistice și vizuale, instrucția academică.

Studiile asupra procesării de informații au demonstrat că aceasta este dependentă de frecvența procesării informației de anumit tip. În aceasta lucrare mi-am propus să cercetez dacă un conținut familiar (frecvența manipulării reprezentărilor de un anumit tip) influențează într-o măsură oarecare performanțele la sarcini diferite. Cercetarea am desfășurat-o pe două eșantioane unul conținând studenți (N=34) de la Universitate, care se presupune ca manipulează mai mult reprezentări lingvistice și cel de-al doilea conținând studenți (N=34) de la Politehnica care se presupune ca manipulează mai mult reprezentări vizuale.

Design-ul experimental este de 5*2, variabilele dependente fiind instrucția cu conținut preponderent semantic, respectiv vizual, numeric. Variabilele independente sunt inteligența, abilitatea de a roti mental obiecte 3D, atenția selectivă și accesarea semantică. Pentru a constata dacă ipotezele stabilite sunt confirmate sau nu am realizat prelucrarea statistică a datelor stabilind comparații între cele două eșantioane și corelații între abilitățile subiecților. Ipotezele s-au confirmat.

Impactul aplicativ al cercetării se poate regăsi în programele formative cu scop educațional și la nivel universitar.

THE ROLE OF THE REPRESENTATIONS TOWARDS THE SPEED OF INFORMATION PROCESSING

stud. Psych. an IV - **SUDRIJAN Codruța**
University of Banat Timișoara

Keywords: information processing, visual and semantic representations, academic training.

The studies about the information processing showed that it is related to the frequency of processing a specific type of information. In my research I wanted to see whether a familiar content (the frequency of manipulating a specific type of representation) has an influence towards the performances subjects have on different tasks. The research was made on two samples, one made up of students (N=34) from Humanities, who are supposed to manipulate more semantic representations, more than the students (N=34) from Polytechnics, who are supposed to manipulate more visual representations.

The experimental design is 5*2; the dependent variables are the training with a semantic content or visual one. The independent variables are intelligence, the ability of mental rotation of 3D objects, the selective attention and lexical accessing.

To see if the hypotheses are confirmed or not I made the statistical work of data through comparisons of the two samples and correlating different abilities. The hypotheses were confirmed. The applied impact of the research could be found in the formative programmes with educational purpose even at a higher level, University.

CERCETARE PILOT PRIVIND UTILIZAREA TESTULUI PROIECTIV ZULLIGER PENTRU SELECȚIA MILITARILOR ÎN TERMEN

- poster 14 -

Stud. Psih an IV - **TĂUȘ Sonia**
Universitatea Tibiscus Timișoara

Plecând de la faptul că în ultimul timp condițiile mediului cazon au generat la militari în termen comportamente dezadaptate fără a fi posibilă descoperirea și prevenția lor anticipată am considerat necesară utilizarea și a testelor proiective. Pe un eșantion de 50 subiecți s-a lucrat cu testul Zulliger (variantă Rorschach) care are după autor posibilitatea să fie aplicat și colectiv, nefiind cronofag.

TDP (Chestionarul de Tendințe de Dezadaptare a Personalității) a vizat descoperirea unor posibile legături între informațiile date de Zulliger și aceste tendințe. Chestionarul ENR (Brenghelman) a vizat în principal axa intro- extroversiune. Ca variabile moderatoare intervin proveniența rurală și urbană.

S-a presupus că personalitatea în formare ajunsă în medii cazone poate dezvolta reacții de dezadaptare iar la personalitatea din mediul obișnuit frecvența acestor reacții este mai redusă. Am utilizat un eșantion de control de 45 subiecți.

Analiza datelor oferă din partea testului Zulliger concentrarea pe cinci aspecte: depresie, echilibru emoțional, extraversiune, neuroticism și rigiditate. S-a constatat că echilibrul emoțional și depresia apar mai puțin frecvent la lotul de control prin κ^2 .

PILOT RESEARCH REGARDING THE ZULLIGER PROJECTIVE TEST USAGE FOR ARMY DRAFTING

Stud. Psih IV **TAUȘ Sonia**
Tibiscus University Timisoara

Considering that lately army environment has generated disadapted behaviors at recruits without the possibility of their discovery and prevention, we have considered necessary to utilise also the projective tests. On a 50 men sample, we have worked with the Zulliger test (Rorshach variation) that according to the author has the possibility to be applied collectively, not being time consuming.

The TDP questionnaire has been used to discover some connections between Zullinger test data and these tendencies. The ENR (Brenghelman) questionnaire has been applied to see mainly the intro-extroversion axis. Variables in this study are rural and urban provenience of the subjects.

The hypothesis is that a personality in construction that ends up in military environment can develop disadaptation reactions and the personality in the normal environment has less frequencies of these reactions. A 45 subjects control sample has been used.

Data analysis of the Zulliger test shows the concentration on 5 different aspects: depression, emotional equilibrium, extraversion, neuroticism and rigidity. Findings show that emotional equilibrium and depression are less likely to be occur at the control sample (chi-square test).

STEREOTIP ȘI COMUNICARE

- poster 15 -

Stud. psih. an IV - **TEODORESCU Diana**,
Universitatea "Al. I. Cuza", Iași

De cele mai multe ori, în relațiile interpersonale, la baza atitudinilor, orientărilor și judecăților noastre de valoare stau prejudecățile și stereotipurile, acestea reprezentând substratul cognitiv al interacțiunii sociale. În procesul comunicării, aceste elemente cognitive automatizate, construite fără o argumentație logică și rațională, se pun în evidență într-o formă mai mult sau mai puțin manifestă.

Studiul de față își propune să surprindă dinamica stereotipului funcție de elementele constitutive ale comunicării nonverbale, întrucât acest tip de comunicare este supus cu precădere influențelor mecanismelor automate.

Concret, am analizat influența stereotipului de gen asupra interpretării gestualității la sexul opus, la subiecții de diferite vârste. Am utilizat un design experimental de tip 3 x 2 x 2 și 240 subiecți, în condițiile activării sau non-activării stereotipului.

Rezultatele confirmă rolul jucat de stereotipuri în interpretarea gesturilor sexului opus; ele sunt analizate prin prisma diferențelor de vârstă și a diferenței dintre sexe. Analiza finală a rezultatelor se face în contextul teoriilor directe privind percepția socială și a procesării automate a informațiilor sociale.

STEREOTYPES AND COMMUNICATION

- poster 15 -

Stud. Psych. IV - **TEODORESCU Diana**,
Universitatea "Al. I. Cuza", Iași

Stereotypes and prejudice underlie our attitudes and evaluative judgments during interpersonal relations, while forming the cognitive layout of social interaction. These automatic cognitive elements, which are less logic and rational, influence to some extent communication processes.

The present study is aimed to identify stereotypes' dynamic within the context of nonverbal communication, since this type of communication is mostly influenced by automatic mechanisms.

To this end, we analyzed gender stereotypes' influence on gestures evaluation at opposite gender. We had a 3x2x2 experimental design with 240 subjects of different ages, having gender stereotype activated or not.

Our results confirmed the stereotypes' influence on gestures evaluation of opposite gender, with different patterns depending by age and gender. The final analysis of our results is made within context of direct theories on social perception and within the frame of automatic processing of social information.

O TIPOLOGIE PSIHOSOCIOLOGICĂ A MANAGERULUI. TEST DE EVALUARE MANAGERIALĂ

Psiholog **TEODORESCU Luminița**,
Spitalul Jud. Focșani

Cuvinte cheie: diagnoză, personalitate, participare, selecție, schimbare.

Introducere: Lucrarea s-a dorit a fi gândită plecând de la importanța covârșitoare a factorului uman în cadrul actului managerial. O diagnoză corectă a tipului de conducere și stabilirea unui profil psihologic al liderului sunt puncte cheie ale dezvoltării organizaționale.

Metode: Efectuarea unui sondaj de opinie (5 întrebări) privitor la aspectele principale ale activității manageriale, pe un eșantion de 200 de persoane cu un nivel educațional cel puțin mediu, urmat de aplicarea unui test de evaluare managerială (T.E.M.), compus din 42 de întrebări pe un eșantion de 88 de persoane reprezentând: lideri politici, oameni de afaceri, directori de instituții publice, șefi departamente, etc.

Sumar rezultate: Se atestă existența a două tipuri de management: unul privat de tip autocrat și altul participativ de tip democrat. Se evidențiază o tipologie psiho - socială în management cu următoarele 7 tipuri de lideri: autocrat, autoritar - negativ, democrat - participativ, egocentrist, convențional - responsabil, afectiv -- optimist, neutru - obiectiv.

Impact aplicativ: realizarea unei selecții optime a potențialilor lideri de organizații urmată de o bună, autoevaluare și dezvoltare a unui comportament managerial adecvat.

A PSYCHO-SOCIOLOGICAL TYPOLOGY OF THE MANAGER. TEST FOR MANAGERIAL EVALUATION

Psiholog **TEODORESCU Luminița**,
Spitalul Jud. Focșani

Introduction: the work was thought upon, starting, from the overwhelming importance of the human factor within the act of management. A correct diagnosis of the type of leading and establishing a psychological profile of the leader are keypoints of the organisational development.

Methods: Make an opinion test (five questions) dealing with main aspects of the managerial activities, having as a sample 200 individuals, having an educational level at least intermediate, followed by applying of a " Test for Managerial Evaluation (T.M.E.)" consisting of 42 questions on a sample of 88 individuals representing: political leaders, business men, directors of public institutions, chiefs of departments, etc.

Results summary: The existence of 2 types of management is certified: a private one, autocrat, and the second one, participative- democratical. A psycho-social typology in management is obvious, being included in seven types of leaders: autocrat, authoritative-negative, democrat-participative, egocentric, conventional- responsible, affective-optimistic, neutro- objective

Application impact: Making an optimal selection of the potential leaders of the organisation, followed by a good autoevaluation and development of an adequate managerial behaviour.

**PSIHOLOGIA ÎN ROMÂNIA (PARTEA A III-A)
EXPERIMENTAȚI / DEBUTANȚI
SUFERINȚE ȘI MOTIVAȚIE – STRES PROFESIONAL**

- poster 16 -

psih. **TODEA V. Gelu**

A.Ψ.B. Timișoara

www.apb.home.ro

Seria cercetărilor noastre privind starea psihologiei din România continuă privind psihologii ca persoane ce încearcă de mult timp să joace rolul lor social chiar dacă nu există un statut. Informal acest statut există, însă setul perceptiv social este deformat de la fascinație până la imixtiune.

Chestionarul nostru profesional ce conține 20 de itemi a fost răspândit în 250 de exemplare cu un retur de 78,4%=196, care a constituit eșantionul de chestionare în studiu. Marja de siguranță este de $\pm 3,2\%$. Dispersia teritorială implică 19 localități urbane din care 4 rurale de pe tot cuprinsul țării.

În principal, pentru a oferi M.M.P.S.-ului un argument privind dificultățile profesiei ne-a interesat starea de sănătate și antecedentele heredocolaterale a psihologilor, iar pentru instituțiile de învățământ superior un indicator asupra determinantilor interni și externi privind alegerea profesiei și cariera de psiholog în România pentru ca acestea să-și gestioneze intrările precum și procesul formativ.

**PSYCHOLOGY IN ROMANIA (PART III)
EXPERIENCED/DEBUTANTS
SUFFERENCE AND MOTVATION - PROFESSIONAL STRESS**

- poster 16 -

psih. **TODEA V. Gelu**

A.Ψ.B. Timișoara

www.apb.home.ro

Our research series on the psychology condition in Romania continue with a look on the psychologists as persons that are trying for a long time to play out their social role despite that they do not have an official status of their own. However it exists informally but the social perceptive set is distorted from both fascination and imixtion.

Our 20 item professional questionnaire has been dispersed in 250 copies with a 78,4% (196) return margine. Safety margine is $\pm 3,2\%$. Territorial dispersion has reached its target (19 settlements out of which 4 are urban).

The objectives of this research phasis have been to bring out arguments and to show the Labour and Social Welfare Ministry the difficulties of the profession of psychologist, health level of the psychologists, heredo-colateral antecedents, and to serve as an indicative to the educational institutions for internal deterrminants and external ones regarding the chosing the psychology profession and carrier in Romania, for these, the institutions, to manage their third millennium entrance as well as the formative process.

TENDINȚE CONFLICTUALE LA NIVELUL ORGANIZAȚIEI

Stud. Psih. an IV- TOMA Roxana,
Universitatea de Vest, Timișoara

Există o multitudine de cauze care stau la baza apariției conflictelor în cadrul unei organizații. Se presupune existența anumitor tendințe intrinseci persoanei, tendințe care în cadrul unei organizații, predispun la anumite tipuri de conflicte.

Studiul se încadrează într-o cercetare mai vastă al cărei scop este validarea și omologarea chestionarelor utilizate la nivelul țării noastre. S-au aplicat următoarele chestionare: Chestionarele "D.N." și "C" ambele adaptate de asist. drd. Delia Virgă după R.C.Benfari, respectiv după E. Zuker.

S-a constatat că există o corelație pozitivă între tipul de trebuință organizațională manifestată de persoană și modalitatea dominantă de a comunica a acestuia, pe de o parte și tendința spre anumite tipuri de conflicte, pe de altă parte.

CONFLICTUAL TENDENCIES INSIDE ORGANIZATIONS

Stud.Psych IV- TOMA Roxana,
Vest University of Timișoara

There are multiple reasons for the appearance of conflict inside organizations. It is presumed that every individual has intrinsic tendencies, which are the background for certain conflicts inside the organization.

This study is part of a more ample research, which has as aim to homologate and validate these questionnaire for our country. There have been administered the questionnaires "D.N" and "C"., both of them adjusted by Prep. drd. Delia Virga after R.C.Benfary, respectively after E.Zuker.

There has been established that there is a positive correlation among the type organizational need expressed by the individual and his main way of communicating on one hand and the tendency towards certain types of conflicts on the other hand.

**ASPECTE ALE PERSONALITĂȚII LA BOLNAVII DE DIABET
INSULINODEPENDENȚI**

- poster 17 -

Stud. Psih an IV - **ȚEROVAN Mioara**
Universitatea „Tibiscus” Timișoara

Diabetul zaharat insulinodependent (IDDM) reprezintă una din bolile grave ale lumii contemporane atât prin frecvența cât și prin complicații grave ireversibile care fac din acești oameni dependenți sociali.

Scopul este de a demonstra că în IDDM problema emoțională poate conduce atât la o tulburare funcțională cât și la o defecțiune organică. Studiul a inclus un grup experimental de 52 subiecți IDDM și 59 subiecți din populația normală, cu vârste cuprinse între 18-30 ani. Au fost folosite: Inventarul de personalitate NEO PI-R, ENR (Bregelman) și TDP. Analiza statistică încearcă să descopere posibile corelații ce implică o nouă abordare a acestei suferințe cronice. S-a constatat că diferențele sunt semnificative în ceea ce privește cele două loturi.

**PERSONALITY ASPECTS AT THE INSULINO-DEPENDENTS DIABETES
PACIENTS**

- poster 17 -

Stud. Psih IV **ȚEROVAN Mioara**
Tibiscus University Timișoara

IDDM, the insulino-dependent diabetes is one of the serious illnesses of the modern world, through its frequency and the serious irreversible complications that make these people social dependents.

The purpose is to prove that in IDDM the emotional problem can lead to a functional disorder and a organic disfunction. The study included a sample of 52 subjects with IDDM diagnosis, and 59 subjects from the normal population with ages varying from 18 to 30 years. NEO PI-R, ENR (Bregelman) and TDP tools were used. Statistic procedure tries to discover possible correlations that might lead to a new approach to this cronic disorder. Regarding the two samples used, it has been shown that there are semnificative differences.

VIEWS OF DE BUDAPEST SCHOOL OF PSYCHOANALASYS ON THE DE CHILD'S NATURE AND EDUCATION

Dr. Psyh.VAJDA Zsuzsanna,
Szeged University, Szeged
UNGARIA
vajda.zsuzsanna@drotposta.hu

Key-words: psychoanalysis, Budapest School, education, social environment.

Budapest School of Psychoanalysis worked in the first half of the twentieth century. Its members' interpretation of the impact of social environment on human development was different from Freud's basic views. According to them artificial, man-made environment is the real "natural" environment for the child: human nature is as much embedded into social, as it is into biological circumstances.

Hungarian psychoanalysts claimed that there are no universal, or everlasting recipes for good education: during the history people in various societies had to meet differing requirements for adult life. Their principles and advises concerning child-rearing and education have not only historical value: these practical advises prove a deep comprehending human mind and development and can be very instructive in our days as well.

L'APPROCHE DE L'ECOLE DE PSYCHOANALISE DE BUDAPEST SUR LA NATURE ET L'EDUCATION DE L' ENFANT

Dr. Psych.VAJDA Zsuzsanna,
Szeged University, Szeged, HUNGARY

Mots-clefs: ecole de Budapest, milieu social, education.

L'ecole de psychanalyse de Budapest a fonctioné pendant la premiere moitie du vingtieme siècle. L'interpretation donnée par ses membres, a l'influence du milieu social sur le developpement humain était différente de la vision freudienne. Selon leur opinion le milieu artificiel, fait par l'homme, est le milieu „naturel” pour l'enfant: la nature humaine est emboitée tant dans les circonstances sociales, que dans celles biologiques.

Des psychanalystes hongrois ont affirmé qu'il n'y a pas des recettes universales ou éternelles pour l'éducation. Au long de l'histoire, des gens appartenant a des societes differentes, ont du etre conformés avec les exigences de la vie adulte. Leurs principes et conseils concernant l'education de l'enfant ont pas seulement une valeur historique: ces conseils pratiques montrent une compréhension profonde de la psychologie et du developpement humain et ils peuvent etre instructives dans nos jours aussi.

PROBLEME COGNITVE SI COMPORTAMENTALE LA FEMEI SUFERINDE DE SCHIZOFRENIE SI DEPRESIE

- poster 18 -

Psiholog Deb. **VASILCIN Rafaela**,
Centrul Regional de Asistență Psihologică "S.N. C.F.R.", Timișoara

Cuvinte cheie: psihodiagnostic, psihopatologie, personalitate, specificitate, comparații

Schimbările rapide din societatea contemporană pot influența negativ personalitatea umană, determinând dezvoltări psihopatologice, cum ar fi schizofrenia și depresia. Prin analiza psihodiagnostică am reușit să constat unele tulburări care au apărut în psihicul bolnavilor de schizofrenie și depresie la nivelul atenției, memoriei, intelectului și al altor factori de personalitate, precum și o comparație referitoare la schimbările de personalitate specifice fiecărei grupe nosologice.

Pentru atingerea acestor obiective am utilizat o baterie cuprinzând zece metode de psihodiagnoză, pe un eșantion de treizeci de paciente depresive și treizeci schizofrenice, apelând la aparatul statistico-matematic de comparație.

Rezultatele obținute sunt benefice în psihodiagnoza celor două afecțiuni, în procedurile psihoterapeutice utilizate de echipele interdisciplinare.

COGNITIVE AND BEHAVIORAL PROBLEMS IN FEMALES SUFFERING FROM SCHIZOPHRENIA AND DEPRESSION

- poster 18 -

Psiholog Deb. **VASILCIN Rafaela**,
Centrul Regional de Asistență Psihologica "S.N.C.F.R.", Timisoara

Key-words: psycho-diagnosis, psychopathology, personality, specificity, comparison.

Fast changes of today's society may influence negatively the human personality, inducing psychopathological developments like schizophrenia and depression. I have noticed by psycho-diagnosis analysis some disturbances that occurred in psychic of the females suffering from schizophrenia and depression at the level of attention, memory, intellect and other personality facts as well as a comparison related to the personality changes peculiar for each nosological class.

For these goals' achievement we used a set of 10 psycho-diagnosis methods on 30 female patients suffering from depression and 30 schizophrenic female patients, appealing to the comparing statistic-mathematical apparatus.

The obtained results are beneficent in psycho-diagnosis of the two diseases within psycho-therapeutically proceedings used by interdisciplinary teams.

**PSYCHOLOGIE POLAIRE: NOUVELLES PERSPECTIVES POUR LA
PSYCHOLOGIE ENVIRONNEMENTALE ET DU TRAVAIL**
- conférence -

Docteur, Maître de Conférences **WEISS Karine**
L.P.C.S. - Université de Bourgogne, Dijon, FRANCE
Karine.Weiss@u-bourgogne.fr
kweiss@haxis.com

L'environnement polaire a longtemps été considéré comme particulièrement stressant et nécessitant un haut niveau d'adaptation, mais il est également source d'expériences positives. Les déterminants de l'adaptation sont largement liés à des facteurs sociaux et professionnels. Ces derniers ont été étudiés à partir de l'analyse des motivations et intérêts professionnels dans trois groupes d'hivernants dans les îles sub-antarctiques.

Certaines fonctions professionnelles sont déterminantes du bien-être dans le groupe et les motivations professionnelles constituent également des déterminants de l'adaptation individuelle. Les conflits interpersonnels peuvent être expliqués par une catégorisation professionnelle liée aux différentes fonctions professionnelles dans le groupe d'hivernants.

**POLAR PSYCHOLOGY: NEW PERSPECTIVES FOR ENVIRONMENTAL AND
OCCUPATIONAL PSYCHOLOGY**
- conference -

Docteur, Maître de Conférences **WEISS Karine**
L.P.C.S. - Université de Bourgogne, Dijon, FRANCE
Karine.Weiss@u-bourgogne.fr

The polar environment has long been considered as stressful, requiring a high degree of adaptation, but it is also linked to positive experiences. The determinants of the adaptation are mostly linked to social and occupational factors. These last ones have been investigated with the study of professional motivations and interests within three groups in subantarctic islands. Some professional functions are determinant of the well being within the group and the professional motivations are also determinant of the individual adaptation.

The interpersonal conflicts are also explained by professional categorizations related to the different occupational functions in the wintering group.

**INDEX ALFABETIC AUTORI
INDEX ALPHABETIQUE DES AUTEURS
ALPHABETICAL LIST OF AUTHORS**

1. ABALAN François – conf.
2. ABALAN François
3. ALBU Monica – poster 1
4. ANDRONIC Mihaela
5. ANGHEL Zvetlana
6. BĂRBUȘ Cristina *
7. BELE Andreea – poster 2
8. BERAR Ioan – conf.
9. BERAR Ioan
10. BOCȘA Monica – poster 3
11. BORZA Simona – poster 4
12. BRAȘOVEANU Anca
13. BUNESCU Anca
14. CHIȘEVESCU Alina – poster 5
15. CÎMPEAN Erika *
16. CÎRNECI Dragoș *
17. COAȘAN Aurelia *
18. CURȘEU Alina
19. CURȘEU Petru - Lucian
20. DINA Cristopher *
21. DRĂGAN Ion
22. DRĂGAN Ion
23. FAICIUC Lucia *- poster 6
24. GANGLOFF Bernard – conf.
25. GANGLOFF Bernard
26. GOLU Mihai – conf.
27. HOHN Mihai *- poster 7
28. IOSIF Gheorghe – conf.
29. JEBEREAN Dănuț - Marcel *- poster 8
30. LARIE Monica
31. LEDUC Sylvain
32. LEMENI Gabriela
33. LUCA George – poster 9
34. LUNGU Ovidiu
35. LUPȘA Elena
36. MAGERIU Florin
37. MAGERO Vincenzo, D'AMATO Alessia
38. MANEA Traian *
39. MAZILESCU Crisanta - Alina
40. MECU Carmen *
41. MELLET Marie - France
42. MICLEA Mircea – conf.
43. MIRCEA Carmen – Mihaela – poster 10

44. MITROFAN Iolanda – conf.
45. MITROFAN Nicolae – conf.
46. MORARIU Laura *– poster 11
47. MOȚIU Amalia *
48. MUNTEAN Lucia *
49. MUNTEANU Anca
50. NIȚULESCU Ileana, POPA Rodica, DURHEU Gianina *– poster 12
51. NUȚ Sava, BACANĂ Speranța *
52. OPRE Adrian
53. POPA Rodica *
54. PELEANU Elena Mădălina
55. PRIELER Joerg
56. RADU Ion – conf.
57. RADULOVICI Ioana
58. RĂILEANU Carmen Gina *– poster 13
59. RĂȘCANU Ruxandra
60. RĂȘCANU Ruxandra
61. RISSER Ralf
62. SCHUHFRIED Gernot – conf.
63. SIMA Tudora *
64. SPEAR Paul – conf.
65. STĂNESCU Alexandru
66. SUDRIJAN Codruța
67. TĂUȘ Sonia – poster 14
68. TEODORESCU Diana – poster 15
69. TEODORESCU Luminița
70. TODEA V. Gelu – poster 16
71. TOMA Roxana *
72. ȚEROVAN Mioara – poster 17
73. VAJDA Zsuzsanna *
74. VASILCIN Rafaela – poster 18
75. WEISS Karine – conf.

Notă:

- pentru traducerile în limba engleză sau franceză responsabilitatea revine autorilor
- prezentarea rezumatelor lucrărilor s-a făcut în baza indexului alfabetic al autorilor
- autorii absenți de la comunicări sunt notați cu asterisc (*)

Note :

- les auteurs sont responsables pour les traductions en anglais ou français.
- la présentation des résumés a été faite conformément à l'index alphabétique des auteurs.
- les auteurs qui seront absents sont marqués avec astérisque (*)

Note:

- the authors are responsible for their English or French translations
- the abstract presentation has been made on behalf of the alphabetical list of authors.
- the authors who will be absent are marked with an asterisk (*)